

זאנצרות

ראש השנה תש"ע

אני נשאר בברסלב

ארבעה מחשובי משפיעי אנ"ש מגולים, ברב-שיח מרתק, את סיפור התקרבותם מעולם הישיבות אל עולמה של ברסלב

'הגן היפה' של רבינו

איך נראו רחובות אומן לפני 200 שנה, ומהם גבולות בית החיים העתיק בו? פיענוח לפי מפות עתיקות וצילומי אוויר ■ **תחקיר מיוחד**

במקום שבעלי-תשובה עומדים

מה מסתתר מאחורי סירובו של מנהל הת"ת לקבל את בנו של בעל-התשובה המקפיד על קלה כחמורה? ■ הרה"ח ר' שמעון טייכנר שליט"א בשיחה נוקבת

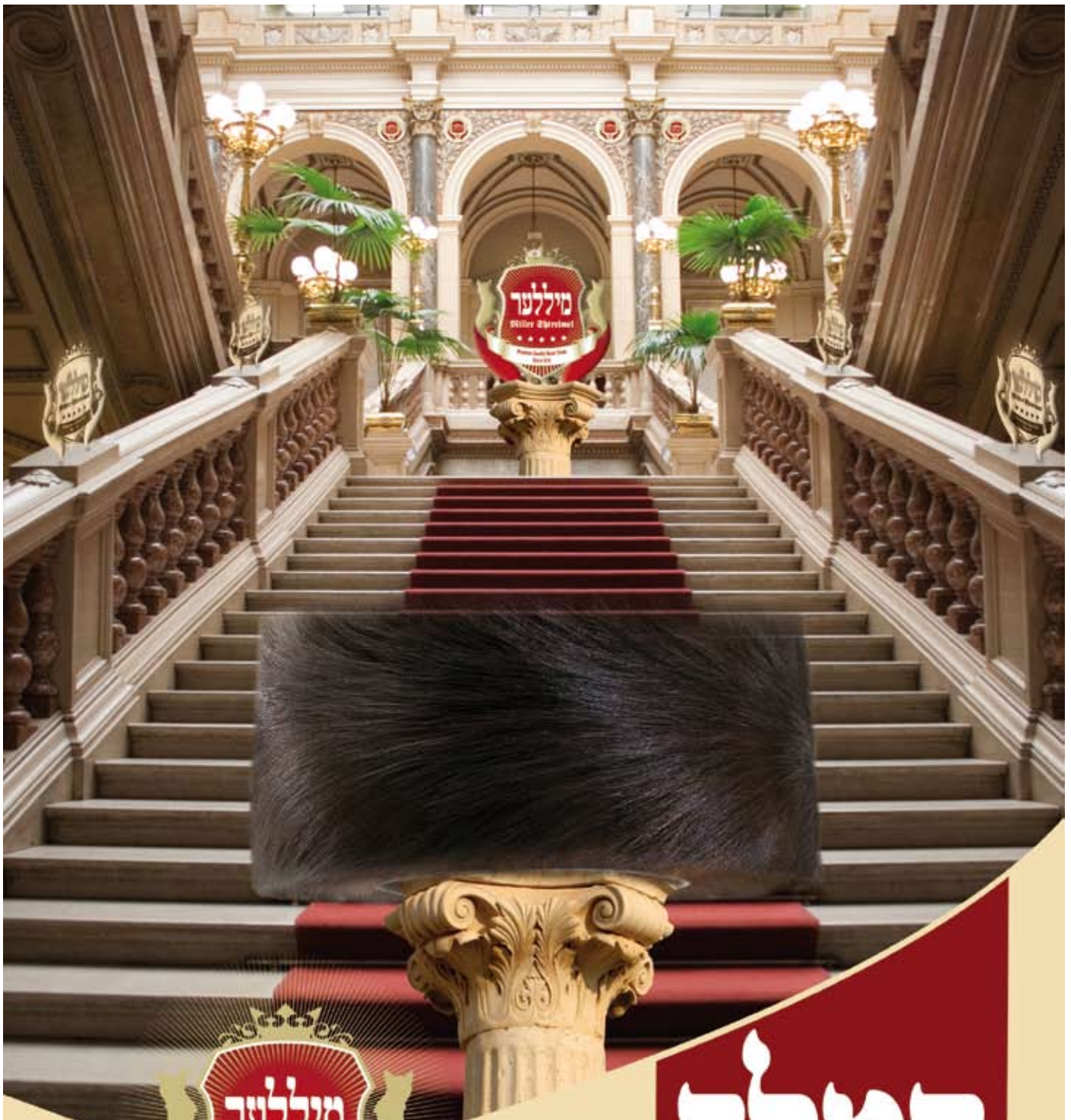
תולדותיהם של צדיקים

סיפורים עלומים מחייו של רבינו הקדוש, נחשפים במסמך שנכתב בצפת לפני 120 שנה ■ **פרסום ראשון**

באדיבות ההוצאה המהודרת של "ושננתם"

מצורף הלימוד היומי ב"תלמוד בבלי"

לראשם של בני מלכים

מיללער שטריימל רח' כהנמן 76 בני ברק

שעות פתיחה: א-ה 19.00-22.00 בערב

טלפון: 03-6787655

שטריימל לחתנים בהזמנה מיוחדת **לפי מבנה הראש**
גם בסגנון ישראלי מובהק **במחירים שאסור לפרסם**

לתיאום מראש: 057-3144417

המלך

חסיד ברסלב!

**ביום ובמקום בו תכתיר את המלך
נאה לך להתהדר כבן המלך**

15%

לעולים על ציון רבית נחמן מברסלב בראש השנה
בקניית שטריימל חדש מבית מיללער שטריימל
בהצגת שובר זה

ועד הרבנים לעניני צדקה בארה"ק

בנשיאות גדולי ומאורי הדור שליט"א

בעלותך אומנה להשתטח על ציון רבינו הקדוש זכור את עניי ארץ ישראל

והעבר את ה'פרוטה לצדקה' למען **ועד הרבנים לעניני צדקה בארה"ק**
קופת הצדקה העומדת בכל עוז להצלת ועזרת אלפי משפחות אנ"ש
השרויים במצוקה נוראה בכל ערי ארץ הקודש

העצה להינצל מכל המכשולות והנפילות בלכתך באור בהירות הדרך!!!
העצה להינצל מכל ירידה ולהשאיר אצלך לנצח את כל האורות וההשפעות שקיבלת אצל דעם רבינס ראש השנה!!!
זכור את הבטחת רבינו הקדוש:
"על ידי הצדקה ניצולין מכל הנפילות ברוחויות ובגשמייות" (חזקוני תורה כ"ט)

רשימת הרבנים המקבלים באומן, מופיעה ע"ג המעטפה המצורפת בעמוד האמצע של גליון זה

להעברת בקשות לתפילה, ולתרומות בכרטיס אשראי, 24 שעות ביממה:

1-800-22-36-36

ארה"ב: 1-877-8223-427 אנגליה: 0-800-917-5823 צרפת: 0-800-106-135

מוסדות ברסלב מודיעין עילית

מאחלים

לכל אנ"ש באי הקיבוץ הק' באומן
ולכל בית ישראל דבכל אתר ואתר
בברכת שנה טובה ומתוקה
ושיתקבלו תפילותינו ברצון
לפני אדון כל.

וְתִזְכְּנוּ שִׂיחָהּ לָכֶם חֶלֶק גָּדוֹל בְּבִגְנֵן הַקָּדוֹשׁ וְהַנִּפְלָא שְׁעוֹסֶק בּוֹ הוּא
זְכְּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה זֶה כְּמֹה שִׁיתְרְבוּ הַבָּתִּים עַל יְדֵי שְׂכָנִים רַבִּים עַד אִין
מִסְפָּר וְכו' עַד שִׁיעָלָה שְׁעֵשׂוּעִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׁלֹא עָלוּ מִיָּמוֹת עוֹלָם...
(עֲלִים לַתְּרוּפָה פ"א)

איסקוביץ 08-9762719

צילום השער: נחמן וייס

אחד מהחבורה | 22
דמותו הפלאית של רבי **עמרם יוסף הלוי הורביץ** זצ"ל, ומעשה במעצב ידוע, שבאמצע הלילה נשבר ואמר: "הרופאים גילו אצלי מחלה ממארת"...

ועכשיו קרבנו המקום | 28
ארבעה מחשובי משפיעי אנ"ש מגוללים ב**רב-שיח מרתק**, שלב אחר שלב, את **סיפור התקרבותם** מעולם הישיבות לחסידות ברסלב

יוצאים ל'נסיעה' | 52
מה עושים כשמגיעים לאומן, כיצד מתנהגים בציון הקדוש, ואיך מנצלים את ימי השהות במחיצת רבינו הקדוש? ■ **מדריך**

אלה מסעי | 56
ההכנות, השעתיים המופלאות בציון, המעצר, החקירה והאימה. הרה"ח ר' **שמעון ישראל שפירא** משחזר את המסע אל הציון בתקופת 'מסך הברזל'

כי קרוב אליך | 64
מקיבוצי השמאל ועד הריכוזיים החרדיים: כך מגויסת הטכנולוגיה להפצת אלפי שיחות ושיעורים של 'אוצרות ברסלב'

מאז ולתמיד | 68
אנשי שלומנו יוצאים מהקלויז העתיק ופונים אל עבר הציון הקדוש. הם יורדים במורד ההר ועולים לכיוון הציון - מאיזה רחוב הם פנו באותם ימים אל הציון הקדוש? ■ **תחקיר**

איש חסיד היה | 76
סיפור חייו של רבי אלחנן ספקטור, אחד מאלפי חסידי ברסלב שחיו בפולין, ורובם נעקדו על קידוש ה' ■ **אוד מוצל מאש**

על קו-התפר | 84
שיחה מעמיקה ונוקבת עם הרה"ח ר' **שמעון טייכנר** שליט"א, על היחסים שבין 'העולם החרדי' לבין 'עולם התשובה'

בעיר האוהלים | 88
כך קמה עיר האוהלים באומן שהביאה להורדת מחירי השכירות ב-50 אחוז, ומספקת מקום אכסניה ליותר מ-2000 חסידים

מכתב מצבת | 92
מסמך מרתק, המתפרסם לראשונה על-פי כתב-יד, מכיל מסורות עלומות ומעשיות מהימנות מרביו הקדוש ותלמידיו הגדול ■ **פרסום ראשון**

תשורי מראש אמנה | 10 | **לשדרג את התפילה | 16**

מרכז ברסלב | 42 | **מרכאת אומן | 74** | **העירוב | 79**

יו"ל ע"י

אוצרות ברסלב

02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית שמש
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

דוא"ל: braslav@actcom.net.il
ניתן לקבל את הגיליון מידי שבוע גם בדוא"ל

יו"ר הועדה הרוחנית:
הרב שמעון טייכנר

עורך ראשי: נתן אנשין

יוזמה, הפקה וביצוע: נחום א. ברזעסקי

דפוס: המקור

צילום: ארכיון הרב דוב קרמר. ארכיון הרב נחמן גולשביסקי. ישראל נחום קרלינסקי. נחמן וייס. חיים יונה שפירא. פנחס רוזן. ישראל טייב. מאיר אדרי. אהרן קליגר.

גרפיקה: נה.ב.

מחלקת פרסום:

nhb2008@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון.
כל הזכויות שמורות.

מאוחדת מברכת את

הבאים לראש השנה להיות על ציון רביון באוהן

**מי שזוכה להיות אצלו בראש השנה
ראוי לו לשמוח מאד-מאד
(חיי מוהר"ן, תג)**

**מאוחדת עם מבוטחיה בכל מקום.
גם במרפאה באומן.**

**כתיבה וחתימה טובה
תהא השנה הבעל"ט שנת צונג**

הוי פל צמא לכו למים (ישעיה נה)

בגליונו זה תמצאו בעזרת השם מאמרים של חיזוק ועידוד לעליה ברת קיימא; סדר היום ומנהגי אנ"ש לכל זמן ההתקבצות; רקע והתמצאות במקום; היסטוריה מרגשת של עבר; אקטואליה מעשית של הווה ועוד ועוד.

הנה ימים באים...

בשנת תקס"ו זכו תלמידי רבינו, רבי נתן ורבי נפתלי, לשמוע מפיו הקדוש דברים טמירים ונשגבים שלא שמעתם אוזן מעולם, מאשר יקרה את ישראל באחרית הימים עד ביאת המשיח. כשעתיים ארכו הדברים, ולאחר מכן רשם זאת רבי נתן בקונטרס 'מגילת סתרים'.

שנים לאחר מכן פנה אחד התלמידים אל רבי נפתלי ושאלו: "הרי אתם קיבלתם מרבינו הקדוש את מגילת הסתרים - היכן אם כן עומד העניין?" ענה לו רבי נפתלי: "יש לנו בקבלה שכשיתקבל ספרו של רבינו בעולם יהיה אפשר להתכונן למשיח!"

פירסומה של ברסלב הבאה בד בבד עם פרסום ותפוצת ספרו של רבינו הקדוש וקבלתו בעולם, מביאים אותנו היישר אל הימים הנפלאים בהם קרוב יום ה', בהם יבוא בעל השדה בעצמו להשקות ולהרוות את אותם יהודים ה"מבקשים ומצפים על בעל השדה, שיוכל להתעסק בצורך תיקונם", ואיתנו יחד יבוא העולם כולו אל תיקונו הנצחי בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

בברכת כתיבה וחתמה טובה בספרם של צדיקים אמיתיים

המערכת

מהווה עדות גדלה והולכת לצמאון האדיר של הקהל המאזין בשקיקה לדבר רבינו הקדוש בכל שעות היממה.

הגליון השבועי 'אוצרות' מתפשט ברחבי תבל בקצב מהיר, ומחזיר ללא הרף הדים נפלאים לחברי המערכת אף מפינות נידחות בעולם, כדוגמת יהודי מרוחק אשר נגה עליו אורו הקדוש של רבינו, וחזר להדפיס את הגליון באלף עותקים על חשבוננו, בכדי לזכות עוד ועוד נפשות צמאות. כמוהו רבים אחרים הטורחים לשלוח את העלון לחבריהם ומכריהם הצמאים לדבר ה'.

צמאון זה מוצא את ביטויי בימים אלו, כאשר לקול קריאת הרועה הגדול מתקבצים אומנה כל הצועדים בדרכו, רבים מהם חפצים לשמוע על תכלית הנסיעה, מטרת ההתקבצות אצל הצדיק, גדולת הימים הקדושים ומעלתם.

בבואנו לאומן, כולנו מרגישים את הצורך לנצל את הימים הנעלים כראוי; בל נשכח שאנו עומדים בימי הרת עולם, ימי דין אשר יקבעו את כל עתידנו, בשנה הבאה עלינו לטובה והשנים שאחריה. שומה עלינו להיות מוכנים, שלא נאבד חס ושלום את ההזדמנות להתעלות, להשתנות, לחטוף עוד ועוד מקדושת המקום והימים.

רבים הם המבקשים ועורגים לעצה נכונה והדרכה מפורטת איך להתנהג למעשה, במה להתחיל וגם במה להמשיך. לשם כך אנו מגישים לפניכם, לאחר עמל ויגיעה של חודשים ארוכים, חומר רב-ערך, מעניין ובעל תוכן, הנחוץ לכל האלפים העושים את דרכם לציון הקדוש, לכל אותם אילנות ועשבי השדה הבאים לקבל מאת בעל השדה.

'אני חסיד ברסלב'!!!

היום אין זה מפתיע לשמוע הכרזה זו מפי כל יהודי באשר הוא, ללא קשר ללבוש, חוג ועדה. דבר רבינו הקדוש פורץ גדרות ומחיצות, ממזג מלבושים שונים ובולל שפות ומבטאים.

"הנה ימים באים נאום השם אלוקים והשלחתי רעב בארץ - לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי השם" (עמוס ח), הצמאון הבורע העוטף את עם ה' כולו, מעמיד אותנו ללא ספק באותם 'ימים באים'! ענקי רוח - כפשוטי עם, נשואי פנים - כנפשות נידחות, כולם כאחד משתוקקים וכוספים, משוועים וצמאים למימי הנחל הנובע.

הגן רב הגוונים הזה ששמו 'ברסלב' מאחד בו אין ספור סוגים של צמחים ונטעים הזקוקים ומצפים להשקיית מים להחיותם. "דע, כי יש שדה, ושם גדלים אילנות ועשבים יפים ונאים מאד. וגודל יקר יפי השדה וגידולו, אי אפשר לספר. אשרי עין ראתה זאת. ואילנות ועשבים הם בחינת נשמות קדושות הגדלים שם..." ("ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ה)

העבודה שאותה השאיר לנו רבינו הקדוש היא: "להשקות אילנות!" ('סיפורי מעשיות' ג', 'ליקוטי הלכות' ר"ח ז, נ) חבלים נפלו לנו בנעימים לדאוג שכל אותם אילנות יקרים המבטאים את צמאונם לדבר ה' יקבלו את המיטב והמירב מתוך האוצרות הכבירים שהוריש לנו הצדיק.

מערכת השמע המפורסמת של 'אוצרות ברסלב' מרווה עשרות אלפי שעות של צמאון זה, המשוב המתעצם של אלפי מאזינים, שגילו עולמות נסתרים ודרגות חדשות בעבודת ה' שלא הכירו עד כה -

כמה נכסוף נכספתי...
לראות... לשמוע... להתחבר...

יצירת פאר עם מוסיקה קלאסית בניצוחם של מיטב נגני ברסלב

ניתן להשיג בחנויות המוסיקה המובחרות ובריכוזי ברסלב. הפצה ראשית: בטל' 050-4138808

טעמן מביאה לכם מכל העולם...

נחת

מצויכות

טבעיות

טעמן מביאה לכם, מכל העולם, מגוון ענק של מוצרים כדי שאתם תהנו מהאיכות, תתפנקו מהטעם ותרגישו מצוין.

מסורת

טריות

בריאות

✓ כשרות ✓ איכות ✓ מגוון ✓ חדשנות ✓ טעם ✓ ייחודיות

בהשגחת הברך
פארוש
הישראלי

תשורי מראש אמנה

מה היה בגילוי הזה שעבורו הסכים הרבי הקדוש למסור את נפשו? למה ציפה בכליון-עיניים לאותו ראש-השנה? ומה הניע אותו מאז בואו למברג לגלות את כל אותן תורות נפלאות?

רבי נתן מגלה לנו את הסוד: "אחר שבא מלמברג, שחי אחר כך שתי שנים, היה מדבר בכל פעם הרבה מאמונה, והבנו מדבריו שכל דבוריו שמדבר, הן במילי דעלמא, הן בדברי תורה – כל כוונתו היה בשביל להכניס אמונתו האמיתית בלב כל אחד ואחד מישראל, כדי להכניס אמונה בעולם שהוא יסוד כל התורה והמצוות" (שיחות הר"ן ר"ט).

הוא חזה את העננים השחורים המתקדרים בשמי היהדות, כאשר מבול של מינות ואפיקורסות עומד לרדת לעולם (שיחות הר"ן לה, רכ); הוא ראה את הניסיונות הקשים באמונה שיעברו בדור האחרון; והוא הכין את כלי המלחמה: דיבורי האמונה ודרכי קנייניה. הזהיר וחזק, גילה וייעץ, והיה כדאי לו למסור את נפשו, כדי להציל את העם מתעייה באמונה.

במאמר זה – האחרון בימי חייו – מגלה רבינו הקדוש טפח ממלחמתו הנוראה בכוחות הרע שנטפלים אל האמונה. הצדיק 'בעל הכוח', מוסר נפשו ונכנס לתוך לוע 'הנחש הקדמוני', כדי להציל נפשות שנלכדו וסוּטוּ מן האמונה הקדושה. הוא מקבץ אליו את כל הנפשות, כדי שבכוח ה'קיבוץ' הזה תתגלה האמונה בשלמות. ולפעמים הוא מוכרח לסבול ייסורים קשים בשביל זה.

בכך רמז למחלה הקשה שממנה סבל והסתלקו הקרובה, שלא היו כי אם חלק מן המלחמה לקיום האמונה.

בהמשך הזהיר רבינו על החובה להתקרב לצדיק במסירות נפש – בין בחיי הצדיק ובין לאחר הסתלקותו, באמצעות חיפוש ועיון בספריו הקדושים – והכל כדי להינצל מן האיומה שבמחלות:

פ-ג-ה-א-מ-ו-נ-ה!

מלחמת הצדיק נגד האפיקורסות איננה מוקדשת רק כנגד אותם 'משכילים' שבשם הנאורות והקדימה פרקו את עול התורה לגמרי ובחרו בחיי הפקרות ככל הגויים; מלחמתו מכוונת גם אל כוח הרע הפרטי שבלב כל אחד ואחד, כוח שניזון מפגם האמונה.

במבול האפיקורסות שיירד לעולם באחרית

אומן, ראש השנה תקע"א. רבינו הקדוש מתייסר מאוד במחלת השחפת שמכלה את גופו הטהור. המצב הולך ומחמיר, השיעול הכבד מתגבר, ומפיו הקדוש פורץ קילוח דם. בזה אחר זה מתמלאים כלים מן הדם השותת, "ותוקף התגברות החולאת אז היה בלי שיעור, עד שכמעט היה נסתלק אז" – לשונו של רבי נתן.

ציבור החסידים כבר התאסף לשמיעת ה'תורה' מפי הצדיק, המונים מחכים בכליון-עיניים לראות את זיו פניו, אך רבינו הקדוש אינו מסוגל לכך. החולשה גוברת, נשמתו הטהורה אוזזת בו רק בנס. בקודש פנימה כבר מסכימים כל הסובבים שאין אפשרות לאמירת תורה כשסכנת חיים מרחפת עליו.

אך רבינו הקדוש, המנהיג הרחמן, 'לב העולם', שכבר הורגל במסירות-נפש למען עם ישראל – אינו מסכים. לבו גואה גלי רחמים, הוא מביע את צערו על הציבור שכה טרח והתייסר להגיע הנה, ועתה לא ישמע דבר. הוא חס גם על רצונותיו הקדושים, כאשר "כל ימי הקיץ היה מצפה על ראש השנה הזה שיאמר תורה בראש השנה באומאן".

הוא פונה אל תלמידו הקדוש רבי נתן ושואל: "מה עושים?! – – – והתלמיד הנאמן, שמבין את רצונו הכביר להשפיע, מחזק את ידי רבו לעשות צעד של מסירות-נפש, כאשר הוא משתמש בדוגמה זהה בה מסר

הרבי את נפשו לאמירת תורה; "הלא כשבאתם מלעמבערג", משיב לו רבי נתן, "הייתם גם כן חלושים מאוד ולא היה שום דרך הטבע שתאמרו תורה, ואף על פי כן היה השם יתברך בעזרכם ואמרתם תורה!"

רבינו הקדוש שומע – ומתנשא כארי. הוא מכריז חלושות: "אם כן אמסור נפשי!" תוך שהוא מרים ידיו בתנועה האומרת: 'הריני מוכן למסור נפשי בשביל לומר תורה' – – –

במסירות-נפש שלא תתואר, תוך סכנת נפשות מוחשית, ישב הרבי הקדוש וגילה את אחד המאמרים העמוקים והרחבים ביותר (נדפס ב'ליקוטי מוהר"ן ח"ב ח). היה זה אירוע על-טבעי לגמרי. הוא דיבר בכוחות שמימיים, הרגיש חובה להעביר את המסר הזה לעם ישראל, בטרם פרידתו לעולם שכולו טוב.

■ ■ ■

כל פגם קטן במוח, הינו קריטי ביותר. כאשר האמונה פגומה, הרי כל בניין הנפש בסכנה גמורה. והצדיק קורא לנו לבוא אליו בימים אלו. לפעמים, אומר רבינו, אפילו הצדיק לא יכול לתקן אדם מרוב קלקולי ופגמי נפשו, ורק בראש השנה הוא יכול לתקנו

ויגיעה; וכפי שהכריז פעם: "העיקר הוא האמונה! וצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה!" (ליקוטי מהר"ן ח"ב ה). רבינו ביקש לשים אצבע על נקודת התורפה העיקרית שלנו: מדוע איננו נרגשים יותר על המידה בעת שדנים על עניין האמונה? נדמה לנו שהדברים כמעט ואינם נוגעים לנו; הרי איננו כופרים ולא פורקי עול, אנו בסך הכל יהודים טובים, שומרי מצוות, שמאמינים בכל מה שיהודי צריך להאמין, וכיוון שכך מה לנו ולמלחמתו של הצדיק על האמונה הקדושה?...

אכן, כולנו יודעים את יסודות האמונה, ה' הוא המלך ואנו – עבדיו, הוא בעל הבית בעולם – ואנחנו חייבים לציית לו, הוא בעל הכוח – וחיינו תלויים בו בכל עת; והוא גם שופט כל הארץ, לתת

הימים – אמר רבינו – ינתנו נתיבי אפיקורסות גם בלבות הכשרים. עמוק-עמוק בלב יסתתרו להם נתיבי אמונה אשר מהם צומחים כל הרעות (ליקוטי מוהר"ן ז-א).

דא עקא, פגמי אמונה אלו אינם מורגשים כלל; אדם שומר תורה ומצוות אינו מעלה על דעתו לבדוק ולפשפש במסתרי לבו אחר פגמים דקים כאלה. הם נתפס אצלו כדברים קלים. הוא חושב לעצמו: 'מי לא מאמין?! הרי מינקותנו חונכנו לאמונה, וכולנו מאמינים בני מאמינים'...

אך זו, כמובן, תפיסה שגויה. רבינו אמר פעם: "אצל העולם, האמונה הוא דבר קטן – ואצלי הוא דבר גדול!!!" (שיחות הר"ן לג). משמע שלאיש ההמוני נדמה שלאומנה ניתן להגיע בקלות. לעומת זאת, אצל הצדיק הוא דבר גדול שלא ניתן להשיגו כי אם על ידי עמל

מלחמת הצדיק נגד האפיקורסות איננה מוקדשת רק כנגד אותם 'משכילים' שבשם הנאורות והקידמה פרקו ביוזעין את עול התורה לגמרי ובחרו בחיי הפקרות ככל הגויים. מלחמתו מכוונת אל כוח הרע הפרטי שבלב כל אחד, שניזון מפגמי אמונה

יותר מכל שאר המחלות. והיה מוכן למסור את נפשו, כדי לגלות את דרכי המלחמה במחלה איומה זו. כי ידע שכאשר יהודי מתהלך עם נטיות לב שמסתריות ממנו את השגחת הבורא עליו או כאלה שמכחישות את היותו 'בן מלך', מסתכל על עצמו כעל חסר-ערך, או כשהוא מתהלך בהרגשת ערך עצמי מזויף - הרי זוהי מחלה איומה שכל המחלות הקשות לא ישוו לה.

וכך אומר רבינו הקדוש: "כל הייסורים הקשים שבעולם אינם נחשבים כלל, נגד צרת העוונות שבאים מהעלמות האמונה הפשוטה שה' הוא האלוקים!" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ז).

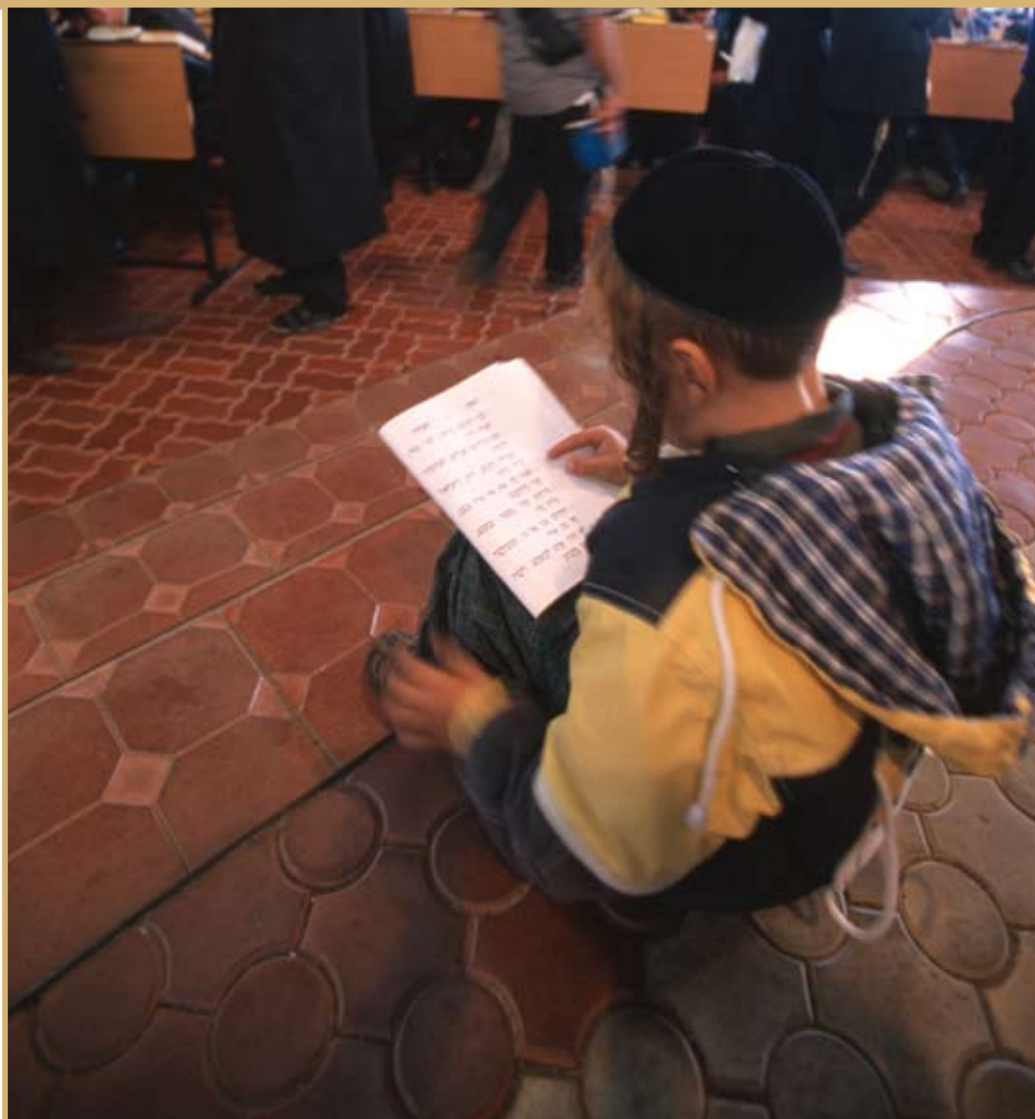
לכן ציפה רבינו כל כך לראש-השנה. "הראש-השנה שלי עולה על הכל", אמר, וציווה להכריז לכל הסרים למשמעתו שיגיעו לשהות במחיצתו בימים אלו. איש מהם בל יעדר. וזאת, מפני שחג זה על כל מצוותיו וענייניו, מוקדשים לחיקון האמונה.

התקיעות, התפילות, הקיבוץ הקדוש, קבר הצדיק וכל השאר, הינם חלק מן המלחמה הכוללת למיגור האמונות הכוזבות ובניין אמונה הקדושה בלבות בני ישראל. רבינו, ואחריו רבי נתן, מרבים לגלות בספריהם הקדושים גילויים מופלאים בכל פרטי מצוות וענייני חג זה - כיצד הם בוניים ומתקנים את האמונה (ראה 'ליקוטי מוהר"ן ח"ב ה-ד וסו"ת, ו'ליקוטי

הלכות' הפקד ד-ט, אומנין ד-ח ועוד).

הרופא הגדול בעולם עומד ומכריז: מלחמה זו על האמונה עולה על הכל! כל פגם קטן במוח, הינו קריטי ביותר. כאשר האמונה פגומה, הרי כל בניין הנפש עומד בסכנה גמורה. והוא קורא לנו לבוא אליו בימים אלו. לפעמים - הוא מגלה לנו - אפילו הצדיק לא יכול לתקן אדם מרוב קלקולי ופגמי נפשו, ורק בראש השנה הוא יכול לתקנו. כי אלו הם סוגי קילקולים הנוגעים ב'גזע המח', פגמי האמונה הינם חמורים מכל שאר הקילקולים. רק בימים אלו ניתן לתקן זאת.

כאשר אנו זוכים בזכייה מופלאה זו לבוא ולקחת חלק בקיבוץ הקדוש בימים נשגבים אלו, בל נשכח את העיקר: הגענו אל הרופא הגדול, הבה לא נתמקד רק בפרטים, ננצל את קדושת המקום והזמן, ונבקש בכל לב לזכות לאמונה טהורה, שיהיו יראת ה' ואמונתו קבועים בלבנו ומנהלים את כל פעולותינו; שנאמין בצדיקי אמת על כל אשר יאמרו כי הוא זה ונקבל את דעתם מתוך הבנה ברורה שרק הם מכירים את את ערכו האמיתי, ורק הם יודעים את תקוותנו הנצחית. כאשר ה'ראש' יהיה בראי, באמונה טהרה וזכה, יומתקו מאליהם כל הדינים הקשים - וכולנו נזכה לשנה טובה ומתוקה.

צילום: ישראל טייב

שכר טוב לשומרי מצוותיו, ועונש לעוברי רצונו. כולנו גם יודעים בבירור את היסודות של 'אמונות חכמים', את החובה להאמין בחשיבותה של כל נקודת יהדות ובעתיד הגדול שכל אחד מאתנו נועד לו; להאמין בכוחה של תפילה ובנחיצותה של השמחה, וכן הלאה. כולנו 'יודעים' את כל זאת בעל-פה...

אולם, בל נשכח ש'ידיעה' בלבד איננה נחשבת עדיין לאמונה; אמונה פירושה - אימון. כאשר האדם נותן אימון בדברי הנביאים והצדיקים, ומבין שבדיוק כמו שהם אומרים כך היא המציאות - הרי הוא מאמין להם. אך כאשר הוא שומע את דבריהם והוא ממשיך לחיות על-פי נטיית לבו, הרי בהכרח שהאימון בדבריהם - פגום. משל לאחד שאומר לחברו: "שמעתי מפלוני שברצונו לתת לך סכום נכבד", והלה נשאר אדיש. פירושו של דבר שאין לו אימון בהבטחתו.

כאשר אדם ממשיך בהרגל חייו מתוך אדישות ליראת החטא, אדישות בתפילה, חוסר פחד מפני יום הדין הקרב, עשיית הון שלא ביושר, עצלות או עצבות, ועוד כהנה רבות - יתכן שאלו פגמים חמורים ביותר באם הם נובעים מחוסר אימון ביסודות הדת בכלל ובחכמים בפרט. הוא לא מקבל את דבריהם של חכמים כמציאות מוכחת.

על פגמי אמונה שכאלו - שכאמור האדם כלל לא מודע אליהם - הכריז רבינו מלחמת הצלה. הוא, הרופא הגדול, ידע והבין שמחלה זו חמורה

**מה היה בגילוי הזה
שעבורו הסכים הרבי
הקדוש למסור את
נפשו?! למה ציפה
בכיליון עיניים לאותו
ראש-השנה? ומה
הניע אותו מאז בואו
מלמברג למסור את
נפשו ולגלות את
כל אותן 'תורות'
נפלאות?!**

הרב בנימין זאב קנפלמכר

שיר התפילה

רבינו ציוה לנו להסתופף בצילו בראש השנה,
בו נזכה לתיקונים שהבטיחנו באופן נפלא.
יעצנו בעצות נפלאות לעבור ימי חיינו בהצלחה,
ניסח אמריו שיהיו שווים מהגדול ועד הקטן במעלה.
ואין פלא למצוא על קברו מגדולי החסידים ועד קטני העדה,
רבים מוצאים בדבריו צרי ומזור, גם השפל במדרגה.
בבואנו ליגע בקצה אמרותיו – מהנכון להתמקד בתפילה,
ימים ונהרות אפשר לשאוב ממימרותיו, והדרכתו בהכוונה.
נפלאים ומופלאים מאד חסידי – בעניין התפילה,
דכמים גדולים היו מתקנאים בהם לראותם בעבודה.
מאזהרותיו הרבות: להתפלל בעקשנות, בכוונה גדולה,
ליתב לנו דרך פשוטה: הדבק דברך למחשבה.
בכוונת האר"י אל תתאמץ, אלא ב'ברוך אתה ה'...' בכוונה.
נתלוצץ מהאומרים שאין להתעקש לאומרה כהלכה,
ש'כוחות' תכניס באותיות בעקשנות עצומה.
מתורתו נלמד שרק כך ורק כך שורה עליו השכינה הקדושה,
חלק קטן מהתפילה החשיב מאוד ועל זה יש תורה שר' נתן לא זכה להעתיקה.
המובא בתיקונים: "אית מארי דידין ואית מארי דרגלין",
בליבך אל תיפול – אם התפללת 'מעט בכוונה' זוהי הבחינה.
לסיון – לשמוח, כי הוא-הוא הפתח לגדלות העבודה,
פיך יאמר 'אדון עולם', ורק בזה תצמצם המחשבה.
יתפלל כך, ובמוקדם או מאוחר ימצא עצמו ברום המעלה,
גדולים יקנאו בך, ויחפשו 'האיך הגעת לכו מדרגה'.
אדם צריך להכריח עצמו לכל דבר שבקדושה,
לדעתו לא יפול בראותו כי עדיין הדרך ארוכה.
בכל מה דאפשר יחזק עצמו, כי כך היא ההליכה,
ראה כלל הגדול המובא במילים: 'צרה תעשה לתיבה'.
סובבים אותו קליפות ומחשבות – אך יזכור "אני תפילה",
לזכור בכל לב: העקשן מצליח, ועולה למסילה.
בזה תשים מעייניך ואל תתרשל, ויהי מה,
זכור איזה ניגון בעת התחלת עבודתך בקומך מהמיטה.
עיין שיחות הר"ן (עה) כמה קשה היה עליו הכל בהתחלה.
ורק בעצותיו שהנחילו עלה במעלה.
כלל: אם המחשבות הזרות כתולדה מהעבירה,
יש לך מזה צער? תבטלם באש התפילה.
אל תתייאש! זו הדרך לבטלה, עד רידתה,
בתורה ל: "כי כל השטותים והבלבולים מגיעים אז דווקא".
זה וודאי אות וסימן שהזמנות פז לך ניתנה בתפילה,
ולבטלם ולהשחיתם בדיבורי התפילה בכוונה עצומה.
ברבינו נקשר עצמנו באהבה.
סוף טוב נזכה על-ידי-זה ביום עברה.

אימוני אמונה באומאן

ערב ראש-השנה. חצר הציון בוער כמקרה. זה בוכה וזה מתוודה, זה צועק וזה מודה, ובירכתי החצר אתה עומד כאוב ומתוסכל. הלב סתום וחתום, לא דמעות ולא מילים, לא רצונות ולא כיסופים. הינך מבקש לברוח, לפחות לא להיצרב כל רגע במכוות קנאה זו.

אך אל נא תשכח, הגעת לכאן כדי להתרפאות מן המחלה האימה ברוחניות – מפגם האמונה. התחל כאן ועכשיו באימונים לקניין האמונה. אל תיתן לרגשות הלב להטותך מן האמת הברורה. "ולא תתורו אחרי לבבכם – זו מינות!". ההליכה אחר הרגש החיצוני מוביל לכפירה. התחל להרגיל את עצמך כבר עתה להשתעבד לאמת הכתובה בתורת הצדיק, נסה למשוך את לבך לאמת זו, אל תסתכל על התוצאות. עמוד והלחם, שגן וחזור ושגן לעצמך: הינך נמצא כעת במקום הקדוש ביותר ובזמן המובחר ביותר, זמן ומקום שעולים על הכל!

הצדיק הזמין אותך והוא פועל על ידך ובשילך תיקונים נפלאים. לא הרגשתך תשנה את המציאות הנשגבה הזאת. עמוד והתחנן על נפשך ונפש בני ביתך, שתזכו כולכם לשוב בתשובה מתוך שמחה ורוב טובה. אל תיכנע! התאזר באורך רוח, אתה מרוויח את ריווח חייך גם אם אינך מרגיש כלום. העמל שהינך עמל לנהוג באמונה הוא גם הכלי המובחר לזכות לרפואה העיקרית והחשובה ביותר, תיקון האמונה, עליה מוסר נפשו הצדיק בימים אלו! זה יפתח עבורך שערי אמונה כל השנה כולה. ■

כרטיס הכניסה ל'אי המופלא'

בתוך ים של אנוכיות ואגו, בתוך שטפי חשבונות רבים, בין זרמי זיוף ושקר וסער, גלי תככים ומזימות – שוכן לו אי קטן, בסך הכל ארבע על ארבע אמות מצומצמות, וממנו פורצים מעיינות תום ואהבה אמיתית, טוב עין, רצון, חיבה ורחמים. אשד זך של חמלה טהורה מכל אינטרס וחשבון צדדי.

שם מכירים בערכו האמיתי והגנוז של כל אחד, ואפילו כאשר הלה כיסה את עצמו בלבושים גרועים, מסואבים ופחותים. שם עומדים הכן לכבס ולרחוץ לטהר ולזכך. שם מצפים להושיט יד מסייעת. שם מחכים לעזור ולסייע במסירות-נפש, כדי שנזכה לחיים טובים.

אך תנאי קטן עומד בפני הנכנסים לאי – להאמין ברצון זה; להאמין שאכן הם אהובים ויקרים; להאמין בטוב הכבוש בהם, ושהאהבה הנאמן, הצדיק, רוצה בטובתם. אמונה זו מהווה הגורם לגדול ולהצמיח ישועות, היא הפותחת שערים ונוטעת תקווה. רק הייאוש חוצץ בפני נחלי האהבה לבוא ולטהר. גישה למקום זה מתוך זקנה והרגל או מתוך עצבות ועצלות, שמקורם בחוסר אמונה, גורמים להרקיב את הסגולה הנפלאה ביותר (על פי 'לקוטי מוהר"ן ח"א קנה).

לאחר כל הטלטולים הקשים, לאחר כל ההוצאות המרובות, עומד לו הניסיון הזה שבו תלויה כל ההצלחה: האם ניגש בהתחדשות ואמונה באהבה אינסופית זו, או שמא ניגרר אחר מבועי השנאה ורוע העין שגורמים ייאוש ורפיון ידיים? ובחרת בחיים! הכל תלוי ברגע קטן של מחשבת התחדשות ושימת לב לאמונה!

"תגיע עת כזו שיסעו ויבואו מכל העולם בערב ראש השנה להשתטח על ציון רביז"ל
ויהיה עם רב כזה עד שייצטרכו להעמיד שומרים ושוטרים
להשגיח על הציבור שלא יתמהמהו יותר מדי ויפנו מקומם להבאים אחריהם"

(שיש"ק ה - קמ"ה)

היכוננו!!!

היכוננו!!!

אנשי נחל גובע

עולו ואתכנשו למעמד הנשגב של ההשתטחות בציוה"ק בערב ראש השנה
ברוב עם של רבבות ישראל קדושים

בשעות הסמוכות למעמד "תיקון הכללי העולמי"

(הודעה על המועד המדויק - תישמע במערכת הכריזה הציבורית)

בשיטת "סרט נע"

אשר יאפשר לכולם את הגישה לציון

[ולכל אחד גם מספר פעמים]

בסיוע והנחיות סדרני משמרת הקודש.

ויה"ר שתתקבלנה תפילותינו ובקשתינו לרצון - אמן.

לידיעת הטסים לאומן בחגי תשרי

על מנת להקל על תהליך הטיסה של ציבור הנוסעים לציון הקדוש באומן בחגי תשרי תש"ע, נערכת רשות שדות התעופה בנמל התעופה בן גוריון עם צוות מתוגבר ומיומן לטובת הנוסעים. ההסדרים המיוחדים וההנחיות מפורטים להלן:

- הנוסעים מתבקשים להקדים את הגעתם לשדה התעופה ולהגיע 4 שעות לפני מועד ההמראה המתוכנן.
- יש להתייצב עם כרטיס טיסה ודרכון אישי תקף.
- מסירת הכבודה תתבצע באולם המבואה בקומה ג'. נוסע רשאי להטיס מזוודה אחת וכן קופסת מזון לצרכים מידיים, בגודל שלא יעלה על 50x50x50 ס"מ ובמשקל כולל של עד 20 ק"ג לנוסע. לתשומת לבכם! חבילות מזון גדולות יותר לא יאושרו ככבודת נוסע וישלחו באמצעות מסופי המטענים בנתב"ג.

בנמל התעופה בן גוריון עומדים לרשותכם בתי כנסת, עגלות כבודה חנים, חניה לטווח ארוך, חניה מקורה, שירותי הסעה פנימיים ללא תשלום, מסעדות כשרות ומגוון חנויות. נציגי חברות התעופה וסוכני הנסיעות יעמדו לשירותכם באזור הבידוק והרישום לטיסה בקומה ג'. על מנת להבטיח רמת שירות גבוהה ושמירה על הסדר הציבורי, הנכם מתבקשים להישמע להוראות הסדרנים בטרמינל ולהנחיות על גבי השילוט.

נסיפה טובה ושנה מאושרת לכם ולכל בישראל!

לשדרג את התפילה

עלינו לרומם את התפילה ולהעלות אותה
מתפילה על צרכי הגוף, לתפילה על קיום התורה.
כך תשדרג את התפילה, תתקדם בעבודת ה', ותגשים את הרצונות בפועל

מספר נקודות, ובעיקר לתת להבין איך רבי נתן מנפיק בשבילנו מהנקודות הללו תרופות נפלאות, שעל ידן נוכל באמת לשוב ולפתוח דף חדש – והשנה הבאה תהיה באמת טובה יותר.

ובכן, האר"י הקדוש מגלה לנו, כי בכל ראש השנה העולם נברא מחדש, ובתחילת הבריאה ספירת ה'מלכות' קשורה אל ספירת ה'תפארת' בקשר לא תקין, ועבודתנו על-ידי התפילות ותקיעת שופר היא ל"נסר", להפריד אותם מהקשר הזה, ולחבר אותם בחיבור ישר.

אומר לכם משהו? אם לא, אתם לא אשמים. חכמת הנסתר עוסקת באמת במושגים גבוהים ונעלים מאוד וכולה משלים לעניינים טמירים. אבל בכל זאת, הבעל שם-טוב חידש, כידוע, שחכמת הנסתר שייכת לכולנו. תורת החסידות "מתרגמת" את סודות הקבלה הנעלים והנשגבים לשפת המעשה, כך שכל אחד, מגדול ועד קטן, יכול לעבוד את ה' לאור הגילויים הללו של פנימיות התורה. אפילו אלה שרחוקים מאוד מהבנת הנמשל, הם קרובים לעבודה המעשית הנלמדת מדברים אלו, לאור תורתו של הבעש"ט.

גם את דברי האר"י שהזכרנו בסודו של ראש השנה, מפרש רבי נתן בדרך העבודה המעשית, כך שנוכל ללמוד מהם עצה נפלאה לכל השנה, ובפרט לראש השנה, עצה שאם נקבל על עצמנו לקיים אותה כראוי, נוכל בהחלט לפתוח דף חדש ומזהיר.

ראשית כל יש לדעת, שכל ספירה וספירה שם למעלה קשורה לפעולות המעשיות כאן בעולם הזה, שעל ידם מעוררים אותה לפעול. הפעולה שקשורה לספירת 'מלכות' היא התפילה, שהרי דוד המלך, שזכה לכתר מלכות, אמר על עצמו "ואני תפילה" (תהילים קט), כמו כן אמרו חז"ל על התפילה שהוא "כעומד לפני המלך" (ראה שולחן ערוך או"ח צ"א), כי בתפילה מצהיר האדם שה' הוא אדון הכל ומנהיג את הכל, לו נאה לשבח וממנו יש לבקש את כל הצרכים.

הפעולה שקשורה ל'תפארת' היא לימוד התורה, כמו שאמרו חז"ל: "אין

ראש השנה – מושג שמעביר צמרמורת בלב כל יהודי. אם באלול הדגים שבים רועדים, מה בראש השנה?!

ראש השנה מתקשר אצל כולנו עם חרדה וצפייה לשנה טובה יותר, טובה ברוחניות וטובה בגשמיות, אבל האמת היא שהדבר תלוי בנו: אם נתייחס לראש השנה כנקודת זינוק, כהתחלה חדשה של עבודת ה' באיכות גבוהה יותר – ממילא תהיה השנה טובה ומתוקה בכל המובנים. לא בכדי ראש השנה הוא היום הראשון לעשרת ימי תשובה; לא לחינם השופר של ראש השנה מריע באוזנינו 'עוררו ישנים מתרדמתכם' ושובו אל ה', כמו שכתב הרמב"ם בהלכות שופר. ראש השנה דורש מאתנו, בראש ובראשונה, להשתנות, לפתוח דף חדש!

אם קראת עד כאן, אתה בוודאי נאנח אנחה קלה או עמוקה, ואומר לעצמך: נכון, בוודאי שצריך להשתנות, אבל איך עושים זאת? זו לא חכמה לומר שתתפר, תטיב מעשיך בלי לומר איך, מה לעשות וממה להתחיל. ובכן, אל דאגה. זו בדיוק השאלה שמטרידה את רבי נתן בכל מקום בכתביו; הוא תמיד חותר למצוא עבורנו את התשובה. בכל פעם התשובה היא, כמובן, בסגנון ובגוון אחר, לפי הזמן, לפי המקום ולפי האדם. אם אנחנו אווזים בראש השנה, בוודאי שהתשובה טמונה בראש השנה עצמו.

הבה ננסה למצוא אותה.

שני סוגים של תפילה

התורה הקדושה ומצוותיה מורכבות, כידוע, משני חלקים: נגלה ונסתר. הדינים וההלכות – הם נגלה, והפנימיות והעומק – הם נסתר. חכמת הנסתר, 'חכמת האמת' כפי שהיא מכונה, מגלה לנו את העומק והפנימיות שבכל מצווה.

אם אנו רוצים למצוא את הפנימיות של ראש השנה, עלינו לשמוע מה אומרים על כך חכמי האמת. איננו מתכוונים כאן ללמד קבלה, רק נציין

אם נמשיך להתבונן בתפילות של ראש השנה נראה שהדגשה זו, של הבקשות הרוחניות בתפילה, מגיעה לשיאה בתפילת מוסף, שהיא בעצם התפילה המרכזית בראש השנה, שבה תוקעים בשופר, ובה אנחנו אומרים זיכרונות מלכויות ושופרות

רבי נתן מבחין בין שני סוגי תפילה: יש תפילה על צרכיו הגשמיים של האדם - בריאות, פרנסה, שלום וכדומה; ויש תפילה על קיום התורה, כפי שמצאנו בתפילה היומיומית: "השיבנו אבינו לתורתך" ועוד

בעצמה ומצוותיה, ואדרבא תפילה זו משלימה את התורה ואפילו יותר גבוהה ממנה, שכן "תכלית חכמה - תשובה ומעשים טובים" (ברכות יז ע"א). כלומר, כל מעלתה של התורה היא, כשהיא גורמת לאדם לשמור ולעשות ולקיים.

הרי שהתפילה שמביאה את האדם לקיים את התורה, מסייעת לו להשיג את המטרה של הלימוד ומביאה אותו לשלמותו. תפילה זו היא אכן העבודה הגדולה שבכל העבודות והלוואי שיתפלל אדם כל היום כולו.

תפילה על קיום התורה

כזכור, האר"י לימד אותנו שיש שני מצבים לספירת המלכות: האחד - כשהיא מקושרת לספירת התפארת באופן לא ישר, והשני - כשהיא מקושרת באופן של "פנים בפנים".

מבאר רבי נתן ששני המצבים הללו קשורים בשני סוגי התפילה שביארנו.

בשני המצבים, ה'מלכות' שהיא התפילה, קשורה ל'תפארת' שהיא התורה. אלא שבמקרה הראשון, הקשר הוא באופן של קשר עקיף, לעומת המצב השני, שאז הקשר הוא ישר וברור, כאדם הפוגש בחברו פנים בפנים.

כך הם הדברים גם בשני סוגי התפילות. גם התפילה על צורכי הגוף קשורה אל התורה, שהרי מבקשים בריאות ופרנסה כדי לעסוק בתורה ולקיימה, אלא שקשר זה הוא עקיף. אך התפילה מהסוג השני, מחוברת לתורה במישרין, שהרי מתחננים בה על התורה עצמה שזכה לקיימה.

זה אפוא התרגום המעשי לדברי האר"י על

כבוד אלא תורה" (אבות פרק ו).

שנית, רבי נתן מבחין בין שני סוגי תפילה: ישנה תפילה על צרכים גשמיים - בריאות, פרנסה, שלום וכדומה; וישנה תפילה על קיום התורה, כפי שמצאנו בנוסח התפילה היומיומית: "ונוהיה אנחנו וצאצאינו יודעי שמך", "דבק לבנו במצוותיך", "השיבנו אבינו לתורתך", "הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו" וכן במקומות רבים.

לאור הבחנה זו מיישב רבי נתן קושיה גדולה: רבינו, מצד אחד, מלמד אותנו שהתפילה היא העבודה הגדולה שבכל העבודות, כפי שאמרו חז"ל: "הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו" (ברכות כא ע"א), ומצד שני הגמרא מתייחסת למי שמאריך בתפילתו כאל "מניח חיי עולם ועוסק בחיי שעה" (שבת י ע"א) ופירש רש"י "חיי עולם - תורה; תפילה - צורך חיי שעה היא, לרפואה, לשלום ולמזונות".

ומפרש רבי נתן שמדובר כאן בשני סוגים שונים של תפילה:

התפילה על צורכי הגוף, שאמנם גם היא מצווה גמורה וגם היא קשורה אל התורה, כי צריך בריאות ופרנסה כדי לעסוק בתורה ולקיים אותה, אבל סוף-סוף התפילה הזו עוסקת בדברים חומריים, בריאות, פרנסה וכדומה, שהם בעצם חיי שעה, והם רק טפלים ומסייעים לתורה - בתפילה כזאת בוודאי שאין ראוי להאריך על חשבון העיסוק בתורה עצמה ומצוותיה, שהם העיקר והם המטרה.

התפילה מהסוג השני, לעומת זאת, שהיא התפילה על קיום התורה, איננה פחותה במעלתה מהתורה, שהרי מתפללים על התורה

התפילה שמביאה את
האדם לקיים את התורה,
מסייעת לו להשיג את
המטרה של הלימוד
ומביאה אותו לשלמותו.
תפילה זו היא אכן העבודה
הגדולה שבכל העבודות
והלוואי שיתפלל אדם כל
היום כולו

טלפון: 02-5410100
www.zadikimtours.com

זה בדיוק בשבילך.

באמצע החיים, סתם יום אחד,
לעזוב הכל ולצאת למסע של
התחדשות. הזדמנות עבורנו,
חווייה בשביל הנשמה.

נוסע יקר!

נתקלת בהתנכלות

מצד המקומיים באומן?

ידוע לך על מקרה מצוקה
בנושא טהרת המחנה - הדורש סיוע?

הנך זקוק לעזרה בתרגום וקידום
המו"מ
מול משכיר הדירה?

אתה נאלץ לפנות למשטרה
להגשת תלונה כלשהיא?

פנה מיד למוקד "משמרת הקודש"

רח' פושקינא 44 קומה א'
טלפון המוקד:
80936978160 (00 מהארץ)

פעילי המשה"ק ישמחו
להושיט לכם **סיוע מכל הלב!**

בעצם תפילת מוסף בכל השנה היא תפילה שמחוברת בתפילה על קיום התורה, שהרי כל עיקרה של תפילת מוסף הוא שנוכל לקיים את מה שאין לנו מסוגלים – להקריב את קרבן המוסף, כפי שנוצטוונו בתורה. בפרט בראש השנה, שאנו מוסיפים את ברכות מלכויות, זיכרונות ושופרות – ברכות שעיקרן פסוקים של תורה, שהן שלימות המיזוג של תורה ותפילה.

חבל הצלה

אפס כי העבודה של ראש השנה איננה מצטמצמת בכך, שכן אנחנו מחדשים ביום זה גם את ספירת ה'תפארת', שהיא התורה; אנחנו מקבלים על עצמינו מחדש לשמור את התורה, ללמוד ולהעמיק בה, ואף זוכים לחידושי תורה מעמיקים. כל זה מרומז במצווה של תקיעת שופר, שהיא זכר לשופר של מתן תורה, כמו שכתבו המפרשים.

התחדשות זו בתורה נחוצה אף היא לעבודה העיקרית של ראש השנה – התפילה על הרוחניות, וכפי שאכן מבואר בדברי האר"י, שהחיבור של 'מלכות' עם 'תפארת' בדרגה של 'פנים בפנים' נעשה על-ידי תקיעת שופר, שעל ידה מקבלים הבנה עמוקה יותר בתורה. שכן, כדי שאדם יתפלל ויבקש על קיום התורה, הוא חייב להרגיש שזה באמת איכפת לו. על-ידי התחדשות בתורה, שמשגים יותר את עומקה ופנימיותה, מרגישים יותר שייכות עם התורה – ואז התפילה על קיום התורה היא תפילה אמיתית יותר.

כאמור, העבודה העיקרית של ראש השנה היא להעלות את התפילה בדרגה, ולהרבות בתפילות ובתחנונים שנוכח לקיים את התורה. (אין הכוונה למעט בחשיבותה של התפילה על הצרכים הגשמיים, שכן גם היא בודאי נחוצה, הכוונה היא רק לחזק התפילה הרוחנית. תארו לכם, אם היו עורכים עצרות תפילה לרבים שנתחזק ביראת שמים, כפי שעורכים עצרות לרפואתם של חולים ח"ו, בודאי היינו רואים תוצאות מעולות).

אז אם אנחנו באמת רוצים להשתנות, לפתוח דף חדש, הבה נקבל על עצמנו לחבר את התפילה עם התורה, כלומר שנרבה להתחנן ולבקש שנוכח לקיים את מה שאנחנו יודעים. ככל שנקיים יותר, גם הידיעה שלנו תהיה ברורה יותר, כמו שכתוב ב'לקוטי מוהר"ן' שזכות השכל תלויה בשלמות המעשים, ונוסיף ונתחנן יותר להוציא אל הפועל גם את הידיעה הזו שתתווסף לנו, וכן הלאה.

כך שבלי ספק תהיה לנו שנה טובה יותר ברוחניות, וממילא גם בגשמיות נזכה לשנה טובה ומתוקה.

עצה זו היא, בעצם, חבל הצלה. כל יהודי חפץ להתקרב לה' ולעלות במסילה העולה בית א-ל, אלא שרבים נעצרים אי-שם באמצע הדרך. זוהי מלחמה קשה, לא פשוטה. את פלוני היצר השקיע בטרדת הפרנסה, את חברו הצליח להטביע במצולות הייאוש, השלישי רוצה מאוד להשתפר, אבל אינו יודע בדיוק במה. "הכל חפצים ליראה את שמך", אלא שכל אחד וההפרעות שלו. התוצאה היא, שכל הרצונות הטובים והנפלאים לא כל-כך יוצאים לפועל.

מה עושים? כיצד נצליח לנצל את הרצונות הטובים שלנו ואת ההתעוררות שיש לכל אחד מאתנו לפעמים? כיצד נציל אותם שלא יאבדו בסבך השכחה וההפרעות והעייבות? איך גורמים לכך שכל התעוררות תחזיק מעמד?

אומר רבי נתן: אתה רוצה להתקדם בעבודת ה' ולא ידוע איך להוציא את הרצונות שלך לפועל? – התפלל על זה. בקש. התחנן. כל רצון וכל התעוררות שתהיה לך הכנס בתוך תפילות ותחנונים – וזו בודאי תתקבל תפילתך. כמו שכתוב בספר חסידים, שכשאדם מבקש מהש"ת בקשה רוחנית, בודאי ייענה. כל תפילה ותפילה מעלה אותך ומקרבת אותך להשלמת מטרותך, בלי ספק. ובכן, מעכשיו! לשדרג את התפילה.

(על פי 'ליקוטי הלכות' ראש חודש א-ח)

ראש השנה, שבעבודתנו ביום זה אנו זוכים להעלות את המלכות למצב של פנים בפנים – לרומם ולשדרג את התפילה, מתפילה על צרכי הגוף, לתפילה על קיום התורה.

כמובן אין בדברים אלה כדי לשלול את התפילה על צרכי הגוף; אדרבא, אדם צריך להתפלל על כל מה שחסר לו, דבר גדול ודבר קטן, ובלבד שכוונתו תהיה שהדבר יסייע לו ללמוד ולקיים את התורה. כוונתנו היא רק לומר שעיקר התפילה צריכה להיות על קיום התורה, ורק בתפילה כזאת ראוי להאריך. הוכחה מפתיעה לכך נמצא בתפילות ראש השנה. שהרי ביום זה, שהוא יום הדין שבו נקבעים כל צרכי האדם במשך כל השנה הבאה, היינו מצפים לכך שהברכה המיוחדת שקבעו חז"ל בתפילה העמידה, תעסוק בנושא זה: 'אלוקינו ואלוקי אבותינו חדש עלינו את השנה הבאה לטובה ולברכה, לששון ולשמחה וכו', כפי נוסח הברכה בתפילת מוסף של ראש חודש. למרבה הפלא, הברכה הזו עוסקת אך ורק בבקשות רוחניות: "מלך על

כל העולם כולו בכבוד... וידע כל פעול כי אתה פעלתו..." גם התוספת שיש בברכת אתה קדוש מכילה רק בקשות רוחניות: "ובכן תן פחדך על כל מעשיך... ותמלך אתה ה' אלוקינו על כל מעשיך...". אפילו בתפילת מוסף, בברכת זיכרונות, שבה אנו מדברים על המשפט שנערך היום – "כי תבוא חוק זכרון להפקד כל רוח ונפש... ועל המדינות בו ייאמר, איזו לחרב ואיזו לשלום... ובריות בו יפקדו..." אפילו שם מבליעים את הבקשה בקיצור נמרץ: "זכרנו ביצורן טוב לפניך ופקדנו בפקודת ישועה ורחמים", מבלי לפרט.

אם דווקא נרצה לחפש את הבקשות על צרכי הגוף בראש השנה, נמצא אותן רק בתוספת לברכות הראשונות והאחרונות: "זכרנו לחיים" "בספר חיים" שהן תוספות יותר מאוחרות, מזמן הגאונים, ואינן מאנשי כנסת הגדולה שתיקנו את עיקר סדר התפילה. כמו-כן נוכל למצוא בקשות כאלה, בפיטים מאוחרים יותר, כמו ב"אבינו מלכנו".

הנה כי כן רואים אנו בעליל שבראש השנה עוסקים בעיקר בבקשות רוחניות, ולבקשת הצרכים הגשמיים מקדישים חלק קטן מאוד מיום זה, שכל כולו תפילה.

נמשיך להתבונן בתפילות של ראש השנה ונראה שהדגשה זו, של הבקשות הרוחניות בתפילה, מגיעה לשיאה בתפילת מוסף, שהיא בעצם התפילה המרכזית בראש השנה, שבה תוקעים בשופר, ובה אנחנו אומרים זיכרונות, מלכויות ושופרות. חז"ל ייחסו לתפילה זו חשיבות מיוחדת, כפי שרואים בהלכה הקובעת שאין להתפלל תפילה זו ביחידות קודם רביע היום, הזמן של הדין.

טלפון: 02-5410100
www.zadikimtours.com

לכל מקום בעולם

דרך צדיקים מציעה לכם שירות אישי ומסור גם בטיסות לכל רחבי העולם.

בעת צרה
בשעת מצוקה
גם בעת שמחה
ובכל זמן

מוקד
הישועות
1-800-255-522

24 שעות ביממה

להעברת בקשות לתפילה
ולהדלקת נר
בקברו של
רבי נחמן מברסלב
באומן

לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה
לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

972-2-9922219 at Rabbi Nachmans' holy gravesite in Uman) hours 24 (To request prayers

אחד מהחבורה» בסיום דבריו עמד רבי גדליה לכבוד הנער, ואמר:

כשר' עמרם החליט:

**"ת'פארט
צום רבי'ן"**

"טוב אמרת, עוד תצטרך ללמוד וללמד הרבה בספר קדוש זה"

הכל אצלו בער כמו אש-להבה, שהציתה בחיות של קדושה את כל מי שנקלעו לסביבתו. ה"כגוונא" שלו, ה"יום השישי" שלו, שאגת ה"אוי" המפורסמת שהיתה מתפרצת מנהמת-לבו כל אימת ששהה בציון הקדוש באומן, ההתבודדות שלו, אהבתו היוקדת לכל יהודי, דבקותו המוחלטת בליקוטי-מוהר"ן, **מסירותו להפצת תורת רבינו הקדוש בעולם כולו**, המוסדות הרבים שהקים במסירות-נפש ■ דמותו **הפלאית** של רבי **עמרם יוסף הלוי הורביץ** זצ"ל, ומעשה במעצב ידוע, שבאמצע הלילה נשבר ואמר: "הרופאים גילו אצלי מחלה ממארת"... ■ **כל-בו לישועות**

| **אברהם שרייבר** |

צילום: ארכיון ר' דוב קרמר, ישראל טייב

עמרם את רבינו הקדוש - בוז יבוז לו. מי יוכל למלל את אהבתו לרבינו הקדוש ולספרו הטהור. הלא ר' עמרם והליקוטי-מוהר"ן היו מקשה אחת ממש. לא היתה שורה בספר הקדוש שלא יגע עליה ושלא התעמק בה והתעדן עמה מאות ואלפי פעמים. לא היה שייך במציאות כלל לראות את ר' עמרם ללא הספר הקדוש עליו עמל כל חייו, וממנו לא זע אפילו 'רגע כמימריה'.

כבר בנעוריו, לאחר מכן בבחורות, ניכרו בו חושיו המיוחדים בהבנה עמוקה בליקוטי-מוהר"ן. היה זה בחבורה הקדושה שריכז סביבו הרה"ח רבי גדליה קעניג ז"ל בביתו של הרב ישראל נחמן אנשיך ז"ל, כאשר בכל שבוע מסר אחד מבני החבורה שיעור בליקוטי-מוהר"ן, בעת 'רעווה דרעווין' בסעודה השלישית. בשבת השלישית לייסוד החבורה, לאחר הפצרותיו המרובות של רבי גדליה, הסכים הנער עמרם למסור השיעור בליקוטי-מוהר"ן. בסיום דבריו עמד רבי גדליה לכבוד הנער, ואמר: "טוב אמרת, עוד תצטרך ללמוד וללמד הרבה בספר קדוש זה..."

כך, כאשר כל שאלה קלה כחמורה, שהפנו אליו, לא היה עונה מיד, כל עוד לא פתח את הספר הקדוש ליקוטי-מוהר"ן שהיה עמו תמיד. ורק לאחר העיון בו, היה משיב לשואליו דבר. כך נהג בכל צעד ושעל. בכל שידוך שהיה צריך לגמור, ובכל מעשה שהיה צריך לעשות.

כאשר רבי עמרם היה לומד 'תורה' בליקוטי-מוהר"ן, היה נדמה לרגע שהעולם כלל לא קיים. 'תורות' היו מתעופפים מפיו בצעקות ושאלות, באופן שהכל היו מודים שמלב מורתח יצאו. והיה הדבר לפלא-פלאות, איך שתורתיו של רבינו הקדוש הוציאוהו משלוות-רוחו, עד כדי רתיחה בלתי ניתנת לשליטה. ומנגד, הכל ידעו כי יפה הדמימה והשתיקה באותן שעות שר' עמרם מתייחד עם רבו, ומתאבק בעפר תורתו.

לצפון, בשביל ילד אחד

את לבו של ר' עמרם לא היה קשה להבעיר למען הקדושה. תמיד הוא בער. הנה נכנסת אליו, ועוררתו על ענין מסוים -

כמו מנוע עצום-ממדים בעל תפוקה אדירה שנדם באחת, כמו גלים אימתניים בלב האוקיינוס הסוער ששקטו ונחו פתאום, כמו נעקרו החיים בעצמם משורש הווייתם, כמו... הנה כי כן, ככל שנתאמן להתאים משל לנמשל הנורא, לא נצליח לתאר את גדיעתו של הארז בלבנון - רבי עמרם יוסף הלוי הורביץ זצ"ל.

קשה ובלתי נתפס לדבר על איש חי ורב-פעלים כל-כך, שהחיים והוא היו אחוזים ומלוכדים זה בזה, כשלהבת בגחלת. קשה להתבטא עליו בלשון עבר. מי האמין ומי פילל שככה יעלה לנו.

מעיינות של מים חיים וטהורים פיו בנשמתו, ושטפו בעוז את כל מי שנקלע במתכוון או באקראי לסביבתו. אם זה בפחד ובמורא שהפיל על שומעיו כאשר שאג את ה"יום השישי" המפורסם שלו בלילות-שבת, אופי נועם וזך עליון; עת התלהטו פניו בסומק כאשר הדגים במוחשיות את תיבות ה"כגוונא" - "ואנפאה נהירין בנהירו עילאה"; בשעה שרתח וליהט בסעודות שבת את הזמירות, מבלי לוותר על שום תו ותג. בימים כתיקונם כבעייתות חולי ומכאוב, תמיד כאשר הגיע לדבר שבקדושה - הכל אצלו רתח.

כי כזה היה רבי עמרם, יורה רותחת ומבעבעת. הכל געש אצלו. ניצוצות ניתזו מאש קדוש, שהיתה אצורה בנשמתו. אש שהציתה בחיות של קדושה את כל מי ששהו בד' אמותיו. מלא שמחה מזן אל זן היה האיש. מלא חיים וחיוניות, ששפעה מנשמתו מלאת התום. ומלא ענווה והתבטלות היה. אחז מעצמו כאחרון שבאחרונים, כלום שבכלום. והיה נאחז תמימה, כאשר אי מי החמיא לו על מעלה זו או אחרת, בטוח שהלה אך לצון חמד לו. וכשכינהו "רבי" היה זועם ממש. "אינני רבי, אני בסך הכל 'אחד מהחבורה'", מתרעם היה.

שעות היה מתבודד, שופך שיח במילותיו שלו, באהבה בלתי מוגבלת, בקרבת אלוקים תמידית.

אם ייתן איש את כל הון ביתו באהבה האין-סופית שאהב רבי

המימדים, עליה פיקד יום ולילה, שנים ע"ג שנים. היה מזהים לראות את כל העול הרובץ על כתפיו, כשהוא נושא אותו בהכנעה ובענווה ללא כל טרזניה. להפך, תמיד עשה ופעל מתוך שמחה ועליזות.

ר' עמרם היה התגלמותו של אוהב-ישראל, בכל מחיר ללא שום חשבונות, כאשר במסירות-נפש לא השגיח על כבודו ועל ממונו. יורד היה לפרטי-הפרטים של כל אחד ואחד מתלמידיו, עד כדי כך שהחליא עצמו עליהם. גם כשהיה במצב גופני ששינוע למנוחה, לא עזב את חדרו הפשוט שספג לקירותיו את מסכת הצרות והקשיים של עלובי-חיים, שנכנסו אליו מלאי דאגה ויגון, ויצאו ממנו מסופקים, קורנים מאושר.

את הקשים שבטיפוסים, הוא ריכך במחי מילה וחיוך. הכל נמש מפניו כהימס דונג מפני אש. ואף הם העריצוהו והחזירו לו אהבה והערצה בלתי מסויגת, כזו הנובעת ממעמקי הנפש הזכים ביותר, החבויים בתוך כל יהודי ויהודי.

ידעו כל אנשי קהילתו, מדימונה ועד קריית-שמונה, כי כל שעות היום והלילה זמין הוא 'עמרם' להקשיב להם, להאזין למצוקותיהם. ידעו שתמיד הוא איתם, תמיד לצידם. בחכמה ובחן ניווט את האנייה האדירה ואת כל המערך שהקים ביד רמה.

היסטוריית חיים סוערת

מי יוכל לשכוח את התרפקותו המדהימה על ציונו של רבינו הקדוש באומן, מושא געגועיו שלא שקטו לרגע ולא ידעו שובעה. כל אימת שרק יכול, היה מגיע ומטריח את עצמו, חרף כל ההגבלות והקשיים הכרוכים בנסיעותיו.

היה זה מחזה שגרתי, לראותו בסתם יום של חול, מתנער לפתע פתאום, ללא כל התרעה מוקדמת, ואומר: "מ'פארט צום רבין!" (נוסעים לרבי!)... וכל המניעות וההיכובים היו כלא-היו. הציון הקדוש היו לו כאוויר לנשמתו הכמהה, הבעורת. שם היה מוצא פורקן ודרור לנשמתו הסוערת, שם היה שואג ומתחנן, צועק ומתרפס. מי יוכל לשכוח את שאגת ה"אוי" המפורסמת שהיתה מתפרצת מנהמת-לבו כל אימת ששהה בציון הקדוש באומן.

תמימותו הטהורה. איך חיבב כל מצווה. איך דקדק ואהב כל מצווה ומצווה, כמוצא שלל רב. אהבתו ללימוד התורה וגעגועיו העזים לשבת ולהגות בה במנוחה - היו לאין-שיעור. לא-פעם היה הספר פתוח כל היום לפניו, כי הנה בעוד רגע קט יתחיל ללמוד, אך זמנו מופקע ממנו שוב ושוב, נהפך לנחלת הכלל - יהודים הזקוקים לעזרה כלשהי ממנו.

לימודו, התמדתו, ועמקות מחשבתו היו בבחינת פלא עוד בימי בחרותו. "אביך היה מהבחרים היחידים שעדיין זכורים לי מזה למעלה מיובל שנים, בשקידתו העצומה והנדיה, ובעומק מחשבתו הבהירה בתורה", התבטא הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א באוזני ר' נחמן, בנו בכורו של ר' עמרם.

כמה דם ירק כדי לראות את מפעל-חיי - ההדפסה וההפצה - עומדים ופועלים. כמציא הדורש ביצועים מושלמים מחייליו, עמד בנחישות על כל תג ותג, מפזר זהב, לא מתפשר על האיכות והיופי, שואף שהכל יהיה כליל-תפארת. לילות על לילות ישב על כל צורת אות, על כל דף, עם כל המעמדים והמדפיסים. הכורכים הכירו גם הם את עקשנותו על מוצר מוגמר ומפואר, יהיה הדבר כרוך בכל סוג של מאמץ.

**לחם כלוחם ותיק
ומנוסה על קורטוב
של יהדות, על הליכה
ל'חדר', על מלחמת
קיומו כ'יהודי'. הוא ויתר
על מנעמי חיים גשמיים
בעודו ילד! בתקופה
שגדולים וטובים ממנו
לא עמדו בפיתויים
קטנים משלו.**

והתלמידות במוסדותיו באו ממשפחות ששפת היידיש היתה זרה להם.

ר' עמרם היה מסוגל להציץ מירושלים עד צפת, רק כדי לעמוד מקרוב על התפתחותו של ילד אחד, שתיל צעיר שדרש שימת-לב מיוחדת. ונסיעות כאלה על פני כל הארץ לא היו מחזה נדיר, כאשר לצד עיסוקו בחינוך הוא מנהל את מפעל ההפצה הגדול בעולם, אדיר

והוא בוער ומבעיר, סוער ונסער. יהודי זקוק להצלה, נושא פלוני זקוק תיקון, עניין זה דורש התערבות, הכתובת היא תמיד - ר' עמרם הורביץ. ולא שחסרו לו בעיות משל עצמו ולא שעצמותיו דשנו ממנוחה. אבל מי מסוגל לחשוב על משהו פרטי, אישי, כאשר העניין דחוף ונחוץ, כאשר יהודי שני נתון במצוקה וזקוק לעזרה...

התבוננתם פעם אל תוך לועו של הר-געש כשהוא יורק וכולו אש ולבה רותחת? זהו משל קלוש לליבו הגדול שפעם בעוז.

את נושא החינוך הטהור ראה כבבת-עניין, ומסר עליו חיו עד אחרונת נשימותיו עלי אדמות. החליא את עצמו ממש על חינוכם למופת של קהל עדתו, כמורה ומנהיג העשוי ללא חת. הקים בעשר אצבעותיו מוסדות חינוך בהם התחנכו מאות ילדי ובנות ישראל בעלי-תשובה, בערים: צפת, בית-שמש ואלעד. במוסדות אלה השקיע את תמצית דם ליבו. עמל וטיפח את הנטיעות הרכות והצעירות, למען יגדלו לאילנות מפוארים בכרם ישראל. לא חסך בממון וטרחא למען ילדי המוסדות שלו.

גם השקיע השקעה מרובה בענין שפת היידיש, עליה עמד בכל תוקף, כשפה בה ילמדו במוסדותיו, בנים ובנות, קטן כגדול, כך שדרך השפה המעודנת שיסודה בהררי-קודש יינקו הצעירים אורחות קודש. זאת אף-על-פי שהדבר כרוך היה בעמל רב, שכן התלמידים

הקים בעשר אצבעותיו מוסדות חינוך בהם התחנכו מאות ילדי ובנות ישראל בעלי-תשובה. מילדי החמד, פרי טיפוחיו.

ציון רבינו "עבור המקורבים החדשים שאינם יודעים מה לומר על ציון רבינו הקדוש".

כאשר רצה להוציא-לאור ספר זה, פנה אל מר אלעזר גלעד, מומחה בעל שם לעיצוב ולעימוד. זה היה בשעות אחר-הצהריים ומר גלעד הבהיר לו כי בשעה 16:00 בדיוק הוא נועל את משרדו. ר' עמרם הסביר לו את חשיבות העניין והוסיף כי הספר "חייב" לראות אור עד ראש-השנה. הלהט של ר' עמרם הדביק את גלעד. ולמרות שמעולם לא חרג משעות עבודתו, התרצה לו וישב עמו במשך לילה שלם, כשהם דנים בפרוטרוט בעימוד הספר.

לפתע, תוך כדי שיחה, לבשו פניו של גלעד ארשת תוגה. "יש לי משהו לספר לך", אמר פתאום לר' עמרם. "הרופאים גילו אצלי מחלה ממארת" - - -

"אתה לא חולה!", הפתיעו ר' עמרם בתשובה נחרצת, ומיד המשיך לדבר איתו על הוצאת הספר. השניים הוסיפו לדון בפרטי העימוד, לסכם עוד פרט ועוד פרט, כשמדי פעם בפעם קטע גלעד את השיחה ואמר: "אבל אני חולה!" ור' עמרם, הוא בשלו: "אין לך שום דבר... אני מבטיח לך, כי בזכות הדפסת ה'כל בו לישועות' הכל ייעלם!"

באותה השנה הגיע גלעד ביחד עם ר' עמרם לאומן לראש-השנה. ה'קיבוץ' הענק של המוני היהודים אצל הציון הקדוש, עשה עליו רושם כביר. כאשר שב ארצה, פנה לבדיקות רפואיות, והבלתי ייאמן קרה - המחלה נעלמה כלא-היתה!

כעבור זמן שבו גלעד גלזר ור' עמרם אל ציון רבינו, הפעם כדי להודות ולהלל על הנס הגדול.

"יתן ה' ומפעל חייו ימשיך להכות גלים ולעקור הרים, בהפצה חובקת עולם, ובהמשך החזקת המוסדות המנוהלים עתה על-ידי בניו - הרה"ח ר' נחמן והרה"ח ר' שמואל, הממשיכים במסירות את דרכו הקדושה של אביהם הדגול זצ"ל."

התמסרות לזולת בצורה שאין לה אח ורע. כמה היה שמח בשמחתם של יהודים וכמה דאג והיצר בצערם! הכל ידעו כי אצל ר' עמרם ימצאו תמיד אוזן קשבת, כי ר' עמרם מבין ללבם, קשוב, דואג ואכפתי מאין כמוהו.

היה מסוגל להשקיע זמן במשך ימים, שבועות ואף חודשים בהשכנת שלום בין איש לאשתו ובין איש לרעהו. אהב את השלום כנפשו והיה מגדולי שונאי המחלוקת ומבקשי השלום.

"אתה לא חולה!"

כמה ממון פיזר ביד נדיבה לכל מי שפנה אליו לדבר מצווה או לעניין של צדקה. מעולם לא השיב פניו של מאן-דהוא בשלילה. תמיד דאג לכך שהזולת ייצא מפיוס ובלב שמח. ואם מתקף תפקידו נדרש להיות תקיף ולהעמיד פלוגי על מקומו, היה משקיע שעות על שעות, כדי שהכול ייצאו מרוצים ושחלילה לא תישאר טינה בלבו של איש.

כל פעולותיו האדירות התאפשרו, בין השאר, בזכות קסמו הבלתי מצוי, החן והאמת שקרנו ממנו ושהמיסו לבבות, האש היוקדת שהפיחה חיים בלבבות כל אותם בעלי-תשובה רבים שהקימו משפחות המנהלות חיים יהודיים לתפארת.

צא והבט בפניהם המיוסרות של כל אחד מאלה, שאבל כבן יחיד על אב מסור שעזבו לפתע. מאבלם העצום ומשברם הגדול כים ניתן ללמוד רק מעט מן המעט על רועם הנאמן שמר עליהם בלילות שבהם שרקה הרוח והקפיא הקור ובימי שרב וחום בהם אכלה השמש.

אחד מן האבלים המיוסרים, היה אלעזר גלעד, היום כבן 77. מתברר שבאיש ההדור הזה מסתתר סיפור אנושי מצמרר:

באחת השנים, הוציא-לאור ר' עמרם את הספר 'כל בו לישועות' ובו, בין השאר, תפילה שחיבר לומר על

ובכל זאת, מעולם לא התפאר בהישגיו. תמיד הרגיש שעוד לא התחיל עדיין, והמוח הגדול שלו היה הוגה עוד ועוד רעיונות ודרכים איך להגדיל את ההפצה כך שתגיע לכל מקום בעולם, איך לשפר את הספרים ולהפיצם על פני תבל.

ואכן, לא רק בעשור וחצי האחרונים לחייו, שנים שבהן היה כל-כולו מסור לציבור, אותו הועידה ההשגחה להיות רועם ומורם, כי אם עוד בשחר ילדותו, בימים של עוני וצנע, בימים שבהם פרוסת-לחם וחיים גשמיים יותר, הפילו חללים בקרב היהדות הנאמנה - עמד עמרם, הילד הקט, ולחם בעוז על חינוכו שלו. לחם כלוחם ותיק ומנוסה על קורטוב של יהדות, על הליכה 'לחדר', על מלחמת קיומו כ'יהודי'. הוא ויתר על מנועי חיים גשמיים בעודו ילד! בתקופה שגדולים וטובים ממנו לא עמדו בפיתויים קטנים משלו. והדברים ידועים למי שמכיר את היסטוריית חייו הסוערים.

הוא גדל וספג תורה ודעת בתלמוד-תורה 'עץ חיים' ובישיבת אמשינוב, והיה למפורסם ביראתו ובלמדנותו עוד משחר ילדותו. היה כבן לסבו רבי שמואל הורביץ, אצלו ספג תורה ויראת-שמים, וממנו קיבל וינק את לשדה ועצמותה של ברסלב בטהרתה.

לא-פעם היה שח בפליאה אודות לילות-שבת אופיי מסתורין בצל סבו הגדול רבי ישראל בער אודסר, איך היה הולך ומתעלה בזמירות-שבת בדביקות כזאת שלא מעלמא הדין, עד שהיה מכחיל מרוב השתוקקות. לעיתים הדגים איך היה סבו חוזר מאות פעמים על זמר "אנת הוא מלכא מלך מלכיא", מבלי להרגיש בזמן שהולך ואוזל, עד אשר גווני השמיים התבהרו, והוא עדיין נטוע בעולם אחר, עולם של כיסופי לב ומוח, בלתי ניתנים לשיעור.

אם נרצה לתאר את טוב ליבו של ר' עמרם, לא יספיקו גיליונות וספרים, כי אלפי-אלפי סיפורים שזורי הוד ואצילות, מהם ידועים ורובם לא ידועים, יעידו על טוב לב נדיר, על לב רחב מאין כמוהו, על

הרב ישראל יצחק בזנסון

פה ושם

"ודע שארץ אפיים תלוי בארץ ישראל כי שם זוכים לבחינת ארץ אפיים"

(ליקוטי מוהר"ן ח"א קנה)

היפך העבודה הזרה. במצב כזה, לא נשאר לנו כי אם לראות את עצמנו כעין אחינו החו"לניקים. כי נכון שאנו קרובים בגוף, אבל עדיין מאוד רחוקים בנפש...

על כך צריך להתאנח מעומק הלב. באמצעות האנחות הללו, בזכות הכיסופים והגעגועים אל קדושת ארץ ישראל, שכל כולם רצון, ייתפח מחדש צינור חי, שיחבר את לבנו ליעד שלנו, כלומר, מהותה של ארצנו, נשמתה האמיתית, שהיא מקור למדת ארץ אפיים.

מה שאין כן, כשאנחנו חושבים שכבר הגענו ליעד - אז מתבטלים כל הכיסופים והם מתחלפים באדישות וקריירות, במקרה הטוב. במקרה הגרוע יותר, בכיסופים חזקים לחזרה לחו"ל...

כדי לחדש את החשק שלנו לארץ-ישראל, אם הוא פג, כדי למצוא בחזרה את החיבה האבודה - צריך לנסוע לצדיק, במקום מנוחתו באומן. כי 'שם' מקור הגעגועים המחודשים לארץ-הקודש, כשפתאום מרגישים כמיהה חזקה לחזור מהר אליה ולחונן את עפרה.

וכך מספרים על רבי אברהם בן רב נחמן, שהתגורר שנים רבות בארץ-הקודש, והיה נוסע שנה-שנה אומנה באומנה טורקית. אבל משם היה כל-כך מתגעגע לארץ-ישראל ולירושלים, עד שהיה חוזר אליה מחודש בחשקו, כאילו זה עתה גילה את האוצר.

נסיים בנקודה מעניינת. כתב הרמח"ל: "ההבדל שבין משיח בן דוד למשיח בן יוסף הוא, שהראשון עוקר את הרע שבתוך הטוב, ואילו השני מעלה את הטוב שנפל לתוך הרע..."

חייב להיות שהפעולות המשיחיות הסותרות הללו תהיינה כלולות גם בארץ-הקודש. ובכן, אפשר להבחין בשני קטבים בתהליך הגאולה:

לעשות שגם חו"ל תהפוך לארץ-ישראל - זה שייך לבן יוסף.

לעשות שארץ-ישראל לא תהפוך לחו"ל - זוהי עבודתו של בן דוד.

ובכן, רבינו שהיה כלול מתרין משיחין, פועל בשני הכוונים. יש במשנתו צד המעלה את הטוב האבוד (תורת 'אזמרה' וכדומה), ויש את הצד המזכך את העליונים ('איה' ועוד).

לפיכך קבע לנו שני קטבים רוחניים, שאליהם ניתן לשאוף לסירוגין: אומן וירושלים.

ובזה ניתן גם לקיים את שתי העצות המופיעות בתחילת המאמר:

לנסוע לצדיק - אומנה (וגם שם לחשוב 'שם').

להתפלל כראוי - מול הכותל ('כי ביתי בית תפלה').

אשרי הזוכים לשני אלה, כי הם יזכו לארץ אפיים, לחכות לגאולה, ללא דחיקת השעה, וגם ללא ייאוש ואדישות, אלא בזריזות מתונה, שהיא ההגדרה המדויקת של 'ארץ אפיים'. (הרב יצחק גינזבורג, בשם הבעל שם טוב).

רבינו הקדוש מגלה לנו חידוש עצום: מידת אריכות אפיים, שהיא תרכובת על-טבעית של סבלנות והחלטיות - שעקב הניגודיות היסודית ביניהן אי-אפשר להשיג אותה בדרך רגילה אלא בדרך סגולית - תלויה בארץ-ישראל, ורק שם ניתן לזכות למידה זו.

נשאלת השאלה: המילה 'שם' נראית כמיותרת, כי אם היה אומר רבינו "כי פה זוכים..." אז היה כולל גם את המתגוררים בארץ-הקודש וגם את המתגוררים בחו"ל; מה שאין כן כשהוא משתמש במונח 'שם', הוא נראה כפונה דווקא אל המתגוררים בחו"ל! ואין לומר שהתכוון לשלול את יושבי ציון מהתועלת המדוברת מאחר שבשבילם זה לא 'שם' אלא 'פה'.

לפי המסורת בברסלב, כשרבינו מתחיל ב'דע', סימן הוא שהרעיון נלקח מעולם האצילות. אם כן, ראוי לדייק עוד יותר בדברים האלה.

אכן דייקנו, ולדעתנו המלה 'שם' מהווה את ציר המרכז של המאמר, כפי שנוכיח זאת באמצעות קישור בין האמצע לסוף.

הרעיון הטמון במילה שם, שהוא 'ריחוק מקום, אופק מופלג', וכאילו מציב את ארץ-הקודש במקום רחוק, מסתדר יפה אם נחבר אותו לסוף המאמר, שבו רבינו מסכם זאת בעצה: "וצריך כל אדם לבקש מהשם יתברך שיהיה לו פסופין וגעגועים לארץ-ישראל..."

ביאור הקישור הוא כעין פירושם הידוע של אנ"ש באומן על הפסוק: "אם אסק שמים שם אתה" - שם דווקא. דהיינו, שבמצב של עלייה לשמים, על האדם להיזכר שעדיין הוא לא הגיע לשמים ממש, אלא שזה עדיין שם, במרחק. שאם לאו, הוא יתגאה, מה שיפיל אותו לזקנה, לירידה, ולבסוף לעזיבת השאיפה.

הרי לנו שהתודעה של 'שם' בהבדל מ'פה' אינה מיועדת לשלול או לייאש את האיש אשר עלה ארצה והתקדם - הן שעלה לעלייה נפשית או שעלה לארץ כפשוטו - אלא להיפך, היא זו שמאפשרת לו להמשיך לרצות. כאילו אומרים לו: 'לא השגת עדיין את המטרה - תמשיך להשתוקק ואל תחדל מלרצות'. כי באמצעות 'רצון' ייעשה לך 'צנור', אמצעי המחבר את המשתוקק לעצם היעד שלו ומוביל דרכו הארה מהיעד. מאידך, אם אדם זונח את הרצון, מפני שהוא חושב שכבר הגיע ומצא, אז נפסק הצינור להאיר.

נמצא ששורשן של הירידות הוא בשיאן של העליות, כשלא נחוץ ברוח הראויה, עקב ההצלחה דווקא - כשמפסיקים לרצות ולהתגעגע!

אף כאן, כל זמן שהארץ נראית לנו כמרוחקת, בבחינת שם ולא פה, אז בוודאי ששייך להתגעגע אליה בכלות הנפש. כי עצם המניעה שנגרמת על ידי הדיסטנס, רק מגבירה את החשק אליה!

ואם תשאלו: איך יתכן שגם היושב בארץ ירגיש מרוחק ממנה?

על כך נשיב: על-די שידע נאמנה שהארץ הגשמית נחשבת לגוף קדוש, שהנשמה השוכנת בתוכו היא השכינה. לפיכך, אפילו כשאנו זוכים לשבת בה, אין זה אומר עדיין שהשגנו את הפנימיות שלה.

ברור לפי זה, שכל זמן שאיננו עוזבים את אלילי הכסף ואת אלילי הזהב, כמה שנגור בארץ, עדיין נמצא את עצמנו רחוקים מפנימיותה שהיא האמונה,

הכל שקט מסביב;

חושך, אפילה, העולם כולו שקוע בשנות ישרים. וכמו בסיפורים מרחוק מהבהב האור הקלוש וככל שאתה מתקרב האור גדל והולך, עד שאתה מוצא את עצמך במציאות שלא מעלמא הדיון

בכולל חצות מגני ומצלי
יושבים להם אברכים בני עלייה, רכונים על ספריהם בהתמדה כאילו שעות הצהריים ועוסקים בעבודת השם לאחר טבילה במקוה ואמירת תיקון חצות...

זה לעומת זה

מצד אחד - המצב בעולם. הרחוב והסביבה בגשמיות ורוחניות איום ונורא:

תאונות קשות וטרגדיות, אויבים המבקשים לכולתו, מחלות מגפות ושפעת למיניהם מתפשטים בעולם, בתי חולים עמוסים בחולים ומקרים טרגיים, מצוקת דיוור, כלכלה, הפסדים וקריסת המערכות, אנשים רעבים עד פת לחם והפרנסה קשה: ההוצאות של חשבון ארונה, חשמל, מים, וטלפון ועד בית, מכולת וכו' הם פי 3 מההכנסות, כל יום מוקמות קרונות להצלת יתומים ואלמנות: מלבד השבר הכלכלי שבו, גם עצם ענין יתומים רבים רח"ל שגדלים ללא ראש משפחה... המצב הרוחני הנורא, התדרדרות של בני הנעור כשאף אחד אינו יודע מה יעלה בנפש ילדיו, ומה ילד יום ?

בצד השני: כולל חצות "מגני ומצלי".

יללות תנים נשמעים היטב ברקע, מהולים בקרקורי הצפרדעים בביצה הסמוכה, וחוז' מזה הכל שקט מסביב; רק קול אחד נשמע... קול הלומדים בכולל חצות "מגני ומצלי"...

הכולל, כשמו כן הוא: "מגני ומצלי". לימוד תורה בשעות אלה של עת רצון, מהווה סגולה להמשכת חסדי שמים וביטול גזרות קשות מעל כלל ישראל ובפרט עבור אלה העוסקים בעמלה של התורה הקדושה בזמן מיוחד זה.

דבר זה החדיר לנו רביה"ק רבי נחמן בן פיגא זיע"א שעיקר התיקון והעבודה לאיש הישראלי הוא לקום בחצות הלילה והוא המתקת הדינים.

ודבר זה גם מוזכר בספרי הסוד והחסידות כמו גם אצל בעלי המוסר, ובזוה"ק הפליג והאריך בזה עד מאוד.

מגני ומצלי

אודות הכולל

הכולל מוקם בבניה"ס הגדול ברוסלב נחלת חן רח' רבי מאיר בעל הנס בית שמש. אברכי הכולל לומדים בכל ימות השנה מחצות הלילה עד עלות השחר. הם מדירים שינה מעיניהם על מנת לנצל שעות יקרות אלה.

בברכת גדולי הרבנים שליט"א יזמנו והקמנו תוכנית ביטוח מיגון לאלו התומכים באברכי הכולל. גם אתה יכול להצטרף למאגר מיגון ע"י כח התורה! בעידן זה יש כח בענין נעלה זה להגן ולהושיע ולהציל מכל רע, ולהשפיע טובה וברכה.

תוכנית למיגון והצלחת עסק:

בעל עסק שמצטרף למעגל "עסק מוגן" נרשם על קיר הכולל בהנצחת "בתי עסק מוגנים". כמו"כ בית העסק יתהדר ב"תעודת מיגון" מיוחדת. ובזה יהיה מוגן בית העסק: בכח לימוד התורה של הלומדים בעידן זה שהקב"ה מקשיב לקול תורתם וכל הפמליא שותקים, והוא עת רצון בכל העולמות יעמוד בעדו הזכות ושגשוג העסק לשמירה והצלחה בסייעתא דשמיא בכל הענינים (עיבוד לשון זוה"ק)

תוכנית למיגון ושמירת הבית:

ראש בית-אב שמצטרף למעגל "בית מוגן" נרשם על קיר הכולל ב"בתי ישראל מוגנים", ויקבל לביתו תעודת מיגון מיוחדת של הכולל, במסגרת מפארת להדר את קירות ביתו.

ובכח לימוד התורה של הלומדים בעידן זה שהקב"ה מקשיב לקול תורתם וכל הפמליא שותקים, והוא עת רצון בכל העולמות יעמוד בעדו הזכות לשמירה והצלחה של בני הבית להתברך בכל מילי דמיטב ולרוות נחת דקדושה מכל יוצ"ח בנקל ובסייעתא דשמיא.

אברהם אבינו חלק מאבות המלכות
המלכות בלילה!

ישועות וניסים

של כולל חצות מגני ומצלי

השיג את כל הסכום לבנק. הייתי צריך להפקיד סכום גדול של כסף לבנק. כשאני לא יכול יודע מהיכן ואין אולם כשתחזקתי הו"ק לכולל חצות מגני ומצלי ב"ה הכל הסתדר על תצד הטוב ביותר.

לידה טבעית. העובר היה הפוך כבר בחודשים הראשונים כשקיים חשש לחיו וז"ה כשתחזקתי לתרום לכולל חצות מגני ומצלי הכל התחיל להסתדר כשורה. ה"ה רח"ו ר' מרדכי בית שמש

לבסוף עלה על המסוס. הייתי צריך להספיק בערב תנ את המטוס אך כשבאתי באיחור נאמר לי שסמוך את הצ"ק-אין, מיד הבטחתי להמשיך לתמוך בכולל חצות מגני ומצלי וז"ה מן השמיים העבירו נוסעים למטוס אחר והתפנה מקום.

הצלחה בלימוד. בני התקשה מאוד בלימוד, חברי הציע לי לתרום עבור התקנת תורה, תרמתי לכולל מגני ומצלי ובזרז השם הילד מתחיל להתקדם.

ענינים להם ולא יראו: במוצאי שבת חזרו כ-7 אברכים אל הקיר (כ-10 דק' נסיעה), ובגלל השעה המאוחרת נכנסו כולם ברכב מסחרי, 2 בפגיו מאחור. ידית משטרה שעצרה את הרכב לבדיקה, לא הבחינה ב-2 האברכים למרות שבדקו בעזרת פנס, בפה אחד תלו כולם את המתרחש מהסיבה הבאה: אותם 2 אברכים חתמו על הו"ק לכולל מגני ומצלי כ-10 דק' לפני כן. (מ"ה הראיה ד"ג א"ה א"ה)

מגני ומצלי מעל ססט. בשבוע שעבר נסענו בטרמפ, בדרך עצר אותנו שוטר, לתדהמתנו לא היה לנהג ססט, כשהשטור פנה לנידת עם הרשיון הצענו לנהג להבטיח 2 אברכי לילה בכולל מגני ומצלי ואכן הבטיח, תוך 5 שניות חזר השוטר והחזיר לו את הרשיון כדי שימשיך בנסיעה, (עד הראיה מספרו בסמכות) ז"ה רח"ו והי"ק הסיפור למערכת פרסמו וא"א מבינים שנשמע א אזהרות כלשהו על נסיעה ללא ססט.

הילד הפסיק לבכות. בני בן 5-ה נ"י קיבל מכה בראש בערב ליל פורים לפני מעריב - מגילת אסתר. הילד לא היה רגוע בכה בקול, והנה מתקרב זמן הקריאה וכל נסיון להרגיעו לא צלח. עד שהכנסתי לקופת הצדקה של כולל חצות מגני ומצלי 10 ש"ח לצדקה מיד נרגע הילד והפסיק לבכות. א"ה א"ה 02-9918497

אין אסונות בלילות בעיר. מהצלה ב"ש נסגר שמא פתיחת הכולל בבית שמש כמעט ואין קריאות ופניות בשעות הכולל מחצות עד הבוקר...

עיקר עבודת איש הישראלי
לקום חצות (לקוטי מוהר"ן)

להצטרפות וברורים:
1-800-800-333

ועכשיו קרבנו המקום < ארבעה מחשובי משפיעי אנ"ש מספרים,

אחד המאפיינים הבולטים
בחסידות ברסלב, הוא
השיעור הגבוה מאוד של
'מקורבים' – תלמידי ישיבות,
מכל גווני הקשת החרדית,
שהתקרבו לדרכו של רבנו
■ ארבעה מחשובי משפיעי
אנ"ש – הרה"ח ר' **שמואל
משה קרמר** שליט"א,
הרה"ח ר' **חיים מן** שליט"א
מצפת, הרה"ח ר' **משה
בינושטוק** שליט"א, והרה"ח
ר' **אליהו גודלבסקי** שליט"א
מגוללים **ברב-שיח מרתק**,
שלב אחר שלב, את **סיפור
התקרבותם** ■ המפגש
הראשון עם חסידות ברסלב,
השיעורים החשאיים, גילויי
ההתנגדות, היחס של ההורים
כלפי השינוי, כיצד הגיבו
ראשי הישיבות והמשגיחים,
וההידבקות בזקני החסידים

| **אפרים משה אברמסקי** |

הרגשתי שהמוח שלי מתרומם,

אני נש

בפעם הראשונה: כך הגענו מעולם הישיבות אל עולמה של ברסלב

והחלטתי סופית:

אר בברסלב

אפרים משה אברמסקי

צילום: פנחס רוזן, ארכיון

בפיו של כל 'מקורב' סיפור משלו – כיצד זכה לטעום מיינה של ברסלב. כל סיפור בפני עצמו, מהווה שיעור של התחזקות לצועדים על מבועי הנחל הנובע.

לשם כך קיבצנו לאכסניה אחת ארבעה מחשובי משפיעי אנ"ש: הרה"ח ר' שמואל משה קרמר שליט"א (שאירח את הרב-שיח בביתו), הרה"ח ר' חיים מן שליט"א מצפת, הרה"ח ר' משה ביננשטוק שליט"א, והרה"ח ר' אליהו גודלביסקי שליט"א. הצד השווה שבהם – כולם 'מקורבים'.

מרגש ומעניין כאחד היה לשבת בצוותא עם ארבעתם. כל אחד מהם הוא אוצר בלום של ידיעות בתורת רבנו ז"ל. הם כבר זכו להנחיל לקהל שומעיהם אלפי שעות של התחזקות, התעוררות, שיעורים בעיון בתורת רבנו, שיחות ומאמרים.

הרב-שיח התפתח לשיחת חברים מרתקת, ממנה יצאנו, לא רק עם מקבץ סיפורים מאלפים, אלא בעיקר עם חיזוק בעבודת ה', בדרך רבינו הקדוש.

שחור על גבי לבן. שמחתי מאוד. אבל כשחזרתי למחרת, הספר נעלם... לימים התברר שהבחור נטע רוזנטל, שהיה זה מכבר מקורב לברסלב, הוא זה שהשאיר את הספר בבית המדרש.

"פניתי, אפוא, לתומי לחנות הספרים הסמוכה לשיבת 'עץ חיים', שם למדתי, ובקשתי את הספר 'השתפכות הנפש'. המוכר הביט בי בתמיהה, וכמובן שענה לי שאין לו את הספר...

"באותה תקופה נכנסתי פעם לבית הכנסת של בתי ראנד, ומצאתי את ר' יצחק אנשין ז"ל (ב"ר שמואל מאיר) יושב עם 'ליקוטי הלכות'. הוא פנה אלי ואמר: 'רוצה לשמוע כמה דיבורים?' שמחתי להיענות לפנייתו. שלא כאחרים, עבורי 'ברסלב' היתה דבר חיובי, למרות שלא ידעתי עליה כמעט דבר. אחד המתפללים שהבחין בנעשה, הזהיר אותי בחומרה: 'הוא הולך להפוך אותך לברסלב'!'. התעלמתי ממנו והמשכתי לשבת עם ר' יצחק.

"באותם ימים הקים ר' יצחק שיעור מיוחד ל'מקורבים' שנמסר על-ידי הרה"ח ר' בנימין זאב חשין זצ"ל. השיעור התקיים בבית-כנסת קטן ברחוב יפו. היה זה הרה"ח ר' שמואל צ'צ'ק זצ"ל שכונה את המקום 'שיבת פחד' יצחק, משום שמפני פחד הבאים, שמא יגלו אותם, היו מגיפים את החלונות... ואכן, לאחר שנודע לגבאים במה המדובר, הם נאלצו לעזוב את המקום. צריך להבין: להיות ברסלב'ר בימים ההם היה ממש ביזיון.

"לאחר שלמדתי איתו, סיפר ר' יצחק לחברי השיעור כי מצא בחור צעיר, הפתוח לשמוע את תורת רבנו, וכדאי לקרב אותו. אך הפחד שמא יתגלו וייחשפו היה גדול מדאי, וחברי השיעור הגיעו להחלטה שאני צעיר מדי ועלול להסגירם... אבל נטע רוזנטל, ממשתפי השיעור, לא נרתע מההחלטה. הוא שוחח איתי ו'בדרך אגב' גילה את אוזני אודות השיעור בליקוטי מוהר"ן. בכל אופן עדיין לא הוכשרה השעה שאשתתף בשיעור כחבר מן המניין".

לילות הזהב

"באחת השיחות הראשונות שהיו לי עם ר' נטע רוזנטל, סיפרתי לו שראיתי את הספר 'השתפכות הנפש' ואני מעוניין מאוד ללמוד בו. הוא הביא לי את הספר ומאז במשך תקופה מסוימת נהגתי להגות בו מידי בוקר, לפני תחילת הלימודים בעץ חיים, כשלפעמים כאשר השער היה סגור, הייתי צריך לדלג מעל

מטבע הדברים, כמו אצל אנ"ש, מתחילים הנוכחים לשוחח ביניהם בתורה ועבודת ה', ובחשש מה, אני פונה אל בעל האכסניה, הרה"ח ר' שמואל משה קרמר שליט"א, ומזכיר את המטרה לשמה התכנסנו: לשמוע על ההתקרבות. הדבר יעניק בעזרת ה' חיזוק עצום לצעירי הצאן, ל'מקורבים', וגם יסייע לוותיקי החבורה לחדש ימיהם ולצבור כוחות, להמשיך ולעשות חיל.

ר' משה שליט"א לוקח אותנו עמו, וביד אמן מחזיר אותנו, במנהרת הזמן, כמה עשרות שנים לאחור – אל בין סמטאות ה'שטעטלאך' בירושלים של מעלה: בתי ברוידא ושערי חסד, בתי ראנד ושכונת כנסת, ערש ילדותו ובית היוצר של כמה מגדולי אנ"ש בדור ההוא.

הרבי חי

"המושג 'ברסלב', פותח ר' משה, "לא היה זר אצלי. היה לי דוד, חסיד ברסלב, הרה"ח ר' נחום יצחק פראנק זצ"ל. הכרתי את בית הכנסת ברסלב בשכונת שערי חסד, הסמוכה לשכונת מגורי אז 'כנסת'. אפילו בילדותי, כאשר חברי לכיתה התלוצצו מחסידי ברסלב ש'אין להם רבי', הרגשתי צורך לסגור על ברסלב, ועניתי בפשטות: 'הם אווזים שרבים חי'...!

"כשמצאתי פעם את הספר 'ליקוטי תפילות', כל-כך התפעלתי. ספר שכולו תפילות על כל מיני נושאים. גם נקודה זו אני מספר, כי ככל הנראה היתה זו מעין תחנה נוספת, בדרך למסע ההתקרבות. "עוד לפני התקרבותי שמעתי על עצת ה'התבודדות'. איני מצליח להיזכר היכן, אך מה ששמעתי הוא: נכנסים לחדר, סוגרים את הדלת ושופכים את הלב לרבנו של עולם – - - . עצה זו דיברה אלי ביותר והשתוקקתי לקיים אותה. אפילו לא ידעתי מה המקור לעצה הזאת, לא קישרתי זאת לברסלב. ניסיתי כמה פעמים, התיישבתי ודיברתי אל ה' יתברך במשך תקופה. ובכל זאת הרגשתי שמשוה חסר, כאילו אין לי את הכלים המתאימים לעשות זאת. כפי הנראה היה כל זה קול קריאתו של רבינו, שקרא אותי אליו...

"באחד הימים מצאתי בבית המדרש של בתי ברוידא ספר שלא הכרתי: 'השתפכות הנפש'. פתחתי אותו וגיליתי שכל מה שהיה חסר לי בידיעת העצה הנפלאה של התבודדות, כתוב בספר הזה

ר' שמואל משה
קרמר: "באחד
הימים מצאתי
בבית המדרש
של בתי ברוידא
ספר שלא הכרתי:
'השתפכות
הנפש'. פתחתי
אותו וגיליתי
שכל מה שהיה
חסר לי בידיעת
העצה הנפלאה
של התבודדות,
כתוב בספר הזה
שחור על גבי לבן.
שמחתי מאוד.
אבל כשחזרתי
למחרת, הספר
נעלם..."

ליקוטי מוהר"ן כשולחן-ערוך לחיים. הרה"ח רבי גדליה קעניג ז"ל

הגדר... לאחר מכן יכולתי להתבודד שעה שלימה ללא הפרעה, ולמעשה זה מה ש'סחב' אותי לברסלב. "איי!" - נאנח ר' משה בערגה - "שה' יתברך יעזור לי, שגם כיום יבער לבי כמו שבער אז... אמנם, בתורת רבנו כמעט שלא ידעתי כלום לעומת היום, אבל הלב! הלב! מאין לוקחים את הלב הזה שהיה בתחילת ההתקרבות..."

"חברי קלטו שמשוה קורה איתי, חלקם אף לעגו לי, אך לא התפעלתי מהם. מצידי כבר נמצאתי בעיצומה של ההתקרבות. איתי בכיתה היה קרוב משפחה, שהתקרב לברסלב עוד לפני. הוא 'הריח' שהתקרבותי לברסלב וקבענו לימוד בצוותא ב'ליקוטי מוהר"ן' תורה ק"ב, 'צוהר תעשה לתיבה'. הדבר היווה עבורי פתח כניסה מעולה לחיק תורתו של רבינו, זמן קצר לאחר מכן כבר הורשיתי להשתתף בשיעור של המקורבים.

"בשיעוריו של ר' וועלוול חשין הרגשתי ממש התפשטות הגשמיות. הדיבורים שלו היו כמים קרים על נפש עייפה. לאחר השיעור - שהתקיים בליל שישי - היינו יוצאים לקבר דוד המלך בהר ציון, שם פגשתי את זקני החסידים עובדי ה': ר' הירש לייב ליפל, ר' אלעזר מנדל קוסטנטינר, ר' יחיאל גרינוולד ועוד. לראשונה ראיתי אז עבודה אמיתית של 'חצות' כדרך אנ"ש. זכורני כיצד ר' נחמן שפירא שיח' (ב"ר שמואל) היה אומר תיקון חצות בפשטות, כשהוא אומר את המילים כמו ברסלב'ר. הפשטות הזאת שבתה את לבי במלוא העוצמה: לדבר אל ה' ולזעוק אליו ממעמקי הלב...

"לעתים, בחצות הלילה, היינו זוכים לשיעור בליקוטי מוהר"ן מאת הרה"ח ר' שמואל הורביץ זצ"ל. לילות זהב אלו היו מסתיימים ב'תפילה בכח' עם הנץ החמה. באשמורת הבוקר, היה מגיע ר' מרדכי אלעזר רובינשטיין, ובתפילתו לימד אותנו תפילה 'בכח' מהי. היתה זו תפילה נרגשת מתוך שמחה, הוא פשוט שר ורקד תוך כדי התפילה...

"באותה עת שמעתי מר' יצחק אנשין על המושג 'ציאה לשדה', 'ארויסגיין אין פעלד'... כדי להתבודד היינו נאלצים להרחיק נדוד עד לשכונת גבעת שאול. רוב המקומות האפשריים שימשו באותה תקופה כ'שטח הפקר' בגבול עם ירדן שחצה את ירושלים, ולעיתים יצאנו למערות קברי הסנהדרין.

"מקום המפגש בגבעת שאול היה בבית-כנסת קטן, בו התפלל ר' חיים ברוך טרנובסקי ז"ל (מי שקירב לברסלב את הרה"ח ר' גדליה קעניג, חותנו של ר' משה). לא היה זה במוצהר בית-כנסת ברסלבאי, אך נהגו לומר שם 'תקון הכלל' בשבת בבוקר. שם פגשתי את ר' פייבל לבל, ששאל אותי בשנינות: 'נו, אתה כבר מכיר את ה'בעל דבר'..."

"הזכרתי מקודם את קרוב משפחתי שהתקרב לברסלב. באחת הפעמים, כשיצאתי איתו לשדה, חזרנו עם נעליים מלוכלכות בבוק. אביו, שהבחין בדבר, גילה עד מהרה שבנו 'נתפס' לברסלב ושלא אותו לשיבה מרוחקת. ריחוק המקום גרם גם לפירוד הלבבות - והוא התרחק. מעניין לציין כי בעוד הסיבה העיקרית לרתיעה של הורינו מדרכנו החדשה היתה מחשש לקשיים בשידוכים, במקרה זה למדנו שאין יסוד לחשש. קרוב זה התחנך בגיל מבוגר, בשעה שאני כבר הייתי נשוי זמן רב."

ר' שמואל משה קרמר:
"כאן ראיתי כיצד הרבוננו-של-עולם מנהל את עולמו; אמנם בעצמי כבר הייתי חזק מאוד בעניין רבנו ז"ל, אבל לא היה בי את 'כח הלחימה', לעמוד איתן מול גילויי התנגדות, מצד המשפחה והמכרים. אבל מאותו רגע שעברתי להתגורר אצל ר' נחום יצחק, שוב לא היה מי שילחיץ אותי"

ההתנגדות דועכת

"מ'עץ חיים' עברתי ללמוד תקופה קצרה בישיבת 'פני משה', בראשות הגאון ר' אליקים שלזינגר שליט"א, שהייתה ממוקמת בשכונת 'בית ישראל'. על תלמידי הישיבה נמנו גם ר' אברהם הרשור ור' חיים קעניג שיחי'. הם נהגו לנסוע מידי יום שלישי, בהפסקת הצהריים, אל הרה"ח רבי אברהם שטרנהרץ זצ"ל, ואני הצטרפתי אליהם. בתחילה היה מדבר איתנו דיבורי התחזקות ולאחר מכן למד 'ליקוטי מוהר"ן'. הוא היה אומר בעל-פה מילה במילה ומפרש, כשהוא מעולם לא דילג אפילו על מילה אחת. וכך, למרות שהיה מזהיר לתקן אותו במידה והוא טועה, מעולם לא הגיע לידי כך. כשהוא דיבר הוא היה ממש כמעייף המתגבר. ברגע שהתחיל, הדברים פשוט שפעו ממנו, עד שתמיד היינו צריכים להזכיר לו שכבר הגיע הזמן לחזור לשיבה. זכורני, שכמה שבועות לפני פטירתו הגעתי אליו עם ר' נטע רוזנטל, ולהפתעתנו הוא התעייף באמצע דיבורו, נעצר ואמר: עד כאן... היה זה חידוש גדול שהוא מיוחדתו יעצור מדיבורו.

"בכל ערב, לאחר סדרי הישיבה, למדתי 'ליקוטי מוהר"ן' בחברותא עם ר' אברהם הרשור. לאחר הלימוד נהגנו לומר 'ליקוטי תפילות' השייכים לתורה. בשלב זה כבר הייתי למעשה 'בפנים' והתחלתי להגיע לשול' - הוא בית המדרש הגדול דחסידי ברסלב ברחוב סלטנ.

דבקות ובהתלהבות. הרה"ח רבי הערש לייב ליפל ז"ל

ר' חיים מן: "לאבי היה זה אסון. מאז ינקותי שמעתי חב"ד, ואבי לקחני לכל התוועדות. כעת הוא שלח אותי לשוחח עם כמה 'משפיעים' בכדי להחזירני לחב"ד, אך הם לא הצליחו לשנות את המצב. כמוצא אחרון, פנה אבי אל הרה"ח ר' גדליה קעניג, וביקש ממנו שישפיע עלי..."

דיבורי התחזקות.

"במהלך לימודי בישיבה נגש אלי בחור חשוב, מבוגר ממני, ודיבר אלי דברי התנגדות. במקום לענות לו, הצעתי ללמוד איתו קטע מ'ליקוטי הלכות' – הלכות השכמת הבוקר. כשיסיימו התבטא בהתלהבות: 'לשם מה אנו מבזבזים את הזמן מידי יום בסדר מוסר? הרי את הספר הזה צריכים ללמוד!'

"עוד נקודה שסייעה לי בדרך הלימוד של 'ליקוטי מוהר"ן', מגיעה אף היא מימי לימודי בישיבת מיר, כאשר את הדרך כיצד להעמיק בתורה למדתי מאופן הלימוד של ראש הישיבה, הג"ר נחום פרצוביץ זצ"ל. הוא בחן כל שורה בגמרא וברש"י, כל דיבור ברש"י היה אצלו לימוד בפני עצמו, בכל מילה היה מדייק ובונה תילי תילים של קושיות ותירוצים, צורת הדיוק להעמיק בפשט המילים העמידה אותי על רגלי ונתנה לי את הדרך לקיים את ציווי רבינו ז"ל – ללמוד את ספרו בעיון."

הפסק של ה'חזון איש'

"כשהתארסתי, שיבח ראש הישיבה הג"ר אליעזר יודל פינקל זצ"ל את מורי חמי: 'אה! יש לך שווער חשוב! הוא בעל-בטחון!'

"בתקופת האירוסין נסעתי פעם למירון, שם שהיתי במשך מספר ימים. כשחזרתי לישיבה, התרעם עלי ר' אליעזר יודל: 'היכן כתוב ב'ליקוטי מוהר"ן' שצריך ללמוד תורה?! על קצה לשוני עמדה לי התשובה הניצחת שכבר בתורה הראשונה רבינו אומר: 'על ידי התורה מתקבלים כל התפילות והבקשות', אך העדפתי לשתוק וקיבלתי את התוכחה.

"ראש הישיבה פנה למורי חמי וסיפר לו על 'מעללי' חתנו המיועד, על מנת שיוכיחני. כשבאתי ל'שול', נגש אלי מורי חמי ואמר לי בחיוך: 'הראש ישיבה העיר לי שאוכיח אותך, אבל אני דווקא כל-כך שמחתי לשמע

הדברים...'. למותר לציין כי לאחר נישואי קיבלתי רבות ממורי חמי. להיכנס לבית ברסלבאי ולראות 'מעשה רב' זה גדולה שימושה של תורה יותר מלימודה. "בתקופה בה התגוררתי אצל דודי, הרה"ח ר' נחום יצחק פראנק, הלכתי איתו בידד ל'שול', בדרך די ארוכה – מביתו שברחוב שמואל הנביא – כשבדרך שוחחנו רבות. באחת השיחות הסביר לי במתיקות את העניין של 'התקשרות לצדיק'. הדברים היו אבן יסוד בהתקרבותי, ובעצם, ר' נחום יצחק הוא זה שהאיר את עיני בעניין ההתקשרות, הוא היה הרבי שלי בנושא זה, והיה נאה דורש ונאה מקיים. הוא חי את ה'התקשרות לצדיק' בפשטות, עד כדי כך שאמר לי לפני שהגענו ל'שול': 'אני מגיע לרבי!'

"הוא נמנה ממש על היחידים שכל ימיו ושנותיו לא החסיר יום מלהגיע ל'שול', הן כשהתגורר ברחוב שמואל הנביא והן כשעבר מאוחר יותר לשכונת זיכרון משה."

ר' משה ביננשטוק מגיב בהתעוררות: "הוא היה דוגמא של תפילה, תפילתו היתה כ'מונה מעות'". ר' משה קרמר: "הוא היה 'א' הארציגער', מלא לב, תפילתו היתה מילה במילה עם חמימות עצומה". מנחה: "הרי גם ר' נחום יצחק הוא 'מקורב'". "בוודאי!", נענים כל המשתתפים.

ר' משה קרמר מתרומם קמעה מכיסאו ואומר בהתפעלות: "התקרבותו היתה ממש במסירות נפש! אביו זצ"ל היה 'ליטוויק' במלוא מובן המילה. הוא שלח אותו להרב מטשעבין זצ"ל, מתוך תקווה שהרב יצליח להשפיע עליו לעזוב את ברסלב, אבל הדבר לא צלח". הנוכחים מזכירים את הפסק של ה'חזון איש'.

הרב משה ביננשטוק מספר מה שמע מכלי ראשון: "בעת שהתקרבותי לברסלב, חיזק אותי ר' נחום יצחק מול ההתנגדות שעברתי על שהגעתי לקיבוץ בראש השנה, וסיפר לי כי כאשר הוא התקרב לברסלב, רצה אביו שיתפלל עמו בראש השנה. ר' נחום יצחק חפץ כמובן להתפלל בקיבוץ, והראה לאביו את תשובת רבי עקיבא איגר, כי הסבור שיתפלל טוב יותר במקום אחר אין בזה שאלה של כיבוד אב. אביו התרעם על כך ושלח אותו לשאול את הרב מטשעבין אם אכן כך ההלכה. הרב השיב בפשטות: 'הצדק עמך, לעניין זה אינך צריך לשמוע לאביך'. האב הנדהם לא התייאש, ובטענה שהרב מטשעבין הוא רב חסידי, שלחו אל ה'חזון איש'. ר' נחום יצחק נסע לבני-ברק ושטח את שאלתו לפני ה'חזון איש'. תשובת ה'חזון איש' היתה: 'מותר לך להתפלל איפה שטוב לך!'

"ר' נחום יצחק ביקש שיעלה את תשובתו על גבי הכתב, אך ה'חזון איש' ענה: 'אביך יאמין לך, שכך אמרתי'."

בצל זקני אנ"ש

"כשהתחלתי לבוא ל'שול' – ממשיך ר' משה מתוך געגועים לימים ההם – "היה לי חיזוק עצום מהשיעור המתוק מדבש ב'סיפורי מעשיות' שמסר הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל. לעיתים הגיע ר' שמואל הורביץ ללמוד לפני הקהל בסעודה שלישית. שמעתי את דבריו בהשתוקקות עצומה. בסך הכל הייתי מקורב טרי, והיתה לי חיות אמיתית מהדיבורים, עד ששאלתי את עצמי: למה חברי אינם זוכים לזה!?"

"כשרבי שמואל הורביץ דיבר, היה זה בהתפשטות

הרב אפרים נחמן אנשין

התחדשות

גם אם אנחנו מכירים כבר את אומן, הקיבוץ והקלויז אסור שהדבר יתיישן אצלנו

עברה שנה. התעטפנו מדי יום בציצית, הנחנו תפילין, קבענו עיתים לתורה. למדנו ספרי רבינו, קיימנו מדי פעם כמה מעצותיו – אבל... אבל... הגיע הזמן להתעורר מהשינה!

הגיעה שנה חדשה, ואיתה השנה החדשה, גוון חדש, עבודה חדשה! הציצית, התפילין, התורה, התפילה, צריכות לקבל גוון חדש, עומק חדש, דעת חדשה... רק לשם כך, הופיעה השנה החדשה: כדי שנשיג פנים חדשות לתורה! שהתורה, התפילה ועבודת ה', יקבלו פנים חדשות! לשם כך אנחנו חיים שבעים שנה, כדי שנוכל בכל שנה להשיג פנים חדשות לתורה, עדי נשיג ונגלה את השבעים פנים לתורה! ('ליקוטי הלכות', תפילין ה, כ).

ראש השנה הוא היום הראשון של עשרת ימי תשובה, ההתחלה החדשה של תשובה אמיתית, של חזרה לשורש, לה' יתברך. 'ועיקר התשובה היא, לעלות מנפילתו שהוא בחינת נפֿל, להתגבר לחדש ימיו, בבחינת 'השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם' ('ליקוטי הלכות', תפילין ה, כב).

ביום נורא זה מתאספים אנו בדחילו ורחימו לשמוע קול שופר. לשם מה? מגלה רבינו: "תקיעות ראש השנה הם בחינת התחדשות המוחין, שהוא השכל והנשמה של כל אחד. שיזכה כל אחד לפי בחינתו, להמשיך שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים" ('ליקוטי עצות', על פי 'ליקוטי מוהר"ן' ח"א לה, י).

וכן: "תקיעת שופר בראש השנה הוא בחינת התעוררות השינה, שמעורר בני העולם מהשינה, שלא יבלו ימיהם בשינה, חס ושלום" (ליקו"ע, ע"פ תו"ס).

לשם כך, אנו מטים אוזן לקול השופר: להתעורר מהשינה, לקבל שכל חדש, נשמה חדשה!

ובכן, לעניין נסיעתנו לרבינו הקדוש:

גם אם אנחנו מכירים כבר את אומן, את הקיבוץ, את הקלויז, ואת כל מהלך העניינים – אסור הדבר להתיישן אצלנו! הראש השנה הוא ראש השנה החדש, רבי חדש, קיבוץ חדש והתקרבות חדשה לה' יתברך ולצדיק!

עלינו לגשת ליום הדין הנורא, בכבוד ראש, באימת הדין. כדברי מוהר"ת במכתבו: "צריכין להכין עצמן על ראש השנה הקדוש 'האיום ונורא מאד', היתקע שופר בעיר ועם לא יחדלו!"

עלינו לגשת לציון רבינו הקדוש בחרדת קודש, מתוך רצון חדש ותשוקה אמיתית להשתנות ולהתחדש. לעמוד ולהפציר ולהתחנן על נפשנו: אני רוצה להתחדש מחדש לגמרי!

לא ניתן לטרדות הנסיעה, קשיי האכסניה וכדומה לבלבל אותנו. לא ניסחף אחרי ריבוי העם וקול התזמורות אשר בחוצות אומן (שאגב, כבר יצאו זקני אנ"ש בקריאה נגד הנוהג הפסול הזה, כי יום ערב ראש השנה אינו יום שמחות בית השואבה). נזכור את המטרה אשר לשמה הגענו לכאן, ואת היום הנורא הבא לפנינו.

כך היתה נראית אומן של פעם: לפני ראש השנה, בכיות וזעקות, רצונות וכיסופים, "וכל האנשים בעיניים שפוכות מדמעה, ויש הרבה בעיניים נפוחות מדמעה" – כתיאורו של ר' שמואל הורביץ על ערב ראש השנה בזמנו באומן ('ימי שמואל').

ואחר ראש השנה – שמחה עצומה על נועם גורלנו. "ומוצאי ראש השנה – כל הלילה הריקודין... וצום גדליה – הזעקות על הציון הקדוש" (שם).

זמן ריקודים לחוד, זמן תשובה לחוד...

נתכונן ליום ראש השנה הקדוש בכל לב, נזכור היטב את העומד לפנינו, ונכין הרבה תפילות, רצונות וכיסופים, פשפוש המעשים וחשבון הנפש, ובעיקר: רצון להתחדש באמת!

הרה"ח רבי יעקב זאב ברזסקי ז"ל

הגשמייות, אין פלא שכולם קבלו חיות עצומה מדבריו, הוא דיבר בקול לבבי והשפיע מתורת רבנו בשפע ממש 'שפך ושפך' עוד ועוד, כאשר הוא דיבר מרבינו הקדוש, פניו בערו כלפידי אש!

"ברצוני להעיר נקודה" – מפנה אלי ר' משה מבט בוחן. "בתחילת הדרך לקחתי את דרך רבנו ז"ל באופן של 'ראה'. ר' יענקל תפילינסקי פגש אותי פעם, כשהוא מתאנח: 'אה! האסט שוין געגעבן היינט א קרעכץ צום אויבערשטן?' (-) 'האם כבר נתת היום אנחה להקב"ה?'. אלו היו ההשגות של צעירי אנ"ש בעת ההיא.

"ברם ייזכר אותו האיש לטובה ור' שבתי הורביץ שמו. הוא היה בערך בן גילי, והוא שינה את כל ההסתכלות שלי על דרך רבינו ז"ל: התחזקות! התחזקות! ושוב פעם התחזקות! יסוד זה קיבל מאביו ר' שמואל. הדבר השפיע עלי עד כדי כך, שר' נתן צבי קעניג – איתו התכתבתי לאחר שנישא ועבר להתגורר בבני ברק – כתב לי כי מסגנון הכתיבה נראה שעבר עלי שינוי מהותי. הוא אכן צדק: הצעידה בדרך ההתחזקות והשמחה, להיאחז לעובדא ולמעשה בכל נקודה טובה, השפיע עלי לטובה, היה זה ללא ספק שינוי מן הקצה אל הקצה.

"היום אני מתפלא שלא תפסתי קודם שזוהי דרך החיים בה יש לצעוד, רק לאחר שישוד זה עומד על מכונו אפשר לקבל את ההתעוררות ושאר ענייני העבודה, כי היסוד הוא להתחזק. זה מה שכתב מוהר"ת בשם רבנו ז"ל: למרות שעם כל התורות צריך 'ללכת', אבל עם תורה רפ"ב 'אזמרה לאלוקי בעודי' צריך 'ללכת' תמיד! כי הכל נמצא שם, הכל תלוי בתורה הזאת."

ר' אליהו גודלביסקי: "רואים זאת גם בעלים לתרופה, לאחר שר' נתן כתב דברי התעוררות הוא מוסיף: 'העיקר שכחתי: להיות בשמחה תמיד!'

ר' משה: "אכן, אפילו כאשר הוא מדבר על התבודדות, הוא מוסיף בהדגשה 'העיקר שכחתי: להיות בשמחה תמיד!'. זאת היא 'ראה' ברסלבאית אמיתית, וכדברי מוהר"ת שיראה ושמחה צועדות ביחד ומשלמות זו את זו. ואגב, יסוד זה מובא כבר בפירושו בדברי רבנו יונה.

"ככה הובילו אותי יד ביד, צעד אחר צעד, להתקרב לרבינו. וזאת בשעה שלא תמיד צעדתי בדרך כמו שצריך... וגם היום אני צריך רחמים..."

"אם כבר יודעים מרבנו ז"ל, התביעה מאתנו היא חזקה יותר. הרה"ח ר' אליהו חיים רוזין זצ"ל נהג לומר תמיד בשם אחד מאנ"ש: 'ישנן שתי שיחות מרבנו, האחת מפילה עלי אימה ופחד והשניה ממלאת שמחה את כל ישותי; הראשונה היא מה שרבינו התבטא: 'אצלכם זו כבר עבירה כאשר אתם עושים עבירה! הוי אומר: בגלל שאנו חסידי ברסלב העבירה נעשית כפולה! אך מאידך גיסא, שיחת רבינו השניה היא: 'אני מקנא בכם, על שיש לכם רבי כזה! בזה כולי מתמלא שמחה. אה! אשרנו מה טוב חלקנו!'

ר' גדליה אכן הזמין אותי לביתו ושוחח עמי שיחה ארוכה בה קיבלתי חיזוק רב, כשיחד עם זאת הוא לימדני שלא להתרחק מהורי ולא לעשות דברים קיצוניים שיגרמו להם מורת רוח. הוא אף אמר לי שאפשר ללמוד בישיבת חב"ד ולהיות חסיד ברסלב, מאז קיבלתי ממנו הרבה בתורת רביה"ק והוא היה עבורי ממש כמו אבא.

"אבי הבין שר' גדליה לא הועיל לו, ועיקר טענתו היתה על משגיחי הישיבה, שאפשרו לי ללכת לקטמון, והוא החליט שכדאי שאעזוב את הישיבה. כמובן שגם זה לא עזר, וממקום מגורנו - בשכונת 'בית ישראל' - נמשכתי ל'שול' במאה שערים, שם שמעתי את הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל והרה"ח ר' אליהו חיים רוזין זצ"ל, שמסר שיעור ב'שיחות הר"ן' בשבת אחרי הצהריים ועוד.

"בכדי להרחיקני ממוקד הפעילות הברסלבאית, שלחני אבי להיבחן באחת הישיבות החסידיות במרכז הארץ, אולם, איכשהו נודע להם שאני חסיד ברסלב, ולפני תחילת הזמן הם הודיעו לי שלא אוכל להגיע לישיבה. בחסדי ה', נפתחה באותו זמן ישיבת ברסלב בבני-ברק, ונמנית על תלמידיה הראשונים. עמי היו שם ר' יהודה לייב פראנק, הרה"ח ר' אלעזר מרדכי קעניג, ששימש לי כתרוטא, ועוד. זכיתי לקנות שם המון מהרה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל, ויבלחט"א הרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א, וגם המנהל הרה"ח ר' שמעון ברגשטיין היווה עבורנו דוגמא מוחשית של חסיד ברסלב מהו.

"מובן שלאבי שליט"א היה קשה עם המעבר הזה, אבל ר' גדליה הדריכני להשקיע בקשר עם הורי ולהקפיד שהעבודת ה' לא תהיה על חשבון המשפחה. ר' גדליה סיפר לי שאותו עצמו קירב לברסלב ר' חיים ברוך טרנובסקי, שהיה עובד ה' במסירות נפש, קם בחצות וממשיך עם כל העבודות עד אשמורת הבוקר, ויחד עם זאת היה מסייע בבית עם ארוחת הבוקר

יסוד הקדושה. הרה"ח רבי שמואל שפירא ז"ל

נכשר' גדליה נבחר להיות 'מרחק'...

אנו פונים אל הרה"ח ר' חיים מן שליט"א, שיספר על התקרבותו. המארח ר' משה מזכיר שר' חיים הוא מחשובי המקורבים של חמיו, ר' גדליה. ר' חיים מניף את ידו בביטול ולוחש בתרעומת קלה: "מחשובי?!" נו..."

ר' חיים: "אבי מורי שליט"א הוא חסיד חב"ד בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו, והתורה היא מרכז חייו מאז ומעולם. הוא שלח אותי ללמוד בישיבת טשעבין ולא בישיבות חב"ד, בכדי שאתעלה בתורה בלבד מבלי לערב את החסידות. בישיבה למד אז ר' יהודה לייב פראנק שליט"א, שקירב אותי בדיבוריו של רבנו המעוררים את הנקודה הפנימית שבלב, וביותר נמשכתי אל ה'השתפכות הנפש' וה'משיבת נפש'".

אצל כל משתתפי השיחה, כולל אצל כותב השורות,

כך מתברר, היה ספר זה המכריע להתקרבותם לברסלב. יוצא, אפוא, שהמקרב הגדול ביותר לברסלב הוא לא אחר מרבי אלטער טעפליקער, אשר חיבר ספרים יסודיים אלו, העוסקים בהתבודדות והתחזקות.

ר' חיים: "בימות החול התחלתי להגיע לבית המדרש דחסידי ברסלב בקטמון (הסמוכה לקרית שמואל, משכן ישיבת טשעבין בימים ההם), שם שהיתי בצילם של הרה"ח ר' הירש לייב ליפל, ר' שמואל שפירא, ר' נחמן שותק, ושיבדלו לחיים: ר' משה ובנו ר' נחמן בורשטיין שיחיו, ובשבתות הלכתי ל'שול' במאה שערים.

"לאבי היה זה אסון שבנו הפך לחסיד אחר. מאז ניקוטי שמעתי חב"ד, ואבי לקחני לכל התוועדות. כעת הוא שלח אותי לשוחח עם כמה 'משפיעים' בכדי להחזירני לחב"ד, אך הם לא הצליחו לשנות את המצב. כמוצא אחרון, פנה אבי אל הרה"ח ר' גדליה קעניג, שהיה ידידו הטוב, וביקש ממנו שישפיע עלי ויסביר לי שמקומי בחב"ד..."

"עסקתי בספרי רבנו בחדרי כאוות נפשי, יכולתי לקום חצות ובלבד שאשמור את חסידותי

לעצמי. טרם נסיעתי
למירון, לקראת ראש השנה
השני שלי בישיבה, ניגשתי
להיפרד מראשי הישיבה.
אז שאל אותי הג"ר איטשע
חיים קראסניצקי בתמיהה:

'עדיין?!' הוא היה בטוח
שהקשר שלי עם ברסלב
נותק"

א! א! א! א! א! א! א! א! א! א!

שלושה ספרים נוספים

שבחי הר"ן • שיחות הר"ן • ימי מוהרנ"ת

במהדורה המדויקת של אבן שתיה

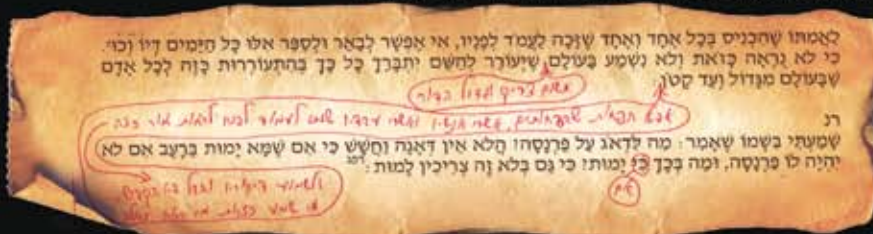
נוספו בספרים האדשים:

1192 תיקונים והוספות

ע"פ דפוסים ראשונים וכתבי יד

מעל 1500 מראי מקומות מורחבים, תרגומים הסברי מושגים, מקבילות מכל ספרי ברסלב

דוגמא לתיקוני נוסחאות - ספר שיחות הר"ן סימן רמ"ט

מקור התיקון: כתב יד שיחות הר"ן

19,320 תיקוני ניקוד ופיסוק

נוספחי מפות עתיקות מתקופת רבינו ורבי נתן:

מפת אוקראינה, מפת איסטנבול, מפת ארץ ישראל, מפת המסלול לא"י

להשיג באומן בדוכן אב"ן שתיה

להזמנות בארץ: 1599-5-10000 www.evenshtia.com

"הוא היה בטוח שהקשר שלי עם ברסלב נותק. בסופו של דבר, אבי מורי שליט"א קיבל את הדברים ברוח טובה, הוא אף לקח לבנותיו חתנים חסידי ברסלב, ובשנים מאוחרות יותר גם הגיע לקיבוץ במירון, כשאמי תחי' מסייעת בידי במערך הלוגיסטי של הקמת האהלים עבור הקיבוץ. אחד הדברים היותר מרגשים בפרשת התקרבותי, אירע לקראת נסיעתי הראשונה לאומן. אבי ביקש ממני לארגן מניין על הציון הקדוש ולבקש מחילה מרבינו על אותן שנים בהן ניסה למנוע אותי מההתקרבות!

"האמת היא שאני חייב הכרת הטוב לאבי גם על היותי ברסלב'ר. הוא זה אשר קירבני לר' גדליה זצ"ל, אשר אצלו כל תהלוכות החיים היו על-פי דעת רבנו, הן ברוחניות והן בגשמיות, לכל שאלה בחיי היום-יום

**ר' משה ביננשטוק:
"כשגיליתי שמדובר
בספר הקשור לברסלב,
חפצתי לשמוע עוד על
החסידות הזו. התביישתי
לעשות זאת ישירות,
לכן ניגשתי לר' אברהם
מרדכי פלברבוים, כאילו
בשליחות בחור אחר,
לברר אצלו לגבי ה'תיקון
הכללי'. הוא גילה מיד
שאני הוא הבחור וענה:
'תעזוב את הבחור השני!
נדבר איתך קודם..."**

היתה לו תשובה ברורה על-פי ליקוטי מוהר"ן. ועבורי היה הדבר לימוד חי ומוחשי מהו רצון הבורא וכיצד צריך לעבדו, שה' יזכני גם להבא".

'תיקון הכללי' בכוניבז'

עוד לפני השיחה ידעתי שסיפורו של הרה"ח ר' משה ביננשטוק שליט"א הוא מרתק ביותר. אך לא ידעתי עד כמה. הנה הוא מתחיל לספר, ואנו השומעים נשאבים עד מהרה למחוזות ישיבת פוניבז' של הגרי"ש כהנמן, הג"ר שמואל רוזובסקי והגה"צ ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל.

"ההתקרבות שלי היא דבר פלא", פותח הרב ביננשטוק. "נולדתי בגרמניה לאחר המלחמה, להורים

יישוב הדעת וסדר החיים. הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר ז"ל בכותל המערבי

טורצ'ין והג"ר יצחק חיים קרסניצקי. להם סיפרתי רק שלמדתי בישיבת ברסלב, ללא האירוע בישיבת מיר. ראש הישיבה ר' חיים אהרן שאל אותי מה הן המחויבויות שלי בתור ברסלב'ר, וכמה פעמים בשנה צריכים להעדר מהישיבה. עניתי שההיעדרות היחידה מבחינתי היא, שאני חייב להיות בראש השנה בקיבוץ במירון. הוא הסכים, אך ביקש שאעלים מהבחורים את דבר היותי חסיד ברסלב, וקיבלתי זאת בהשלמה. לימים נודע לי מפיו, שבאו להזהיר אותו שאני ברסלב'ר 'מסוכן' שסוחר בחורים וסיפרו לו את מה שהיה במיר, אך הוא לא אמר לי מילה על כך.

"היתה זו תקופה נפלאה. עסקתי בספרי רבנו בחדרי כאוות נפשי, יכולתי לקום בחצות ובלבד שאשמור את חסידותי לעצמי. טרם נסיעתי למירון, לקראת ראש השנה השני שלי בישיבה, ניגשתי להיפרד מראשי הישיבה. אז שאל אותי הג"ר איצ'ה חיים קרסניצקי בתמיהה: 'עדיין?!'

והטיפול בילדים, ממש 'צו ג-ט' און צו לייט', ועובדא זו היא שגרמה לר' גדליה להתקרב לברסלב. "באותו הזמן זכיתי להצטרף לסבי ז"ל - חסיד בעלזא - שנהג לשהות במירון בימי ראש השנה, שם הופתעתי לפגוש את אנ"ש ובתוכם ר' גדליה ולגלות את עניין הקיבוץ בראש השנה. "מאוחר יותר עברתי לישיבת מיר, הייתי אחוז באש של רבנו ורציתי שגם אחרים יטעמו את הטעם הנפלא. התוצאות לא אחרו לבוא, אחד החברים שהתקרב על-ידי נמנה על אחת מהמשפחות החשובות בעולם הישיבות הליטאי, וכתוצאה ישירה מכך הייתי צריך למצוא מקום לימודים אחר..."

אל המנוחה ואל הנחלה

"אל המנוחה ואל הנחלה הגעתי, כאשר עברתי ללמוד ב'ישיבה למצוינים', אצל הג"ר חיים אהרן

פחד יצחק, הרה"ח רבי יצחק אנשין ז"ל עם יבלחט"א הרה"ח רבי משה קרמר

הישיבות הליטאיות. לצערנו, ניתקו אותו בכח מברסלב, משפחתו הזעיקה את כל הנהלת הישיבה ואחרי מסע לחצים אדיר הוא נכנע ונטש.

"מאז התחלנו לארגן בקביעות סעודות 'מלווה מלכה', בהן נכחו מקורבים ובחורים מיישיבת ברסלב, כשכל בחור ברסלבאי לוקח לעצמו כחברותא 'מקורב'. כל השבוע התגעגענו ל'מלווה מלכה'. נגלה בפני אור חדש, עולמות שלא הכרתי.

"ר' גדליה קעניג הגיע פעם למסור שיעור אצלנו, הוא הביט בנו ב'ישוב הדעת' המפורסם שלו, ושאל: 'אתם לומדים תורה כל היום, האם אתם גם חושבים כיצד התורה אמורה לבנות את עולמכם הרוחני?!'. זו היתה כמו מכת ברק, מין תובנה חדשה: למה אני פה בעצם, מה התכלית שלי בעולם.

"באותה תקופה, התקבצנו כמה 'מקורבים', ביניהם ר' ישראל הירש, ר' זאב אטינגר, ר' מרדכי טורק, ור' אברהם מרדכי כמובן, ויצאנו בקביעות להתבודדות בשדה בכביש גוה. בימים ההם השתתפתי עם אנ"ש בנסיעות לקברי צדיקים. בזיכרוני נחרט ה' אב בצפת, ביחד עם ר' שמואל שפירא, ר' וועלוול חשין, ר' שמואל צ'צ'יק, ר' אברהם חשין וילדיו. בחצות לילה ירדנו לציון האריז"ל, שם פגשתי גם את ר' הירש לייב ליפל, ר' יעקב תפלינסקי ועוד. כולם שפכו שם דמעות בבכיות, בהשתפכות הנפש, בזעקות מכל הלב. מעמד כזה מעולם לא חוויתי.

"כאמור השתייכנו לחסידות אוז'רוב, ובאחת הפעמים כשנכנסתי לאדמו"ר האש דת', הוא שאל אותי איזה ספרי חסידות אני לומד. חששתי מתגובתו, אך עניתי: 'הכשרת האברכים'. הרבי נענה שהוא קרוב משפחתו של האדמו"ר מפאסצ'נע הי"ד, ואז השלכתי פצצה לחדר: 'אני לומד גם 'ליקוטי מוהר"ן'!

"האדמו"ר הגיב: 'אתה יודע מה טמון ב'ליקוטי מוהר"ן'? ניחא בחלק הראשון, אבל בחלק השני!?"

"רק כעבור שנים הבנתי עד כמה הוא צדק. בכל אופן, הרבי עצמו לא מנע אותי כלל, הוא לא סיפר לאבי דבר, אדרבה, בהמשך הדרך, כאשר אבי התלונן

לשכנע אותי ללכת לשיעור. גם הפעם ניסיתי להתחמק, אך משמים רצו אחרת. היות ולא הרגשתי טוב והייתי זקוק למנוחה, בקשתי מחברי להביא לי את האוכל לחדר. ר' אברהם מרדכי רק שמע את בקשתי ומיד זינק מהחלון ותוך דקה שב עם מנת האוכל... כעת שוכנעתי שהוא חבר מסור, ורק את טובתי הנצחית הוא מבקש, והסכמתי לנסות להגיע לשיעור.

"מה אומר ומה אדבר. עבורי השיעור הזה גילה את האור. לעולם לא אשכח זאת. ר' נתן דיבר על תורה רפ"ב 'אזמרה'. הדברים הכניסו בנו חיות, ממש טעם גן עדן. מימי לא שמעתי דיבורים מהסוג הזה. הצטרף אלינו אז בחור חשוב, שכיום משמש כמשגיח באחת

"השתייכנו לחסידות

אוז'רוב, ובאחת הפעמים

כשנכנסתי לאדמו"ר האש

דת', הוא שאל אותי איזה

ספרי חסידות אני לומד.

חששתי מתגובתו, אך

עניתי: הכשרת האברכים.

הרבי נענה שהוא קרוב

משפחתו של האדמו"ר

מפיעסצנע הי"ד, ואז

השלכתי 'פצצה' לחדר:

'אני לומד גם 'ליקוטי

מוהר"ן'!"

ניצולי שואה, כשעלינו ארצה השתקע אבי, שהיה חסיד אוז'רוב, בהרצליה החילונית, שם בלטנו בלבוש החרדי. כתלמיד ישיבת פוניבז' הייתי החברותא של הגאון ר' אברהם יצחק אולמן שליט"א (כיום חבר בד"צ 'העדה החרדית') והכל התנהל על מי מנוחות. היתה אז משיכה פסולה אצל טובי הבחורים להשתלם גם בלימודי חול. לדאבוני, נמנית עם בחורים אלה, כשאנו מקפידים להשתתף גם בסדרי הישיבה תמידין כסדרן.

"באותה שנה החליט הרב כהנמן לפתוח את ישיבת 'גרודנא' באשדוד, ואני הייתי בין הבחורים שנבחרו על ידו ל'מייסדים' עד שכינו אותנו 'הגראדנער'ס'. הגיע חודש אלול, הבניה לא הסתיימה ונשארו אי-שם באמצע; לישיבה גדולה לא עלינו, לאשדוד לא נסענו, נשארו אפוא בבנין הישיבה קטנה כ'שיעור ד'. הגר"ש רזובסקי היה יורד למסור לנו שיעורים, והגר"צ ר' הרשל כגן התמנה למשגיח. הוא היה מתלמידי גראדנא שלפני מלחמת העולם ולא נהג בתקיפות, כך שנוצרה אווירה די משוחררת...

"עד אז לא שמעתי על המושג 'ברסלב', וכאשר שמעתי על אחד מחברי - ר' אברהם מרדכי פלברבוים, שנהיה חסיד ברסלב, לא קלטתי את מהות הדבר. ידעתי שהברסלב'ר רצים ליערות ולהרים וצועקים 'רבי נחמן', אבל הכל רק משמועות.

"בהיותי בן 16 וחצי מצאתי בישיבה 'ספר המידות'. הוא היה שייך לבחור חסיד קרלין, ששם משפחתו היה פוטאש, שאביו ר' יענקל' חיבב מאוד את הספר ואף בנוי כמוהו. אני מדפדף בספר ומגלה שיש שם עצה טובה: 'תיקון הכללי! נו, איזה בחור לא יקפץ על המציאה!?"

"כשגיליתי שמדובר בספר הקשור לברסלב, חפצתי לשמוע עוד על החסידות הזו. התביישתי לעשות זאת ישירות, לכן ניגשתי לר' אברהם מרדכי פלברבוים, כאילו בשליחות בחור אחר, לברר אצלו לגבי ה'תיקון הכללי'. הוא גילה מיד שאני הוא הבחור וענה: 'תעזוב את הבחור השני! נדבר איתך קודם...'. השיחה היתה מאוד מעניינת, והוא שלט היטב בחומר. עם זאת עדיין לא הפכתי לחסיד ברסלב. אך משמים גלגלו הלאה.

"לאחר שעברתי לחדר חדש בפנימיה, הבחנתי אצל חברי ר' אברהם כהן, שיש לו שני ספרי כיס שהוא מעיין בהם תדירות, תוך שהוא מקפיד להחביא אותם היטב בארון. יום אחד הצצתי וראיתי 'משיבת נפש' והשתפכות הנפש, היו אלו ספרים שעדיין לא נתקלתי בהם, וכלל לא ידעתי שהוא 'מקורב'. כששאלתי אותו על הספרים הללו, הוא נלחץ והתרעם על שאני דוחף את האף לענייני... רק לאחר שהבטחתי לו סודיות מוחלטת, הוא חלק איתי את סודו.

"התחלנו ללכת בהיחבא לישיבת ברסלב, הוא בתור 'מקורב' ואני בתור 'סקרן'. באמת הייתי סקרן לגלות היכן הם פסגות ההרים עליהם שואגים 'רבי נחמן'... ר' מתתיהו אורלנצ'יק ראה אותי שם וגער בי, כי הבין שאני בא מתוך סקרנות גרידא.

"היחיד ש'הריח' שנפל לידיו דג שמן' היה חברי ר' אברהם מרדכי פלברבוים. הוא לא הרפה ממני, למרות שניסיתי להתחמק ממנו, וכשהיה נכנס לחדר הייתי מתחבא בארון..."

שיעור מעניין...

"באחת השבתות גילה לי ר' אברהם מרדכי, כי במוצאי שבת ב'מלווה מלכה' מתקיים 'שיעור מעניין' על-ידי חסיד ברסלב ששמו ר' נתן ליברמנש, והתחיל

כלפיד אש. הרה"ח רבי שמואל הורביץ ז"ל

לפניו שאני לומד 'ליקוטי מוהר"ן', הוא עמד לצדי והרגיעני: 'גם אני לומד זאת!'

זה נקרא מניעות?

"וזה הגיע ראש השנה... אומן סגורה ומסוגרת והרגשתי חובה לנסוע לקיבוץ בירושלים, אולם אנה אני בא... הקושי היה כפול ומכופל: אבי החזיק מניין חסידי מיוחד בהרצליה, וכבר שנה לאחר הבר-מצווה נהייתי ה'בעל תוקע', לאחר שאבי לקה בליבו. גם מצד הישיבה לא היה אפשרי לקבל רשות יציאה, ולא ידעתי מה לעשות.

"החברותא שלי בברסלב היה ר' משה שור, וכשסיפרתי לו מה קורה, הוא צעק עלי: 'זה נקרא מניעות! תתפלל על זה!' ניגשתי באותו לילה לארון הקודש המוזהב בפוניבז', פתחתי את הדלתות והתחלתי לבכות. לאחר מכן פתחתי תנ"ך ובכל עמוד שפתחתי יצאה המילה 'ירושלים'. הדבר חזר על עצמו כשלש פעמים וההחלטה נפלה: אני נוסע - ויהי מה.

"נקטתי, אפוא, בדרך מתוכננת, באופן שמניעה אחת הורידה את המניעה השניה וזאת מבלי לשקר: לאבי סיפרתי שהמשיג לא מרשה לאף בחור להחסיר מהישיבה, והוא קיבל את היעדרותי כעובדה מוגמרת. למשיג סיפרתי שמדי שנה אני משמש כבעל תוקע אצל אבי בהרצליה. כך שללא אמירת שקר נסללה הדרך לקיבוץ בירושלים.

"לימים נודע לאבי דבר התקרבותי לחסידות ברסלב. היה זה לאחר שאחד מאנ"ש שרצה בי כחתן לבתו ביר אצלו האם אני 'מירוני' או 'ירושלמי' - הכוונה היתה: האם בראש השנה אני ממשתתפי הקיבוץ במירון או בירושלים. אבי התקשה להבין את השאלה, ורק לאחר שאותו יהודי 'הסביר' את שאלתו, קלט במה דברים אמורים - והסוד התגלה.

"במשך הזמן התקרבו לחבורתנו בחורים נוספים, מהטובים והחשובים בשישיבה. הדבר נודע לראשי הישיבה, והקש ששבר את גב הגמל היה כשהתקרב הרה"ח ר' נחמן גלינסקי זצ"ל (נפטר בצעירותו לפני

כמה שנים, בנו יקירו של יבדלחט"א המגיד הגה"צ ר' יעקב גלינסקי שליט"א). ר' נחמן היה מתמיד ולמדן, מבחירי הישיבה, הוא היה קונה כל שנה חתן תורה עם שעות לימוד. לקראת ראש השנה חשש ראש הישיבה שמא נברח לירושלים ומינה 'שומרים' ששיגחו על הבחורים ה'חשודים'. אני הברחתי אותם דרך החלון - והישיבה געשה וסערה...

"בעשרת ימי תשובה קראו לי ראשי ומשיגי הישיבה, כל אחד בתורו, לשיחה. כשעמדתי לפני הגה"צ ר' ישיה גרסברד, טענתי לפניו: 'מי כמוכם יודע כמה השתניתי לטובה לאחר שנהייתי חסיד ברסלב, הרי בכח זה נטשתי את כל השטריות, לימודי חול, עיתונים והבלי עולם הזה! מצד שני, ברגע זה אתם יודעים בעצמכם על בחורים הממשיכים במסלול הרה האסון הזה והם יכולים למצוא את מקומם בישיבה, למרות שמחיקם נושרים ספרים חיצוניים, העיקר שבראש השנה עמדו בהיכל הישיבה???'. כמה שניסיתי להצטדק, לא הצלחתי והנהלה החליטה לסלק אותי מהישיבה.

"מאת ה' היתה זאת שבחול המועד סוכות התארסתי בשעה טובה ומוצלחת ו'מכתב הסילוק' הגיע רק ימים ספורים לאחר האירוסין...

"את ההתבססות שלי בקרב חסידות ברסלב, אני חייב לר' יעקב תפלינסקי זצ"ל. הוא זה שדחף אותי לדבוק בהרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל. הוא שכנע אותי: 'תביט על חייו המסודרים! הוא ילמד אותך מה זה ברסלב! אמיתי!' בזכותו גם חידשנו את שיעורי של ר' לוי יצחק בליל שישי, וממנו תוצאות חיים. כמו כן קיבלתי רבות גם מהרה"ח ר' הירש לייב ליפל ומיבדלחט"א הרה"ח ר' נתן ליברמנט שליט"א, ה' יעזרנו גם להבא."

צמאון ללא מענה

אחרון תבי: הרה"ח ר' אליהו גודלבסקי שליט"א. "אבי מורי" - מספר ר' אליהו - "היה מיוצאי ישיבת סלבודקה בליטא. הוא היה עמקן ומתמיד עצום. תפילת השמונה עשרה שלו ארכה כחצי שעה! הוא חי כל מצווה בכל לבו. כל חג ומועד קיבלו אצלו התייחסות מיוחדת. לעולם לא אשכח את בכיותי ב'אשת חיל' מידי ליל שבת, את הדמעות שהזיל בבין המצרים. כל זה עורר בי חשק עצום להיות כמוהו. היו לי המון רצונות וכיסופים, אך לצערי נשברתי כשהם לא באו לידי מימוש.

"על עצת ההתבודדות לא שמעתי מעודי, אך ידעתי שאבא יוצא לבכות לעיתים ביער... ניסיתי לחקות אותו ואמרתי תהלים ביער, אך לא הרגשתי שום סיפוק. "כבר כילד בתלמוד-תורה ביקשתי סיוע ממחנכי. הדבר חזר על עצמו בלימודי בישיבת 'תורה ודעת', לאחר מכן בישיבה דקהילת ווינה בניו-יורק, ומאוחר יותר כשנשלחתי ארצה ללמוד בישיבת קמניץ. שוחחתי עם המלמדים, הר"מים והמשיגים, אך לא קיבלתי מענה הולם.

"אני זוכר שבאמצע הסדר בישיבת קמניץ, הייתי כל-כך מאוכזב מעצמי, יצאתי מבית המדרש, עליתי לפנימיה ופשוט דפקתי על הקירות והדלתות! בכיתי מרוב רחמים על עצמי, רציתי להתעלות, משהו היה חסר לי ואפילו לא ידעתי מה. בכל שיחת נפש

כזו 'הכתרת' את עצמי במשפטים כמו: 'איך רוצה מספיק!', 'אתה לא משתדל!' לא ידעתי עצה איך להשתנות. איני! אם היו מגלים לי אז את הסוד של תורה רפ"ב, את הכח של 'אזמרה'..."

ר' משה קרמר מצטט בשם ר' שמואל הורביץ: "כל ספרי המוסר והחסידות מדברים על חשיבות עבודת ה', ואילו רבינו מלמד אותנו כיצד לבצע זאת למעשה".

ר' אליהו: "ניסיתי את מזלי בחצרות חסידיות שונות, ללא ספק קבלתי וספגתי המון בכל המקומות הללו, אבל הרגשתי שאני עדיין רחוק ממה שאהבה נפשי.

"הייתי בסך הכל בחור צעיר בן 15 וחצי. לקראת ראש השנה פנה אלי ר' מרדכי טורץ, חברי בישיבה, והציע לי לשנות קצת אווירה ולנסוע לקיבוץ במירון. הסכמתי בשמחה. התפילה שבתה את לבי, עדיין לא נגעתי בתורת רבנו, אך התפילה עצמה, ההתעוררות וההשתוקקות, הרוו מעט את נפשי. בראש השנה הבא, למרות שזכרתי את גערתו של ראש הישיבה מהשנה הקודמת, לא יכולתי להתאפק, נסעתי שוב לסליחות של 'זכור ברית' בערב ראש השנה. לאחר תפילת ותיקין נתקפתי בפחד על התגובה הצפויה בישיבה וחזרתי לירושלים, כשחלק מהתפילות התפללתי בקיבוץ הברסלבאי ב'שול' במאה-שערים, בכדי להשקט את הצימאון.

"לקראת החגים טסתי להורי בארה"ב. ביתנו היה

ר' אליהו גודלבסקי:

"הוא הציע לי לשנות קצת

אווירה ולנסוע לקיבוץ

במירון. הסכמתי בשמחה.

התפילה שבתה את לבי,

עדיין לא נגעתי בתורת

רבנו, אך התפילה עצמה,

ההתעוררות וההשתוקקות,

הרוו מעט את נפשי. בראש

השנה הבא, למרות שזכרתי

את גערתו של ראש הישיבה

מהשנה הקודמת, לא יכולתי

להתאפק, נסעתי שוב"

פתוח לרווחה לעשרות אורחים בכל ימות השבוע, וכבר בהיותי בארץ ביקש ממני ר' שר-שלום מרזל להתארח בביתנו. אמי שמחה לקבל אורח נוסף לסוכות.

"הוא היה לאחר הנסיעה הידועה שנקראה 'קיבוץ קישינב', בה ניסה ציבור גדול מאנ"ש להגיע לאומן לראש השנה, אך נשלחו כלעומת שבאו, כשאת ימי החג הם מעבירים בעיר קישינב. ר' שר-שלום בא משם

נסיעות לחו"ל ולקברי צדיקים

02-5410100

www.zadikimtours.com

מעומק הלב, הרשו לנו לומר לכם מילה אחת:

תודה

חברת דרך צדיקים מזדה לאלפי לקוחותיה היקרים, שבחרו ובוחרים בה שוב ושוב לחברה המועדפת עליהם לטיסות לחו"ל, לנסיעות לקברי צדיקים ובפרט לנסיעות לציון רביה"ק הנגמ"ח זיע"א. **בזכותכם אנחנו טובים יותר.**

בברכת שנה טובה, כתיבה וחתימה טובה

יצחק משה גבאי,

מנכ"ל

"ולגבי המניעות מצד המשפחה שכה חששתי מהן, כשהייתי יוצא ליער, השקעתי הרבה תפילות על נושא זה, רציתי שגם שאר בני המשפחה יזכו לטעום מטובו של רבנו. הבלתי יאמן אכן אירע, הורי עברו להתגורר בבורו-פארק, ובית הכנסת שנבחר על-ידי אבי היה 'בית המדרש דחסידי ברסלב'! מאחר ושם התפללו לפני סוף זמן קריאת שמע. אבי לא הפך לחסיד ברסלב, אך בגמר התפילה נשאר גם הוא לאמירת 'תיקון הכללי' ושמיעת השיעור בסיפורי מעשיות. גם הוא טעם קצת ממבועי הנחל הנובע..."

פה אשב כי אייתי

"המכה בפטיש מבחינת ההתקרבות היתה בחודש סבת של אותה שנה. הילולת מוהרנ"ת התקרבה ור' שר שלום הסתיר ממני שבכוונתו לנסוע לניו-יורק לסעודת ההילולא, בצוותא עם הרה"ח ר' צבי אריה רוזנפלד זצ"ל, מחשש לבעיות שיתעוררו עקב רצוני להצטרף. ערב ההילולא גיליתי זאת, וכשהבחנתי שהוא לא מוכן לשתף אותי, הדבר גירה אותי יותר... הלכתי לסעודה בבורו-פארק, ולראשונה זכיתי לשמוע תורה מהרבי. הרגשתי שהמוח שלי מתרומם, והחלטתי סופית: אני נשאר בברסלב, יהיה מה שיהיה!

"הדבר התגלה על-ידי גיסי, שאצלו התאכסנתי בליקווד, וכשחזרתי הביתה לשבת הביע אבי התמרמרות קלה על הדרך החדשה שבחרתי לעצמי. מצד אחד, הוא עצמו כבר טעם קצת מדרך רבינו, עקב היותו מתפלל קבוע בבית הכנסת דחסידי ברסלב, אך מצד שני היה מלא חששות. לבסוף הוא שאל אותי: 'האם זה מפריע ללימוד?' עניתי לו: 'אדרבא! יש לי מה תועלת גדולה, זה רק משפר את הלימוד ואת כושר ההתמדה!'. מאז הוא הסכים עמי ושוב לא עורר את הנדון.

"לאחר חג הפסח שבתי ארצה ללמוד בשיבת קמניץ, ומאז הגעתי לשול' בקביעות. כעבור תקופה קצרה התארסתי למזל טוב עם גיסתו של הרה"ח ר' נחמן גלינסקי זצ"ל, ולאחר החתונה עברתי לגור בבני-ברק וקיבלתי רבות מהרה"ח ר' נתן ליברמנט שליט"א וכן מהרה"ח ר' אליעזר ברלנד שליט"א. היינו נוסעים ביחד עם ר' משה בינשטוק לירושלים, בכדי לשמוע את ר' לוי יצחק, ממנו שאבתי את יסוד האמונה האמיתית, הישוב הדעת וההתקשרות לרבינו ז"ל.

"את הנקודה 'שלי', נקודת ההתחזקות וההעמקה בנקודות טובות ושלא למעוד, קבלתי מתלמידי ר' גדליה, שלמדו בכולל ברסלב. היה זה הרה"ח ר' שלמה אהרן גוטליב שליט"א, שהתיישב לידי בכולל והעמיק אתי ב'ליקוטי הלכות' בעניינים הנוגעים להתחזקות הנפש. זו היתה הכניסה שלי למהות האמיתית של דרך רבנו בעניין ההתחזקות, והתחלתי לקבל ממנו ומחברו הרה"ח ר' שמחה בר-לב שליט"א. ה' יעזרנו להמשיך ולהתחזק ולהתקרב אליו יתברך."

העיקר להתחדש

בסיום הרב שיח, אני מבקש מהנאספים לבטא "משפט מסכם". אלא שאז, כאילו תיאמו ביניהם מראש, הם עונים פה אחד: "דער עיקר איז - זיך באנייען" (- 'העיקר הוא להתחדש!') הצעדים הראשונים הם אכן מרגשים ומהווים ציון דרך חשוב, אך העיקר להתחזק ולהתחדש ולהתקרב להקב"ה בדרכי רבנו, דבר יום ביומו, ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו.

הרה"ח רבי שמעון ברוגשטיין ז"ל, עם יבלחט"א הרה"ח רבי יעקב מאיר שכטער

ר' שר שלום הסתיר ממני שבכוונתו לנסוע לניו-יורק לסעודת ההילולא, מחשש לבעיות שיתעוררו עקב רצוני להצטרף. ערב ההילולא גיליתי זאת, וכשהבחנתי שהוא לא מוכן לשתף אותי, הדבר גירה אותי יותר... הלכתי לסעודה בבורו-פארק, ולראשונה זכיתי לשמוע תורה מהרבי"

"באחד הימים נקראתי לחדר המשגיח, הגה"צ ר' נתן ווכטפויגל זצ"ל. נכנסתי לחדר בחשש, והוא שואל אותי בעדינות: 'איזה ספר אתה לומד בסדר מוסר?'. עניתי לו: 'משיבת נפש' של ברסלב. 'טוב מאוד! ענה לי המשגיח, 'תמשיך הלאה'.

"ה'משיבת נפש' אכן שינה אותי מן הקצה אל הקצה. בקמניץ הייתי לומד סדר מוסר עם בכיות. לפי המורשת שהנחילו בישיבות מחוללי תנועת המוסר, תפילת ערבית אחרי הלימוד היתה באמת מלאת עוצמה, אך, מה אומר ומה אדבר, ארוחת הערב אף היא לא איבדה מאום מגשמיותה... מאז שהתקרבותי גם הארוחות נראו אחרת... אפילו השינה היתה אחרת... הכל השתנה לטובה.

לארה"ב בכדי לסדר ניירת חשובה.

"בליל התקדש החג, ריתק ר' שר שלום את כל הנוכחים בסיפור הנסיעה לקשיש, השלטון הסובייטי היה אז במלוא תקפו, המלחמה הקרה התנהלה במלוא עוזה, וברית המועצות נראתה לאזרחי ארה"ב כדוב אימתני. והנה מגיע בחור צעיר ומספר על יהודים העורכים ראש השנה ברוסיה, עם קיטלאך, טליתות, טובלים באגמים ותוקעים בשופר. קהל המאזינים בבית משפחתי ישב בפה פעור, בקושי האמינו לו, הדברים נשמעו כסיפור מתקופת הבעש"ט. לי בכל אופן זה נתן ניצוץ נוסף, הרי כבר ידעתי תפילה ברסלבאית מהי!"

משיבת נפש? טוב מאד!

"עקב הברוקרטיה האמריקנית, נאלץ ר' שר שלום להישאר בארה"ב למשך חצי שנה, כשיבתיים הוא למד בשיבת לייקווד המעטירה. בארץ-ישראל פרצה אז מלחמת יום הכיפורים, מה שחתם בפני את האפשרות לחזור לשיבה בירושלים, וכך מצאתי את עצמי לומד בחברותא עם ר' שר שלום בשיבת לייקווד.

"כעת התחלתי לדעת מרבינו הקדוש. מה ש'תפס' אותי בעיקר היו סיפוריו של ר' שר שלום על שמירת העיניים המופלגת של ר' שמואל שפירא. תמיד השתוקקתי לכן, אך לא היו לי העצות האמיתיות לקיים. הוא סיפר לי לראשונה על התבודדות. הייתי המום, זה היה עבורי חידוש אמיתי: לדבר אל הקב"ה בשפת האם, כל מה שעל הלב! איך לא שמעתי על זה קודם!?"

"לא התעצלתי - ומיד למעשה: לייקווד היא עיירה שקטה, חצי כפרית. יצאתי בשש בבוקר למקווה, תוך כדי התבודדות ברחוב הטובל בעצי היער 'בלעתי' את העצה הזו וניצלתי אותה עד תום.

"בסדר מוסר התחלתי ללמוד 'משיבת נפש', בהחלטה שעלי לחזור מאה ואחד פעמים על כל הספר... סוף כל סוף, לאחר יגיעה רבת שנים, לאחר מאות שעות שיחה עם משגיחים ומחנכים, בהן איש לא הצליח לרדת לנבכי נפשי, מצאתי כאן רבי! גם ללא שיחה איתו, הוא מבין אותי ויורד אלי, הוא לוחש לי מכל שורה: 'יש לך כן רצונות וכיסופין! הטוב שבך הוא טוב אמיתי!'"

ככר היהלום

סוכנות הנסיעות שלך לחו"ל ולקברי צדיקים

**אנו מודים
לאלפי הנוסעים**

שבחרו להגיע עמנו
לראש השנה לאומן
ומאחלים לכל אנ"ש

**שנה טובה
ומבורכת**

נמשיך לתת את השרות
הטוב, המקצועי והאמין ביותר
עבור כלל הציבור הבאים לאומן
בראש השנה ובמהלך השנה

**כדי שתגיעו בשלום
ובישוב הדעת.**

לשירותכם תמיד

מגידו וליין

רח' פתח תקוה 16 י-ם טל. 7-4040-02-537 02-582-6111
מחלקה מיוחדת לווזות לכל המדינות הארכות וחידוש דרכונים בתוספת תשלום

'מרכז ברסלב' מציג: חברה פרטית תפנה אשפה. כבישים חדשים נסללים. המרפסת בחצר הציון הורחבה. ריהוט חדש בהיכל הציון. הרחבות וחידושים במקוואות. ויש גם ביתן כהנים חדש ■ סקירה מיוחדת על הנעשה והנשמע באומן

| י.ז. פרידמן |

והגורמים האחראיים בעיריית אומן ובמשטרה המקומית, ומנהלים עמם משא ומתן, לעיתים מייגע ומתיש, על מנת להקל את השהות באומן של רבבות הנוהרים מכל קצווי תבל, מכל החוגים והעדות, ופוקדים את המקום בכל ימות השנה - ובמיוחד בימי ראש השנה.

הפעילות החשובה בהפעלת והחזקת הציון הקדוש, ה'קלויז' והמקוואות, מתנהלת בשיתוף פעולה ובתמימות דעים עם יתר הארגונים והמוסדות הפועלים באומן לרווחת הציבור, בכפוף להנחייתם ועצתם של זקני וחשובי אנ"ש שליט"א.

אין זה סוד שהמניעות והקשיים הנערמים על כל צעד ושעל, כמו גם התהפוכות השונות שעברו על המקום, הותירו את רישומן ומקשים מאוד על פעילי ה'מרכז' הפועלים במקום במסירות-נפש. אולם, למרות כל הקשיים, מכל הבחינות, זכו גם השנה בס"ד להגיע להישגים מרשימים.

'מרכז ברסלב העולמי' נוסד בארצות-הברית לפני עשרות שנים על-ידי הרב החסיד רבי צבי אריה רוזנפלד זצ"ל ותלמידיו, והמשיך להתנהל בארץ-הקודש על-ידי הרב החסיד רבי יחיאל מיכל דורפמן זצ"ל, ותלמידו הרה"ח ר' נתן מיימון שליט"א.

עם פתיחת שערי ציון רביז"ל לפני כ-20 שנה, נרתם הרה"ח ריי"מ דורפמן זצ"ל למשימה הנעלית של בניית ה'קלויז' הגדול באומן, כמו גם הקמת המקוואות ויתר השירותים הנלווים, ולפתח את התשתיות במקום לרווחת הציבור.

בשנים האחרונות לקחו ע"ע גם עול החזקת הציון הקדוש וסביבתו: השגת המימון השוטף ליג'ר תמיד, החשמל, המים, שרותי הניקיון, והשמירה 24 שעות ביממה, בימות הקיץ והחורף.

במהלך כל ימות השנה מתנהלים פעילי ה'מרכז' מול השלטונות האוקראינים

הגדלת המרפסת בחצר הציון

ביתן כהנים חדש

ההתפתחויות באומן:

פינוי האשפה ושרותי הניקיון

חידוש מיוחד נוסף השנה: לראשונה יתבצע פינוי האשפה ברחובות הסמוכים לציון הקדוש באמצעות חברה פרטית, שתפנה את האשפה באזור בתדירות גבוהה. לשם כך נרכשו עשרות מיכלים בגדלים שונים, בהם בעלי קיבולת של קוב וחצי, אשר יוצבו בחזית הבניינים ובקרנות הרחוב. כך, מקווים, תבוא אל קיצה הפעילות הכושלת של שרותי האשפה העירוניים, שהתנהלו בעצלתיים ובחוסר יעילות. הררי הזבל שנצפו כל השנים ליד הפחים המועטים שקרסו מעומס - כך מקוים - לא יחזרו על עצמם השנה. כמו-כן מובעת התקווה שעל-ידי הענקת האפשרות לפינוי האשפה באופן מסודר ומוגבר, ייפסקו העמסות שקיות הזבל והאשפה בחדרי המדרגות, דבר הגורם הן לחילול ה' והן למפגע תברואתי, והיה מחנך קדוש.

במקביל נשכרו פועלי ניקיון מיוחדים, שתפקידם לנקות את כל הבניינים ברחובות הסמוכים לציון הקדוש, וכן לנקות את הכבישים והמדרגות בכל הסביבה.

שיפוץ הכביש במורד פושקיא

במורד רחוב פושקניה, בצמוד לקלואיז, לכיוון נהר התשלך, מתבצעים בימים אלו עבודות תחזוקה מקיפות, כאשר ה'מרכז' דואג להשגת מימון עבור ריבוד הכביש מחדש, וסתימת כל החורים והסדקים שנפגעו בו במהלך השנים. במקביל תותקן מערכת תאורה לאורך כל הכביש, לתועלת כלל הציבור, ובמיוחד עבור אלפי החסידים השוהים במתחם האוהלים.

לפני שנציג סקירה קצרה וממצה על הנעשה והנשמע, ועל ההתפתחויות באומן, רצינו לייחד במסגרת זו מספר מילים על ההיערכות של 'מרכז' ברסלב לקראת 'הקיבוץ' בימי ראש השנה הק' הבעל"ט, הממשימים ובאים, כדי להתייבב בס"ד מוכנים ומזומנים על הצד הטוב ביותר.

הסכומים המופרזים שעל כל חסיד להוזיל מכיסו בכל שנה, כדי להגיע לאומן לראש השנה, מדיר שינה מעיני רבים וטובים. פעילי ה'מרכז' מנהלים בימים אלו מו"מ עיקש, בניסיון להוזיל את הדרישות הכספיות הגבוהות של שירותי העירייה, המשטרה, מכבי האש, הגז והחשמל ויתר הגורמים המקומיים, כאשר לעת עתה ההצלחה היא חלקית. מובן מאליו שרק בצירוף תפילות וסייעתא דשמיא יזכו לראות ברכה בעמלם, ויצליחו להוריד, אחת ולתמיד, את רף הדרישות המוגזם של הרשויות והגורמים השונים. (ועיין בליקו"מ תורה נ"ו על הגויים התאבים לממון של האיש הישראלי שיש לו הרבה גוונים וד"ל). כיוון שכך, משתדלים פעילי ה'מרכז' להוזיל עד כמה שאפשר את יתר העלויות.

במשך השנים לא פחת תאבונם של האוקראינים לכסף היהודי, אלא אדרבא, כל שנה הם מתגוללים בתאונות ודרישות חדשות. כיוון שכך, עלינו לחפש דרכים חדשות ולאמץ רעיונות יצירתיים, על מנת למזער עד כמה שניתן את דרישותיהם.

במקביל החלו, בשיתוף פעולה הדוק עם המשטרה המקומית, לפעול להרחבת השמירה בשטח, וסיוורם תכופים ברחובות הסמוכים, באמצעות ניידות ואמצעי הרתעה נוספים, כמו בכל ימי ההתכנסות הקבועים במשך השנה (כגון: שבת חנוכה, ט"ו בשבט, ער"ח ניסן, חג השבועות, ט"ו באב ועוד). הסדר זה הוכיח את עצמו בחג השבועות, שחלף ברוך ה' בשקט ובסדר מופתי, לתועלת כל הצדדים. בד בבד נערך מיפוי של איזור הציון הקדוש לשם תחזוקה כללית, וכבר בימים האלו עוסקים בתיקון כל הליקויים באופן משביע רצון לכבוד רביה"ק.

ביתן כהנים חדש

ביתן הכהנים הישן פורק, וכל השטח שנוצר, הוכשר בשיטת הכיפין על גבי כיפין. מבנה חדש ומרווח שישמש את הכהנים בימי החורף, הוקם במקום אחר בחצר הציון הקדוש.

עזרת נשים חדשה בחצר הציון הקדוש

בימים אלו החלו עבודות התכנון להקמת עזרת נשים חדשה ומרווחת, לתועלת הנשים הבאות להתפלל בימות השנה. המקום יהיה מחומם וממוזג במהלך כל ימי השנה.

מקלחות חדשות במקווה ותוספת שרותים

גם בקומת המקוואות ישנם חידושים רבים: כל מערכות המים הביוב הוחלפו לגמרי, לצד הוספה של עשרות מקלחות חדשים. גם זרימת המים שופרה לאין ערוך, בעקבות החלפת צינור המים הראשי (במקום נמצא גם טנק מים חיצוני ענק בעל קיבולת של 72 קוב המסייע להגברת הזרם). כמו-כן הוכשרו בורות נוספים לטבילה. כל זאת, מלבד עבודות התחזוקה והתפעול השוטפים בכל המערכות, הן בציון והן בקלויז.

במקביל נוספו השנה קרוב ל-100 חדרי שרותים חדשים, שהוצבו בכל המתחם, בסמוך ל'קלויז' וליד המקוואות. אין ספק שהדבר יתרום באופן משמעותי לרווחת כלל הציבור.

מאפיית חלות ולחמניות

באומן הוקמה, בשטח שבבעלות ובאחזקה שוטפת של 'מרכז ברסלב', מאפייה יהודית, בשיתוף הכנסת אורחים 'אחים אנשין', אשר פועלת במשך כל ימות השנה, ומספקת חלות ולחמניות טריות, הנאפות במקום לרווחת הציבור, במחירים נוחים ושווים לכל נפש. המחירים הזולים נגזרים מכך שכל חומרי הגלם באים מייצור מקומי, לפי הנחיותיו של המפקח לענייני כשרות, הרב ג'אן, ובהתאם לפסיקותיו של הגר"מ סירוטה שליט"א.

בימי ערב ראש השנה, תיועד תוצרת המאפייה בעיקר עבור הכנסת האורחים של האחים אנשין, על מנת לענות על הביקוש הגדול, אולם תתאפשר רכישת חלות, באופן מצומצם, גם לקהל הרחב. וזריזין מקדימין.

דרך חדשה לנהר התשליך

בימים אלו נמצאת בעצומה סלילת והכשרת דרך חדשה מחצר ה'קלויז' (ליד חדרי ההסקה) לכיוון נהר התשליך, זאת בכדי להקל על הקהל העצום כ"י בהליכתם ובחזירתם מן התשליך.

מערכות הכריזה והמודיעין

השנה שודרגו ושופרו כל מערכות המודיעין והכריזה באומן עצמה. לשכת המודיעין בחצר ה'קלויז' קבלה תגבור נוסף, וכן נוספו עמדות למוקד שמירת החפצים. כבשנים עברו, תפעל במקום מעבדה לבדיקת שעטנז, שם יעמדו לשרות הציבור בודקים מומחים, שיבדקו את הבגדים הנרכשים באומן מחשש שעטנז - כל אלו מוגשים כשרות לציבור על-ידי 'מרכז ברסלב', במחיר סמלי.

שיעורי תורה

גם השנה יתקיים בקומת בית המדרש הספרדי מערך מוגבר של שיעורי תורה ושיעורים בספרי רבינו ובענייני דיומא, על-ידי רבנים חשובים מאנ"ש, במושך כל שעות היום והערב, בימים הסמוכים לפני ואחרי ראש השנה. יש לעקוב אחרי הפרסומים במקום. 'מרכז ברסלב' דואג להכשיר תנאים נאותים על-ידי מיזוג המקום, והצבת ציוד הגברה מתאים, על מנת להנעים את השעות על קהל הלומדים ושומעי השיעורים.

הגדלת המרפסת בחצר הציון

כהמשך למבנה המורחב והמרפסת שנבנו בשנה שעברה בחצר הציון, שזכוור מותרים לשהיית כהנים - התווספה השנה למרפסת תוספת מכובדת, בגודל של 140 מטר רבוע, הבנויה אף היא בשיטת הכיפין על גבי כיפין, לרווחת ציבור המתפללים והלומדים. בכך הושלמה הרחבת חצר הציון הקדוש באופן משמעותי.

ריהוט חדש בהיכל הציון הקדוש

כל הספסלים שבהיכל הציון הקדוש הוחלפו בספסלים חדשים ומרופדים לרווחת המתפללים. כמו-כן הותקנה מערכת מיזוג אוויר חדשה, וכל המקום נצבע וסויד מחדש, כראוי וכיאות, לכבוד ולתפארת.

היערכות מואצת

העירוב המהודר

בסביבת איזור הציון (מפה מפורטת מופיעה בפרסומים), הוקם עירוב מהודר שמתוחזק על-ידי 'מרכז ברסלב', בפיקוחו והנחייתו של הגר"י רוזנבלט שליט"א, מו"ץ וחבר ועד מפקחי העירובין שע"י בד"ץ העדה החרדית. העירוב נבדק בכל שבוע, על-ידי נציגו באומן, ונבדק ונבחן באופן אישי על-ידי הגר"י רוזנבלט שליט"א מספר פעמים בשנה בשמותיו במקום.

דרך חדשה לכהנים

בימים אלו נבדקות תוכניות שונות לשם סלילת שביל גישה חדש עבור הכהנים, על מנת להקל עליהם את הגישה לחצר ציון רבינו הקדוש ויחסוך מהם את העלייה על גבי הגשר.

גיט געלט אויף ליכט תנו מעות כדי להאיר את אורו הק'

כל המעשה והמפעל הזה, המתופעל ומתוחזק על-ידי 'מרכז ברסלב', מתקיים בקושי רב באמצעות נדבת לבם ותרומות ידם, זעיר פה וזעיר שם, של חסידים ואנשי מעשה שלבם ער למען כבוד רביז"ל. אך אין הקומוץ משיביע ואין הבור מתמלא מחוליותיו.

חסיד נלהב! אל תעמוד בצד. טול חלק בהרחבת והחזקת כל הקדוש והיקר לנו מאוד, כדי שנוכל לבוא ולהתפלל שם בשלוות הנפש ובהתעוררות הלב.

דע! כי בידך לפתח, להגביר ולהעלות את האור באמצעות הרתמותך בעושה ובמעשה למען 'מרכז ברסלב'. בזכות זה נוכל בעזרת ה' יתברך בכוח הרבים להוציא לאור את כל תוכניותינו למען האדרת וההדרת המקום, לרווחת הכלל והפרט.

לאפשרויות התרומה וההנצחה ניתן לפנות ל'מרכז ברסלב', רחוב מאה שערים 5 ירושלים. ת.ד. 5023 מיקוד 91050 טל: 02-5002934/5.

ביתן הצלה

בימים אלו הונחו היסודות ותשתיות המים והביוב לבניית מבנה מרפאה מרווח, שישמש כביתן הצלה ורפואה דחופה. למטרה זו מיועד שטח נרחב, שהוכשר בחצר ה'קלויז', כאשר התוכנית היא להפעיל במקום נקודת הצלה קבועה, שתאושש באנשי רפואה והצלה עם ציוד רפואי נלווה, בה יוגשו שרותי עזרה ראשונה והצלה בכל ימות השנה - ובפרט בזמני הגעת ציבור גדול, בזמנים הקבועים.

שרות מידע לציבור

חוברות מידע עדכניות מונפקות מזמן לזמן במהלך ימי השנה, בהם מופיע מידע מגוון ומפורט, לתועלת ציבור הנוסעים לאומן - כמו זמני היום, מועדי התפילות והשיעורים, מפת העירוב, הדעות נחוצות וכדומה. כמו כן מתפרסמים בחוברות מדורי הלכה וחסידות ועוד, לתועלת ציבור הנוסעים.

הגלרייה

המחסור המשווע במקומות ישיבה בהיכל ה'קלויז', הביא לשקול רעיונות שונים, על מנת להרחיב את הקלויז ולהוסיף בו מקומות ישיבה. הרעיון המעשי ביותר, בתנאים הנוכחים, הוא להקים גלריה בתוך הקלויז. ואכן, בשנה שעברה נעשה ניסיון זמני להקים גלריה כזאת, אולם מאחר שהיא לא עמדה בתקני הבטיחות המחמירים, נאלצו לפרקה, בסופו של דבר.

במהלך השנה החולפת שקדו טובי האדריכלים, במשך חודשים ארוכים, על תוכנית מקיפה ומסודרת, בליווי הנדסי צמוד, תוך השגת מענה למכלול הבעיות שצצו במקום, הן מבחינת העומסים והן מבחינת האקוסטיקה והבטיחות. ואכן, בס"ד הניבו מאמציהם פרי, ובימים אלו התבשרנו שכל התוכניות הושלמו, והן נכנסות כעת להילוך מעשי, בתקווה ובציפייה שלמרות קוצר הזמן, אולי עוד נזכה לחזות כבר השנה בהקמת הגלריה, שתתן פתרון לעוד אלף מקומות ישיבה לפחות.

מכון נחלת צבי

מכון נחלת צבי

אור חדש

לאחר פטירת ר' צבי אריה בשנת תשל"ט, הוקם מכון 'נחלת צבי' על שמו, במטרה להמשיך בפעולותיו הברוכות ולהרחיבן. באותם ימים הביקוש לספרי רבנו לא היה רב, ומקימי המכון ידעו היטב, שיזדקקו להון עתק כדי להוציא את הספרים לאור, בשעה שכיסוי ההוצאות לוטה בערפל... אולם החלטתם הייתה נחושה, לפעול במסירות נפש.

צוות המכון היו החלוצים לפתוח את שערי ההבנה בתורת רבנו. ההבנה בצדיק הכרחית על מנת שהאמונה בו תהיה ברת קיום. רבנו מלמד: "כשהאדם הוא מאמין בהצדיק בלי שום דעת, אפשר לו לפול מהאמונה, כי מאמונה לבד אפשר לפול". אבל אם יש לו גם דעת, שמבין גם בהדעת, אזי אי אפשר לו לפול" (ליקוטי מוהר"ן ח"א, רנ"ה). כדי ליישם את דברי רבנו, קיבץ המכון תלמידי חכמים הבקיאים בתורת ברסלב ולצדם העמיד עורכים ומגיחים מן השורה הראשונה, לשם יצירת חיבורים שיבארו את משנתו העמוקה של רבנו ויקרבוהו להבנת הקורא. אט אט החלו הספרים להשפיע ולהצית את אשו של רבנו, והפכו למבוקשים ברחבי העולם. במשך שלושים שנות פעילות זכה המכון להוציא לאור למעלה ממאה וחמישים ספרים בכל השפות המדוברות בקהילות היהודיות בימינו. לבקשת רבים, הקים המכון בעשור האחרון, שלוחה מיוחדת בישראל, העוסקת בעריכת הספרים בעברית ובהפצתם ברחבי הארץ.

בין ספרי המכון ניתן למצוא את הספרים הנפלאים **באש ובמים ולעבור את הגשר הצר**, שכבשו את לבם של חסידי ברסלב והתקבלו בחיבה כספרי יסוד בתורת ברסלב. והספרים האהובים והמוכרים, **הכסא הריק והנשק העדין**, המגישים את תורת רבנו בפורמט חדשני וזכו לכבוש את לב העם כולו. הקו המאפיין את ספרי המכון הוא הסגנון הפשוט, הפירוש הבהיר, וקירוב המושגים הקשים לשכלו וללבו של כל אדם, מכל רקע רוחני.

מכון נחלת צבי פועל באופן עצמאי, ועוסק אך ורק בפעילות הפצת ספרים ושיעורי תורה בכל רחבי העולם: בישראל, ארה"ב, רוסיה (מוסקבה, לנינגרד), דרום אפריקה (יוהנסבורג), ועד לצ'לי (הרחוקה). מטרתו היא אחת: קיום צוואתו של מוהר"ן: "עיקר עסקכם יהיה להדפיס את הספרים". להפיץ את אורו של רבנו הקדוש ולהביא את דבריו משיבי הנפש לכל יהודי.

נעימות בימיו נצח

גולת הכותרת של פעילות המכון, היא עריכת פירוש נעימות נצח על ספרו הקדוש של רבנו, ליקוטי מוהר"ן. זהו הפירוש המקיף ביותר על ליקוטי מוהר"ן, העתיד להחזיק חמשה עשר כרכים באנגלית (מתוכם הופיעו 12) ושנים עשר כרכים בעברית (הכרך הרביעי עומד להופיע בקרוב). יצירה אדירה זו, שכתבתה, עריכתה ותרגומה נפרשים על פני למעלה מעשרים וחמש שנים, היא הגדולה והמקיפה ביותר בברסלב בדור האחרון.

פירוש נעימות נצח צועד בעקבות פירושיהם של גדולי תלמידי רבנו, ר' נתן ותלמידיו, ה'פרפראות לחכמה' להרב מטשערהין ז"ל, מי הנחל, 'ביאור הליקוטים' להר"ר אברהם ב"ר נחמן מטולטשין ז"ל. בספר משובצים גם פירושים רבים מן המסורת שבעל פה של זקני החסידים, ובראשם הרה"ח ר' אליהו חיים רוזין ז"ל, תלמידו של בעל 'ביאור הליקוטים', ומורו ורבו של מחבר הפירוש, הרב

ארה"ב שאחרי המלחמה, הייתה שרויה בעלטה רוחנית כבדה, עולם התורה אך החל לצעוד את צעדיו הראשונים בהקמתן של ישיבות, אולם שמו של רבנו ושמה של חסידות ברסלב, טרם נודעו. מי שנרתם להיות שליח ההשגחה להאיר אפלה זו, היה ר' צבי אריה רוזנפלד ז"ל, תלמיד חכם, נצר למשפחת חסידי ברסלב, ששורשיה מגיעים עד לר' אהרן, רבה של העיירה ברסלב, ולר' שמואל יצחק מטשערהין ז"ל, מגדולי תלמידיו של רבי נחמן מברסלב.

מינקותו ניכרו בר' צבי אריה כוחות רוחניים נשגבים. יומם ולילה שקד על התורה, ובעודו אך בן עשרים ושלוש, אחרי שהשלים בפעם השנייה את כל הש"ס, הוסמך לרבנות ע"י מורו, הגאון ר' אברהם יפה'ן ז"ל (ראש ישיבת בית יוסף - נובהרדוק, המפורסמת), ועל ידי רבנים ידועי שם נוספים.

את דרכו בברסלב החל כאשר היה צעיר כבן שש עשרה. אז החלה רוח ה' לפעם בקרבו, והוא למד את ספרי רבנו הקדוש כולם, עד שנעשה בהם בקי מופלג. מני אז נקשר לבו בעבותות אהבה נצחיים לרבנו ולתורתו.

בנסיעתו הראשונה לארץ הקודש, בשנת תש"ט, נפגש ר' צבי אריה עם זקני חסידי ברסלב, וזכה מהם להערכה רבה. הוא הושפע במיוחד מהרה"ח הישישי ר' אברהם שטרנהרץ ז"ל, נין מוהר"ן, אשר הצביע בפניו על הצורך הבעור להפיץ בארה"ב את תורתו של רבנו. מאז היה הדבר לשליחות חייו, ובמשך שלושים השנים שלאחר מכן, היה ר' צבי אריה לחלוץ בתנועת התשובה בארצות הברית והפגיש אין ספור אנשים עם משנתו של רבנו. מולו ניצבו הורים זועמים, ואיומים על חייו ועל משפחתו. אולם, הוא התמיד בעבודתו, והביא אלפים רבים להיכרות ראשונה עם היהדות ועם תורת רבנו.

מסירות נפשו למען ציונו של רבנו לא ידעה גבולות - תרתי משמע. הוא היה מוכן להקיף את כל כדור הארץ על מנת להניח את כף רגלו על ציונו של רבנו, ולו לרגעים מספר. שש עשרה נסיעות נסע לאומן, כולן במסירות נפש גמורה תחת המשטר הקומוניסטי. בחלקן אף לא זכה להגשים את משאלתו. אולם במסירות נפשו זו הוא פתח את הדרך לציון (ראה בספר "אומן, כך נפרצה הדרך"). לא בכדי, זכה ר' צבי אריה ושמו מתנוסס לתפארה, "שער צבי אריה" בשער הראשי שעל ציון רבנו הקדוש באומן.

הנטיעה הראשונה...

במסגרת פעילותו הרוחנית, זיהה ר' צבי אריה את הצורך בספרי רבנו בשפה האנגלית, בשל קשיי השפה והבנת המושגים העמוקים. לשם כך, גייס כספים לתרגם ולהוציא לאור את הספר שיחות הר"ן (על-ידי הרב אריה קפלן ז"ל), וערך אותו בסגנון קל ובהיר השווה לכל נפש בתוספת הערות ובהדפסה מאירת עיניים. בכך הוא נטע את הנטיעה הראשונה לעבודתו הפורייה של המכון, הפצת תורתו הנצחית של רבנו, בכל השפות ובכל העולם.

הגדול בתולדותיו, במסגרת המבצע מוצעת שותפות לחותמים על הוראות קבע במסגרת מסלולים שונים. התורמים והשותפים זכאים לשי חנים - ספרים לפי בחירתם מספרי המכון, להנחות מפליגות ברכישת ספרים נוספים, ולמתנות יוקרתיות נוספות. בכך זוכים החותמים להיות שותפים במפעל הגדול של הפצת תורת רבנו בכל שכבות הציבור. ובנוסף, ליהנות מהאוצר הגדול של רבנו בביתם, וממתנות הוקרה המוענקים לתורמים.

נציגינו ישמחו לפגוש אתכם בדוכנו באומן ולהתאים את המסלול המועדף עבורכם!

חיים מנחם קרמר הי"ו. הפירוש זכה להסכמותיהם הנלהבות של זקני חסידי ברסלב, והתקבל בהתלהבות אצל לומדי ליקוטי מוהר"ן בעולם כולו, המוצאים בו הסברה בהירה ונעימה. "השוטנשטיין של ליקוטי מוהר"ן", כך מכונה בחיבה הסדרה שעתידיה לפאר בע"ה את ספרייתו של כל חסיד ברסלב.

קונטרסים מתוך הכרך הרביעי בעברית, העתיד לראות אור בקרוב, יחולקו חנים לציבור הבאים לאומן. על מנת להכיר להם את האוצר הנפלא אשר פתח את שערי ההבנה לתורותיו העמוקות של רבנו בקרב כלל חסידי ברסלב - ותיקים ומתחילים כאחד. לרגל מלאת שלושים שנה להקמתו, יוצא מכון נחלת צבי במבצע

אדבעה מסלולים פתוחים בפני החפצים להאיד את אודו של רבנו בעולם:

חבר המכון

תרומה חודשית קבועה על סך 36X20 ₪ חיוכים

התרומה תזכה אתכם בהטבות הבאות:

- ✦ ספרי המכון בשווי 200 ₪. ✦ 50% הנחה ברכישת ספרים נוספים עד 200 ₪. ✦ שובר מתנה של ספרי המכון בסך 50 ₪ לידיד. ✦ 2 אלבומי ניגונים ממבחר אלבומי המכון. ✦ חבילת מוצרי יודאיקה לבחירה בשווי 50 ₪. או תמונת ציון רבנו במסגרת אומנותית יוקרתית במידות 23X23 ס"מ.

תומך המכון

תרומה חודשית קבועה על סך 100X20 ₪ חיוכים

התרומה תזכה אתכם בהטבות הבאות:

- ✦ סט ליקוטי מוהר"ן עם פירוש נעימות נצח ד"כ וספרים נוספים מספרי המכון בשווי כולל של 400 ₪ מתנה. ✦ 50% הנחה ברכישת ספרים נוספים עד 400 ₪ שובר מתנה של ספרי המכון בסך 150 ₪ לידיד. ✦ שבעת אלבומי ניגוני ברסלב ✦ חבילת מוצרי יודאיקה לבחירה בשווי 100 ₪ ✦ תמונת ציון רבנו או תמונת הכסא של רבנו במסגרת אומנותית יוקרתית במידות 32X35 ס"מ. ✦ עט יוקרתי מבית פייר קארדן, עם חריטת הוקרה מהמכון.

ידיד המכון

תרומה חודשית קבועה על סך 55X20 ₪ חיוכים

התרומה תזכה אתכם בהטבות הבאות:

- ✦ סט ליקוטי מוהר"ן עם פירוש נעימות נצח ד"כ וספרים נוספים מספרי המכון בשווי כולל של 300 ₪. ✦ 50% הנחה ברכישת ספרים נוספים עד 300 ₪ שובר מתנה של ספרי המכון בסך 100 ₪ לידיד. ✦ אוסף אלבומי ניגוני שבת או אוסף אלבומי ניגוני שמחה ממבחר אלבומי המכון מתנה ✦ חבילת מוצרי יודאיקה לבחירה בשווי 60 ₪ ✦ תמונת ציון רבנו במסגרת אומנותית יוקרתית במידות 23X23 ס"מ.

יקיר המכון

תרומה חודשית קבועה על סך 180X20 ₪ חיוכים

התרומה תזכה אתכם בהטבות הבאות:

- ✦ סט ליקוטי מוהר"ן עם פירוש נעימות נצח ד"כ וספרים נוספים מספרי המכון בשווי כולל של 800 ₪. ✦ 50% הנחה ברכישת ספרים נוספים עד 800 ₪ שובר מתנה של ספרי המכון בסך 200 ₪ לידיד. ✦ שבעת אלבומי ניגוני ברסלב ✦ חבילת מוצרי יודאיקה לבחירה בשווי 100 ₪ ✦ תמונת ציון רבנו במסגרת אומנותית יוקרתית במידות 32X35 ס"מ ✦ תמונת הכסא של רבנו במסגרת אומנותית יוקרתית במידות 32X35 ס"מ ✦ עט יוקרתי מבית פייר קארדן, עם חריטת הוקרה מהמכון.

פנו לנציגינו להתאמת המסלול הטוב ביותר עבורכם: בדוכן באומן, בטלפון 02-5824641 או באתר www.breslov.co.il התמונות להמחשה בלבד. המבצע כפוף לתקנון המבצע. מכון נחלת צבי רשאי להפסיק את המבצע בכל עת.

"למזהיר ולנזהר שלומים יתן א-ל כמי נהר"

נוכח ונוכח איש לרעהו לשמור את התקנות שפורסמו מקדמת דנא על ידי וקני וחשובי אנ"ש שליט"א:

- א לא לשכור באומן דירה טרם התפנו משם המקומיות לגמרי מכל אגפי הדירה והחצר!
- ב לא לאפשר להן להכנס לדירה ע"מ לקחת חפצים או לכל צורך אחר - בכל משך השהות אפילו באופן עראי!
- ג לא לערוך שום קניות בשוק המקומי וגם לא אצל רוכלים פרטיים ולהמנע מכל מו"מ עמהם!
- ד לשמור על איסור הטבילה באגם!
- ה לנהוג מורא מקדש הראוי בבית ציונו הק' [לא לאכול ולא לעשן, להמנע מציילום ומדברים בטלים].
- ו לא להביא לאומן שום אדם שלא קיבל על עצמו את חובת השמירה!
- ז לשמור על הנוער והילדים מכל משמר ולצרפם לארגונים, לחברות תהילים ול"אבות ובנים".
- ח להתריע ולהודיע למושה"ק על כל ענין הדרוש תיקון.
- ט אסור לנשים להגיע לאומן בימי הקיבוץ הק' בר"ה וכ"כ בכל זמני הנסיעות הגדולות שבת חנוכה, שבועות ור"ח ניסן.
- י שכירות הדירות מהמקומיים תתבצע אך ורק מול גברים ולפי הנחיות המושה"ק.

ראינו את כל האמור במאמר "צביון הקיבוץ באומן וחובת השמירה" ו"בתקנות" והדברים קילורין לעינים וסדרי טהרה הראויים להתפרסם בכתב ובע"פ ולמזהיר ולנזהר שלומים יתן א-ל כמי נהר ויחולו עליהם ועל כל ב"ב כל הברכות הכתובות בתורה וכל תיקוני הנוראים והנפלאים של רביה"ק מוהר"ן זיע"א וביחד עכ"י נזכה כולנו להושיע בתשועת עולמים בקרוב דין - אמן.

ובהזדמנות זו: חננו שוב לחזק את ידי שליחנו הנאמן שנתמנה על ידינו מכבר (מחודש אלול תשנ"ז)

ה"ה הר"ר יהודה צבי צוקר הי"ו - יו"ר מושה"ק וכל חברי המושה"ק באומן
וקוראים לכל הקהל הק' לסייע בידם בכל מה דאפשר.

הכ"ד כו"ח בייקרא דאורייתא ובברכת כו"ח טובה לאלתר בספרן של צדיקים אמיתים ער"ה תשס"ג לפ"ק
החתמות לפי סדר קבלתם:

יחיאל מיכל דורפמן זצ"ל יעקב מאיר שכטער שמשון ברסקי אליעזר ברלנד

שמואל משה קרמר נתן ליברמנט משה בורשטיין אלעזר מרדכי קעניג שמשון שפירא

שלום ארוש	ניסן דוד קיואק	יצחק מאיר מורגנשטרן	שמעון טייכנר	נחמן בורשטיין	מסעוד גבאי	אפרים נחמן אנשין
אברהם יצחק כרמל	אליהו גודלבסקי	נחמן ברלנד	ארי משה דורון	אברהם יצחק מערמלשטיין	יעקב קעניג	
אברהם ירבנא	יצחק מאיר ברלב	בצלאל נהרי	שמואל שטרן	שלמה עופר	אחרי' ישיביל	שמחה ברלב
בנימין זאב קנפלמכר	יחזקאל ששון	יהודה שיינפלד	אלכסנדר זושא שטיצר	ניסים כלפא	מיכאל גול	יהודה צבי שפירא

הצטרפות כבוד הרבנים גדולי ההוראה ויושבי על מדין שליט"א

גם אנו מצטרפנא בצירופא דרבנן

הגר"מ הלברשטאם זצ"ל הגר"מ סירוטה שליט"א

הגר"ע אופמן שליט"א הגר"י שכנזי שליט"א הגר"ב בצרי שליט"א הגר"י יוסף שליט"א

הגר"מ פוקס שליט"א הגר"מ שפרנוביץ שליט"א

הערת מושה"ק: חתימות הרבנים על התקנות נתקבלו בשלבים ע"פ הרבה שנים (תשנ"ז - תשס"ד)
כשבשנה הראשונה באעה"ח גם הגאון ח"ר נתן צבי קעניג זצ"ל - ממייסדי המושה"ק ומורי דרכה.

שתוליכנו לשלוש

בפרוס השנה החדשה
הנני מאחל לכל בית ישראל בכלל
ולרבבות העולים אומנה בפרט
האט געפוילט אלס גוט

לשירותכם תמיד
דוד ברגשטיין
סוכן הנסיעות האישי שלך

DAVID BERGSTEIN
דוד ברגשטיין
למען הרוגע שלך...

סוכן הנסיעות האישי שלך - כל היעדים כל השנה

טלפון: 02-9992955 פקס: 02-9923342 נייד: 052-7655656 טלפון ארה"ב: 718-8742650

תורה

מדוע

ברסלב'ר חסיד!!!

העומדים בראשה ומפקחים עליה באופן אישי והמה מעידים כי כל פרוטה ופרוטה מגיעה בשלימות לידי עניים אמיתיים.

כך הגני יודע בבירור כי השקלים הבודדים שחסכתי מפת לחמי להפריש לצדקה אכן מגיעים בשלימות לידי עניים אמיתיים.

כי תרמתי ל"ועד הרבנים"!

כך הגני יודע כי בפרוטה לצדקה זכיתי להציל נפשות אומללות, זכיתי להחיות נפשות עגומים וקשי יום, זכיתי למחות דמעה מעל פני אלמונות מיוסרות ויתומים אומללים, זכיתי להציל חולים מסוכנים הנאבקים על חייהם, זכיתי להציל משפחות במצוקה מהתמוטטות וקרסיה, זכיתי לתמוך בתלמידי חכמים עמלי תורה בטהרה מתוך הדחק ודקדוקי עניות, זכיתי להאיר חשכת עוללים רעבים ללחם השרויים בערם ובחוסר כל.

כי תרמתי ל"ועד הרבנים"!

כך הגני יודע כי זכיתי לתרום את כספי הצדקה עבור אנשי שלומו, עלינו לזכור כי אלפי משפחות מאנ"ש בכל ערי ארץ ישראל נתמכים בקביעות בסכומים אדירים ע"י ועד הרבנים, מיליוני שקלים כבר חולקו לעניי אנ"ש ע"י ועד הרבנים, וכך זכיתי בדרך כבוד להעביר את כספי הצדקה שלי לעניי אנ"ש וקיימתי "מבשרך אל תתעלם".

כי תרמתי ל"ועד הרבנים"!

הצדקה הינה חלק מכל מהלך התיקון של "אומן ראש השנה".

הפרוטה לצדקה היא חלק מסדרי התיקון שגילה רבינו בהשתתחות על הציון, קודם אמירת התיקון הכללי.

הפרוטה לצדקה היא ההשתדלות של כל אחד בימי הרחמים והרצון.

הפרוטה לצדקה עליה לא יוותר שום ברסלב'ר חסיד מעריכת הפדיון נפש בערב ראש השנה שרבינו גילה סודה ונחיצותה להמתקת הדינים.

וכמו שרבינו חינך אותנו לבחור בטוב ובמובחר ביותר בכל דבר שבקדושה, כך עלינו לנהוג גם במצוות הצדקה.

וכמו שרבינו חינך אותנו כי פוסקי ההלכה הם המה אשר לאור פסקיהם והכרעותיהם נלך בכל דרכינו ועליהם נסמוך לבחור עבורנו את האופן המובחר ביותר של קיום המצווה.

ולכן, אחר שנמנו וגמרו פוסקי ההלכה ועמודי ההוראה כי האופן המובחר ביותר לקיום מצוות הצדקה בדורנו הוא ע"י התרומה לועד הרבנים לעניי צדקה -

איך יוכל ברסלב'ר חסיד לוותר על זכות זו של תרומה לועד הרבנים???

הוא השתוקק, התבודד, קנה כרטיס טיסה, סידר לעצמו כרטיס אש"ל, ארז מזוודות ויצא לדרך...

בדלפק הבידוק בשדה התעופה עוצרים בעדו. דרכון בבקשה!!! הוא לא הצליח להבין. רגע, הרי קניתי כרטיס, הכל כבר מוכן, סך הכל חסר לי איזה מסמך.

בתחילה עוד רטן בקול דממה שקטה כמדובר אל עצמו אך עד מהרה התלהם והויכוח הפך לתיגרה קולנית שרק בהתערבות אנשי הבטחון שקטה.

לקח לו רק להבין נקודה אחת: "זה אמנם רק מסמך פורמאלי אך זהו המסמך שפותח לך את הדרך, זה מסמך הפתיחה!"

הכיסופים כבר התחילו בעצם במוצאי צום גדליה תשס"ט בשעה שהטייס הכריז: "הנחיתה עברה בשלום, פתיחת שערים בבקשה".

הלב בוער, די הארץ בענקט צום קוואל...

צודק מי שאמר כי את "אומן", האור והמתיקות, הכיסופים והגעגועים, הכמיהה וההשתוקקות, אין טעם להסביר. למה? כי למו שלא טעם לא שייד להסביר ומי שכבר טעם אינו זקוק להסבר.

מה בעצם הנקודה הכל כך סוחפת של "אומן ראש השנה"???

ההתחלה!!! הפתיחה החדשה!

כל אחד רוצה להתחיל מחדש...

כל אחד בעולם יש לו נקודה מסוימת (לפחות) בה היה מעוניין להשתנות, משהו מסוים שהיה רוצה לגלגל את הגלגל אחורה ולחזור לנקודת ההתחלה. מי יתנני...

הנקודה הזאת היא מה שמתחוללת אצל רופא הנפשות הגדול במקום אשר מוכן משימת ימי בראשית לתיקון העולם לדורות ביום ראש השנה, זה היום תחילת מעשיך (עפ"י ליקוטי הלכות תפילין ה.כג).

כאשר עומדים בנקודת ההתחלה ויוצאים לדרך החדשה צריך את הפתיחה, מה שיפתח לך את הדרך.

מה אם כן איפוא תהיה ה"פתיחה" שלנו לקראת הדרך החדשה???

גילה זאת רבינו הקדוש (ליקו"ט ח"ב תורה ד) כי **"כל הפתיחות ע"י צדקה"**. הוי אומר "צדקה" היא הפתיחה לכל דבר שבקדושה, ובפרט בעמודו בתחילת הדרך, בנקודת ההתחלה.

וכשרבינו מדבר על "צדקה" עלינו לבחון ולברר אם כן איפוא, מהי הצדקה המהודרת, הנקיה והמבוררת?

"ועד הרבנים לעניי צדקה בארה"ק - הצדקה המהודרת והמובחרת ביותר בדורנו" כך הכריעו באופן ברור וחד משמעי גדולי ופוסקי הדור

להעברת בקשות לתפילה, ולתרומות בכרטיס אשראי, 24 שעות ביממה:

1-800-22-36-36

ארה"ב: 1-877-8223-427 אנגליה: 0-800-917-5823 צרפת: 0-800-106-135

ים לוועד הרבנים???

קריאת קודש

למען "ועד הרבנים לענייני צדקה בארה"ק"

מאת גדולי וחשובי אנ"ש שליט"א

בפס"ד, חודש אלול תשס"ט

הן גודע בכל אפסי ארץ גודל יקרת מצוות הצדקה אשר בזכותה נמתקין כל הדינים ונתמלא כל העולם כולו במידת החסד ובמידת הרחמים, וכמה הפליג רבינו הקדוש ז"ל בהפלגות נוראות על עוצם מצוות הצדקה והשפעותיה, ומדורות עולם היתה בין אנ"ש עבודה חביבה מיוחדת במינה, ואף במצבים של חוסר כל מסרו נפשם להפריש מפת לחם כדי לקיים בשמחה ובהתלהבות את מצוות הצדקה, ועיננו ראו את אשר התנשאו כארי לפזר לאביונים להחיות נפשות.

ובכן כאשר זכה דורנו בהקמת קופת הצדקה הגדולה והקדושה "ועד הרבנים לענייני צדקה בארה"ק" אשר עומדת להצלת רבבות עניי ארץ ישראל ובתוכם אלפי אנשי שלומנו מכל ערי הארץ אשר נתמכים ונעזרים בקביעות בסכומים אדירים ע"י ועד הרבנים העומדים על המשמר להאיר חשבתם ולהצילם מחרפת רעב.

לזאת נקרא בקריאה של חיבה לכלל אנשי שלומנו היקרים די בכל אתר ואתר, את אחי אנכי מבקש, להתאמץ ולתרום בעין יפה ורוח נדיבה כראוי לגודל חביבות וחשיבות קופת הצדקה החביבה והנאמנה להצלת עניי ארץ ישראל בכלל ועניי אנ"ש בפרט. וזכות הצדקה תעמוד לנו להמתיק את כל הדינים בשורשם ולעורר רחמים וחסדים עליונים ולהמשיך שפע ישועה ורחמים בעולם, אכי"ר.

יעקב מאיר שכטער שמואל משה קרמר
משה בורשטיין אלעזר מרדכי קעניג אליעזר ברלנד
ניסן דוד קיוואק שלום הרוש שמעון טייכנר
יצחק מאיר מורגנשטרן אברהם יצחק כרמל אליהו גודלבסקי

לחטוף עוד ועוד

אפשר לבלות במשך כל הדרך בטוב ובנעימים. (אגב, עצה טובה: מתוך כל ספרי רבינו, הספר שהכי קל לעסוק בו בדרכים הוא 'ספר המידות', אשר כולו מורכב מפסקאות קטנות ביותר, שאינן דורשות עיון להבנים. וכך, בהצצה של רגע קטן בספר, הספקת לעבור על עוד כמה סעיפים. ומה גם, לסיימו כולו בלי מאמץ, עד הגיעך לאומן! כמו כן, ספר 'סיפורי מעשיות' קל מאוד ללימוד בדרכים).

אוקראינה:

בואכם לשלום. הגענו לאוקראינה.

רק ה' הוא היודע והקובע מתי נמצא את המזודה, כמה זמן נמתין בתור, איזה מקום יהיה לנו על האוטובוס, וכל שאר הפרטים. אי לכך, כדי שיהיה לנו טוב, יש עצה אחת ויחידה: להקדים תפילה קצרה לה'. התפילה הקצרה שנקדים כבר בהיותנו במטוס, וההבנה הפשוטה שהכל ביד ה' – תשחרר מאיתנו את הלחץ המיותר, שממילא לא עוזר. כך נוכל להתקדם בניחותא, בשלוות נפש, ובכיסופים וגעגועים, לתקוות חיינו – ציון המצוינת! אין סיבה לדחוף, אין מה להילחץ. מי שדואג לנו בבית, דואג לנו גם כאן. אפשר לנצל את הזמן לדבר יותר אמיתי מאשר לחץ.

השלב האחרון:

ובכן, מתקרבים. הלב פועם, עוד זמן מה ניפגש עם הרבי הרחמן... בל ניתן לבלגן השולט ברדתנו מהאוטובוסים באומן, להסיח דעתנו ולבלבלנו. ברוגע ושלווה נפרוק את המזוודות, ניקח אותן עד לדירה, נסדר את המזוודות בפינה. אם משהו מדאיג/מלחיץ אותנו, יש עצה: לספר לה' ולבקש עזרה!

ובכן, יוצאים לדרך. אנו עומדים כבר עם המזוודות, ממתנינים למונית שתבוא לקחת אותנו לשדה התעופה.

המסע מתחיל:

בטרם נתחיל את הנסיעה לרבינו הקדוש, נזכור היטב ונחדיר עמוק ללב, את הידיעה הפשוטה והנחוצה כל-כך: ה'דרך' לרבינו הקדוש, אינה אמצעי בעלמא להגיע אליו. ה'דרך' היא דבר בפני עצמו! רבינו הקדוש איחל לעצמו "לראות אור בהירות הדרכים" אשר נוסעים בהן אליו, ואף גילה שמכל פסיעה ופסיעה של דרכנו זו, נברא מלאך קדוש!

שדה התעופה:

איזו הכנה נפלאה היא – המעבר בשדה התעופה הפרוץ... כמה כלים נפלאים אנו מכינים לקבלת האור, רק בעצם המעבר והשהיה במקום זה. הרי בכך שאנו כובשים את העיניים בקרקע/בספר, אנו מרוויחים חמש מצוות מדאורייתא, בכל ראייה אסורה שחשכנו מעצמנו! ואם נחשוב כמה ראיות אסורות אנו חוסכים בכבישת העיניים, ונכפיל זאת בחמש, נגיע לסכום אסטרונומי...

הכניסה לשטח הקניות בשדה התעופה כמוה ככניסה לשטח אש! המקום מלא בתועבה, הסותרת לגמרי את מטרת נסיעתנו. פליאה עצומה על מי שאינו מבין זאת. אם יעצור לרגע יבין גם הוא, שאין שום סיבה ועילה להתיר דבר מאוס שכזה.

בל נשכח להכין לעצמנו מראש, חומר קדוש, בו נוכל לעסוק בעת שהייתנו בשדה התעופה ובמהלך כל הדרך. ברוך ה' יש כיום שפע עצום של דיסקים להאזנה בכל הנושאים, ספרים בפורמט כיס מכל הסוגים, בהם

אתה הולך שוב לציון? אולי תקדיש דקה אחת לעצור באיזו פינה, לעצום את העיניים ולהזכיר לעצמך להיכן אתה הולך. כמה מחשבות על גדולת רבינו וציונו הקדוש, ועל האוצר הפתוח שם לרווחה לכל דורש – יעזרו לך המון

המדריך לנוסע

דבר ראשון, מסתדרים עם החפצים והדירה. וכאשר הדעת מיושבת, נעלה לראות ולהיראות את פני הציון הקדוש!

ובכן, הגיע הזמן, יורדים ל'ציון'!

את רגשי המפגש הראשון עם הרבי הקדוש, נשאיר לך, קורא יקר.

בציון הקדוש:

את סדר ההנהגה בציון הקדוש, אין אנו זקוקים לפרט, והלא כבר ידועה היא: א. טבילה במקווה. ב. פרוטה לצדקה לכבוד רבינו הקדוש. ג. אמירת העשרה מזמורים. ד. וידוי דברים.

אך נעורר נא את תשומת לבנו לנקודה חשובה:

רבינו הקדוש אמר "אני יכול לעזור לכולם, אך זאת רק כשהם באים אלי ומספרים לי את חסרונם". ובמילים אחרות: האוצר פתוח לרווחה, רק ספר מה מעיק לך! אז עכשיו לא נשאר לנו אלא רק לתפוס פינה, ליישב מעט את הדעת, ולהתחיל לספר מה שעבר עלי במשך השנה. כל התכניות, הרצונות, האכזבות וכו' וכו', בכל התחומים והעניינים. בלימוד, בתפילות, במידות טובות, בתאוות, בבית, בבית המדרש, בפרנסה, בחינוך הילדים וכו'. בלי בהלה, בלי חיפזון. עם ישוב הדעת, נלך מעניין לעניין, ונספר הכל, מכל הלב. אפשר גם להיעזר בדף ועט, לרשום את הנושאים, ולעבור מאחד לשני.

איך יוצאים לנסיעה,
מה עושים כש מגיעים לאומן,
כיצד מתנהגים בציון הקדוש,
ואיך מנצלים את ימי השעות במחיצת
רבינו הקדוש? • המדריך לנוסע

ושוב: אני לא עומד ומספר סתם ככה סיפורים. כל סיפור שאני מספר, כל בעיה שאני שוטח כאן בציון, אני פשוט נותן לרבינו את האפשרות להמליץ טוב בעדי.

וכשבא לי ניסיון לעזוב כבר את הציון ולברוח לפינת העוגות והקפה (גם אם אני לא רעב ולא צמא...) אני מבין שזה פשוט השטן שלא מפרגן לי לעמוד אצל רבינו ולספר את הכל! ולכן, לא אוותר, אהיה איתן כצור חלמיש, ואמשיך לעמוד על משמרת. ואכן, אנ"ש שהבינו את המתנה הנפלאה שקיבלנו כאן, לא הרפו ולא עזבו את הציון. שעות על גבי שעות היו עומדים ומשיחים את כל אשר עובר עליהם במשך השנה, מספרים ומספרים, עד שהרגישו שאכן פרקו את כל המטען.

איך אמר רבי אברהם ב"ר נחמן: "בציון רבינו, אם מתעקשים – פועלים!"

מורא מקדש:

ציונו של רבינו, הוא לא מקום היסטורי בו הניחו את רבינו לפני כמאתיים שנה. ציונו של רבינו הוא החדר בו יושב רבינו ומקבל את הבאים אליו. דיה למחשבה זו לעורר בנו רגש של יראת הכבוד, ומורא מקדש, לבל ניכנס להיכל קודש הקדשים בקלילות.

מקום הציון הוא קודש קדשים, ויש להתנהג בו במורא. חסידים ראשונים, לא היו מעיזים אפילו לשבת על כסא באוהל הציון. כל שכן שלא נמנו. לציונו של רבינו הקדוש, לא נכנסים לפני טבילה במקווה.

לבושה יתחשב לנו להזכיר, שאין

מקום לדיבורים בטלים ושיחת חברים בתוך היכל הציון הקדוש; וכי מי הוא זה אשר יעני פניו לשוחח עם החבר ולברר מתי נחת בקייב, בחדרו של רבינו הקדוש?... (מן הראוי לציון, שהאריז"ל היה נמנע מלדבר בבית הכנסת אפילו דברי מוסר וחסידות, שמא יבוא על-ידי זה לדיבורים בטלים).

ולסיום, נקודה חשובה מאוד: גם אם לפעמים הלב סתום, ומראה הציון אינו מעורר בך רגש של יראת הרוממות – זכור היטב: גדולת הציון איננה תלויה בהרגשת הלב, אלא במציאות האמיתית, והיא לא משתנה אף פעם!

השהיה באומן:

הרי לך, אח יקר, מספר נקודות חשובות לימי שהייתך באומן: רבינו העיד על אומן, שהיא עומדת על גבול הקדושה, בקו האדום הגובל כבר עם כוחות הרע. ולכן, זהירות מיוחדת יש להיזהר במקום זה, לשמור על קדושת העיניים, המחשבה וכו'. בפרט, יש להיזהר בכשרות המאכלים, ולא לסמוך על היתרים ושמועות בעלמא.

עיניים עצומות בחוצות אומן, היא חובה!

שים לב, מועד שהייתך באומן עומד להסתיים, ובעוד זמן מה תהיה בחזרה בארץ, וכדי להגיע לציון מחדש, תצטרך לשלם עוד כמה מאות דולרים. כיוון שכן, נצל היטב את האוצר הפתוח לרווחה, כמה מטרים מדירתך! – אל תמיר

את המתנה הנפלאה, בשוטטויות אחר גרוטאות ומתנות לילדים ולמשפחה. שוק פשפשים יש גם בארץ ישראל. מה גם, שהתשלום כאן הוא לפעמים כבד ביותר, ברוחניות ובגשמיות.

אתה הולך שוב לציון? אולי תקדיש דקה אחת לעצור באיזו פינה, לעצום את העיניים, ולהזכיר לעצמך להיכן אתה הולך. כמה מחשבות על גדולת רבינו וציונו הקדוש, ועל האוצר הפתוח שם לרווחה לכל דורש – יעזרו לך המון!

אם רבי מאיר בלעכער (רבו בתורת הנגלה של ראבר"נ) היה מכין את עצמו שלשה ימים לפני היכנסו לציון רבינו – כמה נחוץ לאנשים כמונו להכין את עצמנו, עם מעט ישוב הדעת, כובד ראש, מחשבה טהורה ורצון טוב, בטרם ניכנס להיכל קודש הקדשים!

גם כאן, באומן, שמור על סדרי הלימוד הקבועים. לימוד גמרא, שולחן ערוך וכו'. לימוד תורת הנגלה, כמוה כשינה (ליקוטי מוהר"ן לה), המחדשת את המוח ותעזור לך לחזור לתפילות ולשיחות עם רבינו במוחין חדשים.

ועוד נקודה חשובה ביותר: כמה שתעריך ותשמח בכל דקה שהיית בציון הקדוש, בכל סיפור שסיפרת שם על עצמך, בכל מזמור תהילים ותורה ב'ליקוטי מוהר"ן' שחטפת אצל הציון – כך יהיה לך הכוח להרבות בהם ולחטוף עוד ועוד.

■ אל תיסחף לתסכולים ועצבויות, שמח בכל מרגלית שאתה חוטף!

שירותי *Golden Tours* זהב בתעופה

אמינות

דייקנות

שירות

GoldenTours

גולדנתורס

לשירותכם תמיד: נחמן אהול

מאה שערים 93 ירושלים • טל: 02-6337800 • פקס: 02-5322690

מאיר לוינגר

צילום: חיים יונה שפירא, ארכיון אהרן קליגר

אחי ר' אהרן הצטרף ונסע פעם שניה. הם זכו לשהות בצל הקודש כשבע שעות תמימות, אשרי חלקם. "במוצאי-שבת עשינו עוד פעם ניסיון להגיע אל הציון הקדוש, אך ממש סמוך לאומן נעצרנו בידי המשטרה. נהג הרכב נשלח לכלא, ואותנו החזירו במונית אחרת היישר לקייב. הייתה זו סייעתא דשמיא שלא נעצרנו לחקירה ארוכה, והספקנו להגיע בזמן, בכדי להתייצב לטיסה חזרה".

ה'מטמון' מתגלה

"אך מה שהתרחש בשדה התעופה בקייב, בדרך חזרה, שיבש לגמרי את התוכניות. הדבר אירע כאשר לפני בדיקת המזוודות גילה לי ר' יהושע דב רובינשטיין שיש בכיסו כמות נכבדה של רובלים, שעל-פי החוק הסובייטי אסור להוציאם אל מחוץ לגבולות ברית המועצות. יעצתי לו להטמיןם בתחתית הטרמזס שבידו, בחלל שבין הפלסטיק לאלומיניום. עצה זו עמדה לנו לבסוף לרועץ. משום מה התעורר חששם של הרוסים, הטרמזס נפתח וה'מטמון' התגלה.

"כעת התחוויר לשוטרי הגבול, כי אין מדובר בתיירים אמריקנים תמימים... הם התחילו לחקור אותנו שעות ארוכות ומתישות, עד שנודה באשמה: שאנו מרגלים! נכלאנו בחדר צדדי בשדה התעופה, וכל שעה-שעתיים קראו לחקירה למישהו אחר מחברי הקבוצה. או-אז הבנתי לאשורם את דברי רבי אלעזר בן עזריה (מד"ר בראשית צג, יא): "אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה; ומה יוסף הצדיק שהוא בשר ודם כשהוכיח את אחיו לא יכלו לעמוד בתוכחתו - הקב"ה שהוא דיין ובעל דין ויושב על כסא דין ודן כל אחד ואחד, על אחת כמה וכמה שאין כל בשר ודם יכולים לעמוד לפניו". באותן שעות נוראות, כאשר בכל פתיחת דלת

אליעזר ברנלד, וברוך ה' הנסיעה התנהלה על מי מנוחות והגענו בשעה טובה ומוצלחת לציון הקדוש. "אין מילים לתאר את ההרגשה בעת כניסתנו לציון הקדוש, לאחר שנים כה רבות של געגועים. כל זמן שהיה, ריחף בחלל החשש שמא יבואו סוכני הק.ג.ב. לעצור אותנו, מחמת שלא היה לנו אישור לשהות בארצם. לכן לא התמהמהנו במחשבות והרגשות, והדבר הראשון שעשינו היה השתטחות על הציון הקדוש, שהיה אז רצפת ביטון. מיד אחר-כך אמרנו את עשרת מזמורי 'תיקון הכללי'. לאחר מכן נשאר לנו זמן לעריכת 'וידי דברים' ועוד. קור עז שרר בחצר הציון ולאחר שעתיים בלבד נפרדנו מהציון בלב כבד, בלא לדעת האם נחזור לכאן אי-פעם בחיינו...

"למחרת נסעו שאר בני הקבוצה, רבי אליעזר ברנלד, ר' אברהם עקשטיין, ר' יהושע דוב רובינשטיין, וגם

"בבוקר, לאחר תפילת שחרית, הכניסו אותנו לחדר חשוך, והורו לנו לעמוד צמודים לקיר! כך, ללא שום הסבר! אימה וכחד נפלו עלינו. היינו בטוחים שסופנו הגיע, וכעת הם מתכוננים לירות בנו... עמדנו רועדים ומלמלנו בחשאי סדר וידי. לבסוף נכנס אחד החוקרים עם מצלמה ענקית"

כשר' שמעון שפירא מספר על נסיעתו הראשונה לאומן, אותה נסיעה בה ראה את חייו תלויים מנגד, נסיעה מלאת חתחתים, מרתקת ומלאת געגועים וכיסופין לרבינו הקדוש, אי-אפשר שלא לחוש בהבדל שבין דורו לבין דורנו, ואי-אפשר שלא לבקש: הלוואי והיינו זוכים לשחזר את הרצונות ואת התפילות הלוהטות שקדמו לכל נסיעה בשנים ההן.

לצד תיאור הנסיעה זכינו לשמוע מפיו גם הדרכה רוחנית 'למעשה' לנוסעים אומנה, על כיסופים ותפילות, שמירת העיניים, והמחשבה והזכויות העצומות שאנו יכולים 'לחטוף' על כל צעד ושעל בדרך, ובאומן עצמה.

"עד היום הנני מודה לה' יתברך על הזכייה הגדולה שזכיתי בחורף של שנת תשל"ח", אומר ר' שמעון. "כאשר שערי ציון עדיין היו נעולים, זכיתי להסתנן ולהגיע לאומן, לאחר שנים רבות של כיסופים וגעגועים אין-סופיים, תפילות נרגשות, ושעות אין מספר של התבודדות.

"קבוצתנו מנתה ששה: רבי אליעזר ברנלד, אני ואחיי ר' אהרן ור' נחום דוב, ר' אברהם עקשטיין ור' יהושע דוב רובינשטיין. יצאנו בליל שני, י"ב חשוון תשל"ח - לווינה, אך עקב ערפל סמיך ששרר בעיר נאלצנו לנחות במקום מרוחק, ועד שהגענו חזרה לווינה, כבר איחרנו את המטוס לקייב. לאחר המתנה של יותר מיממה בווינה, השגנו מטוס שהמריא לקייב, דרך בודפשט. כשהגענו לקייב, עברנו את הביקורת, למרות שלא היה בידנו ויזות, והצלחנו להבריח כמות עצומה של רובלים, בלעדיהם היה קשה מאוד להסתדר בברית המועצות של אותם ימים.

"ביום רביעי בבוקר הלכנו לבית הכנסת המרכזי בקייב, משם לקחנו מונית לאומן, אני ואחיי עם רבי

הדבר הראשון
שעשינו היה
השתטחות
על הציון הקדוש

והאימה ■ הרה"ח ר' שמעון ישראל שפירא משחזר את המסע אל הציון בתקופת 'מסך הברזל'

לאחר שנים רבות של כיסופים וגעגועים
אין-סופיים, יצאה לפני 32 שנה קבוצה
של שישה חסידים, ללא אשרת ויזה,
בדרכה לאומן, להשתטח על הציון הקדוש ■ אחד מחברי הקבוצה,
הרה"ח ר' **שמעון ישראל שפירא**, מספר על **נסיעתו הראשונה**,
במהלכה נעצרו חברי הקבוצה על-ידי השלטונות הקומוניסטים והושלכו
לתא המעצר, משחזר את **רגעי ההתעלות הרוחנית**, ומסביר ב**שיחת**
הכנה מיוחדת מדוע נדרשת שמחה בנסיעה לאומן ■

שלוש עצות

כדי להגיע לרבינו מוכרחים להיטלטל בדרכים ולחלוף על פני מקומות מסוכנים מבחינה רוחנית. הרה"ח ר' שמעון ישראל שפירא שליט"א מסביר כיצד להתגבר ולהינצל

(בסוף הלכות 'איסורי ביאה'): "פנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה, שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה". כי כשהלב ריקן מתורה ותפילה, יכול היצר להתגבר, ואם ממלאים אותו בדברי קדושה, אין בכוח המחשבות לבלבל.

ג) המקובל רבי אפרים הכהן כותב, שבשעה שהאדם יוצא לרחוב, הבחירה בידו: או שהוא חוזר עם מאה לאוין של 'לא תתור' או עם מאה מצוות של התגברות היצר, כי כל התגברות היצר היא מצווה מצד עצמה. כמו-כן שמעתי מרבי יעקב מאיר שכתב, שכאשר מתרחשת מלחמה בין שתי מדינות, אם הגדודים עומדים מרוחקים ביניהם, קשה להגיע לדי הכרעה מהירה – תבוסה או ניצחון, אבל אם הקרב הוא פנים אל פנים, ברגע אחד יכולים להשיג ניצחון, וברגע אחד יכולים לנחול תבוסה. כך הדבר לענייננו: בדורות הקודמים היו כוחות הסטרא אחרא רחוקים מאתנו, המכשולות היו רחוקים מאתנו, ומאידך גיסא גם ניצחונות לא היו מגיעים בקלות. אך כיום הסט"א אורבת לנו בקרב פנים אל פנים, וצריך להיזהר מאוד, כי ברגע אחד אפשר ליפול לשאול תחתית, ומאידך ברגע אחד אפשר לעלות במדרגות גבוהות מאוד. כל יציאה לרחוב יכולה להפוך את האדם לרשע גמור ח"ו, ויכולה להפכו לצדיק גמור. ומדה טובה מרובה, כי הזכויות שאנו חוטפים בכל עצימת עין ובכל התגברות על היצר הן עצומות מאוד-מאוד.

"לכן העצה היעוצה היא, להיזהר להיות בשמחה עצומה, בכל עת הנסיעה, להתבונן בזכייה הגדולה של הנסיעה לרבינו הקדוש, ובזכויות שאנו חוטפים כעת בכל צעד ושעל שאנו מצליחים לא להיכשל בפגם העיניים. כאשר האדם שרוי במתח ועצבות, הוא אינו יכול להגיע לקדושה. רק במצב של שמחה, כשהמוח משוחרר ממתח, בקלות אפשר לעבור את הניסיונות בשלום.

"זה מה שרבינו אומר: 'מה שהעולם רחוקים מהשי"ת ואינם מתקרבים אליו יתברך הוא רק מחמת שאין להם יישוב הדעת'. ומבאר שם רבינו שלהגיע ליישוב הדעת הוא רק על-ידי שמחה והתרחקות ממרה-שחורה, כי על-ידי השמחה, האדם יודע שהתאוות הן כלום, העולם הזה הוא כלום, ואז זוכה לשמחה ונהנה משני העולמות.

"ברוך ה', בעיר אומן הצליחו העסקנים לסלק מראות שאינם טהורים. אך בכל זאת, צריך להיזהר שלא להסתובב ברחובות, כי הניסיונות שם יכולים להיות חמורים מאוד, וכמו שרבי יעקב מאיר אמר פעם בעצרת הכנה לראש השנה, שכשם שמשא רבינו קבור מול בעל פעור – כך אצל רבינו הקדוש יכולות להיות שם ניסיונות של בעל פעור. כי היכן שהקדושה גדולה, צריך לדעת שיש שם ניסיונות. אך בכוח הצדיק אפשר להתגבר עליהם. ■

במהלך השיחה, מבקש ר' שמעון להרחיב על נושא קדושת העיניים: "כדי להגיע לרבינו אנו מוכרחים להיטלטל בדרכים, לחלוף על פני מקומות מסוכנים מבחינה רוחנית, והניסיונות אורבים לנו על כל צעד ושעל.

"זכורני בשנותי הצעירות, כאשר עובדי ה' מחסידים ברסלב היו מבלים כל ליל שישי בקבר דוד המלך שבהר ציון, היה איתנו אז ר' יעקב תפילינסקי ז"ל, שנכנס לציון בתחילת הלילה, פותח 'ליקוטי תפילות' ואומר את התפילות כסדר, מעומק הלב, כמעט עד שהאיר היום. שבוע אחד, בבוקר יום השישי, כשחזרנו העירה, זכיתי להיות ה'מוביל' של ר' יעקב: הוא הלך מהר ציון למאה-שערים כשעיניו עצומות לחלוטין, ידו אוחזת בידי ואני מורה לו לאן ללכת ולהיכן לפנות. באמצע הדרך הוא התנגש חזיתית בעמוד תאורת רחוב, ודם החל לזרום ממצחו. ר' יעקב לא נבהל והמשיך לצעוד הלאה בעיניים סגורות עד שהגיע לביתו...

"כמו כן ידוע על אבי החסיד ר' שמואל ז"ל שהקפיד על שמירת עיניו באופן מעורר השתאות והתפעלות עד היום הזה. כהנה וכהנה היו אנ"ש מקפידים מאוד על קדושת העיניים.

"בדרך לאומן, כהנה לקיבוץ ראש השנה, צריך להיזהר עוד יותר. הבעל-דבר, שיודע את חשיבות הדבר, מנסה להכשיל, וכאשר הוא מצליח בכך, הוא מכניס ייאוש ומחשבה מוטעית שאי-אפשר להיזהר. כדי להקל על הרוצה להינצל, אציין ג' עצות:

א) לפני הנסיעה יש להתפלל הרבה לה' יתברך שהנסיעה תעבור בשלום, גם בגשמיות והעיקר ברוחניות, שלא ניכשל בראיות אסורות רח"ל. בעת היציאה לדרך, יש לעמוד ליד המזוזה ולהתפלל מעומק הלב לה' יתברך שזוכה לחזור הביתה שלמים בנפשותינו. דבר זה גורם שהרצון שלנו יהיה חזק, וכל כשלוש שלא יהיה ח"ו לא יבלבל אותנו מלהמשיך הלאה בשמירה. העיקר לא לעזוב את הרצון במשך כל הנסיעה, יהיה מה שיהיה.

ב) לחקוק במחשבתו איזה דף גמרא או תורה מרבינו הקדוש, ולהשתדל לחשוב מזה כל הזמן. באופן כזה, אפילו אם נכשל בעל כורחו, הדבר לא יזיק לו, כידיע מאמר הבעש"ט (מובא בלשון חסידים מהרה"ק מטשעהרין, וכן בליקוטי מוהר"ן ח"א כא) שבמקום שחושב האדם, שם הוא נמצא. מסופר שבעת שהבעש"ט ישב עם תלמידיו הראה להם יהודי נכבד, שטריימל על ראשו והוא יושב ואוכל. בתוך כך ניגש אליו הבעש"ט, הגביה את השטריימל וגילה צורת בהמה רח"ל, כי הלה היה עסוק במחשבות בהמיות של תאוות אכילה, ובמקום שהאדם חושב, שם הוא... ולכן, כשהמחשבה נמצאת בגמרא או בתורת רבינו, שום ראייה אינה מבבלת אותו, המוח נמצא במקום אחר לגמרי. כמובן שצריך להיזהר מאוד, אבל אם נכשל, זה לא מבבל אותו כלל. וכבר כתב הרמב"ם

אינך יודע מי ומי הנקראים, והאם ישובו בחיים, הדבר קיבל משמעות מוחשית 'אוי לנו מיום הדין'...

"במשך כל הזמן שימש רבי אליעזר ברלנד כמתרגם, כי רק הוא ידע אנגלית. בינתיים החליט ר' אליעזר שאין כבר מה להסתיר, ובפרט שכבר זכינו להיות בצינור הקדוש, ואת הזכייה העצומה הזאת הם אינם יכולים לגזול מאיתנו, לכן הורה להודות על המרמה, להתנצל כי אין לנו שום כוונה כנגד המשטר, וכי רק דבר אחד ויחיד רצינו: להגיע אל הציון הקדוש.

"כשהאיר בוקרו של יום שני, הביאו חוקר חדש, יהודי מקומי, כדי שיחקור אותנו באידיש. כשהוא שאל אותי במהלך החקירה, לאחר שהודיתי: הרי כתוב 'ביי די צען געבאטן' (-בעשרת הדברות) שאסור לשקר, ואיך הוצאת שקר מפיו שאתה תייר אמריקני? - עניתי לו: 'אילו היו נותנים לנו אפשרות להגיע למקום הקדוש ללא אמירת שקר, לא היינו משקרים, אך אתם לא השאתם לנו דרך אחרת'.

"ליל שימורים עבר עלינו בחדרה מפני הבאות. בבוקר, לאחר תפילת שחרית, הכניסו אותנו לחדר חשוך, והורו לנו לעמוד צמודים לקיר! כך, ללא שום הסבר! - אימה ופחד נפלו עלינו. היינו בטוחים שסופנו הגיע, וכעת הם מתכוננים לירות בנו... עמדנו רועדים ומלמלו בחשאי סדר ווידוי. לבסוף נכנס אחד החוקרים עם מצלמה ענקית, בעלת לוע מפחיד ו... צילם אותנו. כנראה כדי לתעד את ה'עבריינים'...

"לאחר מכן נכנס החוקר היהודי והקריא את 'גזר הדין': א. כל אחד צריך לשלם קנס של מאה דולר ב. הנכם מגורשים מברית המועצות. מהיום תמונותיכם מופיעות אצלנו ושוב לא תינתן לכם הרשות להיכנס...

"למחרת העלו אותנו על המטוס הראשון שהמריא מקייב. רק לאחר ההמראה נודע לנו כי הוא נוחת בפולין. מפולין הדרך לארץ-הקודש היתה קצרה. בבוקרו של שבת קודש ערכנו קידושא רבא בבית מדרשנו במאה-שערים, לאות הודאה לה' יתברך, על שזכינו להיות אצל רבינו הקדוש ולהגיע לשלום, לאחר הרפתקאות קשות אלו.

"רק 12 שנה מאוחר יותר זכיתי שוב להגיע אל הציון

הרב יצחק מירב

"אני זוכר - לאו כלום"

כוחו של הקיבוץ הקדוש, יחד עם מעלתו האינסופית של הציון הקדוש,

מתאחדים יחדיו לכוח אדיר

אצל חסידי ברסלב האמונים עלי ציוויו הקדוש של רבנו לכל יפקד מקומם מלהיות בראש השנה אצלו, בוודאי מתעורר מפעם לפעם הרצון להבין ולחוש על מה ולמה חפץ רבנו הקדוש להיטמן דווקא בעיר אומן, בתוך-תוכי טומאת ארץ העמים, ולא בארץ-הקדש שהיתה משאת חיי כל ימיו?

על אף גדול מעלת קדושי אומן, הטמונים בסמוך לציונו, אשר רבנו הקדוש חפץ להיטמן דווקא על ידם כידוע, עדיין התמיהה בעוצמתה קיימת וזקוקה לביאור מעמיק יותר.

אמנם, חסיד אמיתי אינו זקוק לפירושים אצל רבו, מכל-מקום במקום בו נאמרו ביאורים נוספים, ודאי שאמורים

אנו ללומדם, להביןם, ולהוציא מהם 'משפטים ישרים'.

מוהר"ת בהלכות חוה"מ ד מבאר את הדבר באופן מופלא: כוחות הטומאה עמלים בכל עת לבלוע אל קרבם כל תפילה וכל דבר טוב שנעשה על ידינו, מאחר ומעשינו הטובים מלאים בפניות ופגמים רבים, ולכן יש לסט"א אחיזה בהם. תפילה על כך הינה תרופת פלא לכל המשטינים, אולם הצרה היא שגם התפילות להינצל מכן, הינן תפילות 'מבחינת דין' היוצאות מאיתנו הקטנים והשפלים, שעדיין לא זכינו להיות טהורים מכל פגם, ולכן גם אותן בולעים כוחות הטומאה.

מה עושה הצדיק הנלחם כל ימי חייו להכניע את הסטרא אחרא בשורשה? מגלה רבינו הקדוש ב'ליקוטי מוהר"ן ח"ב

ח - הוא נותן 'לסט"א פיתיון ומאפשר לסט"א לבלוע את תפלתו למראית עין. תפילה זו נאמרת בכח גדול ובדיכויקו עצומה - אותה גם מכנה רבנו הקדוש 'תפילה בבחינת דין' - ואזי הסט"א מנסה לבלוע אותה, ואינה יכולה לה בשל רוב קדושתה וגדולתה. התפילה נעצרת ב'בית הבליעה' של הטומאה וגורמת לסט"א להקיא 'הקאות' רבות. או-אז כל התפילות והמעשים הטובים שלנו, הבלועים בקרבה, נחלצים מבין שיניה בכוח אותה תפילה של הצדיק האמיתי.

הוא הדין בעניינינו, אומר מוהר"ת. הסט"א בלעה לקרבה כביכול את גופו הטהור של רבנו הקדוש, טמון הוא בין גבי עפרה של ארץ העמים, מצוי הוא בבית הבליעה של הסטרא אחרא - וכל זאת מדוע? כדי שהטומאה תקיא אותנו - את כולנו, מקרביה, עד שתקיא את עצמותה ממש, וכל הנחשלים והנאבדים, כל קטני האמונה אשר תש כוחם מלהילחם את מלחמת הקדושה, יקבלו כוח חדש והתחדשות עצומה מעצם היותם על קברו הקדוש.

אמנם חובה עלינו לזכור, כי גם חולה שיצא מכלל סכנה עודנו נקרא חולה, ולא ברגע אחד יוצא האדם מן החושך לשיא האור, ובוודאי מי שנתפס בין שני הס"מ, הגם שזכה להיחלץ משם, עודנו זקוק לרפואות, ישועות ותיקונים רבים.

על כן העצה היא להתקבץ יחדיו ולהרבות את צירופי ובתי הקדושה עד אין חקר. כי עניין זה של קיבוץ נפשות ישראל הינו עניין נפלא ונורא מאוד, וכל מי שזוכה להיות 'שכן' לקיבוץ הקדוש, מקבל כוחות עצומים להתמודד עם מה שצריך להתמודד.

זהו סוד כוחו של הקיבוץ הקדוש, הנעשה דווקא על ציונו הקדוש, הטמון דווקא במקום זה. כוחו של הקיבוץ הקדוש, יחד עם מעלתו האינסופית של הציון הקדוש, מתאחדים יחדיו לכוח אדיר, שיכול להעלות כל אדם מביארה עמיקתה לאגרא רמה.

מעלה נוספת ועצומה ישנה לשהייה ב'יום הזיכרון' אצל 'בעל הזיכרון המופלא' (מ'סיפורי מעשיות') אשר אמר "אני זוכר - לאו כלום = איך גידענק גאר נ'ט'.

כולנו - כל בני אנוש - נמצאים בתהליך של שכחה מתמדת. זוכרים אנו את הדברים הטפלים, את עסקי היום-יום, מוטרדים מצרות היום-יום הנוגשות, לעיתים בצדק, במיטב כוחותינו, אולם שוכחים את הדבר האמיתי, את התכלית הנצחית.

אולם, ביום בו כל מעשי בני אדם נזכרים ונפקדים, בזמן בו מתעורר בכל אחד הזיכרון הקדוש הזה, בפרט אצל הזוכר הגדול - אשר לא פסק מלזכור רגע אחד כל ימי חייו את תכליתו ותכלית כל העולמות כולם - אצל מי שכל הזיכרונות הטפלים וההבליים של זה העולם אינם עולים אצלו כהרף עין - אצלו דווקא מתגלה הזיכרון האמיתי, מתלהטת האהבה הישנה, הכמוסה בלב כל אחד, אותם כיסופים עתיקי יומין אשר נשכחו מאיתנו בצוק העתים והזמנים.

שהרי כזה הוא טבעו של אדם: בשחר נעוריו או בתחילת התקרבותו הינו כמך וכוסף ומשתוקק לטעום מהאור הגנוז ולהתעלות במעלות רמות, אולם ככל שנוקף הזמן ומשתנים העיתים, הרי שכחה גדולה נופלת על כל ישותו, ופתע פתאום נחפץ האדם למסתפק במועט, די לו ב'קב חרובי' של רוחניות, לא אצה לו הדרך לשום מקום, ודומה כי הנה יבלה ימיו בפת רוחניות בלחלח ומים של תורה במשורה ח"ו...

לכן באים אנו אל הצדיק הגדול, אשר יכול לחדש בנו רוח חדשה, לטעת בנו הבל פה של ילד כבן 7. "כי בכל דור דור יש רועה ישראל בבחינת משה... שעושה משכן... ומקבלים ממנו תשוב"ר הבל פיהם שאין בו חטא!" (ליקוטי מוהר"ן ח"א רפ"ב)

מדברים ומבהילים! אותו הבל פה אשר מעמיד את כל העולם כידוע, מאין בא? מהרועה האמיתי, מצדיק האמת! הוא השורש של אותו הבל זך. הצדיק אשר אמר על עצמו שאפילו הבל פה אינו מוציא בלי התחדשות, יכול להעניק לך, לי, לכולנו, כוח להתחדש כילדים יזכים, אף אם בני 40 ו-50 הננו.

אם כן, בעת בואינו אל המקום הקדוש הזה, אשר שום מוח לא יכולהו, עת מגיעים אנו אל הצדיק הגדול, אשר גופו הקדוש לבדו גבוה מנשמתנו (עין ב'ביאור הליקוטים' על תורה כ"ז) - חובה עלינו להתבונן ולראות כיצד לא מאבדים בידיים אור עצום שכזה; כיצד לא מבזבזים אוצרות שכלאו על 'קטנות' כאלו ואחרים.

על כן נחלה נא אני א-ל-שיתן לנו כח עז ותעצומות לנצל את הימים הקדושים האלו, לכל נאבד חלילה הזמנות לחיים חדשים שאותם רוצה רבנו הקדוש להעניק לנו.

הרה"ח רבי שמעון שפירא

הקדוש, בנסיעה לקיבוץ ראש השנה של שנת תש"נ. ברוך ה', מאז אני נוסע מידי שנה, כן יזכני ה' יתברך הלאה".

לאחר שאנו שומעים על הנסיעות הרות הסכנה מהימים ההם, על הגעגועים והתפילות שליוו כל נסיעה ונסיעה, כיצד נצליח גם בימינו לזכות קצת לאותם כיסופים?

"המחשבה הראשונה אצל האדם אינה צריכה להיות שיהיה לו געגועים וכיסופים וכו'. הרצון שלנו הוא להתקרב יותר לה' יתברך, ולכן אסור להיבהל מזה שאין אנו מרגישים את הרצונות של אז. על האדם לעשות את שלו, להגיע לאומן, לומר 'תיקון הכללי' ולעשות וידיו דברים. כל התיקונים שנעשו אז, נעשים גם כיום. אמנם צריך הרבה להתפלל לה' יתברך לפני הנסיעה, וגם בציון רבינו הקדוש, שיזכה שיהיו לו יותר כיסופים".

זכינו כיום ועשרות אלפים מגיעים לקיבוץ הקדוש. ההרגשה היא שהדבר גורם לחוסר סדר, וכתוצאה מכך לאיבוד ההרגש בקדושת המקום והזמן?

"רבינו עצמו הוא החולק הגדול ביותר על טענה מוטעית זו, שהרי אמר שהעיקר זה להגיע אליו לראש השנה, אפילו במחיר 'אם להתפלל אם שלא להתפלל' (חיי מוהר"ן תד). דהיינו, אפילו אם חושש שלא יתפלל ביישוב הדעת ולא יהיה לו מקום מסודר, בכל זאת החובה היא להגיע. כוונתו הקדושה היתה, שאפילו אם האדם מרגיש שאם ייסע לאומן בסתם יום חורפי, בו הציון כמעט ריקן ממתפללים, יהיה לו הרבה יותר יישוב הדעת, התעוררות והרגשה בציון רבינו הקדוש - אף על פי כן, החובה היא להגיע לראש השנה דווקא! כי אז רבינו הקדוש עושה תיקונים, שהוא עצמו אינו יכול לעשות במשך כל השנה (שם תו).

"עלינו לזכור ששילמנו הרבה כדי להגיע, וצריך לחטוף כמה שיותר לשהות בצל הציון הקדוש, ולנצל את הזמן בתורה ותפילה. הרי אנו מגיעים לאומן לימים ספורים, מהם יורדים ימי ראש השנה עצמם, שבהם אין לנו הזמן להיות בציון. נשארו אם כן רק הימים הסמוכים, וחבל שנבזבז אותם בדיבורי סרק עם חברים וידידים. עם החברים יש לשוחח בדרכים, אך באומן עצמה כדאי לבלות את הזמן רק בתורה ותפילה בציון הקדוש".

ראש השנה שלנו...

מה עושה אגודת אהלי צדיקים באומן בימי ראש השנה

והשנה: אוהל השיעורים!

השנה, נוסף חידוש מיוחד מבית האגודה. במתחם האגודה שבפינת הרחובות פושקיןא ופירוסקא הוקם אוהל, ובו יתקיימו שיעורים מדי יום ביומו, לפני ואחרי ראש השנה, על ידי משפיעי אנ"ש. השיעורים, שיתמקדו בהלכה, יהדות ותורת החסידות, מיועדים לאלפים העולים אומנה הצמאים למידע נוסף וצמאים לשמוע את קול פכפוך המים - מי התורה הקדושה.

את הרעיון הגה הרב עופר גיסין, והוא מוקם בשיתוף פעולה עם ארגון "לב הדברים" של הרב ארז דורון.

לוח השיעורים זמניהם מתפרסם בנפרד, במקום ובלוחות ברחבי אומן.

במקום יוגש גם כיבוד קל.

מי אנחנו?

אגודת אהלי צדיקים-גדר אבות הוקמה בשנת תשמ"ט על ידי הרה"ח ר' ישראל מאיר גבאי, והיא עוסקת בפעילות חובקת עולם לשימור העבר היהודי ולהצלת בתי קברות יהודיים ברחבי העולם.

במסגרת פעילותה וכחלק אינטגרלי מפעילות הצלת בתי הקברות, עוסקת האגודה בעידוד העליה לבתי קברות וקברי צדיקים ברחבי העולם; הקמת בתי הכנסת אורחים, בתי כנסיות ומקוואות סמוך לקברי צדיקים, ושימור, סימון והצלת קברי אחים יהודיים ברחבי העולם.

עוד על פעילותינו תוכל לקבל בדוא"ל: Oholei@zadikimorg

במקום ניתן תמיד להנות מכוס שתיה חמה או קרה תחת קורת גג והוא מחומם בימות החורף הקרים.

בימי ראש השנה, נערך חדר השתיה לשרת את רבבות העולים אומנה. דוודי ענק מבעבעים מלאים בקפה, תה ושתיה ממותקת קרה ומיכלי חלב עומדים בכל עת נכונים להרוות את צמאונם של המתפללים באומן.

"הכנסת אורחים אומן"

בין מפעלי הכנסת אורחים של האגודה, עומד בפני עצמו מפעל הכנסת אורחים שמפעילה האגודה באומן. בזמני העליה הקבועים: שבת חנוכה, ר"ח ניסן וחג השבועות, נהנים מאות העולים אומנה מארחות וסעודות כיד המלך בחדר האוכל של האגודה בכיכר פושקיןא, חניס וללא שום תשלום.

בימי ראש השנה, מפעילה האגודה מערך הכנסת אורחים ענק שאין שני לו באומן: מדי יום מחלקת האגודה במתחם הכנסת אורחים שבכיכר פושקיןא אלפי מנות מבושלות ואלפי לחמניות וסנדוויצ'ים. סירי ענק מהבילים מועברים מהטמבח לחלוקה, מחולקים במהירות ושבים לניקוי - ולמילוי מחודש. ביום ובלילה, במשך רוב שעות היממה, עומדים מתנדבי האגודה במסירות ומחלקים מזון לכל דיכפין.

ובימי ראש השנה עצמם, מחלקת האגודה אלפי מנות ארוזות ומוכנות, הכוללות ערכת חג מלאה, לאלפים שאין להם היכן לעשות את סעודת החג. הערכה כוללת לחמניות, דג וסלטים, מרק ומנה עיקרית ותוספות.

מה מקוה מטהר...

מול הציון, במיקום נוח, מפעילה אגודת אהלי צדיקים מקוה טהרה, הפתוח משך כל ימות השנה, 24 שעות ביממה, למען רבבות העולים לציון רבינו הק', הנהנים ממקוה נקיה, מקלחות וחדרי שירותים.

המקוה פועל גם בימי ראש השנה, והוא משרת בהצלחה אלפים רבים.

בקרוב מקווה האגודה להרחיב את שטח המקוה ולהוסיף בו ספסלים ומקלחות.

חדרי נוחות

האגודה מפעילה באומן עשרות חדרי נוחות, המנוקים מדי יום ביומו - וזמני לחץ מספר פעמים ביום.

מאז נפתחה הדרך לנסיעות המוניות לאומן ועד היום, אלו הם חדרי השירותים הציבוריים היחידים הקיימים באומן לתועלת הציבור.

שני מתחמי חדרי נוחות הקימה האגודה באומן, האחד לגברים והשני לנשים. שניהם ממוקמים מול הציון, סמוך לחדר הקפה של האגודה.

בימי ראש השנה, משמש מתחם חדרי השירותים לנשים אף הוא את עשרות אלפי העולים אומנה, להשתתף בקיבוץ הקדוש.

חדר השתיה

מול הציון, במיקום נוח, הקימה האגודה חדר שתיה וכיבוד קל, הפתוח משך כל שעות היממה, במשך השנה כולה, ומשרת נאמנה את רבבות העולים אומנה במשך השנה.

לוח זמני השיעורים

שיתקיימו באוהל השיעורים הגדול ברחוב פירוסקה פינת פושקינא, מול קרית ברסלב.

השיעורים במגוון נושאים בנושאי יהדות, חסידות, ראש השנה ורבי נחמן, מיועדים גם ובעיקר למתחילים. כיבוד קל במקום ודוכן ספרים ודיסקים.

יום שישי, ערב החג | כ"ט אלול | 18/09/09

10:00 - הרב יפתח שמילוביץ
11:00 - הרב אברהם תפילינסקי
12:00 - התיקון הכללי העולמי בציון הקדוש
14:00 - הרב עופר גיסין

יום שבת | א' דראש השנה | 19/09/09

השיעור יתקיים בסיום סעודת החג
23:30 - הרב עופר גיסין

מוצאי החג | ב' בתשרי | 20/09/09

22:00 - הרב עופר גיסין
22:30 - **שירה וריקודים בליווי תזמורת**
על השעות הקטנות של הלילה (בשיתוף מרכז ברסלב)

יום שני | ג' תשרי - צום גדליה | 21/09/09

16:00 - הרב ארז משה דורון
18:00 - הרב צור בסרמן
20:00 - הרב שמעון טייכנר
22:00 - הרב אליהו גודלביסקי
00:00 - הרב עופר גיסין

יום שלישי | כ"ו אלול | 15/09/09

16:00 - הרב צור בסרמן
18:00 - הרב ארז משה דורון
20:00 - הרב מאיר שלמה
22:00 - הרב יובל דיין

יום רביעי | כ"ז אלול | 16/09/09

12:00 - הרב מאיר שלמה
14:00 - הרב יפתח שמילוביץ
16:00 - הרב צור בסרמן
18:00 - הרב ארז משה דורון
20:00 - הרב שמעון טייכנר
22:00 - התוועדות
שיירי התעוררות ודבקות
עם הרב אליהו גודלביסקי ונגנים
(בשיתוף מרכז ברסלב)
00:30 - הרב יובל דיין

יום חמישי | כ"ח אלול | 17/09/09

10:00 - הרב יעקב אסטרייכר
12:00 - הרב רוני קימחי
- שיעור באנגלית
14:00 - הרב יפתח שמילוביץ
16:00 - הרב ארז משה דורון
18:00 - הרב מאיר שלמה
19:30 - הרב אברהם תפילינסקי
20:30 - הרב שמעון טייכנר
22:30 - הרב אליהו גודלביסקי
00:00 - הרב יובל דיין

הרב ניסן דוד קיוואק

ראש כל שמחה וחיות

עלינו להתעורר ולראות לאיזה דבר גדול זכינו: רבי שפותח לנו שערי עבודת ה' ושיתף אותנו בעבודתו הנוראה

ולתעורר לתשובה ולחרטה גדולה, אשר להן זוכים על-ידי שמחה של מצווה (כמבאר בליקוטי מוהר"ן קע"ח).

וכאשר יפתח לבנו על שזכינו לקיים את דברי רבינו שאמר: (חיי מוהר"ן תג): **"מי שזוכה להיות אצלי על ראש השנה ראוי לו לשמוח מאד מאד"** - נזכה גם להוציא לפועל את אשר אמר רבינו, שבראש השנה צריכים להיות חכם - לחשוב רק מחשבות טובות (שיחות הר"ן כא).

עלינו להתעורר מאוד ולראות לאיזה דבר גדול זכינו, ויחד עם זאת לשים על לב, מתוך הכנעה וביטול - מה אנחנו ומה כוחנו, ומה גדלו חסדי ה' יתברך שזכינו לרבי שפותח לנו שערי עבודת ה' יתברך, ומחיה את נפשנו בשבעה משיבי טעם, ומאיר עלינו דרכי דעת ואמונה, וביום הדין הוא עושה תיקונים נוראים לתיקון כל נפשות ישראל, ואותנו שיתף וכלל בעבודתו הנוראה, וירד לבקש מאיתנו לקחת חלק עימו יחד על-ידי הנסיעה וההתקבצות יחדיו.

אנשים קטני ערך אנחנו, אנשים פשוטים, אבל לאיזו מדרגה גבוהה זכינו לעלות, כאשר הענק הרים על כתפיו את הגמד הקטן. זכינו להיות חלק מתיקוני הצדיקים ועבודתם הנוראה.

מתוך התבוננות כזאת נזכה להמשיך את הרושם הנורא, שיאיר בליבנו הלאה, חודש אחר חודש, עד שתאיר בליבנו החיות דקדושה כל ימות השנה, כדי לקיים את אשר אמר רבינו שמי שזכה להיות אצלו בראש השנה, עליו לשמוח בכל ימות השנה (עלים לתרופה תז).

נזכור נא שכל קדושתנו תלויה בימי ראש השנה. כי מראש השנה נמשך כוח הקדושה של האמונה והדעת, העזות והשמחה על כל השנה (ליקוטי תפילות ב) וכך נזכה להתדבק באור רבינו בראש השנה בהתחדשות גדולה, ולקבל את דרכי רבינו, דרך התשובה, שעיקרה הוא להיות 'בקי ברצוא' - ללמוד בספרי רבינו ולהבין דרכי עבודת ה' יתברך, וגם להיות 'בקי בשוב' - למצוא תמיד את העצה והדרך להתחזק בכל מצב. וגם: למעט בכבוד עצמו.

כי עיקר התשובה, שהאדם יצא מהרגשותיו השליליות הנובעות מאשר עובר עליו, היא למעט בכבוד עצמו, כי מי שחושש לכבודו אינו זוכה לסיפוק ולשמחה, ואינו יכול לקלוט את אור רבינו, מאחר שליבו מבלבל בקושיות ותמיהות.

לכן, כאשר רואה אדם שהוא רחוק מהחיות, אל לו להתייאש ח"ו, רק להכניע נפשו ולצעוק לה' יתברך שיזכה ל'בחנית שינה' לגבי כל קושיא ובלבול, ורק יעסוק בתשובה וחרטה ותפילה לפני השי"ת (ראה ליקוטי הלכות נט"ג א), ואז יזכה לכלול את כל מה שמצער ומרחק אותו בתוך האמונה, ולא תהיה לו שום קושיא, ובלבו תאיר הכרת ההשגחה.

גם עיקר האחדות והאהבה בין כל הנפשות שבאות ל'קביצו', נשפע אחרי הביטול וההכנעה האמיתית, כי רק כך אפשר להיכלל יחד בתוך כלל אנשי הצדיק שמכניעים נפשם בתשובה, באהבה גדולה. ■

חיות וסיפוק הם הדבר הכי חשוב לנפש האדם. כאשר אדם זוכה לאיזו הצלחה, היא משאירה בו רושם טוב ומחדשת את נפשו. למרות שעצם ההצלחה חשובה לו, יש משהו שחשוב לו הרבה יותר: השמחה שזכה בה, התרוממות הרוח והסיפוק, והוא יבקש דרכים כיצד לשמור על הרגשת נפלאה זו.

כיוון שכך דרכו של אדם בעניינים חומריים, יש להקיש מכך לעניינים רוחניים. בעת שאדם זוכה להצלח בתורה ובעבודה, הוא זוכה להתרוממות הנפש והשראה של שמחה דקדושה, שנובעים מכוח המצווה והם חלק מכל מצווה. לכן עליו להגדיל את השמחה הזאת, כי בה עיקר התגלות אור הקדושה והרמת כבוד שמים, הרמת המלכות (ראה ליקוטי מוהר"ן ה', כ"ב, כ"ד).

בכמה מקומות מגלה לנו רבינו איך לזכות לשמחה זו, ועד כמה עלינו להגדיל את השמחה הזאת. כי בהצלחה דקדושה טמון כל כוחנו להתחזק נגד כל מה שעובר עלינו, ולדבק לבנו לעבודת ה' יתברך.

מתוך כך נבין את גודל השמחה והזכות שאנו זוכים להיות בכלל הקיבוץ הקדוש של רבינו בראש השנה, כאשר רואים עין בעין את האמונה המאירה בלב כל הבאים, שמוסרים נפשם ושוברים מניעות עצומות, כדי לבוא להיות אצל הרבי בראש השנה, אמונה בכל דיבור שיצא מפי רבינו הקדוש, אמונה שמשרה עלינו שמחה וחיות גדולה שאין דוגמתן.

שכן, לא מדובר באיזו נקודה טובה שמצאנו בנפשנו או באיזו מצווה שזכינו לקיים, שהרי כמה שמעלתן גדולה, הרי הן בכלל מעשים פרטיים שלנו שחסרים שלימות.

מאידך, הראש השנה של רבינו הוא עניין נורא של תיקון העולם, ואנו זכינו להיות חלק מתיקון העולם שנעשה על-ידי הצדיק המופלג במעלה, השלם בשלימות שאין שלימות אחריו, והוא זה שהודיע לנו כי "הראש השנה שלי עולה על הכל". משמעות הדבר שעלינו רק לפתוח את הלב ולהבין אל מה זכינו וכמה עלינו לשאוב סיפוק מכך.

עלינו להקדיש זמן, להתפלל ליד ציון רבינו הקדוש, שדבריו הקדושים יכנסו בליבנו, ושנזכה לרושם הקדושה שכל-כך דרוש לנו; עלינו להתפלל שנזכה לשמחה הזאת שאין דוגמתה כלל; לזכות לחיות גדול מכך שאנו נמצאים אצל רבינו הקדוש,

סיפוק שיתן לנו כוח לעמוד נגד כל ניסיון ומחשבה של ריחוק, וחיות שתעלים ממחשבתנו כל קושי וצער שיכולים להזדמן מחמת טלטול הדרך, או מחמת חסרון איזה עניין שאנו רגילים אליו - שלא נראה ולא נרגיש בהם כלל, רק ניכנס לעולם של מחשבה ברורה, עולם של שמחה וחיות, שיתנו כוח לנפשנו להתפלל בכוונה גדולה את כל תפילות ראש השנה ביישוב הדעת (ראה ליקוטי תפילות י).

עלינו לפרש שיחתנו היטב על הציון הקדוש (ראה שיחות הר"ן כ')

תודה

אנו מודים לאלפי הנוסעים בטיסות הסדירות שנתנו בנו את אימונם, ועשו את הדרך השקטה והרגועה, מתוך ישוב הדעת, עם שירותי "פנים".

אנו עושים את המירב, לשרתכם נאמנה.

לקראת שנת תש"ע, אנו מאחלים לנוסעינו היקרים, ולקהל הרבבות שבאו לפקוד את ציונו הקדוש באומן, שנה טובה ומתוקה, ושיתקבלו תפילותינו ברחמים וברצון, עדי נגאל גאולת עולמים.

לבירור על סוכן "פנים" הקרוב אליך, טלפן עוד היום:

מוקד הרשמה ארצי: 057-3191020

טל' במשרד: 02-9992050 דוא"ל: pnim148@gmail.com

פנים
PNIM
שירותי פנים באוקראינה

איתן מהנחיתה עד ההמראה

כי קרוב אליך» מקיבוצי השמאל ועד הריכוזיים החרדיים: כך מגויסת

התקשרו אל האוצרות

מערכת ממוחשבת שהקים ארגון **'אוצרות ברסלב'** מביאה אל כל בית ואל כל טלפון מאגר אדיר ונדיר של אלפי שיחות ושיעורים, מיובל השנים האחרונות * מה שהחל לפני עשר שנים עם הקלטת ביאורים פשוטים ל'ליקוטי מוהר"ן', לצד איסוף קלטות ישנות עם שיחות של גדולי החסידים, הפך **למעצמת שידורים** לה מאזינים בכל רחבי העולם, בכל שעות היממה ■ **"כשיתקבל ספרי בעולם - אפשר להתכונן למשיח"**

יהודה גרין | צילום: ארכיון

בימינו, כאשר ה"טרייף-פסול" - אותו ביטוי נורא שהזכיר רבי נתן בשכבו על ערש דווי, מוקף קומץ תלמידים ברגעיו האחרונים: "אלפים ורבבות טרייף-פסול" - מתגבר כל-כך, לפעמים עומדים אנו ותוהים, אם על אותם דורות של אנשי מעש ועובדי ה', כאשר הכפירה והטומאה רק החלה להרים את ראשה, התבטא מוהר"ן כך, מה כבר היה אומר על דורנו אנו, בו העולם צועד כלפי מטה בצעדי ענק, במהירות מסחררת, והניסיונות מולם אנו עומדים מבהילים ומחרדים?

והשאלה, הקשה מנשוא, היא: כיצד, ריבוננו של עולם, כיצד בכל זאת ניתן להחיות את העצמות היבשות - לסלק את הייאוש ולהפיח רוח חיים של שמחה ותקווה?

בדיוק בשביל מטרה זו הוקמה מערכת הטלפונים, עם עשרות קווים. ובדיוק בשביל מטרה זו מחולק בכל שבוע עלון 'אוצרות' באלפי עותקים. אך בל נקדים את המאוחר.

להפיץ את ה'אוצר'

מה זה 'אוצרות ברסלב'?

מדובר בארגון חסד, שזיהה צימאון אדיר, ונחלץ להרוות במים קרים נפשות עייפות. השם 'אוצרות ברסלב' מבוסס על אמרתו הידועה של רבנו הקדוש: "אני אוצר של יראת שמים". בנוסף לכך חשבו ימיו גם על דברי רבנו ב'סיפורי מעשיות' (מעשה ג), שם מסופר על הנשר הגדול שהכריז בקול: "חדלו עוד מלהיות עניים! שובו אל האוצרות שלכם והשתמשו בהם". דברים אלו הינם מעין קריאה וזעקה של רבנו הקדוש אל כל אחד ואחד מאיתנו: 'הלא השארתי לכם אוצרות נפלאים כאלו, מדוע אתם מתהלכים כמו עניים ודלים. התחילו להשתמש באוצרות שלכם!'

מטרת הארגון היא, להעביר את המסר הזה עצמו, ולתת מענה לקריאה זו: כלומר להפיץ את אוצרותיו של רבנו הקדוש, דרכיו, ספריו ועצותיו, שהם אוצר בלום של יראת שמים, אוצר של חיים ותקווה, ולגרום לאנשים להתחיל להשתמש באוצרות אלו, ולחיות

מכבה את האור. רבים נמים כבר את שנתם העריבה. אך בפאתי העיר התעוררו זה עתה עשרות לבבות בוערים כלפיה אש, משתוקקים לדעת תוכנם של החיים האמיתיים, לעומת שקר והבלי העולם החולף. בחושך ובאפילה, מתהלכות הדמויות עמוק במעבה היער. האנשים מתיישבים על הסלעים ועל חלקי עצים שקרסו, ושומעים את הקול, הקול שמעורר את ליבותיהם, הקול שמתווה את דרכם היישר אל דרך העבודה הסלולה של רבינו הקדוש.

חצי שעה של דיבורי אמת מפיו של אחד מאנ"ש, שמצמיחה את ההתבודדות שלאחר מכן - 'התבודדות' שמקבלת, מטבע הדברים, גוון אחר לגמרי. הרצונות והכיסופים בוקעים מליבותיהם - והם שואגים כחיות הנוהמות ביער.

שנה וחצי אחר-כך. יהודי אשר הסתבך עם רשויות החוק, מבלה את ימיו בתא מצחין בכלא נידה. נפשו שסועה, נשמתו צמאה. הוא יודע של'בעל-דבר' אין מה להציע. גם אם מבחין זה אולי מבריק - לשם הוא לא רוצה לחזור. הוא גם יודע שיש אוצר, אך אינו יודע היכן לחפש. רגע לפני שהוא נופל שוב אל תהום עמוס הייאוש והעצב, הוא מתוודע אל האוצר הקרוב אליו ממש - מרחק הושטת יד אל עבר הטלפון הציבורי, מרחק של כרטיס טלכרט והקשת תשעה מספרים טלפוניים: 02-9950000. כה קרוב וכה מחייה נפשות, שלא לומר מציל נשמה מדממת.

רבבות שעות של דבקות והתרוממות, התעוררות והתחזקות, מיובל השנים האחרונות - ערוכים ומכונסים בסדר מופתי. אתה מאזין לקולם של זקני וגדולי החסידים נשמתם עדן - ומתעורר איתם לתחייה. אתה מקשיב לשיעור מפי אחד המשפיעים - וכמו נולד מחדש

סוכות תשכ"ט. חסידי ברסלב משלימים את ההכנות הקדחתניות לקראת סעודת ההילולא בסוכה של גבאי בית המדרש ברסלב בשכונת קטמון. החסידים, אחוזי שרעפים, מתקבצים אט-אט. בתוך כך, נראה אחד החסידים כאשר פניו קורנים מאושר. על גבו הוא סוחב מכונת הקלטה רחבת מימדים. הייתה זו ההזדמנות הראשונה שניצבה בפני החסיד להקליט את דברות הקודש, דיבורי האמונה וההתחזקות, על-גבי הסלילים הארוכים. זה זמן רב שהוא משתוקק ופועל למען יישארו דיבורי האמת לטובת הדורות הבאים, והנה זכה סוף-סוף להנציח את דיבורי הנצח.

ההמולה מסביב ל'טייפרקורד', הגוזל חצי שולחן בסוכה - רבה. כל כפתור נבדק בסיפוק בעיני המסובים. כך הוקלט, לראשונה, הכינוס של חסידי ברסלב בירושלים, כאשר הרה"ח רבי שמואל הורוביץ מרעיף על כ-50 חסידים - מספר גבוה במושגי חסידות ברסלב של אותם ימים - מלוא חופניים התחזקות בשבילי הזוהר והתמימות של רבינו הקדוש.

40 שנים אחרי. יהודי יקר הרחיק נדוד לארצות-הברית למטרת פרנסה. הימים חולפים, והשנים מנסות להשיחך ממנו את טעמו הטוב של היין אותו זכה לטעום כשהיטיב ליד שולחנם של זקני אנ"ש, בדור העבר. עגמת הנפש וצער המרחק ממרכז הפעילות הרוחנית הענפה של שיעורי חזיון ואמונה מוכרמים בתוכו, ואינם נותנים לו מנוח. עד לרגע ששמע ממכר קרוב על המערכת הטלפונית של 'אוצרות-ברסלב' - 7188552121.

את התפעלותו העמוקה הוא השאיר בתיבת ההודעות של המערכת. וכה היו דבריו: "החייטם את נפשי. מזה שנים מחפשת נפשי הפצועה דיבורי אמת, אך לשווא. החזרתם אותי באחת לימי הוד קדומים, והלב - הוא החל לבעור כאילו אני יושב זה עתה מול שרפי מעלה אלו ומתמוגג מהבל פיהם. ועל-כך תודתי העמוקה".

חורף תשס"ד.

שעות חצות. הגבאי באחרון בתי הכנסת בעיר

עם חיי נצח.

הפצת ה'אוצרות' היא אחד הנושאים המהותיים ביותר בחסידות ברסלב. מי עוד כמו רבנו דיבר כה רבות על קירוב נפשות לעבודת ה', וביש שלא להיות "עצים יבשים"; כמה קולמוסים שבר רבי נתן על כך בספרו הגדול 'ליקוטי הלכות'; כמה מכתבים חוצבי להבות אש כתב בנושא זה. הלא זו הייתה מטרת חייו, בגינה מסר את נפשו ללא גבול, ובכך עסק כל ימי חייו, כפי שמשתקף מספר מכתביו 'עלים לתרופה'.

ידוע אותו בית-דפוס שהקים רבי נתן בביתו, במסירות נפש, במיוחד עבור הדפסת ספרי רבנו. תלמידו הגדול של רבי נתן, רבי נחמן מטרטשין, הפקיר את ביתו ויצא רגלית למדינה זרה, כדי להדפיס שם את הכרך הראשון של 'ליקוטי הלכות'. על תלאות מסע זה היה מספר רבות רבי לוי יצחק בנדר ז"ל.

גם הרב מטשערין, שהיה גדול בתורה, לא פסק לרגע מלכתוב ספרים נפלאים בתורותיו של רבינו הקדוש, ואף דאג להדפיסם במסירות-נפש ולהפיצם על פני תבל.

כך מדור לדור. רבי אברהם ב"ר נחמן מסר את נפשו כל ימיו כדי לדלות מהבארות העמוקים מים חיים ולהשקות בהם נפש כל חי, תוך מסירות-נפש מופלאה על הדפסה והפצה בפועל. כך גם רבי ישראל קרדונר, שהיה סמל של הקרבה ומסירות בתחום זה.

חסידי ברסלב בפולין, ובראשם רבי אהרן לייב ציגלמן, כמו רבים מחסידי ברסלב בארץ ובתפוצות, לא הרפו גם בתקופות הקשות ביותר מלעסוק בהפצת הספרים.

יצא, אפוא, כי מאז קיומה של חסידות ברסלב עסקו בהפצת תורתו של רבינו הקדוש, עד שזאת ידעו הכל: חסיד ברסלב והפצה – חד הם!

ה'הפצה' איננה מושג חדש בברסלב, היא חלק יסודי ממנה, ובעצם נשמת אפה.

אכן לא בא ארגון 'אוצרות ברסלב' לחדש את רעיון ה'הפצה', אלא רק להמשיך ולהרחיב את הקיים בכפל כפליים. שהרי כל זמן שהעולם לא בא על תיקונו, ועדיין ישנם אנשים הרחוקים מה' יתברך – איך ניתן לשקוט ולא להפיץ ולהפיץ את אורו של רבנו בעולם! החידוש מתבטא בעיקר בניצול הטכנולוגיה של זמננו למען המטרה – במערכת טלפונים ממוחשבת המשדרת שיעורים, ובקירוב תורת רבינו אל המוני העם הצמאים, בדרך של מגוון שיעורים, המתאימים לכל אדם ואדם, ושונים לכל נפש.

לכל מקום, לכל אדם

ההתחלה היתה בשנת תש"ס. באותה עת החל

המחזור השלישי של לימוד העמוד היומי ב'ליקוטי מוהר"ן'. בסקר שערכנו גילינו, כי אחת המניעות העיקריות העומדות בפני הלומד את הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' הוא הקושי בהבנת פשט דבריו הקדושים של רבינו.

לצורך כך פנו ראשי האירגון אל הרה"ח ר' משה קרמר שליט"א, כדי שיקליט על גבי קלטות ביאור פשוט על כל 331 עמודי ה'ליקוטי מוהר"ן'. משיעורים אלה הופקו 166 קלטות, כאשר כל קלטת ממוספרת ומתויגת לפי הדף בספר 'ליקוטי מוהר"ן'. בהמשך הופקו באותו סגנון הקלטות בעברית עם הרה"ח ר' שמעון טייכנר שליט"א.

עבור אותם אלו המעדיפים ללמוד מתוך ספר, הוקם מכון השוקד על הפקת ספר 'ליקוטי מוהר"ן' המבואר, בראשות הרה"ח רבי משה קרמר שליט"א, כאשר צוות של תלמידי חכמים שוקד על המלאכה. אין זו מלאכה קלה, הקשיים רבים, אך נקוה שבעזת ה' הדבר יצליח. "כאשר ראינו עד כמה הדרישה גדולה", מספר איש האירגון, "התחלנו להשקיע בהקלטת שיעורים ואירועים של ברסלב – והפקתם לציבור. לצד זאת, התחלנו באיסוף קלטות ישנות של גדולי אנ"ש מהדור הקודם. עם הזמן נוצר צורך להקים אולפן ממוחשב ל'ניקוי' קלטות ישנות, ובהמשך – לדאוג למקום ולתקציב, על מנת להגיע לתוצאות הטובות ביותר שניתן להשיג.

"אלא שלא תמיד ניתן להגיע לכל מקום ולכל אדם, ולנו בער לפתוח את האוצרות הנפלאים האלה בפני יותר ויותר אנשים. כך נולד הרעיון של הקמת מערכת שמע טלפונית, שתשדר מגוון רחב של שיעורים". לצורך כך, הוזמנו שלושה צירים אופטיים (PRI),

"כאשר ראינו עד כמה הדרישה גדולה, התחלנו להשקיע בהקלטת שיעורים ואירועים של ברסלב – והפקתם לציבור. לצד זאת, התחלנו באיסוף קלטות ישנות של גדולי אנ"ש מהדור הקודם. עם הזמן נוצר צורך להקים אולפן ממוחשב ל'ניקוי' קלטות ישנות"

שכל אחד מהם מכיל 30 קווים, המתחברים למחשב מרכזי באמצעות כרטיסי תקשורת. כמו כן נבנתה תוכנה מיוחדת המאפשרת למתקשרים להאזין לשיעורים ומזהה עבורם את השיעור הרצוי.

וכך, מתוך מיליארדי קווי טלפון הפרוסים ועוטפים את יבשות תבל, מסתתר קו אחד – קו חיים, שממנו בוקעים ועולים קולות אחרים לגמרי, קולות המסוגלים להחיות ולהשיב נפש, וממלאים את הלב בערגה וכיסופים להידבק בבורא יתברך באמת.

לא היה דבר הזה, בחייוג אחד אתה מתחבר למאגר אדיר ונדיר של אלפי שיחות ושיעורים, בכל הנושאים והעניינים האצורים במרחבים האין-סופיים של תורת רבינו הקדוש ושל תלמידו הקדוש – שיעורים מלאי דעת ויראת ה', ושיחות חוצבי להבות אש היוצאים מלבבות טהורים, אשר ללא ספק נכנסים לכל לב שומע.

נסו נא לשוטט מספר רגעים בין השלוחות. תעמדו נדמים ונפעמים מההיצע העצום העומד לרשותכם: רבבות שעות של דבקות והתרוכמות, התעוררות והתחזקות, מחמישים השנים האחרונות – ערוכים ומכונסים בסדר מופתי. אתה מאזין לקולם של זקני וגדולי החסידים נשמתם עדן, ומתעורר איתם לתחייה. אתה מקשיב לשיעור מפי אחד המשפיעים – וכמו נולד מחדש.

ההאזנה חוצה גבולות ארצות ויבשות, ומחברת מגוון אנושי נדיר, בו מיוצגים כל החוגים והעדות – עם ישראל, ללא יוצא מהכלל, החל מקיבוצי השמאל ועד הריכוזיים החרדיים הפזורים בכל רחבי תבל.

ישנו כאן מימד חדש של הבאת דבר רבינו הקדוש אל מחוזות ומקומות, לשמרות הרצון הטוב היה זה כמעט בלתי אפשרי לחדור אליהם. הדרכים היו חסומות, מעשית ונפשית – עכשיו הם מחייגים ומאזינים. זו איננה האזנה רגעית ומזדמנת, זאת הקשבה קבועה ומתמשכת, עמוק אל תוך הלילה.

זהו כיום הצינור המרכזי הפעיל ביותר להפצת אור רבינו הקדוש, במשך כל שעות היממה, ללא הפסק. גם בשעה שהנך קורא את הדברים האלה, יושבים אנשים בכל קצווי תבל, מאזינים בשקיקה, ומתחזקים בנקודת יהדותם.

מעכשיו, כל מי שלבו ער ובווער באור רבינו הקדוש, וחפץ בכל נפשו ובכל מאודו להפיץ את אורו הנפלא בעולם, ולהודיע לכל נשמות ישראל באשר הם, ש"אין שום יאוש בעולם כלל" ושיש תקווה לאחריתם – כל שנותר לו הוא רק לפרסם את מספר הטלפון 02-9950000.

השאר כבר יעשה מאליו.

אוצרות

לתועלת הציבור הק' המתקבץ לרביה"ק וחפץ
לדעת את אשר יעשה ישראל בדבר ה' זו הלכה.
הננו להציג רשימת רבנים מאנ"ש
מורי הוראה בישראל
הנמצאים פה באומאן.

הרב בנימין בצרי שליט"א: 80934022438
הרב נחמן בריינעס שליט"א: 80634589584
הרב נחמן ברלנד שליט"א: 80634589622
הרב יצחק מאיר בר לב שליט"א: 80634589583
הרב משה הרוש שליט"א: 80634589648
הרב נחמן וינשטוק שליט"א: 80634589623
הרב אלחנן טאובער שליט"א: 80934022342
אידיש, אנגלית
הרב אברהם יארבלום שליט"א: 80634628137
רח' פושקין 27/44
הרב נחמן כהן שליט"א: 80634589624
הרב אברהם כץ שליט"א: 80633989870
אידיש, אנגלית
הרב דוד לפק שליט"א: 80633952097
הרב יצחק מנדל שליט"א: 80634589582
אידיש, אנגלית
הרב בצלאל נהרי שליט"א: 80934022352
הרב ראובן נקר שליט"א: 80634589649
הרב מאיר סירוטה שליט"א: 80632275965
הרב נחמן שכנא קעניג שליט"א: 80634589625
הרב יצחק רוזנבלט שליט"א: 80633495819
80661097277
הרב מאיר רביבו שליט"א: 80634628136
הרב יחזקאל ששון שליט"א: 80634589647

ועד העירובין - אומאן

הרב אליעזר יהודה קעניג שליט"א: 98209933608
רח' פושקין 34/72
הרב שמעון מן שליט"א: 69209933608
הרב נתן פישר שליט"א: 18509933608
קריית ברסלב: הרב נחמן זאב פראנק שליט"א: 17309933608

מפאת קוצר הזמן ומסיבות טכניות לא הצלחנו להשיג
את כל הרבנים, ועם כבוד תורתם הסליחה.

'אוצרות' לכבוד שבת

ב'אוצרות ברסלב' דואגים לא רק להפצה בימי חול, אלא גם בשבת קודש.
זה שנים שהורגש חסרונן של עלון שבועי לכבוד שבת, בעל תוכן ברסלבאי
עשיר ומגוון, המוגש בצורה בהירה, המתאימה לכל גווי הקשת.

בחודש אייר תשס"ט התבשרו כלל חסידי ברסלב על הופעת עלון 'אוצרות'
שכשמו כן הוא, מכיל מאוצרותיו של רבינו: מאמרי מחשבה, עיונים בעמוד
היומי, רעיונות לפרשת השבוע וסיפורים מחסידי ברסלב לדורותיהם. גם
צעירי הצאן לא נשכחו, ויוחדה להם פינה בעלון, בה מופיעות חידות שבועיות
מספרי רבינו, עם הגרלה נושאת פרסים.

מדור ייחודי נוסף הוא 'מסילות' - שאלות ותשובות, הניתנות על-ידי
משפיעי אנ"ש. בעלון כותבים טובי הכותבים בחסידות, בעריכתו של ר' נתן
אנשין.

העלון זוכה לתגובות נלהבות. מלבד 10,000 העותקים המופצים בכל
רחבי הארץ, מודפסים אלפי עותקים נוספים באופן עצמאי, על ידי אנשים
שמפיצים אותם באזורי מגוריהם. כך מודפס העלון בתל-אביב, חיפה, מגדל
העמק, יקנעם, ובחול: במונסי, ויליאמסבורג, בורו-פארק, פלטבוש, לונדון,
וינה, ואפילו... באומן. זאת מלבד אלפים בארץ ובחול"ל המקבלים מדי שבוע
את העלון בכתובת הדואר האלקטרוני שלהם.

מסירות נפש עצומה מושקעת מדי שבוע בהוצאת העלון; על הפקתו מופקד
צוות כתיבה, קלדינים, מגיחים, מעצבים ומפיקים. ועדה רוחנית, בראשות
הרה"ח ר' שמעון טייכנר שליט"א, מפקחת על צביון העלון ועל תוכנו.
כשרואים את כל העשייה המבורכת הזו, וכששומעים את נתוני המספרים
מהשטח, אי-אפשר שלא להיזכר בדברי רבי נפתלי, תלמיד רבינו, שכך מסר
משמו הקדוש: "כשיתקבל ספרי בעולם - אפשר להתכונן למשיח". ■

להטעין שיעורים, לחזק את הנשמה.

בעקבות הדרישה להעתיק שיעורים מה'אוצר' של 'אוצרות ברסלב' לנגני
3MP - נמצא הפתרון גם לכך: מערכת להטענת שיעורים, המאפשרת גם
בנסיעה בדרכים ובהליכה בדרך, להאזין ללקט פנינים יקרים, ולשמוע חיזוקים
נפלאים. המערכת הראשונה ממוקמת באחוזה ברכפלד שבמודיעין עילית. כך
גדלה ההפצה בצורה ניכרת. ועוד חיד נטויה.... ■

'הגן היפה' של

חסידי ברסלב יוצאים מהקלויז העתיק, לאחר סליחות של ערב ראש השנה, ופונים אל עבר הציון הקדוש. הם יורדים במורד ההר ועולים לכיוון הציון - מאיזה רחוב הם פנו באותם ימים אל הציון הקדוש? ■ **מאיר לוינגר** הצטייד במפות מלפני כ-170 שנה ובצילומי אוויר שצולמו לפני 65 שנים, ומשרטט בעזרתם את רחובות העיר אומן לפני 200 שנה, קובע את גבולות בית הקברות העתיק, מציין אילו מבנים נבנו על שטחו, ומגולל את קורות השטח בו נטמנו 30 אלף 'קדושי תקכ"ח' ובו מצא את מנוחתו רבינו הקדוש

לא השתנו מאז התהלכו בהם רבינו הקדוש ותלמידיו ■ תחקיר מיוחד

מאיר לוינגר

צילום: ארכיון

"אני נמצא ברחוב פושקינה 48"; "הדירה שלי ברחוב פירוסקה 6"; "אני אחכה לך בכרך פושקינה ליד בילינסקי 20" – – –

מי שנוסע לאומן בתדירות, מכיר מקרוב את הרחובות והכרות הסמוכים לציון הקדוש, לא פחות מכפי שהוא מכיר את שכונת מגוריו. אך מעט מאוד יודעים שהמקום נושם היסטוריה ושמר, פחות או יותר, על צורתו המקורית מלפני מאות שנים. כי בניגוד למחשבה הרווחת שהאזור השתנה ללא הכר בתקופת שלטון הקומוניסטים ושנות הכיבוש הנאצי, הרי שחשיפת המפות העתיקות בארכיון העירוני של אומן, מגלה שדבר כמעט לא השתנה.

כאן, ממש בסמטאות אלו, שכמעט לא חלו שינויים במיקומם, התהלכו רבינו הקדוש ותלמידיו. אפילו הבעל-שם-טוב ביקר כאן. אנו יכולים לעצום עיניים ולתאר לעצמינו כיצד רבי נתן ותלמידיו עברו, בדרכם לציון רבינו הקדוש, כאן ברחוב בילינסקי, ואם הגיעו מכיוון טשעהרין וקרימנטשוק, הרי שהם עברו את הנהר ליד אגם התשליך ועלו במעלה רחוב פושקינה. בכרך פושקינה הם נכנסו שמאלה לרחוב בילינסקי, בדיוק כפי שאנו עושים כיום, היישר אל האוהל הקדוש שעל הציון... אפילו שמות הרחובות כמעט ולא השתנו והם באותו מיקום, בדיוק כפי שהיו אז.

והחשוב מהכל: חשיפת המפות, השוואתן למפות עדכניות, בצירוף צילומי אוויר שבוצעו בשנת תש"ד, מסירים את כל הספקות בנוגע לגבולות המדויקים של בית העלמין. מעתה ניתן לקבוע באופן מדויק ואמין ביותר – מהו גודלו של בית העלמין, אילו מבנים נבנו על שטחו, ואילו מהם נמצאים מחוץ לגבולותיו. כעת, לאור חשיפה זו, מתבררים מימדי האסון המזעזע כל לב יהודי: לא פחות מארבעה בנייני ענק, שלושה מהם ברחוב פושקינה, והרביעי – הגדול מכולם – ברחוב פירוסקה 6, נבנו בתוך שטח בית העלמין העתיק, תוך עקירת מאות קברים והשלכת עצמות קדושות כדומן על פני השדה רח"ל.

הנהר נעלם

המפות העתיקות שבידינו הינן החל מזמן מוהרנ"ת, כשלושים שנה לאחר פטירת רבינו הקדוש – מהשנים: ת"ר (1840) לערך, תר"ד (1844), תרל"ב (1872), תרל"ט (1879), תרס"ג (1903), תרע"ד (1914) וכן צילומי אוויר איכותיים שבוצעו בעת מלחמת-העולם השנייה, בשנת תש"ד (1944).

כל אלו שופכים אור חדש על הידוע לנו מכבר אודות ההיסטוריה של העיר. ננסה לחשוף ולהבין את התגליות העולות מתוך המפות, במידת האפשר: לפנינו מפה משנת ת"ר לערך (מפה נוספת שנעתקה על פיה בשנת תר"ד (1844) בשינויים קלים, מוכיחה את גיל המפה המקורית). זוהי מפה אדריכלית באיכות גבוהה, עם קוים טופוגרפיים, בה מצוין כל בית בנפרד. הרחובות אינם מצוינים בשמות, אבל מפה זו נותנת אינדיקציה מפורטת, כיצד נראתה באותם ימים העיר אומן.

לפני שנעסוק בנושא בית העלמין, נציין מספר נקודות מעניינות נוספות המצוינות במפה:

'גן סופיה' – אותו גן שרבינו סיפר בשבחו, עד שהתבטא בתמיכה "להיות באומן ולא להיות בסופיה!?" – הגן שבשמו גלום סיפור ההקרבה של מושל אומן למען היהודים, כשלא רצה לפתוח בפני הפורעים את שערי העיר, עד שהללו איימו כי אחרי שיפוצו אליה, יהרגו בתחילה את בתו סופיה. ואכן, באותו יום מר ונמנה, כשהפורעים חדרו לעיר, הם קיימו את האיום, ובטרם טבחו ביהודי העיר – הרגו את בתו סופיה. על-שמה קרא אביה את שם הגן 'סופיה'. במפה שלפנינו הוא מכונה: "גן המלכה"...

ל ערב ראש השנה
ל רה ואמר בלא בזה
באומין ברה האחרון הקעא
על זה כשיבאו על קברו
הנרשמים בספר הקדוש
מי יושיע לזה האדם
תשרי ב' דתוהמו' סוכות

רבינו

רבי נתן ותלמידיו עברו, בדרכם לציון רבינו הקדוש, כאן ברחוב בילינסקי, ואם הגיעו מכיוון טשעהרין וקרימנטשוק, הרי שהם עברו את הנהר ליד אגם התשל'ך ועלו במעלה רחוב פושקינה. בכור פושקינה הם נכנסו שמאלה לרחוב בילינסקי, בדיוק כפי שאנו עושים כיום, היישר אל האוהל הקדוש שעל הציון...

אלו, בהן התקיים יישוב יהודי גדול במקום, לא מסתבר שבנו בשטח בית העלמין. כיוון שכך, ניתן להסיק כי שני הבתים שנבנו שם אינם בגבולות בית העלמין. כך שמעתי גם מפי אחד העוסקים בנושא שנים רבות, כי בתחילת התייסדות הקיבוץ מחדש, כאשר ערך מדידות באזור זה, ניגשו אליו כמה מהשכנים ואמרו לו שהבתים בפניה זו אינם בנויים על שטח קברים.

מעניין לציין כי כבר בשנת תשנ"ג היה זה ר' שמואל יצחק רוזנפלד שיח', שלפי עדויות שגבה מזקני העיר, פרסם מפה משלו על גבולות בית העלמין, והם בדיוק נמרץ לפי מה שמתברר עתה מהמפות וצילומי האוויר. הבה נתאר לעצמינו את חסידי ברסלב יוצאים מהקלויז העתיק, לאחר סליחות של ערב ראש השנה, ופונים לעבר הציון הקדוש. הם יורדים במורד ההר ועולים לכיוון הציון. מאיזה רחוב הם פנו לציון הקדוש?

מוכרת לכולם התמונה העתיקה בה נראים אנ"ש

הישן), ונשפך לנהר. מעיון בשאר המפות מתברר, כי במשך השנים הלך הנהר ונעשה צר, עד שכיום כמעט שאין לו זכר, מלבד נחל אכזב, הפעיל בעיקר בעת הגשמים, כנראה עקב השימוש הנעשה במי הנחלים שהיו נשפכים לנהר.

כבר במפה משנת ת"ר מצוין 'בית העלמין החדש' - בו נקברו ר' נפתלי, תלמיד רבינו, ומאוחר יותר רבי אברהם ב"ר נחמן, ועוד רבים מגדולי אנ"ש. גם כאן נראה מבנה הממוקם סמוך לבית העלמין, והוא כנראה בית הטהרה, אשר סמוך אליו נטמן, כפי המקובל, רבי אברהם ב"ר נחמן. במשך השנים הלך בית העלמין והתרחב כלפי מזרח ודרום, עד ששטחו הוכפל פי כמה. כיום מצבו של בית עלמין זה הוא בכי רע. דיירי הסביבה עושים בו כבתוך שלהם, נוגסים משטחו, בונים על גביו ומונעים הקמת גדר ראויה. עוד חזון למועד לערוך תחקיר נרחב על בית עלמין מקודש זה על גבולותיו, לנסות ולהציל את שטחו הנותר.

הכניסה, מרחוב בילינסקי

מעיון במפה הראשונה, במפות שבאו בעקבותיה, ובמיוחד בצילום האוויר משנת תש"ד (1944), בו בולט השטח כשהוא חשוף וריק ממבנים, מתברר מעל לכל ספק ששטח בית הקברות הוא בכל המשבצת מכר פושקינה בדרום, עד רחוב פירוסקה בצפון. גבולות בית העלמין הינם, ללא ספק, הרחובות עצמם: מצד דרום - רחוב בילינסקי, מצפון - רחוב פירוסקה, ממזרח - רחוב פושקינה, ובמערב - במורד ההר עד לנחל השוכן בעמק, כפי שאכן עודכן בפרסומים האחרונים בקרב אנ"ש, לאחר גילוי צילומי האוויר, באמצעות הרב אלימלך שוחט מלובוב.

מעיון במפות משנת תרל"ב ואילך מתברר, כי בפניה הצפון-מערבית (כיום פירוסקה 2-4) נבנו בתי מגורים. גם בעיון מעמיק בצילום האוויר של שנת תש"ד רואים בבירור כי קיימים בתיים בפניה זו. בשנים

'יער גרוב' - היער בו נהג רבינו הקדוש להתבודד בחצי השנה האחרונה לחייו, כשהתגורר באומן. יער זה, שבמרכזו התקיים בית תיפלה, היווה מקום מפלט לרוחות ומרעין בישין, כפי המסופר שמצאו קמיע בכתב-ידו של הגה"ק רבי נפתלי כ"ץ, בעל 'סמיכת חכמים' ז"ע, ובו היה כתוב: "לך אל אומן פלך קייב אל יער גרוב כי שם מקומך" (בשיש"ק ג' תקצ"ח צוין לכך המובא ב'חיי מוהר"ן', שרביה"ק אמר על העיר אומן שהיא בבחינת קצה-הקדושה - "עיר קצה גבול"). כפי המתברר במפה זו, יער זה היה ממוקם באזור התעשייה בצפון העיר, כשני ק"מ צפונית לתחנת האוטובוסים המרכזית.

דרומית ליער מצוית אות 'O'. לפי הנכתב בשולי המפה, הרי שבמקום זה היה ממוקם מחנה של פורעים, בשנת תקכ"ח (1768). הדבר מתאים ביותר עם המידע שיש בידינו לגבי הגזרות וההריגות הנוראות שאירעו בעיר בשנה זו, אשר בשיאן נרצחו בדם קר 30 אלף יהודי העיר. הצדיק רבי דוד חזן, מתושבי אומן באותם ימים, מהיחידים ששרדו בחיים לאחר הטבח הנורא, כתב את 'קינת אומן', ומסיים: "ביום ההוא בא מספר ההרוגים ערך שלושים אלף נפשות מישראל, יזכרם אלקינו לטובה עם שאר צדיקי עולם".

מפתיע לגלות כי במקום בו עוצרים האוטובוסים המביאים את המוני חסידי ברסלב לאומן, היה בשנים ההם נהר רחב למדי... בתחתית המפה אנו רואים את 'נהר אומנקה' ושני הנחלים הנשפכים אליו - הימני הוא הנהר המגיע מגן סופיה, ואשר כיום ממוקם במקום זה 'אגם התשל'ך' הנועד. ניתן גם להבחין בגשרון על גבי אפיק הנחל, במקום בו נשפך לנהר, (גשרון זה נקרא בעבר 'דער טויטער בריקל' - הגשרון המת, היות ועל גביו העבירו את המתים בדרכם למנוחתם האחרונה בבית החיים החדש). כיום ממוקם במקום זה סכר העוצר את מי האגם, עליו עומדים המוני אנ"ש בעת קיום מנהג התשל'ך.

בהמשך הנהר, מצד שמאל, נמצא הנחל העובר (גם כיום!) מתחת למבנה 'המגומטר' (מפעל סמוך לקלויז)

מתוך מפה שנערכה בשנת תרל"ט

מפת העיר אומן משנת ת"ר לערך

קדושת בית החיים העתיק בו נטמן רבינו הקדוש

חודש מנחם אב תק"ע. רבינו נכנס זה עתה לגור בדירתו החדשה באומן, דירה נאה וטובה, בת כמה חדרים, עם גן מלבב, סמוך לחלונות. הדבר היה עבורו הצלה פורתא והקלה ממחלת השחפת הקשה ממנה סבל.

באחד הימים נכנס אליו אחד מתושבי העיר לברכו כנהוג, והתבטא: "זו דירה טובה, יש כאן אוויר נאה..."

נענה רבנו זכרוננו לברכה ואמר, תוך שהוא מצביע באצבעו כלפי חוץ: "הראיתם את הגן הזה, כמה הוא טוב ויפה, איך מוצא חן בעיניך הגן? ובלשונו הקדוש: "זוי געפעלט אייך דער גארטן?" חשב האיש שרבינו משבח את הגן שליח החלונות. אך רבנו שב והראה באצבעו על בית העלמין, שנראה מרחוק מתוך החלונות, ואמר: "על זה הגן אני אומר!" וענה ואמר: "איך אתם יודעים גודל יקרת מעלת קדושת בית העלמין הזה, כי הוא יקר וקדוש מאוד".

וכן כמה וכמה פעמים "היה מדבר עם כמה אנשים, והפליג מאוד בשבח הבית החיים של אומן, כי מונחים שם כמה קדושים אלפים ורבות. כי שם היתה ההריגה הגדולה בעת הבריחה, שנהרגו שם אלפים ורבות נפשות קדושים מישראל, והיה שם קידוש השם הרבה מאוד". כמה פעמים אמר רבינו בפירוש למוהרנ"ת ולפני עוד כמה אנשים, "שטוב לפניו לשכב שם. מחמת שהיה שם קידוש השם הרבה מאוד".

חודשים ספורים לאחר מכן נתקיימו דבריו כולם, ונסתלק באומן בבית נאה זה, "אז המה ראו כן תמהו והבינו כולם שכל עקר ביאתו לאומן היה בשביל להסתלק שם. כאשר נשמע מפיו בפרוש כמה פעמים".

עוד מספר מוהרנ"ת: "שוב שמעתי מאיש אחד שנסע עמו זכרוננו לברכה בעת שיצא מזלאטיפאליע לדור פה ברסלב, ואז בדרך נסיעתו עבר דרך אומן, ומדי נסעם בכניסתם לעיר עברו סמוך אצל בית החיים. ענה רבנו זכרוננו לברכה ואמר: 'כמה נאה ויפה לשכב על בית החיים הזה! וכשמעי זאת עמדותי מרעיד, כי עתה אנו רואים שזה כמה שנים מקודם עלתה זאת במחשבה, ונודע לו שמקום מנוחתו יהיה באומן, כי בעת שנכנס לברסלב

עצמות שנתגלו בבית החיים באומן

היה כמה שנים קודם הסתלקותו. וכל מה שעבר עליו מיום שנכנס לברסלב עד יום הסתלקותו, וכל מה שפעל באלו השנים, אפילו כפי מה שהתנוצץ בדעתו, לא יספיקו כל אילי נביות לבאר אפס קצה מהם".

ומסיים רבי נתן: "ועצת ה' לעולם תעמוד, כי סוף כל סוף נשארה המתנה טובה בידינו, מאחר שזכינו שהחמדה גנוזה נגנזה בסביבותינו באומן כאשר עלתה במחשבה לפניו זה כמה; ועל ידי זה עדין יש

לנו תקוה לזכות לכל הטוב אשר חפץ להטיב עמנו לנצח, ודבר אלקינו יקום לעולם. ובכל זה יש בלבי הרבה, אך אי אפשר לבאר מחמת חשכת העולם!" (מתוך 'חיי מוהר"ן רי"ז', בשינויים קלים).

בית החיים העתיק אכן נתקדש מאז ומעולם. כבר כמאה שנים לפני פטירת רבינו, נטמן במקום מגיד שהיה מפורסם לצדיק וקדוש בכל האזור, ורבים היו באים למקום להשתטח על קברו. למרבה הצער, נעלם מקום קברו בעת שנחרב בית החיים בשנת תש"ד.

בית החיים חדל מלתפקד עוד לפני שהגיע רבינו לאומן. היה זה הירש בער המשכיל, שהצליח להפעיל את קשריו ולהשיג עבור רבינו חלקה אחת שהיתה פנויה, בקצה בית העלמין – ובזה קנה את עולמו.

עדות לרכישת המקום אנו מוצאים בפנקס החברא קדישא, בו נכתב: "הינן חשבון צדק עם מ' יעקב יעקובקע מכל המעות אשר נתקבל לידו ממעות החבורה קדישא, היינו ממעות אשר קיבל לידו מהיורשים של הרב החסיד מ' נחמן נ"ע סך מאה וחמשה עשר רובל..."

"מכל המעות הנ"ל הינן חשבון צדק עם הנגיד ר' יעקובקע שלא נשאר ת"י רק עשרה רובל וחצי וסילק להנאמן.

"היום אור ליום עש"ק ה' מר-חשוון התקע"א".

בתפילתם סביב האהל הקדוש, כשברקע נראית העיר אומן, הקלויז ובית הכנסת העתיק. מתמונה זו נעשו העתקים רבים, חלקם משובשים לגמרי, כדי הדמיון וההשראה של הצייר בעת ההיא...

לפנינו נמצאת התמונה האורוגינלית, כשמצד שמאל נראים אנשים עומדים, נשענים על קיר חורבה רעועה, הממוקמת מדרום לאהל הציון הקדוש (ראה תמונה). ניתן לשער שזהו ביתן הטהרה, שהיה ממוקם סמוך לשער בית העלמין, שבארצות מזרח-אירופה מוקם בצד דרום (על' שו"ת חתם סופר יו"ד סי' של"ב).

ואכן, במפות של שנות ת"ר ות"ר"ד אנו מבחינים כי בפינה הדרום-מזרחית של בית העלמין, קיים מבנה, בעוד שבמפות המאוחרות יותר – אין זכר למבנה זה. ניתן להסביר זאת בכך, שהיות וכבר בזמן רבינו הקדוש הפסיקו לקבור בבית עלמין זה, כנראה הוזנח בית הטהרה עד שהפך לחורבה שאין טעם לציינה במפה. חורבה זו – לפי התמונה – שכנה היכן שכיום ממוקמת הכניסה המרכזית לציון הקדוש, וכנראה ששם היה גם שער בית העלמין.

אם כן, חסידי ברסלב באותם ימים, כשבאו לציון הקדוש – נכנסו בדיוק מהיכן שאנו נכנסים, מרחוב בילינסקי!

במפה שלפנינו, מול בית העלמין העתיק, אנו מבחינים בככר השוק, וקצת דרומה, במרכז הבתים, מצוינת האות 'N' עליה נכתב "בית הכנסת היהודי". במפה משנת תרס"ג מצוין הרחוב המוביל אל בית הכנסת כ"אוליצה ייבריסקה" (רחוב היהודים)... יצוין כי בית כנסת זה, כמו הקלויז, עדיין עומד על תילו ומצפה לגאולתו.

בית כנסת עתיק זה נחרט בדם בגזרות תקכ"ח, כאשר הסתתרו בתוכו רבבות יהודי העיר עטופים בטליתותיהם, מוכנים ומזומנים למסור נפשם על קידוש שמו יתברך. הצורך איווה גונטה ימ"ש ציוה להקים מעין חופה נמוכה בשער בית הכנסת, כאשר ליד הפתח הוצב צלב, באופן כזה שכל מי שיעבור דרכה יצטרך לשוח מעט ולהשתחוות לצלב. הכרוז יצא שכל מי שחפץ בחיים יצא מבית הכנסת, יעבור דרך אותה חופה, כשהוא משתחוה לצלב – וינצל.

באותה שעה נתקדש שם שמים באופן הנעלה ביותר: אף אחד מהיהודים, ביניהם נשים ילדים וטף, לא התפתה. כולם,

צילום אוויר משנת תש"ד

בכמה מהם, כשהם מחטטים שעות רבות במקום, ולאחר ששאל על פשר מעשיהם, נודע לו מפיהם על שאירע בימי הזעם. שנים לאחר מכן המשיכו האוקראינים ימ"ש לחלל את קדושת המקום, באמצעות בניית בתים והקמת פחונים בכל שטחו, כשבנס ניצל הציון הקדוש על-ידי ר' זאול לוברסקי שרכש את חלקת האדמה באמצעות גר צדק בשם ר' מיכל (ראה 'אור הנעלם' - קונטרס זכרון להרה"ח ר' יחיאל מיכל דורפמן, ירושלים תשס"ז) ודאג שמקום הציון יהיה צמוד לקיר מבחוץ, מה שימנע בניה עתידית. בשנת תשל"ח החליטו שלטונות ברית המועצות להקים בנייני ענק על גבי שטח בית העלמין. אלו הם הבניינים הענקיים ברחוב פושקינה 38, 44, 46 וברחוב פירוסקה 6, שנבנו תוך עקירת מאות קברים ממקומם וביזוי העצמות הקדושות. מערכה רצופת סיעתא דשמיא התנהלה אז על-ידי היהדות החרדית, וחסיד ברסלב בראשם, להצלת הציון הקדוש עצמו, אשר לפי התכנית המקורית היתה אמורה להתבצע בניה גם על שטחו. רק לאחר התערבות גדולי ישראל ולהבדיל נשיא ארצות-הברית, נגנזה התכנית המרושעת.

עם קריסת 'מסך הברזל' הקומוניסטי, והתחדשות הקיבוץ הקדוש בראש השנה באומן, התחילו עסקני אנ"ש במהלך איטי ועקבי של גאולת שטח בית העלמין. כצעד ראשון נקנה הבית אשר בחצרו ממוקם הציון הקדוש. לאחר מכן נקנו הבתים בתחתית ההר, וכמה מהמוסכים השוכנים בשטח, אך למרבה הצער עדיין קיימים מבנים מיותרים רבים על גבי השטח, מהם מבנים שברור מעל לכל ספק, כי תחתם קיימים עדיין קברי ישראל בשלמותם. כולנו תקווה ותפלה כי כל שטח בית העלמין יחזור במהרה לבעלות עם ישראל, ושוב לא תחולל קדושתו.

ואם חשבנו כי בימינו, שעה שאלפי רבבות ישראל משתטחים בהמוניהם במקום הקדוש הזה, הגיע הקץ לסכנת ההכחדה של בית העלמין, הרי שהתבדנו: במשרדי עיריית אומן נמצאת בשלבי אישור סופיים תכנית לבניית קומפלקס רב-מימדים בשטח הפנוי ששרד ברחוב פושקינה, בין מס' 38 למס' 44. בחורף תשס"ז ניסה היזם להתחיל בחפירת היסודות, אך עד מהרה נודע הדבר ברחבי תבל, ולאחר צעדי מחאה חריפים נעצרה, בינתיים, העבודה, כשהסכנה עדיין מרחפת עד היום הזה.

בשולי המאמר יש לעורר את המתהלכים בשטח בית העלמין, בפרט בימים הסמוכים לראש השנה, כשלפעמים מקימים אוהלים ומבני עראי, כי יש לנקוט במשנה זהירות בכל בניה כזו. שכן, לפעמים אפילו בחדיירה של כמה ס"מ בודדים, אפשר לפגוע בעצמות קדושות רח"ל.

ללא יוצא מן הכלל, מסרו את נפשם על קדושת ה'. בחמת טרף התנפלו הרשעים על היהודים, טבחו ורצחו ברבובותיהם, והמיתו אותם במיתות משונות ואכזריות במשך שלוש יממות.

את 30 אלף הקדושים קברו בבית העלמין העתיק, בקבר אחים, שהתנשא לשתי גבעות. לפי המקובל, מקום הגבעות היה היכן שכיום ממוקמת הכניסה הצפונית לציון הקדוש, מכיוון רחוב פירוסקה. אישוש לדבר

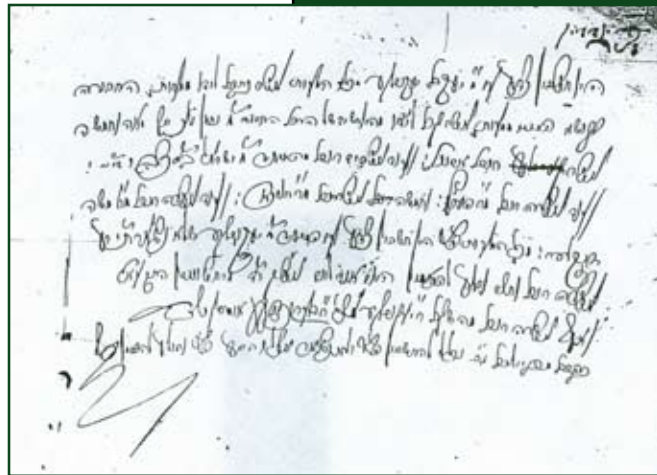
קיבלנו מר' שמואל יצחק רזנפלד, ששמע מהגוי יעקוב נוסנקו שניסה פעם לזרוע תבואה בשטח זה, ומיד כשהתחיל לחפור מצא שלדים של ילדים ותינוקות רח"ל.

40 שנה לאחר קבורת הקדושים, בחר רבינו הקדוש את המקום הקדוש הזה למקום מנוחתו: "כי שם המקום המוכן לו מששת ימי בראשית, לעסוק משם בתיקון העולם לדורות" ("מי מוהרנ"ת" ח"א ס"ו).

הסכנה מרחפת

לאור הבירור הסופי של גבולות בית העלמין העתיק, כמה מזעזעת היא העובדה שרוב הקברים שבו חוללו ונרמסו, כשהעצמות הושלכו כדומן על פני השדה. התחילו ב'מלאכה' הארורה הנאצים ימ"ש, שכאשר כבשו את העיר אומן במהלך מלחמת-העולם השנייה, חרשו את בית העלמין ומחקו כל זכר למצבות שהיו בו. האהל הקדוש נהרס בהפצצה, והשטח יושר כולו על-ידי חיות אדם. הנאצים ריכזו את כל יהודי העיר באזור הקלויז ובית הכנסת העתיק, ומשם הוצאו להורג, לאחר שהחרימו את כל רכושם.

בעת השהות בגיטו, חמקו יהודים רבים אל עבר בית העלמין והטמינו בשוליו את חפציהם יקרי הערך עד יעבור זעם. עשרות שנים לאחר מכן נהגו גויי הסביבה לחטט בשולי בית העלמין, כשהם מוצאים מדי פעם מטבעות ותכשיטים יקרי ערך. הסיפור התגלה בשנת תשנ"ב, כאשר ר' שמואל יצחק רזנפלד הבחין

מסמך ה"חברא קדישא" דאומן, המתעד קנין מקום קבורת רביה"ק

"הין חשבון צדק עם מ' יעקב יעקובקע מכל המעות אשר נתקבל לידו ממעות החבורה קדישא, היינו ממעות אשר קיבל לידו מהיורשים של הרב החסיד מ' נחמן נ"ע סך מאה וחמשה עשר רובל...

מכל המעות הנ"ל הין חשבון צדק עם הנגיד ר' יעקובקע שלא נשאר ת"י רק עשרה רובל וחצי וסילק להנאמן.

היום אור ליום עש"ק ה' מר-חשוון התקע"א."

חברת חסידים
0528-500006

חדש באומן

קייטרינג סעודות גורמה ברמה של 7 כוכבים ע"י שף מקצועי, המשמש כשף נבחר בגני חירוזים יוקרתיים ומפארים בישראל וקיב מנה כוללת: מבחר סלטים עשיר, 2 סוגי דגים, 2 סוגי בשר, תוספות, ממולאים, רטבים, חלות, שתיה ויין לקידוש.

מינימרקט אומן
050-8000-148

מהשנה תוכלו לחסוך לעצמכם את רוב הכסף שבסופיכם מוציאים ונאכל מהבית ולהשיג את המוצרים במינימרקט אומן. בשירים, עופות ודגים, לחמים ועוגיות, כל סוגי השתייה, ירקות וכלים חד פעמיים. הכל בחסונות ויעד הסטורט בפיקודו של הרב יעקב זאק.

UMANEX
050-8000-148

הקץ לאוטובוסים המייגעים!

חברת אומן אקספרס (UmanEx) מעמידה לציבור העולה לחתן חתונות, נחום ואירוע, 40 עד 45 מקומות ישיבה, שיסיעו אותכם מסיב לראשון ומזומן לקיב, ויחסלו לכם אתי המונח מפורזים ומזויזים. צוות סדרנים חיוני ויעיל. יעמדו לשיפוחכם במתחם הסרטמין, המסוב מכל - את הופיעה ויחזקו בשלבים התניה באומן, במתחם מיוחד שמר לציב.

גם אתה רוצה ראש השנה באומן בראש שקט?

קול אומן
050-8000-148

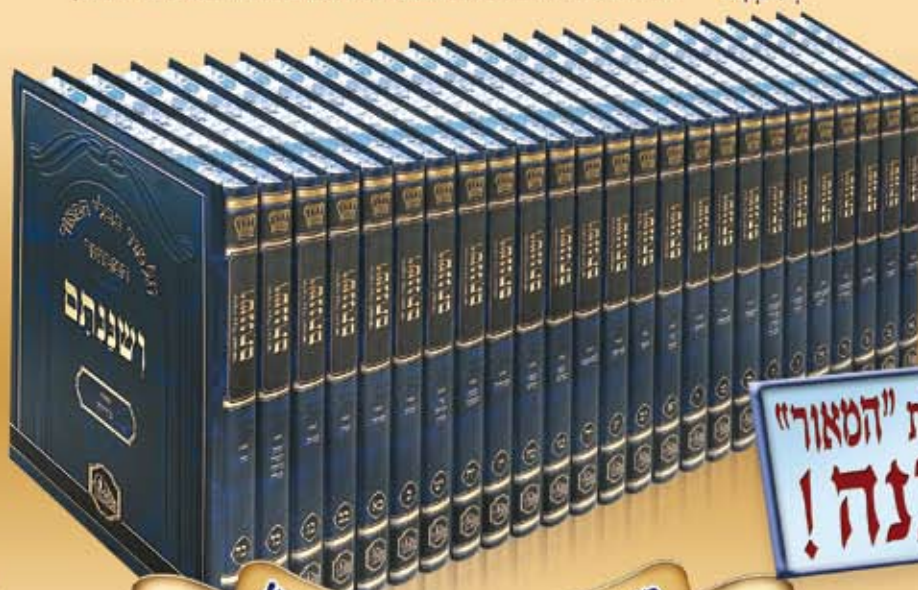
קו מידע 24 שעות ביממה, בו תוכלו לקבל אינפורמציה ושירותים, למסור שמות לתפילה בציון ולהאזין לעדכונים וחדשות בכל הנוגע לאומן ולקברי הצדיקים באוקראינה

3 שנים
1,095 ימים ולילות
32,000 לומדים
פשוט לשבת וללמוד.

שלש שנים חזי חזקה
ממשיכים ב"ישנתם"

- "ישנתם" - והגמרא המבוארת בפירוש המושגים בבחיורותו שתענוג ללמוד
- "ישנתם" - והגמרא המשמשת אלפי תלמידי חכמים, מרביצי תורה ויושבי על מדון
- "ישנתם" - היצירה שהפכה להיות נכס צאן ברזל ללומדי דף היומי, וקנים עם נערים
- "ישנתם" - היצירה המופלאה עם ליקוט מושלם מכל גדולי ישראל ללא יוצא מן הכלל
- "ישנתם" - היצירה מעוררת ההתפעלות שכבשה את עולם התורה והפכה מודל לחיקוי

סט מקראות גדולות "המאור"
ברכישת
סנוי
מתנה!

בש"ס ישנתם לומדים חבי טוב!

עם הפירוש הבהיר ב-25 פרקים

מוקד המגויים

1599-50-45-50

IN U.S.A. 1718-715-0183

office@shaslublin.org

ש"ס
"ישנתם"
54
רק ש"ה
לחודש
לכרכים הבינוניים

ש"ס
"ישנתם"
69
רק ש"ה
לחודש
לכרכים הגדולים

המקום שאלינו לא תרצו להגיע

מרפאת אומן, המקום שתשמחו לדעת שהוא קיים - נערך לימי ראש השנה: מחסני התרופות עמוסות בכל סוגי התרופות, הציוד המשוכלל כבר מוכן, וצוות מיומן דרוך לקראת הגשת טיפול ברמה גבוהה במאות מקרים של הצלת חיים. ויש גם אמבולנס טיפול נמרץ. "אנחנו מטפלים בממוצע ב-300-250 אנשים ליום", אומרים מנהלי המרפאה • אם לא תבואו לביקור, לפחות תקשיבו לסיפור

| אלחנן בינדר |

לשני המנהלים זו השנה החמישית מאז לקחו על עצמם את ניהול המרפאה, שכל אחד מאלפי הבאים אל הקודש מתפלל שלא יבוא בשעריה, אך רגוע יותר כשהוא יודע שיש לה שערים והם פתוחים ופועלים סביב השעון.

העיסוק בענייני רפואה בימים הקדושים ובמקום הקדוש, אם זה חבישת פצעים וקיבוע שברים, ואם ביצוע הנשמה והחייה לעת הצורך, אינו קל פיזית למי שבאו כחסידיים לשהות אצל רבינו. אולם חזקה עליהם, על יקירי חובשי צפת, העוסקים כל השנה בהצלת חיים ואמונים על שירותי ההצלה בגליל, הוראתם של רבני וחשובי ברסלב שהציבו לנגד עיניהם את המשימה הברוכה, והורו להם ליטול על עצמם את האחריות לניהול המרפאה, לטובת אלפי המתפללים.

בתנאים נחשלים

הרפואה האוקראינית בכללותה, וזו שבאומן בפרט, אינה רפואה מתקדמת ומפותחת כרפואה

רפוא למחלות נפש. הרופא פסע מהורהר בחזרה למסדרון, שם פגש בעוד ארבעה ממתנים - זה עם מכה טרייה וזה עם פצע, זה עם רמת סוכר מדיאגה, והוא עם לחץ דם שנסק.

הרופא העיף מבט לעבר ארבע עמדות אינהלציה הפועלות ברצף והמהמם לעצמו בהתפעלות.

לפני צאתו, נכנס למחסן התרופות ונדהם להיפגש עם מכרים ותיקים שכלל לא ציפה לפגוש כאן: מאות סוגים של תרופות המכסים את כל הסקאלה הרפואית האפשרית ניצבו לפניו במחסן, מסודרים למופת, בכמויות גדולות ונדיבות. החל מתרופות לשלשול או שעלת ועד לתרופות למחלות נדירות.

בשליחות הציבור

13 שנות פעילותה של מרפאת אומן, המנוהלת על-ידי אנשי צפת, הרב נחמן קליין והרב אביגדור לנדסמן, לא הקהה בהם את חוש ההתמסרות המוחלטת לצרכיהם הבריאותיים והרפואיים של הבאים אומנה.

זה לא סוד: לאומן מגיעים רבים שאינם חסידי ברסלב. זה גם לא סוד שלאומן מגיעים כאלו שעדיין אינם שומרי תורה ומצוות.

אחד מהם, בכיר במערכת הרפואית בארץ, פסע בשנה שעברה בהשתוממות רבה בקומת הקרקע של קרית ברסלב. מה שראו עיניו הפתיע אותו יותר מכל ההפתעות שדימה לראות באומן, שעה שהזמין את כרטיס הטיסה שלו.

בחדר המיון הוא ראה שלוש מיטות מאוישות, כשצוות רפואי מטפל במאושפזים. על מיטה אחת עמלו לתפור חתך עמוק, במיטה שניה בצעו בדיקת א.ק.ג. ליהודי מבוגר שפניו החיוורות אמרו כיסופים וקדושה, ועל המיטה השלישית שכב מישוה עם עירוי, משיב את נפשו.

בחדר האשפוז, המשיך הרופא הבכיר לטייל ולהתפעל. ממיטה אחת הביט לעברו יהודי שהיה חבוש בכל חלקי גופו עקב כוויות, במיטה אחרת שכב מישוה תחת פיקוח, עקב חשש לזיהום חמור. במיטה השלישית הורדם יהודי על-ידי

לבד, ללא כל ציוד אחר והם הופתעו, אך ראו כי אכן מדובר בעלות יקרה מאוד", אומר הרב לנדסמן. השנה נוספה הוצאה תקציבית של 15% כתוצאה מההיערכות המרפאה לאפשרות של התפשטות שפעת מקסיקו, מה שהצריך שכירת דירה נוספת, תגבור הצוות הרפואי, רכישת תרופות מיוחדות ואמצעי בידוד, כמו מסכות ועוד. "בעקבות ההדרכה שקבלנו ממשרד הבריאות, הכפלו את המקום ונפעיל ששה חדרים, חדר מיון קדמי, חדר אשפוז וחדר בידוד וחדרי עתודה למקרים של שפעת מקסיקו", מסביר לנדסמן.

אם הייתה מרפאה כל השנה

אין שום גורם חוקי או שלטוני שמחייב את הפעלת המרפאה. קיומה אינו חלק מתנאי הרישיון לכינוס העצום של מתפללים. רבני ברסלב הם שיצאו בקריאה לציבור לתמוך במרפאה, וקבעו כי מדובר בפיקוחנפש ואין זאת מליצה בעלמא, כי אם מציאות.

"לצערנו, בשבת חנוכה היה אברך בן 29 חולה אסטמה שנסע לאומן בחיים חיותו, וחזר משם עטוף בטלית, בגלל שלא היה ציוד רפואי מתאים לטפל בהתקפת אסטמה חריפה שבה לקה במהלך השבת. אם היה תקציב מספיק, היינו נותנים מענה ומתפעלים את המרפאה במשך כל השנה או לפחות בשבתות של נסיעות גדולות, כמו שבת חנוכה", אומרים המנהלים.

יוצא, אומר 'תודה רבה', ושב לשגרת עבודתו באומן, אומרים מנהלי המרפאה. מדובר על סטואציות שלפי כל צפי רפואי, לולא המרפאה היו צריכות להיות בהן החמרות בריאותיות קשות וחמורות. המרפאה שם, כדי למנוע את ההחמרה. מלבד זאת "יש בעיה מיוחדת באוקראינה, שבבתים יש סוג של אבק שמשפיע לרעה על כלי הנשימה. גם כאלו שמעודם לא סבלו ממחלת האסטמה, יכולים להיתקף בהתקפות של מצוקות נשימתיות קשות", אומר הרב קליין. "רוב המבקרים במרפאה הם חולי אסטמה חדשים וגם ישנים. מכשירי האינהלציה במרפאה אינם חדלים מעבודתם ולו לרגע".

בצמוד למרפאה מתפקד אמבולנס טיפול נמרץ היכול להזניק חולה מסוכן לבית החולים בקיב לטיפול רפואי פתאומי דחוף, המצריך רמה של בית חולים, או לחילופין להטסת החולה לארץ. "בשנה שעברה הובהל לקיב יהודי שנזקק באורח פתע לניתוח תוספתן דחוף. בזכות האמבולנס הצליחו להביאו במהירות ולנתחו לפני אסון".

"בשנה שעברה הגיע למרפאה אברך בן 29 שלקה בשיתוק פתאומי בפלג התחתון של הגוף, ללא כל מחלות רקע. אחרי התייעצויות עם גורמי רפואה בכירים התברר כי מדובר בירוס התוקף אחד למיליונים, וכי נדרשת זריקה שתיתן תוך ארבע שעות, היישר לעמוד השדרה. המרפאה קמה על רגליה והפכה עולמות, כדי להפגיש בין הזריקה לאברך שהיום הולך על רגליו כאחד האדם".

הברזים סגורים

תקציב התפעול של מרפאת אומן עומד על 80 אלף דולר לשנה.

בשנים עברו, גבו חברות הנסיעה מחיר סמלי של כחמשה דולרים מכל נוסע, כדי לממן את המרפאה. "השנה - נכון לשעת כתיבת השורות והלוואי שישתנו הדברים - אנחנו נתקלים בסירוב לשיתוף פעולה מצד החברות. גם נדיבי עם משתתפים איתנו בהוצאות, אך אין שום גוף מסוים או ספציפי שלוקח על עצמו את החסות התקציבית", מספרים קליין ולנדסמן.

מסתבר שיש הסומכים על טוב לבם של אנשי הצוות הרפואי ומשוכנעים שניתן לייבש תקציבית, והם מצידם ימשיכו לעמוד על המשמר. התרופות הנרכשות למרפאת אומן אינן מסובסדות כמו תרופות שאנו רוכשים בבית מרקחת. הן עולות כסף מלא, ללא כל השתתפות במחירים הגבוהים.

אנטיביוטיקה 'פשוטה' לדלקת שגרתית יכולה לעלות עשרות שקלים. על אחת כמה וכמה שגובה מחירים של תרופות יקרות יותר, כאלו המוזרקות היישר לוורידים, וכאלו המצילות חיים. "בשנה שעברה הראיתי לאנשים את דף הזמנת התרופות המפורט שהסתכם ב-92 אלף שקל, רק על תרופות

המערבית. בתי החולים הטובים הקיימים באוקראינה שוכנים בקיב, הממוקמת במרחק שלוש שעות נסיעה מאומן, וכשבענייני חיים ומוות עסקינן, הרי ש'הושענא שלוש שעות' יכול להיות ההבדל בין העולם הזה לעולם הבא.

צוות המרפאה אמור, אפוא, להציב אלטרנטיבה רפואית ברמה גבוהה, מבלי להסתמך על שירותי הרפואה המקומיים, עד כמה שניתן. מרפאת אומן מטיסה מדי שנה עשרה אנשי צוות רפואי מיומנים ומאומנים, הכוללים רופאים ואחים, מלבד פרמדיקים וחובשים מתנדבים נוספים, המעניקים שירות רפואי מציל חיים של עזרה ראשונה ואף יותר מזה.

"אנחנו מטפלים בממוצע ב-250-300 אנשים ליום", אומר הרב נחמן קליין, איש צפת וממנהלי המרפאה. "החל בכאבי ראש ושברים, ועד לפציעות מסוכנות, חבלות קשות, נשיכות ואפילו מכות אגרופים שהוטחו במתפללים שונים בידי אוקראינים.

"מלבד חסידי ברסלב שמגיעים לאומן כחסידים, נמצאים שם אלפי אנשים שבאו לבקש ישועה ומזור, ביניהם מאות חולים כרוניים במחלות קשות", מסביר הרב אביגדור לנדסמן. "ישנם רבים הסובלים מבעיות לחץ דם, סוכרת, וכדומה. לכל אלו אנו אמורים לתת מענה.

"כל אדם שיוצא מהמסגרת הביתית, וגם משנה את לוח הזמנים של סדר יומו ואת הרגלי האכילה והשינה, מרגיש זאת על בריאותו. להגיע לאומן יכול לארוך 18 שעות, שבהן יש גם טיסה, וגם המתנות ארוכות, נסיעות וטלטולי דרכים. כל המכלול הזה משפיע על בריאותו של אדם, אך במיוחד על בריאותו של חולה כרוני. זאת לצד התפתחויות בלתי צפויות נוספות".

על כל נשימה ונשימה

קורות המרפאה יכולות להעיד על שלל התקפי לב שנחזו במרפאה, ועל מקרים חמורים מאוד של לחץ דם גבוה או נמוך, סוכרת ומחלות נשימה. ידי הצוות הרפואי עמוסות לא אחת בלהציל חיים כפשוטו.

אולם העיסוק העיקרי של צוות המרפאה הוא במאות מקרים של חולים כרוניים, המנהלים אורח חיים רגיל באמצעות תרופות, אשר עקב שיבוש המערכות של הטיסות והצפיפות האנושית, מתפתחות אצלם בעיות המשבשות את מרקם החיים הרגיל.

מדובר על מאות מקרים בשנה של חולי סוכר, אסטמה, כלי דם, אפילפסיה, לב וכדומה, שלולא המרפאה היו מתמוטטים, ובזכות המרפאה, לפעמים בטיפול של רבע שעה, הם שומרים על הרצף הבריאותי. "היהודי ביקר במרפאה וקיבל טיפול שבזכותו הוא חוזר הביתה בריא ללא סימן כלשהו. עשר דקות של טיפול והוא חוזר לעצמו.

המלצות

< מסכות: בשל התפשטות שפעת מקסיקו, מקובל בעולם לחבוש מסכות בעת טיסות במטוסים, מאחר ותנאי הטיסות, שבהן מטבע הדברים השהייה ממושכת וצפופה ובמקום סגור, גורמים להגברת ההידבקויות.

< תרופות: חולים כרוניים יקרים, בבקשה אל תשכחו את התרופות החיוניות לבריאותכם, עקב לחץ הנסיעה. כמו-כן, אם אפשר, הביאו עמכם פירוט מתומצת של ההיסטוריה הרפואית, כדי שהצוות יקבל תמונה מלאה ויכול להעניק טיפול יעיל, מבלי להרוס חלילה.

< ביטוח: אנא, יוודא כל אחד שיש לו ביטוח רפואי מקסימאלי. אם באמצעות סוכן הנסיעות אם באמצעות קופת חולים. זאת כדי שיוכל לקבל בעת הצורך החזר על הוצאות כספיות אדירות שעלולות להפתיע.

< ילדים: על בסיס ניסיון העבר, שינוי המסגרת גורם לילדים לאבד לעתים את כללי הזהירות. אנא שמרו על הילדים ושנו באוזניהם את חובת הזהירות, לבל יחשבו כי הריחוק מהמסגרות הרגילות משמעו גם ריחוק מזהירות ושמירת נפשות.

איש חסיד היה» פרקים ממסכת חייו המופלאה

החסיד שיצא מהמערה

של החסיד הגדול רבי אלחנן ספקטור זצ"ל

מאז נכנס רבי **אלחנן ספקטור**, אברך צעיר מהעיירה מונקוביד שבפולין, לתפילת מנחה בבית החסידים הברסלבאי בוורשה, נקשרה נפשו בעולמה של חסידות ברסלב ■ **דוד ברסלב** מגולל פרקים נבחרים מתולדותיו: **נסיעתו הראשונה**, במסירות-נפש, ל'קיבוץ' באומן, **נס ההצלה** המופלא מידי פורעים אוקראינים, השיבה הביתה, הנהגת הרבנות המיוחדת, ההשפעה על אברכי ביאליסטוק, העליה לארץ-ישראל, והעבודה על **ספרי ה'חזון איש'** ■ סיפור חייו של **אוד מוצל מאש** – אחד מאלפי חסידי ברסלב שחיו בפולין, ורובם נעקדו על קידוש ה'

דוד ברסלב

צילום: ארכיון

השתומם. ואז היכתה ההכרה בתודעתו: חסידים אלה מקיימים "ולעבדו בכל לבבכם", "עבדו את ה' בשמחה", "וגילו ברעדה" – – לימים סיפר האברך, שהפך לחסיד ברסלב נלהב: "כאשר יצאתי משם אל שאון הרחוב, הרגשתי מעין ההרגשה שהרגיש רבי שמעון בר יוחאי בצאתו מהמערה. לא הבנתי כיצד מסוגלים הבריות לעזוב חיי עולם מתוקים וערבים כאלה ולרדוף כסומים בארובה, אחר הבלי עולם חולף" – –

להרוות נפש צמאה

רבי אלחנן ספקטור נולד בערב ר"ח שבט תרנ"ד, בעיירה וונגורוב, הסמוכה ללובלין, לאביו החסיד ר' דוד שלמה. מנעוריו שאלה נפשו קרבת אלוקים, והוא לא מש מאהלה של תורה. פולין התברכה בגאוני ארץ שיראתם קדמה לחכמתם, והנער הצעיר היה כרוך אחריהם, שותה בצמא את דבריהם, ואף מעלה אותם על הכתב. הוא התברך ביחוס-אבות שהתנשא עד לגדולי עולם כרבי ישראל בנו של החוזה הקדוש מלובלין, רבי ברוך, המגיד מריקא תלמיד הבעש"ט, ורבי לוי יצחק מברדיצ'ב.

בהיותו בן 18, לקחו רבי נפתלי, אב-בית-הדין בקהילת מונקוביד הסמוכה, לחתן. לאחר נישואיו התגורר בעירו של חמיו, שם שקד על התורה והעבודה כשכל דאגות העולם הזה ממנו והלאה. החותן, שהיה בן-בית אצל גדולי ואדמו"רי פולין, נהג לקחתו עימו בנסיעותיו אליהם, ועד מהרה נתחבב חתנו הצעיר על גדולי ארץ. יושב האברך העילוי בכבודו של עולם, מאומה לא נחסך ממנו, כל אשר יבקש יוגש לפניו על טס של כסף, אולם למרות הכל בנפשו פנימה חש הוא בחיסרון שאין לו הסבר. צמא הוא לחיות אמיתית בעבודת בוראו. כ'מבקש' אמיתי הוא תר ומחפש את שאהבה נפשו בחצרותיהם של אדמו"רי וצדיקי פולין, אך ימים ארוכים חולפים, ודרכו בעבודת ה' עדיין נסתרת ונעלמת ממנו.

עד לאותו יום בו ביקר בבית מדרשו של חסידי ברסלב בוורשה. מראה פניהם של עובדי ה' אלו, איש-איש בדרכו שלו, הותיר אותו נפעם, ובאותו

ארשת של פליאה הצטיירה על פני האברך הצעיר, שעה שרגליו חלפו על פני מפתן בית החסידים הברסלבאי בוורשה. לא היו שם לא פאר ולא הדר גשמי. הכל אמר פשטות. אפילו מראה השולחנות וספסלי העץ, העיד על יושנם. ולמרות הכל, הרגיש כאילו נכנס ברגע זה אל עולם אחר לגמרי. את השוני העצום בין אוירת החולין השוררת ברחובות הסואנים של ורשה, לבין נועם הקדושה שריחף בין כותלי בית החסידים, ניתן היה למשש בידיים.

מבעד לחלונות הצרים נראה גלגל החמה עושה דרכו מערבה, צובע את הרקיע בגווני שקיעה. החסידים נטלו ידיהם, חגרו אבנטיהם, ופתחו באמירת 'סדר הקרבנות' של תפילת מנחה, במתינות, כשכל מילה יצוקה בחום ובהתלהבות. ניכר היה כי מאומה אינו דוחק וממתין להם, וכל הזמן שבעולם עומד לרשותם. בתפילת שמונה עשרה, נתמלא חלל האוויר יראת המלך, עד שהאורח תהה בינו לבין עצמו: 'האם מנחה של ערב יום כיפור היא זו?!' שכן, תפילות מנחה רבות ראה בחייו, אך תפילה שכזו... הוא מחליט להישאר במקום, שמא יעלה בידו לגלות את סודם של חסידים מופלאים אלו, כמוהם טרם פגש מימיו.

בין מנחה למעריב הוסטו ספסלים מספר והוצבו ליד אחד השולחנות. התיישבו המתפללים, ואחד מן החבורה – שמאוחר יותר נודע לו שמו: רבי שלמה גבריאל – פתח ספר, והחל לומד מתוכו בלהט. גם לפני האחרים היו פתוחים ספרים זהים לשלו, והם האזינו בשקיקה לדבריו. הוא הביט בעיני המדבר, שהלכו ובערו מרגע לרגע, עד שנראו כשני לפידי אש. הדיבורים קלחו מפיו בשטף, סובבים סביב עניין אחד: עבודת ה' בחיות ובנעימות. האורח צמא עצמו מרותק לדברים. הרי את זה בדיוק הוא מחפש! כנראה משמייים כיוונו את צעדיו הנה. הוא הציץ אל תוך הספרים, עליהם התנוסס הכיתוב 'ליקוטי מוהר"ן'. 'מעניין', הרהר לעצמו, 'מעולם לא שמעתי על ספר זה'.

תפילת מעריב שלאחר הלימוד היתה אף היא מתוך התלהבות, מלווה במחיתא כף, ולאחריה, לנגד עיניו המשתוממות, נתנו כולם איש ידו ביד רעהו ופתחו בריקוד נלהב. 'מה לשמחת תורה אצל יום הכיפורים!'

רגע ידע כי מצא את אשר חיפש. למן אותו יום, היה מוצא סיבות שונות על מנת לנסוע ממנוקוביד עירו לוורשה. אחד האברכים ממתפללי בית החסידים בוורשה נאות לקבוע איתו לימוד משותף בספר 'ליקוטי מוהר"ן', ור' אלחנן הרווה את נפשו הצמאה במימי הנחל נובע מקור חכמה. חותנו ייעד לו מקום של כבוד ב'מזרח' של גאוני פולין, אך מעייניו נתונים היו לתכלית אחרת לגמרי. זה עתה גילה את דרך רבינו הקדוש, המלמד את אנשיו לברוח מכבוד ולעבוד את בוראם בצנעה ובהסתתר. רק כך יוכלו לטעום טעם 'תורה לשמה', ותפילה בדביקות ונעימות.

חסידות ברסלב בפולין הייתה באותם ימים בשיא פריחתה. תורת רבינו מצאה מסילות ללבם של אלפי אברכים מבקשי ה', והללו דבקו בו ובדרכו בכל נימי נפשם. מדי שנה היו נוסעים ברכבות לאומן, לקראת ימי ראש השנה, נענים לקריאתו "ראש השנה שלי עולה על הכל! איש בל יעדר!"

ר' אלחנן, שזה עתה התקרב לרבינו, נכסף להצטרף לנסיעה הקרובה לצינו הקדוש.

בשלהי שנת תרע"ט, ארז מעט מטלטלים, ויצא למסעו אומנה.

היו אלה ימים שבין שתי מלחמות עולם. היציבות באזור כולו, ובאוקראינה בפרט, התערערה. כנופיות פורעים הטילו חיתתם על עוברי דרכים, ויחידים בלבד מקרב חסידי ברסלב שבפולין זכו להימנות באותה שנה על ה'קייבוץ' באומן. ביניהם ר' אלחנן, וכן ר' יעקב זאב ברזסקי שהיה אז נער כבן 13, שעשו את הדרך הארוכה, רצופת התלאות.

גדוד פורעים ב'קלויז'

ההתקבצות בראש השנה של שנת תר"פ, זכורה בדברי ימי אומן ככזו שכולה מסירות נפש. אותו 'קייבוץ' לא מנה מספר מתפללים גבוה כבשנים קודמות. דוויים וסחופים התקבצו חסידים בודדים ממרחק, אחד מעיר ושניים ממשפחה, נאמנים לקריאתו של הרבי "לא יחסר איש". על ספסלי הקלויז שכבו רבים שחלו בטיפוס. אולם ראה זה פלא, בהגיע ליל "זכור ברית", נעורה רוח חדשה בין כתלי בית המדרש. כוחו של הרבי הקדוש, החזק יותר מכל תלאה וחולי, הפיח בכלם כוחות חדשים. ר' אלחנן זוכה לראשונה בחייו לטעום מטעמו של "הראש השנה של הרבי". תפילות היום קיבלו משמעות עמוקה מני עומק: "ובכן לך הכל יכתירו... ובכן צדיקים יראו וישמחו... וכל הרשעה כולה כעשן תכלה... ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה" – – –

ר' אלחנן יודע שכדאי היה להיטלטל בסערת עתים שכזו מביתו השליו אל תוככי אוקראינה הבעורת, כדי לטעום טעם "המלך", להשתתף בהכתרה הגדולה של מלך עולם, על כל יושבי תבל. השהות באומן סמוך לציון רבינו, במחיצת חסידי ברסלב הנלהבים, הטביעה חותם בל ימחה על לבו לכל ימי חייו.

הוא מחליט להישאר באומן גם ליום הכיפורים. התנאים הגשמיים אמנם מחפירים ביותר, רעב כבד שורר באזור כולו בעטיין של הקרבות בין הכנופיות, ומגיפת ה'טיפוס' משתוללת ומפילה חללים רבים. בערב יום כיפור, לאחר ימים ארוכים בהם כמעט לא הגיע דבר מאכל אל פיו, הובאה לקלויז, מאי שם, פינכת מרק חם. ר' אלחנן, עדין הנפש, נמנע מלבקש לטעום ממנה, וכי חייו קודמים לשל אחרים! וכך, נוספה

תענית היום הקדוש על תעניתו בלאו הכי. אך בנסים נסים שרד את אותם ימים, כשנחמתו היחידה היא זכייתו הגדולה להימנות על ה"ראש השנה של הרבי". ככלות הימים הנוראים, מתכונן ר' אלחנן לשוב אל ביתו בפולין. אך שוד ושבר, להוותו מתברר כי הדרכים אינן רק בחזקת סכנה, כי אם בחזקת מאבד עצמו לדעת... היו אלה ימים שלאחר גבור ידם של מורדי הצאר, שהתנקשו בחייו, וכעת היו להוטים לתפוס את רסן השלטון. כיוון שבטלה מוראה של מלכות, צצו כפטריות בכל רחבי אוקראינה גדודי פורעים שנלחמו אלו באלו, כאשר האויב המשותף לכולם הם – היהודים, שכל צד האשים אותם בתמיכה בצד שכנגד. לא פעם ולא פעמיים, הועמדו חייו של ר' אלחנן בסכנה באותם ימי עברה וזעם, אך תמיד ראה את יד ה' הסוככת ומגינה עליו.

באחד הימים של אותה תקופה, בעיצומה של תפילת שחרית ב'קלויז', התפרץ פנימה גדוד פורעים אוקראינים, תוך שאגות מקפואות דם, כלהקת חיות – יער המשחרות לטרף, ובאיומי חרב ושאר כלי משחית החלו מגרשים את כל מתפללי הקלויז, כ-50 נפש, החוצה. הם הריצו אותם משל היו עדר – צאן, אל עבר המגרש הגדול בגן סופיה שבפאתי העיר, לשם גורשו עוד קודם לכן שאר יהודי העיר. אחד מחסידי ברסלב, ר' נחמן בן ר' הירש, שמשו המסור של 'הקלויז', שהיה זקן וחלש, וכוחו לא עמד בו לרוץ בקצב המהיר עם כולם, ידיה אחר החבורה – ואחד הרשעים רצחו נפש.

נס מופלא בגן סופיה'

מתנשמים ומתנשפים מחמת הריצה שנכפתה עליהם, ורועדים מפחד ואימה, התייצבו חסידי ברסלב במגרש בגן הפתוח, יחד עם שאר תושבי אומן, וחיות – האדם החלו מפליאים בהם מכות רצח אכזריות, תוך שהם צועקים: "הודו על האמת! הרי קומוניסטים אתם!" זעקות האומללים נשמעו עד למרחוק.

ור' אלחנן, שהיה עדיין עטור בטלית ותפילין, ממשיך בתפילתו שהופרעה על-ידי הרשעים... אחד הצוררים הבחין בו, התקרב אליו בעיניים אדומות מחימה, הניף את חרבו החדה אל-על, והנחיתה בכח על ידו. ואז, התרחש נס מופלא: התפילין הקדושות שעל זרועו ספגו את איבת החרב ונבקעו, ואילו ידו ניצלה.

רשעים אלה ראו ביהודים אויבים לכל דבר, והחלו בהכנות להוצאתם להורג. לבו של ר' אלחנן פירפר – האם גזר עליו לסיים את חייו דווקא באומן, לאחר ששם נפשו בכפו על מנת להיענות לכרחו של רבינו הקדוש! שפתיו לחשו תפילה מלב נשבר: "ריבונו של עולם, אל תתנו ביד צורריו!"

ואז, קרה הבלתי יאמן. באופן בלתי מוסבר, סקר המפקד את עדת חסידי ברסלב, והחל זועק על פקודיו: "אלו אנשים הבאתם לכאן? חבורת משוגעים!" ובפנותו אליהם שאג: "קומו והסתלקו מכאן מהר!" החסידים לא המתו רגע קט ונסו על נפשם, מודים לה' יתברך על חייהם שניתנו להם במתנה.

עת צרה היתה אז ליעקב. בערים רבות נטבחו יהודים על-ידי האוקראינים האכזריים, ביניהם החסיד הקדוש רבי אלטער טעפליקער ה"ד מחבר הספר הקדוש "השתפכות הנפש" ועוד. בסופו של דבר ניצחה המפלגה הקומוניסטית במאבק על השלטון,

ומאז נסגרו הגבולות בין אוקראינה ופולין, ולא ניתן היה לחצות את הגבול בצורה לגאלית.

ר' אלחנן נותר באומן מבלי יכולת לשוב לביתו. באותם ימים החלה מתארגנת קבוצת חסידים, שהחליטה לעלות לארץ-ישראל. ר' אלחנן הצטרף אליהם. מצוידים במעט מטלטלים, החלו עושים דרכם גלית בנתיבות עקלקלות וצדדיות אל עיר הנמל אודסה. במשך פרק זמן ניכר שהו בעיר, אולם ללא יכולת להתקדם אל יעדם. התברר שאין אונייה היוצאת לארץ-ישראל. הם שבו לאומן כלעומת שבאו, מייחלים לשעת כושר, להוציא כוונתם לפועל. אולם, מעז יצא מתוק, בעטיין של נסיבות אלו זכה ר' אלחנן להישאר באומן עד לראש השנה הבא, שנת תרפ"א. באותה תקופה, סמוך לציון קדשו, ספגה נפשו את כל אוצרות הטוב שהנחיל רבינו, וגורלו נקשר אליו ואל אנשיו – לנצח.

בינתיים, במנוקוביד, חרדים בני משפחתו לגורלו. השמועות על הפוגרומים הזוועתיים המתרחשים בצד האוקראיני מגיעות לאוזניהם, והם אינם יודעים את נפשם מדאגה. באחד הימים, להפתעתם העצומה, מופיע ר' אלחנן בבית, תשוש ועייף מתלאות הדרך – לא-דרך שעבר, אך עיניו קורנות באור עילאי. הוא

בעיצומה של תפילת שחרית ב'קלויז', התפרץ פנימה גדוד פורעים אוקראינים, תוך שאגות מקפואות דם ואיומים בכלי משחית, החלו מגרשים את מתפללי הקלויז, כ-50 נפש, החוצה. הם הריצו אותם אל עבר המגרש הגדול בגן סופיה שבפאתי העיר, לשם גורשו קודם לכן שאר יהודי העיר

סיפר להם על שרשרת הנסים שליוותה אותו מרגע צאתו ועד בואו, ועל הימים המופלאים שחוה באומן בחברת חסידי ברסלב. הוא לא פסח על נס ההצלה המופלא שאירע לו, כשתוך כדי דיבור שלף מנרתיק התפילין את ה"של יד" הבקועה – עדות לחוויות הפלאיות שעבר.

במקום מסתור, מאימת הגיוס

עם עליית הבולשביקים לשלטון ברוסיה, פלשו אל שכנתם ממזרח – פולין, כשבכוונתם לספח חלקים ממנה. מנוקוביד, ממוקמת בחזית, רעמי-התותחים נשמעים מדי פעם קרוב יותר, מטילים אימה ומורך בלבבות. הצבא הפולני, שהופתע מן המתקפה הבלתי צפויה, החל בגיוס המוני של צעירים, כולל אלו שהחזיקו בתעודות 'פטור'.

ר' אלחנן, האברך הצעיר, נאלץ להסתתר שבועות

הקלויז הישן באומן, כהיום מפעל תעשייתי.

מראה פניהם של עובדי ה' אלו, איש-איש בדרכו שלו, הותיר אותם נפעם, ובאותו רגע ידע כי מצא את אשר חיפש. מאז היה מוצא סיבות שונות לנסוע ממונקוביד עירו לוורשה. אחד האברכים נאות לקבוע איתו לימוד משותף בספר 'ליקוטי מוהר"ן', ור' אלחנן הרווה את נפשו

השנה של שנת תרפ"ג, השתוקק לנסוע לאומן. באותה עת עשו מספר חסידים, ביניהם ר' אהרן לייב ציגלמאן, השתדלויות שונות לארגן נסיעה לאומן, אך כיוון שנוהגים בקהילות הקודש שבימים הנוראים שוהה רב הקהילה בצוותא עם בני עדתו, לא ידע ר' אלחנן לשית עצה לנפשו – היוכל לוותר על התיקונים הנפלאים הנעשים על-ידי 'אש בני ישראל' ביום הרת עולם??

הוא שיגר מכתב לגאון החסיד רבי מרדכי הלבנשטאם, מגדולי חסידי ברסלב, שכיהן כרב בעיר סוקולוב, ובו שטח לפניו את שאלתו: "מה אעשה אם בני עדתי ירצו למנוע ממני את הנסיעה?" בתשובה כתב לו רבי מרדכי: "...ואודות חששות מה שבני עירו לא יסכימו לזה – אין חשש כלל, רק קודם ראש-השנה לקראם וליקח קוויטלאך מכל העיר, שמם ושם אמם, להזכירם לטובה אצל שר העולם העושה ראש-השנה – ואז יתרחם כולם לזה, כי יהא להם לטובה בזה ובבא; ושלוחו של אדם כמותו, כמו שהיה אנשי-מעמד בעת שבית המקדש היה קיים – עבור כל ישראל".

למותר לציין שגם רבי מרדכי עצמו נהג לנסוע בכל שנה לאומן לראש השנה, כל עוד התאפשר הדבר, על אף היותו רב בעיר ואם בישראל.

במשך הזמן, רצה חמיו של ר' אלחנן, כי יעבור עם בני משפחתו לדור קרוב יותר אליו. הוא השתדל כי יתקבל כרב בעיר ינדזשיב. למרות הפצרותיהם של יהודי ממונקוביד, שאהבוהו ללא גבול, לבל יעזבם, נאלץ לעבור להתגורר בינדזשיב ולכהן בה כרב.

בעיר זו, שלא בכבודמתה, נמנע ממנו לשבת בשלווה על התורה והעבודה. נכוננו לו מאבקים מרים נגד רוחות ההשכלה והמודרניזציה האירופאית, שחדרו אל לבם של רבים ועקרו אותם משורשם. ר' אלחנן, שהיה מטבעו

ארוכים במקום מסתור, מאימת הגיוס. בנו ר' דוד שלמה, שהיה אז ילד צעיר, סיפר על אותה תקופה: "זכורני את הקהל מתאספים בבית הכנסת שבעיירה, להתפלל ולזעוק על נפשם. ברקע נשמע רעש פגזים. כל האנשים תפסו מחסה מתחת השולחנות והספסלים, ורק סבי רבי נפתלי, רב העיר, עומד לבוש בקיטל ועטוף בטלית לפני התיבה, וחוזר שוב ושוב על המזמור 'למנצח... יענך ה' – תשעים ואחת פעמים, כשכל הקהל אומר אחריו בקול בכי גדול"... מאוחר יותר התרחקה זירת הקרב מעיירתם, והתושבים יכלו לנשום לרווחה, למרות שרכושם נבזז בידי החיילים.

כשוך הקרבות, עקר חמיו של ר' אלחנן, רבה של ממונקוביד, ועבר להתגורר באוסטרובנה. למרות סירובו של חתנו, השאירו למלא את מקומו. בלית ברירה, קיבל ר' אלחנן על עצמו את עול הרבנות.

בית חותנו, שהפך עתה לביתו, שכן בתחומו של יער עבות, שאלונות ארוכי פאות התנשאו בקרבו לגובה רב. בין ענפיו קיננו ציפורים, ממלאים את חלל האוויר בשירתם המרנינה. בלב-ליבו של היער זרם נהר מים-חיים, וקול זרימתו השקטה התמזג בקול איוושת הרוח שהניעה את צמרות העצים. הוד קדומים שורה על מקום מופלא זה. מדי יום עושה ר' אלחנן את דרכו אל תוככי היער, שם קבע לעצמו מקום להתבודדות. הרחק מהמולת היישוב הוא עוסק בעבודת בוראו בתפילה ושירות ותשבחות, כאשר איש אינו יודע על מקום הימצאו, מלבד בנו הקטן המתלווה אליו לעיתים.

לפרקים, נוסע הוא לוורשה, להתוועד עם ידידיו חסידי ברסלב. או-אז פושה הוא את בגדי רבנותו ונוהג בפשטות, לבל תזוה דעתו עליו נגד חבריו. פעם, נסע יחד עם ידידו, החסיד ר' בן ציון אפרט - לליז'נסק,

הרב ברח בערב שבת

בתקופת היותו רב בממונקוביד, כאשר קרב ובא ראש

הגבולות בין אוקראינה ופולין נסגרו, ולא ניתן היה לחצות את הגבול בצורה ליגאלית. ר' אלחנן נותר באומן מבלי יכולת לשוב לביתו. באותם ימים התארגנה קבוצת חסידים, שהחליטה לעלות לארץ-ישראל. ר' אלחנן הצטרף אליהם, והם עשו דרכם רגלי, בנתיבות עקלקלות וצדדיות, אל עיר הנמל אודסה

אלחנן מחדש כיסופים לארץ-הקודש.
עוד בהיותו באומן השתוקק לעלות ארצה, ועתה
החל נוקט בהשתדלויות כדי להוציא את כיסופיו לפועל.
גם כאן ראה כיצד השגחה פרטית מסייעת לו בכל צעד.
בעזרת חסידי ברסלב בארץ-ישראל, קיבל היתר עליה,
ועוד באותה שנה זכה לדרך על אדמת ארץ-הקודש.
בנו הצעיר, דוד שלמה, שלא קיבל אשרה כזו, נותר
בישיבת ברסלב בוורשה, כשבירו נותרו כתבי-ידו של
אביו, עם חידושי-תורה (את רובם העלה ר' אלחנן
באש!) שלוש שנים לאחר מכן, זמן קצר לפני פרוץ
מלחמת-העולם השנייה, הצליח הנער להגיע לאמריקה,
אל סבו, ומאוחר יותר הביא את כתבי אביו לדפוס
בספר 'גנזי אבא'.

בארץ-ישראל עמד ה'חזון-איש' על היקף בקיאותו
של ר' אלחנן, ומסר לו את ספריו להגהה בטרם הובאו
לדפוס. באחד ממכתביו אליו כתב: "חזק בתורה
וקנייניה, ותהא דעתך נוחה תמיד בחכמתך, ולבך שמח
בשעשועי התורה, ועיקר העבודה בשמחה, כי באמת
אין כל עצב בעולם למי שמכיר אור האורות של האמת,
ונשמת... תבינהו" ('אגרות חזון איש' לו).

לאחר עלותו ארצה, כאשר פרצה מלחמת-העולם
השנייה, החלו מגיעים חלקי שמועות על הזוועות
שמעוללים הנאצים ליהודי אירופה. ר' אלחנן חרד
לגורל בני עמו, ובפרט לידידיו חסידי ברסלב בפולין.
באחד ממכתביו ששיגר באותה תקופה לבנו, הוא זועק
מרה: "מי ידע מה נעשה עם כל הקיבוץ הקדוש, אנשי
הבעל-תפילה אשר הרוח סערה פיזר אותם... ומי ייתן
והיו בחיים על כל פנים. לעת עתה, אין שומעים מהם
כלל, רק מאיזה אנשים יחידים קיבלנו פריסת שלום
על ידי בחור אחד שבא עם ילדי טהרן, בנו של ר' יצחק
אייזיק, המוהל מפראגה, אבל הוא אינו יודע רק מאיזה
אנשים שנמצאים ברוסיה: אביו, ר' בן ציון אפרט
והרשל לסקר, ויותר אינו יודע, כי הוא ואביו ברחו
תיכף מוורשה והיו כל הזמן ברוסיה".

ר' אלחנן היה אוד מוצל מאש, אחד מאלפי חסידי
ברסלב הנאמנים בפולין, שלא היה להם בעולמם, אלא
עבודת בוראם מתוך דבקות עצומה ברבינו הקדוש,
ורובם נהרגו על קידוש שמו יתברך.

כ-40 שנה זכה ר' אלחנן לחיות בארץ-ישראל.
כמו בפולין ובאומן, אף כאן המשיך בעבודתו הקדושה
בשפלות רוח, בהצנע לכת, ובמאור פנים בלתי מצוי,
כזה השייך למקורבי רבינו, עד לפטירתו בכ"ב בטבת
שנת תשמ"א.

רבי בן-ציון אפרט ז"ל

מבית מדרשה של נובהרדוק – נר לרגליהם. בעיירה זו
התגורר רבי יעקב ישראל קנייבסקי, מי שנודע לימים
בשם ה'סטייפאלער'. עיניו המעמיקות נחו על האברך
הנחבא אל הכלים, והוא מצא בו אדם כלבבו, שירתו
קודמת לחכמתו. יחד למדו בחברותא תקופה ניכרת.
ר' אלחנן, בראותו את עבודת המידות המתמדת של
אברכי ביאליסטוק, גילה בפניהם את עצותיו העמוקות
של רבינו הקדוש, ובראשן "התבודדות ושיחה בין
אדם לקונו" שבכוחה לטהר את הלב מכל מידה רעה
ולקרבו אל בוראו (לימים, ידוע היה ה'סטייפאלער'
זצ"ל בחיבתו הגדולה לספרי רבינו, בפרט לספר הקדוש
'ליקוטי תפילות' – בזכות היכרותו עם ר' אלחנן).

אוד מוצל מאש

בשנת תרפ"ז הוצע לו על-ידי החסיד ר' אליהו
קוטיינר, מנהלה של ישיבת 'תורת אמת ואמונה'
דחסידי ברסלב בוורשה, להשקות מתורתו לצעירי
הצאן. ר' אלחנן נענה בשמחה, ומאז ועד עלותו ארצה
לימד תורה לתלמידים באותה ישיבה קדושה שבין
כתליה הסתופפו צעירי חסידי ברסלב בפולין, דבקים
בתורה ועבודת ה' בדרך רבינו.

בשנת תרצ"ו, שלוש שנים לאחר עליית הכורת
הנאצי לשלטון בגרמניה, תקופה קצרה טרם הקדירו
עננים שחורים את שמי פולין, החלו ליקוד בלבו של ר'

רך כקנה, ומאידך גיסא ידע את כובד אחריותו של רב –
המתין לשעת כושר לעזוב את משרת הרבנות.
בשנת תרפ"ה הרימה האנטישמיות ראש בפולין.
חותנו של ר' אלחנן גמר אומר לעזוב את פולין
ולנדוד ליבשת אמריקה, להכשיר את הקרקע, ולאחר
מכן להעלות לשם את חתנו ובני ביתו. הוא לא גילה
לחתנו כי בכונתו להשאירו במקומו לשמש ברבנות
אוסטרובה, אלא רק הודיע לראשי הקהל על בוא חתנו
ממלא-מקומו. ר' אלחנן שהגיע להיפרד מחמיו יחד
עם שאר אנשי העיר, התכוון לשבות באוסטרובה
בשבת. אולם, בערב שבת גונבה לאוזניו השמועה כי כל
תושבי העיר נוטלים חלק בהכנות הקדחתניות לסעודה
הגדולה המתקיימת בליל שבת, לכבוד בואו של הרב
החדש שאינו אלא הוא...

הוא לא התמהמה רגע אחד, עלה על העגלה
הראשונה שנקרתה לפניו, שילם שכר כפול לעגלון ושב
לעירו.

לא חלפו ימים רבים, ור' אלחנן מחליט לנטוש לגמרי
את הרבנות. נפשו נכספה לעבודת ה' בצנעה ופשטות,
הרחק מכל גינוני כבוד. הוא הרחיק להתגורר במקום
בו לא יכירוהו, בעיירה ביאליסטוק הממוקמת קרוב
לגבול פולין-ליטא.

מרכזן של ישיבות נובהרדוק בפולין באותם ימים
היה בביאליסטוק. בראש חבורת התלמידים מבקשי ה'
עמד הגאון הצדיק ר' אברהם יפה', כאשר דרך המוסר

עירוב חוצה גבולות

מדוע משתמשים באומן בעמודי חשמל לצורך העירוב? למה ישנם גבולות שאינם מופיעים במפת העירוב? ואיך קרה שאנשים שהלכו לבדוק את העירוב לא מצאו עמודים וחוטמים? ● הגאון החסיד ר' אליעזר יהודה קעניג שליט"א, העומד בראש 'ועד העירוב' באומן, מסביר מדוע העירוב של אומן יותר מהודר מאשר העירובין של רוב הערים החרדיות ● וגם: איזו בקשה רצה הגאון ר' יעקב בלוי שליט"א, חבר בד"צ העדה החרדית, להגיש לחברות הגז בארץ-ישראל

| מאיר לוינגר |

לטלטל את המפתח, רבים השאירו את דלת דירתם פתוחה, ובשובם מהתפילה מצאו כי 'אורחים' בלתי קרואים פלשו למקום והעלימו כל אשר יכלו. חמורים יותר היו המכשולות מחוסר ידיעה. רבים וטובים, הנוהרים על קלה כבחמורה, עמדו בפני מצב חדש בו אינם יודעים הלכות בסיסיות ביותר, ונכשלו לפעמים בשוגג באיסור דאורייתא.

במשך כמה שנים נעשו ניסיונות להקים עירוב מהודר, אך העוסקים בכך העלו חרס בידם. ברוב הפעמים העירוב לא החזיק מעמד אפילו שעות ספורות, לאחר שהמקומיים גנבו את העצים לצורך הסקה.

לקראת ראש השנה תשנ"ו, הצליח הרב קעניג, לראשונה, במימון של אחד מאנשי החפץ בעילום שמו, להקים עירוב מהודר ביותר, לאחר שבדק את השטח במשך תקופה ארוכה, ושרטט תוואי בו אפשר להקים עירוב מהודר שבמהודרים.

כ-14 שנים תחת ידיו האמונות של הגאון החסיד ר' אליעזר יהודה קעניג שליט"א.

מי שרוצה להבין עד כמה עלינו להודות לה' יתברך, עליו לחזור כ-20 שנה לאחור - לשנים הראשונות שלאחר נפילת 'מסך הברזל' והתחדשות הקיבוץ באומן.

לוותיקים מבינינו זכורים היטב השיעורים בהלכות 'הוצאה' שנלמדו לפני ראש השנה, בעוד לתושבי ארץ הקודש הדבר היה חדש לחלוטין. שכן, בכל הריכוזים החרדיים קיימים עירובין מהודרים, והקהל לא היה בקי בהלכות אלו. אך בהעדר עירוב באומן, היה אסור לטלטל דבר מחוץ לדירת האכסניה או לבית-כנסת. תארו לעצמכם, יום טוב ראשון שחל בשבת - אם השארתם את המחזור בבית והתקדש החג, לא יהיה לכם מחזור בבית הכנסת עד למחרת בערב. את מפתח הדירה אסור לטלטל, ואם יורד גשם אסור לכסות את השטריימל בניילון... וכן הלאה. מחוסר אפשרות

מה הייתם אומרים לו נקלעתם כמוני למחזה שכזה: ירבתי באוטובוס שעמד במחסום המשטרה ברחוב 'שלום עליכם' באומן, בואכה הציון הקדוש. מבעד לחלון צדו עיני שלושה אברכים עומדים בשדה ופשוט משחקים... זה מרים ענף עץ, חברו מנענע כמה גזעים, וכך הלאה... חשבתי - וכי באומן משעמם להם? כשהתבוננתי טוב יותר, לא האמנתי למראה עיני: היו אלו אברכים מוכרים כבני עליה, ממש משכמם ומעלה, יראי ה' העמלים בתורה ועבודת ה' מחצות הלילה ובמשך היום כולו.

החידה נפתרה כאשר המבוגר מביניהם הוציא מחיקו מכשיר מדידה, והחל מודד את הגדר הקטנה, הסמוכה למקום. שלושה זוגות עיניים בדקו מהו המספר המופיע על המכשיר, ומיד ניטש ביניהם ויכוח הלכתי סוער.

היו אלה שלושת החברים בוועד העירוב של אומן, אשר היו שקועים בעבודתם הקדושה, המתנהלת זה

בעירוב באומן ישנם הידורים וחומרות הלכתיות יותר מאשר בעירובין ברוב הערים החרדיות בארץ. לא נראה את הקורא במושגים בהם בקיאים לומדי עירובין, רק נציין לדוגמה כי באומן העירוב נעשה בצורה של "עומד מרובה על הפרוץ", דבר המבוצע בדרך כלל רק בעירובין פנימיים לחומרא, וכן עוד חומרות רבות שאין כאן המקום לפרט.

חשוב לציין כי באומן צריך לקחת בחשבון את תנאי המקום, והסיכונים הכרוכים בכל הצבה של עמוד עירוב או צורת הפתח. כיוון שכך, ההידור החשוב ביותר הוא, שהעירוב יהיה עמיד לאורך זמן, שהרי אם במשך השבת יגיעו גויים ויהרסו את צורת הפתח, עלולים רבבות להיכשל בחילול שבת. לצורך כך בוצעו סידורים מיוחדים המסווים את תוואי העירוב, שלא יבולט ללא צורך, כשברוב רובו של העירוב נמנעו מלעשות "צורת הפתח" כנהוג בארץ, וחלף זאת משתמשים בגדרות ותילים

קבועים, אותם אין אפשרות להרוס במחיר-יד. ברור גם שעדיף לבצע עירוב על שטח יותר גדול ולהציל כמה שיותר אנשים מחילול שבת, מאשר להחמיר לפעמים כדעה יחידאית ולעשות עירוב על שטח קטן יותר, או באמצעים העלולים להיהרס בקלות. מה גם שבמקומות רגישים העירוב מגובה בדרך-כלל במחיצה נוספת מרוחקת, כדי שאפילו אם יגרם נזק, עדיין יישאר העירוב בכשרותו.

היו מקרים, מעיר הרב קעניג בחיך, שאנשים הלכו "לבדוק" את העירוב ללא תיאום, וכאשר בדקו את התוואי המופיע במפה ולא ראו שם עמודי עירוב וחומים תלויים, הגיעו בטענות שאין עירוב במקום, בה בשעה שלפי ההלכה, באם גבולות העירוב הם גדרות, תילים או בנייני קבע, הרי שהוא מהודר יותר מ"צורת הפתח".

"מקרים מסוימים מופיע במפה גבול העירוב במקום מסוים, כשהאמת היא שהגבול רחוק יותר ומקיף

יותר, אלא שמכמה טעמים נמנענו מלציין זאת במפה. לדוגמה נציין שיש שטח מסוים ליד מתחם האוהלים שבמפה הוא מצוין כמחוז לעירוב, למרות שהוא מוקף במדרון תלול המהווה "תל המתלקט" (בעת הכשרת המקום, אחד מחברי ועד העירוב כמעט ונפל במורד המסוכן...) וזאת משום שמכמה סיבות אין להסתובב במקום ללא צורך.

"היו גם כאלו ששמעו שמשתמשים בעמודי חשמל לצורך העירוב, ובאו לערער שכל הפוסקים אסרו זאת. אך הם לא ידעו שהעמודים באומן בנויים בצורה שונה, וישנן פלטות ביטון הצמודות לעמוד, שהן אלו שמהווים עמודי 'צורת הפתח' באופן שהחוט עובר 'על גביה', ולא העמוד עצמו בצורה שנאסרה. זאת דוגמה נוספת, הממחישה עד כמה צריך להיות מנוסה ובקי בהלכות אלו לפני שמביעים עמדה זו או אחרת".

"להיכן הולכים כאן?"

הנסיעה ההיסטורית לאומן של הגאון ר' יעקב בלוי שליט"א חבר בד"צ העדה החרדית

מספר הגה"ח ר' אליעזר יהודה קעניג שליט"א: היה זה בשנת תשנ"ט. העירוב עמד על תילו מזה כארבע שנים, וחיפשנו רב מובהק, בעל ניסיון מוכח בעירובין, שיבדוק את העירוב ויחווה דעתו - האם אמנם הכל נעשה בכשרות כדת. הבחירה נפלה על הגאון האדיר רבי יעקב בלוי שליט"א, חבר בד"צ העדה החרדית והרב האחראי על העירוב בירושלים, זה עשרות בשנים.

היציאה לדרך היתה בצהרי יום שלישי, כ"ח מנחם אב. מגיעים לאומן בחצות הלילה, נכנסים לדירה, ואני מתחיל להכין משקה חם לרב, תוך שאני מציע לו לנוח... הוא פותח את דלת הדירה, מסתובב לעברי ושואל אותי: "להיכן הולכים כאן?"

לא הבנתי את שאלתו, האם כוונתו כעת, בחצות לילה, ללכת לראות את העירוב? עניתי לו: "אי-אפשר לראות עכשיו שום דבר!" והוא שאל אותי בפליאה: "וכי אין שם תאורה?" עדיין לא קלטתי את כוונתו, וכשראה שאני תוהה

על דבריו, המשיך: "וכי כדי לראות את פניך באתי עד לכאן?! היכן הציון?!..." ניסיתי לשכנע אותו לנוח, הרי הרב אינו אדם צעיר... אך הוא התעקש: הולכים לציון!

אנו נכנסים להיכל הציון, והוא שואל אותי: "מה הסדר המקובל כאן?" עניתי לו כנהוג אצלנו: הפרשת פרוטה לצדקה, אמירת העשרה מזמורים וכו'.

לא האמנתי למראה עיני. הרב עומד בציון כשלושת רבעי שעה, ואומר 'תיקון הכללי' בבכיות ובדמעות שלישי, בהתעוררות שאין כדוגמתה... אחר תפילת ערבית עליו לדירה ונחנו קצת. למחרת, אחר התפילה, בילה שוב שעה שלמה בציון בתפילות ותחנונים.

בשעה תשע בבוקר הלכנו לראות את העירוב. היה זה יום קייץ, כ-40 מעלות חום נמדדו, והוא הלך איתי ברציפות עד שתיים בצהריים. חמש שעות רצופות! עברנו על כל תוואי העירוב, כשהוא מתפעל בכל רחוב מחדש, כיצד הצלחנו

להתגבר על בעיות מוכרות, וכיצד הצלחנו להדר בהידורים מפתיעים.

לדוגמה: כשראה כיצד התקינו את צורת הפתח על יד צינורות הגז החולפים מעל לגגות הבניינים, התבטא בבדיחותא שבכוונתו להגיש בקשה לחברות הגז בארץ להוביל את הגז בצורה כזאת שתקל על בניית העירובין... בכמה מקומות צללנו לעומק ההלכה, וביררנו את כל השיטות לראות האם צריך לשנות משהו.

למחרת, ביום חמישי, חזרנו הביתה לירושלים עיה"ק ומאז הוא מודה לי רבות על הנסיעה הזו. עם שובו ארצה חיווה דעתו בפירוש בפני זקני וחשובי אנ"ש שהעירוב מהודר בתכלית, ושהוא בוצע בצורה הטובה ביותר שניתן לעשות.

לפני כשנתיים שלח את בנו הגאון ר' חיים יוסף שליט"א, מו"צ העדה החרדית ומרבני העירוב, שיעבור שוב על העירוב. גם בפעם הזו ההשקעה רבת השנים הוכיחה את עצמה והעיד בכתב שהעירוב הוא מהודר ביותר, לפי כל השיטות.

מימון העירוב - סגולה בדוקה ומנוסה

הקמת העירוב כרוכה בהוצאות עצומות, כאשר אלפי דולרים מושקעים רק ברכישת החומרים, ללא חישוב הנסיעות, הפועלים וכו'. זה כ-17 שנה שהעירוב עומד על מכונן, ההוצאות מתרבות משנה לשנה, ובסייעתא דשמיא מכוסות כל ההוצאות על ידי נדיבי לב. בשנה הראשונה היה זה נדיב אחד שכיסה ביוזמתו את רוב ההוצאות. לאחר מכן, בהשתדלות הגאון החסיד ר' נתן צבי קעניג זצ"ל, אביו של הרב אליעזר יהודה קעניג, מימן את העירוב הרב החסיד ר' יחיאל מיכל דורפמן זצ"ל, עד לשנה האחרונה לחייו. מאז פטירתו של ר' מיכל, אין גוף או גורם שמממן את העירוב, ובחסידי שמים מדי שנה ישנם אנשים הנרתמים וממציאים את הסכומים הנדרשים.

מקובל מצדיקים שהשתתפות בהוצאות העירוב היא סגולה בדוקה ומנוסה רבת שנים להיפקד בזרע של קיימא. באידיש קיים פתגם האומר "א עירוב מאכט מען זאל טראגן". המילה 'טראגן' משמעה גם היתר הטלטול וגם להיפקד בפרי בטן. כמו כן 'עירוב' הוא אותיות 'עבור'. בנוסף הוא גם סגולה להמתקת הדינים, כדברי חכמי הקבלה ש"עירוב" הם אותיות עב - ר"ו שהן חסד וגבורה.

בהקשר לזה מספר הרב אליעזר יהודה: "לפני כשנתיים, לאחר פטירתו של ר' מיכל, פנה אלי מיוזמתו אברך אחד ששנים רבות לא נפקד בזרע של קיימא, והפציר בי שהוא רוצה לקחת חלק בהוצאות העירוב. ואכן הוא היה זה שמימן את רוב ההוצאות. כעבור תקופה קצרה הוא נפקד בזרע ברח"ה, ויהי לפלא".

מען למשלוח תרומות: "בית מדרש להוראה דחסידי ברסלב" ת.ד. 57554 עיה"ק ירושלים
הרב אליעזר יהודה קעניג ת.ד. 57554 עיה"ק ירושלים ת"ו (ולציין 'עבור העירוב')

באומן ניתן למסור בכתובת: פושקיא 27/43

בחודש מנחם אב שנת תשנ"ט יצא הגאון האדיר ר' יעקב בלוי שליט"א, חבר הבד"צ העדה החרדית, והרב האחראי על מחלקת העירובין של העדה החרדית בירושלים, יחד עם הרב קעניג לאומן, בדק מקרוב את כל תוואי העירוב וחיווה דעתו כי העירוב מהודר בתכלית ואפשר לסמוך עליו לכל הדעות (ראה מסגרת).

מאז, כל העירוב מתנהל על פי הוראותיו. מדי שנה משתנה שטח העירוב לגמרי, ויש צורך להכשיר תוואי חדש. עם בדיקת השטח נערכת רשימת שאלות, הרשימה נשלחת אל הגר"י בלוי, והוא מורה מה לעשות, על כל דבר בפרוטרוט. גם בעת העבודות בשטח, יש קו פתוח עימו, וכל התלבטות נפתרת במהירות, כשהחברי הוועד מתפעלים - בנוסף לגאונותו העצומה - גם מהניסיון העשיר שרכש במשך עשרות שנות העמידה בראשות מפעל העירוב הירושלמי.

מלבד הפרויקט המורכב של העירוב הענקי לימי ראש השנה, הקים הרב קעניג עירוב פנימי, המתפרס על פני הרחובות הסמוכים לציון בלבד. עירוב זה מתוחזק במשך כל ימות השנה, ומדי ערב שבת עובר יהודי ירא-שמים על פני כל תוואי העירוב, תוך כדי שהוא עומד בקשר עם האחראים, במידה ויש צורך בתיקון או שיפור כלשהו.

מחוסר אפשרות לטלטל את המפתח, רבים השאירו את דלת דירתם פתוחה, ובשובם מהתפילה מצאו כי 'אורחים' בלתי קרואים פלשו למקום והעלימו כל אשר יכלו. חמורים יותר היו המכשולות מחוסר ידיעה. רבים וטובים עמדו בפני מצב חדש בו אינם יודעים הלכות בסיסיות ביותר

לקראת ראש השנה תשס"ט, החליט הרב קעניג להקים 'ועד העירוב'. הצורך בהקמת הוועד נבע לאחר

שנוכח כי העבודה מסתעפת, הקהל גדל משנה לשנה, השטח משתנה בכל הכיוונים, העבודה גדלה - ועמה השאלות מתרבות וכבד המשא עבור אחד. לכן נבחר צוות של תלמידי חכמים מופלגים מאנ"ש, הראויים להוראה ומתמחים בהלכות עירובין, כדי שיעמדו לעזר בהתייעצויות ההלכתיות, בהערות והארות בנות לטובת הכלל, וכן כדי שהעירוב יהיה יותר נגיש לציבור, שיהיה את מי לשאול ולברר אודות העירוב.

חברי הוועד הם: הרב נחמן זאב פראנק, הרב שמעון מן והרב נתן פיישר. הקשר שלהם עם הרב קעניג אינו רק בימים הסמוכים לראש השנה; במהלך כל השנה הם נמנים על לומדי 'כולל הוראה חושן משפט' בראשותו. גם בעת שנועדנו עמו לצורך הכנת הכתבה, נוכחו אף הם והעירו והאירו.

התגובות להקמת הוועד היו נלהבות. הקהל הרגיש שהעירוב הוא 'העירוב שלו' וכי אפשר לסמוך עליו ללא פקפוק. תועלת רבה צמחה מכך שנוספו שטחים נרחבים, לפי דרישת הציבור, כשהחברי הוועד עומדים על המדוכה, כיצד ואיך להוסיף - והכל בהכוונתו של מורה דרכם, הרב אליעזר יהודה קעניג שליט"א. ■

חברי הוועד:

הרב אליעזר יהודה קעניג שליט"א יו"ר
הרב נחמן זאב פראנק שליט"א
הרב שמעון מן שליט"א
הרב נתן פיישר שליט"א

מפת העירוב | ראש השנה תש"ע

במקום שנעלי-תשובה עומדים» על הבדלי התמיסות בין הקהילה החרדית

הכל בגלל

סרט בכיפה

ובין קהילת בעלי-התשובה וכיצד ניתן לגשר עליה ■ שיחה על קו-התפר

מה באמת מסתתר מאחורי סירובו של מנהל התלמוד-תורה החרדי לקבל לשורותיו את בנו של בעל-התשובה המקפיד על קלה כחמורה, על חרדים שאינם מלאכים, על קודים התנהגותיים שלא-תמיד נהירים די-הצורך ועל בעלי-תשובה שלא התנתקו לגמרי מעברם. ■ וגם: מה עדיף, התמזגות מלאה בקהילות החרדיות או הקמת קהילות עצמאיות שימנעו התחככות מתמדת ואי-הבנות ■ שיחה **מעמיקה ונוקבת** עם הרה"ח ר' **שמעון טייכנר** שליט"א, על היחסים שבין 'העולם החרדי' לבין 'עולם התשובה' ■ **מפגש עולמות**

ישראל הרמתי |

צילום: נחמן וייס

או מעשי: אם החוג שלו הוא חוג שקולט בעלי-תשובה - או אם הוא עצמו בעל-תשובה - כי אז ההתמודדות היא מעשית, לפעמים יום-יומית. אבל גם אם לא, עדיין שותפים לאותו עולם אמוני, נתקלים שני הצדדים זה בזה על כל צעד ושעל.

האומנם 'עולמות' נפרדים?

אם בכל העולם כך - בחסידות ברסלב, הממוזגת כולה משני העולמות האלה, על-אחת-כמה-וכמה. מחד גיסא, קהילות חרדיות מפוארות, שורשיות וסגורות. ומאידך גיסא, קהילות נהדרות שנוסדו על-ידי בעלי-תשובה ולמען בעלי-תשובה, קהילות המצמיחות פירות לתפארת.

ההגדרה 'עולמות' נזכרת שוב ושוב לאורך הדברים. כי אכן, הציבור גדול ומגוון מאוד, והוא נחלק למחנות, לתתי-מחנות ולתתי-תתי-מחנות. בעוד אלה מחייבים הטמעות ההדדית, אלה שוללים אותה. וכאשר הללו מעודדים בניה-עצמית, אחרים מתנגדים לה. ובשוליים, כמו בכל חברה, ניצבים 'השוליים', שדומה כי השפעתם גדלה ביחס הפוך לחשיבותם האמיתית, ושמעשיהם משפיעים, השפעה מופרזת, על יחסי שני הצדדים.

היינו רוצים להרגיע ולומר כי אמנם אין כאן שני 'עולמות' שונים ונפרדים; כי ההגדרה הזו הוקצנה מלכתחילה, רק לשם חידוד הדברים. ואולם אם נאמר כך, נחטא לאמת. יתרה מזאת, הסכנה הגדולה היא שהחשש ההדדי, המבוכה וחוסר ההבנה יחריפו וילכו, ואזי יהיו אלה, חלילה, שני עולמות המנותקים לגמרי זה מזה.

אנו תקווה כי מאמר זה יתרום, ולו במשהו, לקירוב בין שני 'העולמות' עד לטשטוש ולמחקית הגבולות המפרידים ביניהם. על הפסוק 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק', שואל בעל 'האור החיים' הקדוש, מדוע נכתב הפסוק בכפל לשון - שהלא אם 'יצחק בן אברהם', ברור מאליהו ש'אברהם הוליד את יצחק'!?

ובין ביאוריו מסביר הוא בדרך נפלאה שגם מסבירה את המעלה של בעלי-התשובה על אלה שולדו שומרי תורה ומצוות, ומנגד, את מעלת מי שנולדו שומרי תורה ומצוות אל מול בעלי-התשובה: "עוד ירמזו באומרו אברהם הוליד וגו' על זה הדרך, שהגם שדימה תולדות הטוב של יצחק לשל אברהם כרמזו באומרו 'ואלה' בתוספת וא", עם כל זה לא תשוה מעלתו לשל אברהם כי הוא האב זיכה

עשרות שנים חלפו מאז החלה תנועת התשובה את דרכה בארץ - טפטוף קל, זעיר פה זעיר שם; מחלקה קטנה של חוזרים בתשובה בשיבת קירוב זו או אחרת; אחד מעיר, שניים ממדינה, ותו לא. שנים חלפו, וכאילו נפרץ הסכר. תחילה מאות, אחר-כך אלפים, שנהפכו לרבבות, וברבות השנים, כמעט אין בית בישראל שאין בו אדם שהשליך מאחורי גבו דרך נטולת ערך ומשמעות, ודבק באלוקים-חיים.

'תנועת התשובה', זו שאין לה סוף ושאישי גם אינו יודע לשים את האצבע על תחילתה; זו, שמתנועה קטנה לוחשת נהפכה לשטף עצום ורועש; זו המחזיקה עשרות ומאות ישיבות, כוללים ובתי-מדרש. מנגד, אם אפשר לומר כך, עומד מה שמכונה 'העולם החרדי'. הוא מביט, ולעתים אינו יודע איך להתמודד או איך להגיב, איך לקבל את אלה שאמורים להיות בנים אובדים השבים לביתם, אל כור-מחצבתם.

"מנגד", משום שבמידה מסוימת מדובר בשני עולמות - העולם החרדי מחד גיסא, ועולם התשובה מאידך גיסא. כמו שני קווים מקבילים החולפים זה לצד זה, נוגעים-לא-נוגעים, לעיתים אף נשזרים זה בזה, מתקרבים ומתרחקים - האחד אינו יודע איך 'לאכול' את זולתו.

מן העבר האחד, 'העולם החרדי', שהתעטף כולו בהגדרות ודפוסים; עולם שבו כובע מסמל חוג וחליפה מאפיינת דרך; שבו לשאלה אם לכיפה שאתה חובש על ראשך יש סרט או לא, ניתן משקל רב; שהשאלה האם בסעודת שבת הינך חובש את השטריימל או לא - מגדירה, בעיני רבים בתוככי העולם הזה את מידת היראת-שמים שלך. ומן העבר השני, 'עולם התשובה', המביט כמשתאה, אינו מבין את כל אותם קודים של לבוש; תוהה אם הקודים הללו נכונים בכלל, האם יש בהם ממש, צורך או תועלת, או שמא, הטפל נהפך לעיקר והעיקר נעלם לו אי-שם בין ריבוי ההגדרות והמיתוגים...

הצד השווה שבהם, ששניהם נתונים בבלבול עמוק, אולי נכון יותר לומר: במבוכה עמוקה. שניהם אינם יודעים איך לקבל האחד את זולתו או איך להתמודד זה עם זה. למביט מהצד - אם יש משהו כזה - נדמה לעיתים כי יסוד הבעיה הוא ששניהם אינם מסוגלים כלל להבין האחד את חברו. משום שעל-אף ההתקרבות במעשים - ה'שפות' של שני העולמות הללו עדיין שונות.

אלה בעיות שבימינו מתמודד עמן כמעט כל חרדי, באופן תיאורטי

לו, והוא אומרו 'אברהם הוליד את יצחק', בחינת הטוב שבו באה מכה המוליד. מה-שאיין-כן אברהם, כי אביו עובד עבודה-זרה היה, והוא נתעצם להשיג בוראו, ומעלת אברהם נשגבה. ולזה נקרא אברהם אוהבו יתברך (ישעיה מא,ח), פירוש, הוא קדם להיות אוהב לקונו, קודם שיאיר ה' אליו אהבתו בו הוא רדף אחריו בהתעצמות נפלא, מה-שאיין-כן יצחק, כי בנה בו אברהם בנין אהבת הטוב וכשפקח עיניו בעולם כבר נחה עליו רוח ה'.

"עוד ירמוז על זה הדרך, כי תולדות יצחק היו בבחינה יותר מעולה מתולדות אברהם, כי 'אינו דומה צדיק בן צדיק לצדיק בן רשע' (יבמות סד) שהוא אברהם בן תרח; והגם שאמרו ז"ל (ב"ר לח,יב) שעשה תשובה, עם כל זה, בעת לידת אברהם, עד סמוך למיתתו, לא היה אלא במדרגת רשע, ופעולת האב רשע תחשיך מאוד נפש הבן, ובבחינת זה נתרבת הכשרת מעשה יצחק. והוא אומרו 'אלה' בתוספת על הראשון ונתן טעם באומרו 'אברהם הוליד וגו'". והדברים נפלאים.

שורש הבעיה: אי-הבנה

על קו-התפר, בין שני העולמות האלו, עומד - בין שאר העוסקים במלאכת הקודש - הרה"ח ר' שמעון טייכנר שליט"א, המקדיש ימיו וילולותיו להרצאות, לשיעורים וליעוץ בשני העולמות - העולם החרדי ועולם התשובה.

מתוך ידיעה שאין חכם כבעל הניסיון, ביקשנו לשמוע מה יש לו לרב טייכנר לומר בעניין יסודי וחשוב זה.

"יסוד הבלבול שבין העולמות", פותח ואומר הרב טייכנר, "מעבר להתמודדויות אחרות בשני הצדדים, הוא אי-הבנה".

כדי להמחיש את כוונתו, מביא הרב טייכנר דוגמה, קיצונית ובלתי מייצגת, שמטרתה להמחיש בלבד את שורש הבעיה, לדעתו.

"ניקח לדוגמא", הוא אומר, "אדם חכם ובעל כשרון, שגדל בבית חילוני. סיים לימודים בהצטיינות, השלים תואר אחרי תואר, ואז התחיל לחשוב על החיים - וחזר בתשובה. את אותו כשרון שגילה בחייו הקודמים, השקיע מיועדו בהתמדה בעבודת ה' ובלמוד תורתו. הוא המעיט מאוד בקשר עם משפחתו שאינה שומרת תורה ומצוות, מתוך חשש להשפעה רעה על צאצאיו. הוא הקים בית המקפיד על קלה כחמורה, מלא יראת ה' ואהבתו. כל חייו נהפכו קודש ללימוד תורתו הקדושה, עד שזכה בגיל צעיר, יחסית, לסיים את הש"ס. את ילדיו שנולדו לו גידל בקדושה וטהרה. כבר מגיל ינקות השגיח שלא ילכו ד' אמות בגילוי ראש. מלידתם הקפיד ליטול את ידיהם שחרית. השקיע בחינוכם את כל כוחו ומרצו.

"כאשר גדל בכורו והגיע לגיל שלוש, חיפש מיועדו את התלמוד-תורה הטוב ביותר, והלך בחרדת-קודש לרשום אליו את בנו. לאחר שיחה ארוכה, אמר לו המנהל שבעוד כמה ימים יקבל תשובה אם יוכל להכניס את בנו אל הת"ת או לא. חלפו ימים מספר, ומנהל הת"ת מתקשר: 'מצטער', הוא אומר, 'אבל אין לנו מקום בכיתה...'. "

"מיועדיו תמים, והוא מאמין. אבל כאשר שכנו שבנו נרשם מאוחר יותר, מקבל תשובה חיובית, הוא

הרב שמעון טייכנר

"בעל-תשובה המבקש להתקבל למוסד חרדי, חייב לדעת שאם זה המוסד שבו הוא חפץ לחנך את בניו, עליו לקבל גם את התנאים הנלווים, גם אם הם אינם נוחים לו או אינם מקובלים עליו. אני משוכנע, שבמשך הזמן הוא יבין אותם טוב יותר ואף יזדהה עמם"

מתחיל לברר מדוע בנו, עצמו ובשרו, נדחה. לאחר בירורים רבים מתברר לו שהסיבה היא: סרט בכיפה... "בשיחתו עם המנהל, התברר, ראה המנהל כי מיועדנו הולך - לא-פחות ולא יותר - עם כיפה ללא סרט בשוליה! ומתוך שלא הכיר אותו, חשש המנהל לרוחניותו, וסירב לקבל את בנו".

"כעת הבה ננתח את הדוגמא", מטעים הרב טייכנר, "ונבחן אותה:

"בעל-התשובה הזה, הינו ירא-שמים לא-פחות מהרבה מאוד חרדים-מבית. הוא איש תם וישר, ירא-אלוקים וסר מרע בכל מהותו. והמנהל, אף הוא איש תם וישר, שאינו דואג אלא לגורלם הרוחני של הילדים שהוא הופקד על חינוכם.

"מה, אם-כן, קרה כאן? - אי-הבנה. בעל-התשובה, שכל אותן דקויות המוכרות כל-כך לעולם החרדי אינן ידועות לו, מעולם לא ידע שכיפה בלי סרט היא סימן מזהה של חרדים מסוג מסוים, המתנהדרים באורח חיים 'פתוח' יותר; ומנגד, המנהל, לא ידע כי מיועדנו הינו אדם כשר באמת, וכי כל 'בעייתו' היא - שלא ידע. וכך, אי-הבנה קלה, פערה תהום בין העולמות.

"חזוהי דוגמא בלבד. בפועל", מוסיף הרב טייכנר, "לדאבונו הרב ישנם גם מנהלים שלא הדאגה לחינוך ילדי הת"ת שלהם עומדת בראש מעייניהם, אלא, ואולי

בעיקר, החשש לשמם הטוב. הם חוששים מה יעלה בגורלם, ואיך יסתכלו עליהם אחרים: אם יתחילו להכניס בני בעלי-תשובה. יסתכלו עליהם 'עקום'... הם חוששים, ואינם מנסים אפילו לשנות את המצב. שלא לדבר על מקרים גרועים יותר, ה"י... אבל גם לבעלי-התשובה הרב טייכנר אינו 'עושה חיים קלים'.

"מצד שני", הוא אומר, "יש לומר זאת בפה מלא: אנו נתקלים בתופעה של בעלי-תשובה שלא עזבו באמת, לחלוטין, את עולמם הקודם. ישנם כאלה, מעטים אמנם, אבל הם מוציאים שם רע לכלל בעלי-התשובה הנפלאים; כאלה שמשום מה לא עזבו את סגנון הדיבור, לפעמים גם חלק מסגנון החיים הקודם. "הבעיה הגדולה היא שלמרות שהם, כאמור, מיעוט, אולי מיעוט מבוטל ממש, הם מוציאים שם רע לכלל בעלי-התשובה, שהם אנשים גיבורי נפש, עזי רוח, שמסרו נפשם ממש, בפועל, למען אמונתם בבורא עולם, ולעתים וויתרו על כל מנעמי חייהם, כדי לדבוק בה' ובתורתו".

בגלל מי חזרתי בתשובה...

האם אין זה, שאלנו את הרב טייכנר, ייפוי של המציאות? הרי בעלי-תשובה רבים חשים כי כלל לא משנה איך יחיו ומה יעשו, פשוט לא יקבלו אותם; כאילו תמיד, בכל מצב, יסתכלו עליהם בעיניים עקומות...

"לצערנו", עונה הרב טייכנר, "יש בזה לא-מעט מהאמת... אכן מצער מאוד שישנם יהודים חרדים שבמקום לקבל בעלי-תשובה בזרועות פתוחות, בשמחה ובהערצה, מתייחסים אליהם כאילו היו מלכתחילה אנשים פחותי-ערך בהשוואה אליהם.

"דומני", ממשיך הרב טייכנר, "שאם חובתו של כל חרדי היא לדעת לקבל את האחר, הרי שחובתו של כל בעל-תשובה היא גם כן לקבל את האחר, את החרדי. שהרי כל ציבור, גם הציבור החרדי איננו מקשה אחת. ציבור, כידוע, הוא ראשי תיבות 'צדיקים, בינוניים ורשעים'. גם אלה המרכיבים את הציבור החרדי לא נולדו מושלמים אלא ירדו לעולם כדי לתקן את שעליהם לתקן. זו הסיבה לירידתו של כל יהודי לעולם הזה, ולכן לכל אדם חייב שתהיינה חסרונות מלכתחילה, כדי שיהא לו מה לתקן".

הרב טייכנר מחדד את דבריו עוד: "ישנה טעות נפוצה בקרב חוזרים בתשובה בתחילת דרכם, שהם רואים בכל יהודי חרדי מבטן ומלידה - אדם מושלם, כמעט מלאך. ולכן, כאשר בחלוף הזמן הם מגלים שיש גם חסרונות, זה גורם להם אכזבה ומשבר חריפים. לפעמים זה אפילו עשוי להוליד אצלם הרהור שני על כל עצם חזרתם בתשובה, ח"ו. על אדם שמתמודד עם מחשבות מהסוג הזה, ליכור שהוא לא חזר בתשובה בשביל להיות חלק מהציבור החרדי, אלא כדי לדבוק בבורא העולם יתברך. הציבור החרדי מרכז אמנם את כמות הידע הגדולה ביותר, והמסורת העמוקה ביותר לקרבת אלוקים ולעבודתו, אבל, תמיד יש ליכור - לא חזרתי בתשובה בגלל ציבור זה או אחר.

"חשוב שהמתקרב ידע, כי גם חרדי מבית, עבר והתמודד עם נסיונות קשים בכדי לשמור על טהרתו ונקיונו, ויגיעתו בתורה במשך שנים ארוכות, עמל שלא בא בנקל.

הרב ברוך מרדכי פריינק

ליד המתנה הנפלאה

נסה בכל כוחך לצמצם מחשבותיך על מנת שתוכל, בתשומת לב מרבית, לספר את כל המעיק על לבך

אחרי כל טלטולי הדרך שלך, מרגע יציאתך מביתך ועד ססידת ומיקמת את עצמך כאן באומן – דע לך, שמרגע זה ואילך, אתה כבר מסתובב לך בתוך המתנה הנפלאה שזיכו בה את העם היהודי, לפני פרוץ חזון אחרית הימים. דע לך, ידידי, שכאן, מרגע זה ואילך הכל תלוי – רק בך.

ולכן, החלש יאמר: גיבור אני. שני לעצמך: כל השנה החדשה שבפתח, תלויה ועומדת כפי התנהגותי בימים הקרובים. כל חיי משפחתי, כן, כל חייהם, כמו כל המציאות של כל העם היהודי והעולם כולו – הכל תלוי ועומד גם על עבודתי.

עלי מוטל התפקיד להיצמד כמה שיותר אל העורך הדין הטוב והמעולה, שמבטיח לעשות הכול בכדי לזכות אותי ביום הדין, ולעזור לי, למשפחתי, ולכל העולם כולו – באמצעות לימוד התורה ועבודת התפלה וקיום המצוות, בימי שהותי ליד מקום קברו.

של נעליך מעל רגלך, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש היא. שמע נא ידידי, רבנו הקדוש רבי נחמן, שבמצוותו אתה ניצב כרגע ליד קברו, ממתיך ומצפה לשמוע את קולך בתפילתך, בשפיכת הלב, ברחמים ותחנונים לפני מי שאמר והיה העולם.

דע לך, שרבי נחמן ביקש ואמר לתלמידיו, שגם לאחר פטירתו, כאשר יבואו ליד קברו וישפכו שם שיה מעומק הלב, הרי הוא כעומד בחדר אחר, ושומע ומאזין לכל מילה... ולכל אנחה... ולכל כאב... שבוקע ועולה ממעמקי הלבבות...

לכן, אל תירא ואל תיחת. אל תתבלבל מכך שמסביבך עומדים עוד הרבה אלפים מאחיו בני ישראל. האמן, שגם לרבי נחמן יש טלפון רב-קווי... תנסה בכל כוחך לצמצם מחשבותיך ולרכז את כל כישרונותיך, על מנת שתוכל, בתשומת לב מרבית, לספר על ציון רבינו הקדוש את כל המעיק לך על לבך, בכל ימות השנה.

ידידי, בעומדך כעת בחצר הציון הקדוש, יחד עם רבבות אחיו בני ישראל שהתקבצו בכל מקומות מושבותיהם, קח לך עצה טובה: סגור עיניך ודמיון לעצמך שהינך נכנס כרגע לחדרו של רבי נחמן, בדיוק כפי שהיה נהוג בחייו ממש. צייר לעצמך שרבי נחמן יושב על כסא, ליד שולחן, וממתיך לשמוע מה בפיך. הוא מקשיב לכל מילה. מקשיב לכל אנחה. הוא מקשיב לכל כאב.

בקש ממנו שיעזור עליך רחמי שמים מרובים. הצהר לפניו שרצונך לעשות רצון בוראך, אלא שאותו יצר לב האדם הרע מנעוריו, הוא המפריע ומקלקל. התחנן בפניו שיזרים בעורקיך כוח ויכולת שלא להתייאש! שיזרים לך עצה ותבונה בכל מלאכת עבודת ה'!

ספר לו גם על מצבך האיש. ספר לו על קשיי פרנסתך. ספר על מצב קרוביך, מצב שכניך ומצב עם ישראל בכל מקומות מושבותיהם. הפצר בו, שיחד עם כל הצדיקים במרומים, יחיש כבר, מיידית, תשועת עולמים.

דע והאמן, שאין לשער את הנחת רוח וחילוץ העצמות שאתה גורם לנשמת רבי נחמן בגובהי מרומים בכל שפיכת לב שאתה עורך כעת ליד בית ציונו הקדוש.

תן לו תודה על אשר העניק לנו מתנה נפלאה כזו, של התקבצות והתאספות נפשות ישראל לימי ראש השנה, ליד מקום גגיתו. תן לו תודה על שזיכה אותך, יחד עם כל אחיו בני ישראל, להתעורר בכל-כך הרבה הרהורי תשובה רבים וחזקים. ומתוך תודה זו – חזור להתחנן לפניו, שימליץ טוב בעדינו, בזכותו ובזכות כל הצדיקים שוכני עפר, שיתקיים בך ובכל התלויים בך, ובכל כלל ישראל, ובכל האנושות כולה: תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה.

מאידך גיסא, מדגיש הרב טייכנר, "על כל יהודי שזכה להיוולד בבית שומר תורה ומצוות, מוטלת החובה הקדושה, לדעת כי תפקידו הוא לקרב כל יהודי – כמובן, בכפוף ליכולתו. ומי אינו יכול לקרב יהודי ביחס הוגן וראוי, במיוחד כזה שמסר את נפשו על קידוש ה' בחייו, והקריב את עצם חייו בגבורה שכזו, לעזוב מאחוריו עולם שלם ולשוב אל בוראו?! האר לו פנים, הראה לו שהנך מזדהה עמו, מעריך ומוקיר את מאמציו בחזרתו בתשובה".

בהסברה וברגישות

כאשר הרב טייכנר מדבר על מוסדות לימוד, הוא כואב ממש. "הרי עלינו נפלה חובת השעה", הוא אומר בהתרגשות, "לקבל, לקלוט ולחנך את הדור הצעיר של בעלי-התשובה, גם אם זה דורש מאמץ ומחיר גדולים. הלא מן הראוי היה שכל מוסד ישמח לקבל אותם! ואם הוא בכל-זאת חש כי אינו יודע כיצד להתמודד עם ילדי בעלי-תשובה שזה מקרוב באו, חובה עליו להחזיק יועץ חינוכי מיוחד שיעיץ לו אם ואיך לקבלם ואם ומה להעיר להם. כמו כן על היועץ הזה להדריך את ההורים, במקרה הצורך, איך לנהל את ביתם – מה מותר ומה אסור לילדים לשמוע או לראות וכו'.

"בהסברה נכונה וברגישות מתאימה, הדברים יתקבלו מיד, שהרי אדם שבחר במודע בדרך החזרה בתשובה, צמא לשמוע ולהבין, ואולם למרבה הצער, במקום שכן יהיו פני הדברים, גורם החשש לריחוק הדדי. איך זה יתכן?! הלא חובת הדאגה והקירוב – חובתנו היא, חובה ממש!

"בואו ניקח על עצמנו בחודש הרחמים, לדמות מידותינו למידותיו של הקב"ה, מה הוא פושט יד לשבים, גם אנו נפשוט ידינו אליהם. ומי מאתנו אינו מייחל ומצפה שהקב"ה יקבל תשובתו ברחמים.

"עצתי למנהל מוסד, שיבחן את עצמו היטב, מהי מטרתו במוסד שתחת ניהולו: עבודת קודש עליונה של חינוך הדור הצעיר, או עסק גשמי הנתון לשיקולי תדמית... ויבקש סייעתא דשמיא, על כך ששיקול זה לא 'יחתוך' דיני נפשות".

אלא שגם לנוכח הדברים הנוקבים הללו המופנים אל מנהלי המוסדות, יש לרב טייכנר מה לומר גם לבעלי-התשובה, בבחינת 'שני צדדים למטבע':

"בעל-תשובה המבקש להתקבל למוסד חרדי, חייב לדעת שאם זה המוסד שבו הוא חפץ לחנך את בנו, עליו לקבל גם את התנאים הנלווים, גם אם הם אינם נוחים לו או אינם מקובלים עליו. אני משוכנע, שבמשך הזמן הוא יבין אותם טוב יותר ואף יזדהה עמם.

"אין אדם זכאי לבקש לשלוח את בנו למוסד שבו נוהגים קודים התנהגותיים מסוימים, בעוד הוא פוטר עצמו מהם. בעל-תשובה אינו יכול, מצד אחד לנהוג בצורה מסוימת, שאינה תואמת את הכללים הנהוגים במוסד החינוכי בו הוא מבקש לחנך את בנו, ולהתמרמר כאשר מסרבים לקבלו. אין כוונתי", מבקש הרב טייכנר להבהיר, "לומר, חס ושלום, שבעלי-התשובה ככלל נוהגים כך. חס ושלום! אולם מקרים כאלה קרו וקורים, ואם מבקשים אנו לקרב ולהפחית את אי-ההבנה, הרי שחובה זו היא הדדית".

איזו אסכולה עדיפה?

בשנים האחרונות התפתחו שתי אסכולות בקרב בעלי-התשובה:

האחת, של אלה הרואים עצמם חלק אינטגרלי מהציבור החרדי השורשי, מחויבים לסממנים ולקודי ההתנהגות שלו. מטרתם היא 'להיטמע' בציבור החרדי, להפנים את הקודים ולגדל על-פיהם את ילדיהם. אמנם לא כל הנמנים עם אסכולה זו תמימי-דעים עם קודים אלה, אולם הם מבינים כי בחירתם להיות חלק מהציבור החרדי, מחייבת אותם גם לקבלת קודי ההתנהגות של הציבור הזה.

מולם ניצבת האסכולה השנייה, של כל אותם רבים וטובים, עובדי ה' ויראי-שמים, הסבורים כי טובת בעלי-התשובה (בין היתר, בגלל היחס שהם מקבלים מחלק מהציבור החרדי) דורשת דווקא פיתוח של קהילות נפרדות, שילכו בדרך-הן בעבודת ה', תוך הימנעות מהתחככות יום-יומית עם הציבור החרדי. לא על-מנת להתבדל מהציבור החרדי, חלילה, אלא כדי לבנות חיים תורניים מבוססים בצורה טובה יותר ומתאימה יותר לאופיים ולצרכיהם של בעלי-התשובה.

הרב טייכנר נמנע מלהעדיף את אחת הגישות על פני רעותה. "על כל אדם לעשות את חשבונו האיש, ולהגיע למסקנה היכן יוכל להתפתח טוב יותר מבחינה רוחנית", הוא אומר. "כמובן, קהילה של בעלי-תשובה צריכה לקבל הדרכה מרב מורה-דרך מוסמך, שאם לא כן תמיד קיים הסיכון שהם יטעו ח"ו. אולם לאחר שאדם הגיע למסקנה כי זו הדרך הנכונה לו, תהיה הסיבה אשר תהיה – ילך באותה הדרך. כל עוד הכוונה היא הוספה והתחזקות בעבודת ה', והבחירה בדרך העצמאית לא נובעת משיקולים זרים – זה העיקר וכל היתר, טפל. 'לבלבד שיכוון ליבו לשמים', אמרו חז"ל."

אומן של יישוב הדעת

"פרובול" במתחם האוהלים, אומן תשס"ט.

אחרי שהמחירים באומן נסקו למימדים לא ריאליים של 400 דולר למיטה, קם הפרויקט הענק והמרשים 'אש"ל אומן' שגרר את מחירי הדירות בכל האזור להוזלה של יותר מ-50 אחוז ■ כך קמה עיר האוהלים באומן וסיפקה מקום אכסניה ליותר מ-2000 חסידים ■ אבל מה יהיה בעתיד: האם מרחק של 1.5 ק"מ, לא מכביד על שוכני האוהלים? אליעזר בוימל מציג את הפיתרון

אליעזר בוימל |

צילום: נ.ה.ב.

להמשיך, בשלב זה, באספקת סעודות החג, נטל על עצמו 'אש"ל אומן' פרויקט נוסף: אספקת סעודות החג במתחם האוהלים לאנ"ש המשתכנים במקום.

השפע, האוכל הטעים, אופן ההגשה, היה לסמל, ומעל הכל תחושת התרוממות הרוח בסעודות. לימוד משניות ר"ה, לצד השמחה הפורצת גבולות; היראה מיום הדין, לצד ברכת החברים 'לשנה טובה' – את יופי ויקר הקיבוץ הקדוש קשה להביע במילים. כשאתה מסתובב קצת בין אנ"ש באומן, אתה חווה מכלול של גשיות; שמחה, כיסופים, נחלי דמעות, אהבת הצדיק, לימוד ספריו הקדושים – חוויה בלתי נשכחת. הנשמה אינה נרגעת לרגע. כל-כולך נהפך לרוחני. קשה מאוד להיפרד אף לרגע קט מהאור הרוחני הזה. בכדי לקנות את האור, שהאור לא יחלוף כלעומת שבא, חייב כל אחד לשמור על הצמצום, לתת גם לגוף את המגיע לו, לחבר היטב בין הגוף לנשמה.

אך כשאתה נפרד מרוחניות שכזו, אתה מרגיש נפילה מצוקי הרים, כולך מבולבל. האנדרלמוסיה החווגת בכיכר פושקנה והרחובות הסמוכים, מכניסה אותך למערבולת גשיות: היכן אני, מה אני מחפש פה. תן לי קצת ישוב הדעת, זה אור גדול, אבל אני לא מוצא את עצמי – – –

פינת יקרת

'אש"ל אומן' – האוהלים, נותן לך את הפינה השקטה, נותן לך ישוב הדעת למצוא את עצמך. מרחק של 1500 מטר מעניק את הרוגע, מפריד אותך מהאנדרלמוסיה. ישנם אפילו שמקפידים לצעוד רגלית את הדרך לאוהלים (למרות שקיימת בימי החול תחבורה כל כמה דקות, בחינם) בכדי לעשות חשבון נפש, לחבר בין הגוף לנשמה, לקבל את האיוון. רבינו הקדוש ציווה לאנשיו לבוא אצלו לר"ה אפילו אם יחסר לו מישוב הדעת, עד שהתבטא: "...אם לאכול אם שלא לאכול, אם לישון אם שלא לישון, אם להתפלל אם שלא להתפלל (רצונו לומר שלא להתפלל בכוונה כראוי), אך ורק שתהיו אצלי על ראש-השנה יהיה איך שיהיה. [ואמר בלשון אשכנז, בזה הלשון: יא עסין ניט עסין, יא שלאפין ניט שלאפין, יא דאווינען ניט דאווינען, אבי דו זאלסט ביי מיר זיין אויף ראש-השנה]" ('חיי מוהר"ן' תד). כאומר לאנשיו, אל תתעסקו במציאות שלכם, כל ביאתכם לקיבוץ הקדוש אינו אלא לתת חלקכם בתיקוני העולמות שבהם אני מתעסק בימי ר"ה (עפ"י 'חיי מוהר"ן' תו). אך כבר כתב על כך הרב מטשערין זצ"ל (ביאור בשיחה הנ"ל): "באמת

20 אלף איש הנוחתים בעיירה נידחת אוקראינית, ללא תנאים, כשהם תלויים בחסדי מקומיים, המציעים דירות עלובות וצפופות במחירים מפולפלים, הפכו את הדרך לאומן לנסיעה יקרה ומפרכת, עמוסה עגמות-נפש וטלטולי-דרך בלתי נגמרים.

היה ברור לכל, כי חייבת לקום אלטרנטיבה זולה ללינה, כזו שמלבד עצם הפתרון שתספק ללנים במסגרת זו, יהיה בה גורם מאזן שישפיע על השוק כולו. כפי שאכן הוכח בשנתיים האחרונות.

המחירים נסקו למימדים לא ריאליים של 400 דולר למיטה. אם מוסיפים את מחיר כרטיס הטיסה, האוכל ויתר ההוצאות, נקבל סכום עתק, שאברכים מרוששים פשטו את עורם, כדי לעמוד ביעד הבלתי האפשרי הזה.

לפני כשלוש שנים הגיעה הישועה בדמות הרב ישראל זינגר הי"ו, שהקים בהמון מאמץ והון עתק את הפרויקט הענק והמרשים: 'אש"ל אומן'.

עסקנים נמרצים איתרו שטח ענק, המרוחק מעט מהציון, עליו הקימו 'עיר' למופת, על כל הצרכים האלמנטריים, כולל מרפאה ועמדת הכנסת אורחים, תוך נתינת דעת לצרכיהם של המתגוררים במתחם, עד לירידה אל הפרטים הקטנים כקערות לנטילת ידיים, פחים וכדומה.

וכך, נרכשו ארבעה אוהלי ענק – בגודל דונם כל אחד, 2500 מיטות, כמות דומה של מזרנים וכריות, קונטיינרים, גנרטורים, ביתני שירותים, תנורי חימום ומערכות אוורור וכ'. כמו-כן נרכש מחסן ענק, בו מאוחסן הציוד במהלך כל השנה.

מעל 2000 חסידים מצאו את עצמם מתגוררים בעיר שוקקת חיים, כאשר הכל מסודר ונקי. מיד כשנכנסת, הובלת לחדר, למיטתך, כיבוד קל במקום, שמירת חפצים – ועל הכל אוירת אחדות נפלאה, שהילכה כמין זרם לכל המתחם.

המחירים צונחים

לא רק שוכני האוהלים נהנו. שכן, מחירי הדירות בכל האזור צנחו ביותר מ-50 אחוז. המקומיים, שנשארו ללא שוכרים בשנים האחרונות, ממחרים כיום להשכיר דירותיהם במחיר נמוך ומראש, מחשש שיתקעו ללא שוכרים. כך נחסכו בזכות 'אש"ל אומן' מיליוני דולרים מהציבור הקדוש.

בשנה האחרונה, לאחר ש'המטבח המרכזי' הודיע כי אין באפשרותו

"על כן יאמרו המושלים בואו חשבון"

שלושה מיליון דולר כיצד!?

מחיר ממוצע למיטה עד שנת תשס"ז
400\$=

מחיר ממוצע למיטה מעת הקמת
האוהלים =200\$

סבסוד לכל מיטה שנוצר על ידי הקמת
מתחם האוהלים 170\$!!!

חשבון פשוט!!!

3,000,000\$ = 200\$X15,000 איש

אולמות האוכל

'אש"ל אומן' נא להכיר!

מתחם האוהלים משתרע על 20 דונם.

4 אוהלי שינה - 2000 מיטות

בכל אוהל 250 מיטות קומתיים.

בכל אוהל 62 חדרי שינה נפרדים.

בכל חדר 4 מיטות קומתיים.

בכל חדר פח, קערות ונטלות.

לכל אוהל 8 שירותים ו-8 ברזים.

בכל אוהל שקעי חשמל.

לכל אוהל שולחנות וספסלים (מול
האוהל).

שני חדרי אוכל.

בכל חדר אוכל 1100 מקומות ישיבה.

מטבח ענק.

חדר כיבוד קל - כולל מקומות ישיבה
ברווה.

שמירת חפצים יקרי ערך.

מודיעין.

מרפאה.

שמירה סביב המתחם.

תאורה ושמירה לכל אורך הדרך לציון.

שירותי ההסעה מהמתחם לציון. 24 שעות

'אומן של ישוב הדעת' - האם אי-אפשר למצוא מקום
מנותק מהאנדרלמוסיה קצת יותר קרוב?

המחיר לכרטיס אש"ל, לאחר סבסוד, הוא כ-200\$
- האם בחיסכון של ההוצאות המבוזזות לריק בכל
שנה ושנה לא יוכלו אנ"ש היקרים לזכות באש"ל מלא
ב-100\$?!

האם כשהמחיר לאש"ל מלא יעמוד על 100\$ זה לא
יחזיל את מחירי הדירות של הגויים באופן גורף?

הפתרון: רכישת שטח קרוב

אילו זכו אנ"ש היקרים, באם היו חסידי ברסלב
משקיעים תפילות על דבר נשגב זה, בוודאי מהשמים היו
שולחים את השפע, את נדיבי הלב, שירימו את תרומתם
לרכישת שטח עצמאי. אין ספק שלדבר הקשור בציפור

כל דברים אלו הנ"ל הם רק דמיונות ופיתויים של הבעל
דבר, כי תודה לא-ל נראה בחוש שעל-פי הרוב מתפללין
יותר בכוונה בכלל הקבוץ הקדוש על ראש-השנה ממה
שהיה מתפלל בביתו".

רבינו הקדוש ציווה עלינו כי העיקר להיות חלק
מהקבוץ הקדוש, ומאידך - להתאמץ להתפלל כראוי,
לזכות להיות בשמחה אמיתית באכילת הסעודות
וכמאמרו: "אמר, הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה
פלא אצלי, מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, ולמה לא
יזהרו כל האנשים המקורבים אלי שיהיו כולם על ראש-
השנה איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש-
השנה. והזהיר לעשות כרח, שכל מי שסר אל משמעתו
ומקורב אליו יהיה על ראש-השנה אצלי, לא יחסר איש.
ומי שזוכה להיות על ראש-השנה, ראוי לו לשמוח מאד
מאד; 'אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדות ה' היא
מעזכם', וזה נאמר על ראש-השנה" ('חיי מוהר"ן' תג).

ב'פינת יקרת', באש"ל אומן, המשתכנים שם,
והאוכלים את סעודות החג במקום, מעידים, כי אכן כן
זוהי אומן של ישוב הדעת. השמחה בסעודות, התפילה
לאחר שינה באוהלים, זה עניין אחר לגמרי.

העתיד: פרשת הדרכים

אוהלים שנקנו יש, ציוד יש, אבל שטח אין.
שכן, השטח עליו הוקם הפרויקט מאז ייסודו, מרוחק
1.5 ק"מ ונמצא בבעלות זרה. שכירת השטח במחיר
המטפס משנה לשנה, ההוצאות הכבדות הכרוכות
בשינוע הציוד, שמירה לאורך הציור, הסעות בימות
החול, הקמת הפרויקט ממש מאפס (עקב חובת פינוי
השטח לחלוטין לאחר ר"ה), השקעת עתק לתשתיות -
חשמל, מים, אינסטלציה, בכל שנה מחדש - מעמידות
את הפרויקט כולו במצב של חוסר יכולת לעמוד בכוחות
עצמו, גם אם הציבור משתתף בסכום מינימלי.

היש עתיד?!

האם המרחק של 1.5 ק"מ, לא מכביד על אנ"ש
היקרים שוכני האוהלים?

האם המרחק לא גורם לביטול תורה ותפילה בימי
החג - "ללכת לציון, קשה לי-אין לי כוח...?"

מנחת תודה והוקרה

שלוחה בזה לידידנו הנאמנים והנכבדים, סוכני הנסיעות, העושים לילות כימים עבור הטסת אלפי רבבות ישראל לאומן לקיבוץ הקדוש דר"ה ובשאר ימות השנה, ה"ה

הר"ר **רפאל בן הרוש** הי"ו
מנהל חברת הנסיעות "מועיינות החיים"
הר"ר **יצחק משה גבאי** הי"ו
מנהל חברת הנסיעות "דרך צדיקים"
הר"ר **נחמן וייס** הי"ו
מנהל חברת הנסיעות "כנפי נשרים"
הר"ר **חנניה סויסה** הי"ו
מנהל חברת הנסיעות "שיח מחמדי אריז"
הר"ר **מתתיהו חשין** הי"ו
מנהל חברת הנסיעות "אומן טורס".

על הסיוע בהעמדת התקציב לעבודת הקודש, ע"י ההיענות לקריאת זקני וחשובי אנ"ש וגדולי הרבנים שליט"א – לשלב במחיר כרטיסי הטיסה את השתתפות הנוסעים בעבודת הקודש של המשה"ק.

יתן ה' וישלח את ברכתו הרמה באסמיכם ובכל משלח ידכם ובכל אשר תפנו תצליחו ותעשו חיל, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, סייעתא דשמיא וכטו"ס – אמן.

ובזאת: הננו פונים בקריאה של חיבה, לכל אותם נוסעים שהגיעו לאומן שלא ע"י סוכנויות הנסיעות הנ"ל, להגיע ולממש את זכותם וליטול חלק בעבודת הקודש של המשה"ק ע"י תרומה של 3.5 דולר. את התרומות ניתן למסור בדוכן ההתרמה או במוקד משמרת הקודש.

נפשם של כל חסידי ברסלב, בוודאי חייבים לעבור מניעות וקשיים מעל לדרך הטבע. אך מידה טובה מרובה ובוודאי רביה"ק זיע"א, לא יניח ל'בעל-דבר' להפריע לו את תיקוני העולמות התלויים בראש השנה שלו!

ברכישת שטח עצמאי קרוב, ייחסכו סכומי עתק כל שנה!

עסקנים נמרצים

איתרו שטח ענק,

המרוחק מעט מהציון,

עליו הקימו 'עיר'

למובת, על כל הצרכים

האלמנטריים, כולל

מרבאה ועמדת הכנסת

אורחים, תוך נתינת

דעת על צרכיהם של

המתגוררים במתחם,

עד לירידה אל הפרטים

הקטנים כקערות

לנטילת ידיים...

אי-אפשר לתאר את גודל

המצווה ואת גודל העניין

שכל הקיבוץ תלוי בו, כי

המניעה הגדולה לבוא לאומן,

היא מניעת הממון ותנאי השהייה, וכאן

מהנטל הכבד, הכרוך גם בהוצאה גדולה עד

למאוד, וגם עושים זאת

בתנאים נוחים, בעלות שווה לכל נפש, מתוך

שמירה על צביון רוחני, על

אווירה קדושה וטהורה כיאה לאנשי הצדיק.

בכוחו של סבא דסבין שאמר "מה לכם

לדאוג מאחר שאני הולך

לפניכם" (חיי מוהר"ן קצא), גם בעתיד יזכו אנ"ש

היקרים לאומן של ישוב

הדעת'.

תולדותיהם של צדיקים « סיפורים עלומים מחייו של רבינו הקדוש,

החסיד מצפת שלא שתק

כתבה ובה שקרים ודברי כזב שפורסמה לפני 120 שנה על תולדותיו של רבינו הקדוש, הסעירה חסיד בעל-ידע רב בתולדות חסידות ברסלב שהתגורר בצפת, שלא ידע את נפשו מרוב צער על חילול שם הצדיק ■ מכתב התגובה ששיגר לעיתון, ולא פורסם, כולל חומר חדש שלא מופיע בכתובים, אותו קיבל המחבר מפי חסידים שעוד זכו להכיר את הדורות הראשונים ■ זהו **מסמך מרתק**, המתפרסם כאן **לראשונה** על-פי כתב-יד, ומכיל בין השאר מסורות עלומות מרבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב, ותלמידו הגדול רבי נתן, זיכרונם לברכה

נחשפים במסמך שנכתב בצפת לפני 120 שנה

בן ציון וולפסון

צילום: מכון 'נחל נובע' צפת, ארכיון.

כותב את המשפט הבא: "והגם כי המחבר ספר 'ליקוטי עצות חדש' ומהדורא בתרא, ו'יקרא דשבתא' ו'זמרת הארץ', ו'פרפראות לחכמה', ו'דרך חסידים' ו'לשון חסידים' (=הרב מטשערין), שלל תשובתו על דברי הכותבים הנ"ל, וכה דברו: 'רבים קמים עליו ועלינו, וה' היה בעזרו ובעזרנו ויגמור הענין על צד הטוב', מכל מקום, מה שנוכל להציע לעיני הקוראים - אשר יחזו במשרים בספריו, ועל ידי זה יתבאר שגיאות אפס קצהו".

ישנן הוכחות כי המכתב נשלח לתעודתו, אך חברי מערכת העיתון, שלא ציפו לקבל תגובה חריפה כזאת, גנזו את המכתב בארכיון. שנים רבות אחר-כך, בחר אחד מהם לצטט קטעים שלמים מהמכתב, תוך כדי טשטוש והעלמת המקור.

היטיב לראות הרב מטשערין, שלא ראה כל תועלת לענות כסיל כאיוולתו. בפקחותו הרבה הבין כי מכתב תגובה שנשלח מאיש מאמין, הנמנה על קהל היראים, בין כה וכה לא יפורסם, ולכן חבל על המאמץ. אלא שגם עבודתו הנפלאה של החסיד מצפת לא הלכה לאיבוד. כך זוכים אנחנו, 120 שנה אחרי, לקרוא בשקיקה את מכתבו המרתק.

במסגרת זו הבאנו את הפרק הראשון - "סדר תולדות הרב ר' נחמן מברסלב", שבו שזור המחבר בקצרה את תולדותיו של רבינו. חלק מהחומר מתבסס על דבריו של רבי נתן בספרים 'שבחי הר"ן', 'חיי מוהר"ן' ועוד, אך חלק גדול הינו חומר חדש שלא בא בכתובים, אותו קיבל המחבר מפי של חסידים קדומים, שעוד זכו להכיר את הדורות הראשונים.

המסמך כתוב בסגנון מליצי, כמנהג הימים ההם, אך גם כיום לא פג טעמו ולא נס ליחו. הוספנו בשולי המסמך, לתועלת הקוראים, מעט הערות וביאורים, תוך ניסיון לשמר את הניחוח העתיק של המכתב.

(את החומר החדש הבלטנו באתיות מודגשות. דברים המופיעים

בסוגריים מרובעים, הם הוספות שלנו).

זהו מסמך מרתק, עשיר בתוכן ומלא בידע, המכיל מסורות עלומות ומעשיות מהימנות בתולדותיהם של צדיקים - רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב, ותלמידו הגדול רבי נתן, זיכרונם לברכה. המסמך מתפרסם כאן לראשונה, על-פי כתב-יד שנכתב בצפת לפני 120 שנה, ונמצא כיום ברשותו של אחד מחסידי ברסלב.

המסמך המיוחד חובר על-ידי אחד מגדולי חסידי ברסלב, שחי בתקופתם של תלמידי מוהר"ת, בעיר הקודש צפת. שמו של המחבר אינו ידוע לנו, אך קריאה מעמיקה בכתב היד מוכיחה כי המחבר האנונימי היה מופלג בתורה, חריף ובקי בספרי רבינו, ובעל-ידע רב בתולדות חסידות ברסלב.

המסמך נכתב בזמנו, כתגובה לפרסום של אחד העיתונאים דאז, שפרסם סדרת כתבות על גדולי ישראל, ובבואו לכתוב את תולדותיו של רבינו הקדוש, גיבב דברים רבים, מעט מהם דברי אמת ואילו הרוב - שקר וכזב, וכך פיטס את קוראיו בהבלים, ככל אשר בדה מלבו.

החסיד, כותב המסמך, שכאמור התגורר בצפת, לא ידע את נפשו מרוב צער על חילול שם הצדיק שנעשה בריש-גלי. כיוון שכך, שיגר מכתב לגדול החסידים באותה תקופה, הלא הוא רבי נחמן גולדשטיין - רבה של טשערין, בשאלה: מה לעשות? האם להגיב או שמא עדיף לשתוק, ולתת לגל העכור לחלוף עם הזמן.

הרב מטשערין, שהיה גדול בתורה וחכמה, ואף הכיר מקרוב את סבלם של חסידי ברסלב מצד מתנגדיהם, שלל את הדרך הראשונה, וענה לחסיד בתשובה אופיינית: "רבים קמים עליו (- על רבינו) ועלינו, וה' היה בעזרו ובעזרנו, ויגמור הענין על צד הטוב".

אולם כותב המסמך לא הצליח להשקיש את רוחו הסוערת, והחל לערוך בטוב-טעם ודעת מכתב תגובה ארוך, אותו חילק למספר פרקים: "סדר תולדות הרב ר' נחמן מברסלב", "עניין תיקוני הר"ן", "הנהגת הר"ן" ועוד.

בראש המכתב הקדים המחבר מעט דברי רקע, בין היתר הוא

מאס ברע ובחר בטוב

סדר תולדות הרב ר' נחמן מברסלב הר"ן נולד בראש חודש ניסן שחל בשבת קודש, שנת תקל"ב ליצירה ('חיי מוהר"ן') מקום ישיבתו ולידתו [קד], לאביו הר"ר שמחה (בהשיר שבתחילת 'חיי מוהר"ן' ובמכתבי הר"ן [שנדפסו בספר 'עלים לתרופה'] ובשאר מקומות), בן הר"ר נחמן מהורדענקי. ונתגדל אצל אביו בדוחק הפרנסה, ואביו נודד היה ללחם בסכנת דרכים שהיו שכיחים אז, כי עדיין לא נחו ישראל בעתים ההם מפחד האיידמאקיס [=היידמקים, פורעים אוקראינים שחוללו מרד נגד הפולנים] ואמו גדלה אותו מיום לידתו ברוב קדושה, ולא נתנה לו לינוק בלי נטילת ידים לה ולהילד.

וכאשר נתגדל מאס ברע ובחר בטוב, והרבה מאד באהבת לימוד התורה ותיקן בילדותו, ואף חכמתו עמדה לו. וכמו שמבואר בסיפורי תולדות הרב הגאון ר' זלמן שהיה מתלמידי הגאון ר' אליהו מוילנא [ראה ספר

ותיכף ביום כניסתו לחופה נתקרב אליו ר' שמעון, ור' שמעון היה מקורב מקודם לצדיקים זקנים מפורסמים גדולים, וכאשר הכיר מעלת הר"ן נקשרה נפשו בהר"ן.

ומספרים השומעים מפי ר' שמעון, שבסמוך להתקרבותו להר"ן אמר לו הר"ן, שיכין עצמו לנסוע עמו למקום רחוק, היינו למדינת אונגריה [=הונגריה] מטעם כי צריך למטרת עבודתו שיהיה עליו מחלוקת, ובכאן מקום שמכירין אותו וגזע מחצבתו - מי זה יערב לבו לגשת לחלוק עליו. ואחר כך נמנע הר"ן מנטיעה הנ"ל, ושאלו ר' שמעון: "מה זאת?" והשיב "שכבר פעלתי אצל השם יתברך בתפילתי, שיחלקו עלי גם בכאן, אפילו במקום שמכירין אותי".

ואחר כך ירד משולחן חותנו, והיה בדוחק איזה זמן, ונכנס לדור בעיר מעדועדווקי ושם נתרבח לו קצת. ובהיותו יושב במעדועדווקי התעוררו עליו איזה בעלי מופלגה [=מחלוקת], אך לא נתקיימה מחשבתם. וכן מובא בספר 'חיי מוהר"ן' (דף כ' [קכד]), שפעם אחד אמר

'תולדות אדם' דיהרנפורט תקס"א] את גאון שכלו וחשקו באהבת לימוד התורה מילדותו, כמו כן רבו הסיפורים ביתר שאת ויתר עוז מנפלאות גאון שכלו ובחירתו הטובה של הר"ן מילדותו. גם בחר ב'עבודה שבלב' - זו תפילה. גם מאס ושבר כל מדות רעות ובחר במדות טובות (כמבואר בשבחי הר"ן שאצל הסיפורי מעשיות [במהדורות הראשונות נדפס הספר 'שבחי הר"ן' יחד עם הספר 'סיפורי מעשיות']). גם היה ערום ביראה [על פי ברכות ז' ע"א: 'לעולם יהא אדם ערום ביראה'] ורמאי במצות, ויסתור בדרכי הילדות, כי בחר במדת 'הצנע לכת', ובענין זה רבו הסיפורים כי בחר בזה מילדותו עד יום הסתלקותו (כמובא ב'שבחי הר"ן' שאצל הסיפורי מעשיות ס' י"ג, י"ט, ק"ס, קס"א, קס"ב, קפ"ז, ר"י).

ואחר י"ג שנה נכנס לחופה עם בת הנגיד ר' אפרים בעיר מעדועדווקי [=מדבדובקה] וישב על שולחן חותנו זמן רב, ובעתים הללו קבע ר' אפרים דירתו בכפר אוסאטאן [=הוסיאטין] ובשאר כפרים הסמוכים לעיר מעדועדווקי.

לאנשיו במעודעווקי, זמן רב קודם המחלוקת: "אין אתם נחשבים לאנשים שלי עדיין, כי יהיה זמן שלל העולם כולו יעמדו ויחלקו עלי, ואז מי שיתחזק ויהיה נשאר אצלי זה יהיה נחשב מאנשים שלי וכו'".

התגברו עליו בעלי המופלגה

ובשנת תקנ"ח אותה נפשו מאד ליסע לארץ ישראל, ונתן כל נפשו ומאודו על זה. ותחילת נסיעתו היה בחי' לחדש אייר. וכאשר הגיע לקהלת־קודש סטאמבול [=איסטנבול, תורכיה] התגברו עליו המניעות מאד ותושיה נדחה הימנו [=היה אובד עצות. על פי איוב ו' י"ג], אך זאת העצה - הועילו לו הבזיונות אשר גירה בעצמו מאיזה אנשים אשר נתוועד עמם, ועוד איזה הנהגות אשר היה בבזיון בעיני רואיו, ועל ידי זה הגיע למטרת חפצו להיות בארץ הקודש ולחזור בשלום לביתו (מבואר בחיי מוהר"ן נסיעתו לארץ ישראל סי' י"א ב"ב קלט-קמ) ושבחי הר"ן נסיעתו לארץ ישראל סי' ט'.

כשבא מארץ ישראל לביתו ועבר דרך עיר הסבא משפאלי, קיבלו הסבא בכבוד גדול, כי אוהב היה הסבא עם הר"ן. וכניסת הסבא לעיר שפאלי היה בסיבת מכתב מליצה והסכמת הרב המגיד ר' יקותיאל מטירהאויצע [טירהוביזה] שהיה מתלמידי הר"ן (חיי מוהר"ן) נסיעתו לארץ ישראל סי' ט"ז כ"א ובסוף חלק ב' [קמד, קמט, תרז]], שהיה חשוב שם באלו המקומות, כנזכר שם בחיי מוהר"ן (מקום ישיבתו ונסיעותיו סי' י"א [קיד]), שהמגיד שאל להר"ן, מדוע לא שלח אותו לזלאטפאלי [=זלטפול] מקום כניסתו לשם כדי שיתקבל שם בכבוד וכו'.

ואחר כך בא הר"ן לביתו לעיר מעדועדווקי, ואחר שנה וחצי מביאתו מארץ ישראל בא על דעתו, מטעם איזה כוונה המבואר בספרו [ראה חיי מוהר"ן קיד]. לעקור דירתו מקהלת־קודש מעדועדווקי, ולדור בקהלת־קודש זלאטפאלי הקרובה לעיר שפאלי מקום הסבא - שנת תק"ס לחדש אלול. ובשנת תקס"א ביום כיפור, גירה באיזה איש מאנשי הסבא על ידי איזה סיבה המבואר בחיי מוהר"ן (מקום ישיבתו ונסיעותיו סי' י"א [שם]), וזה היה פטר מי מריבת [=תחילת המחלוקת] הר"ן מהסבא, וכדיקא קיון דרווח - רווח [על פי סנהדרין ז ע"א: "האי תיגרא דמיא לצניורא דביקא דמיא, כיון דרווח - רווח" = מחלוקת דומה לחורו בצניור מים, כשהוא נפער הוא שוטף את הכל], כי זה האיש הביא דיבתו רעה להסבא.

וסדר המופלגה מהסבא על הר"ן היה כך בדרך פלא: כי בתוך דברי ריבו על הר"ן, בכל פעם סיפק הסבא בידו על פיו ואמר: "מה אני לדבר על נכד הבעל־שם־טוב?!" וכיוצא בדברי חרטה. גם מספרים, שפעם אחד בימי המופלגה, נפגשו הר"ן והסבא בפונדק אחד אצל אחד מאנשי הסבא, והר"ן עמד אז בתפילה, והתנצל בעל־הבית לפני הסבא על זה שהר"ן מתאכסן אצלו, והשיב לו הסבא: "מה אתה מתנצל שהנחת יהודי להתפלל בביתך?" ובאותו שעה התנצל הסבא לפני הר"ן, ופייסו שלא יכפת ליה דברי ריבו עליו.

מפטירת הר"ן, נתן לו הסבא תודה על בשורתו, ואחר כך בא החדרה, וסגר הדלת, וישב יחד על הארץ בבניה רבה איזה שעה. והמשמש הציץ כל זה מבין החרצים ותמה מאד. ואחר איזה זמן שמע המשמש עוד הפעם דברי ריבו עליו, וחרה לו על זה, ושאל אותו: "מה זאת שראיתי מע"כ בוכה עליו וכו', וזה מעשה לסתור". והשיב לו הסבא: "אילו היו בני העולם יודעים מה שאבדו בפטירת הר"ן, היו נופלים על פניהם בבניה רבה על פטירתו". ואחר איזה זמן שמע המשמש הנ"ל עוד הפעם שמדבר דברי ריבו על הר"ן. וכפי הנראה שדברי ריב הסבא לא היו כל כך בהחלט כמו מבעלי המופלגה שנמשכו אחריו על ידי זה. וכן מספרים משאר מן[תלגדיו שהיו בסיבתו כאשר התגרה בהם.

ומופלגות הר"ן יפרד לארבעה

ומופלגות הר"ן יפרד והיה לארבעה ראשים: (א) יש שחולקים על הר"ן בעצמו ולא על תלמידיו ואנשיו. (ב) שאינם חולקים על הר"ן, רק על תלמידיו ואנשיו. (ג) שאינם חולקים על הר"ן ותלמידיו, רק על האנשים הנקראים על שמו הם חולקים. (ד) שאינם חולקים על הר"ן ותלמידיו ואנשיו כלל, רק על האנשים המתקריבים אליהם מחדש הם חולקים. ובכל סוגי המופלגה רבו השינויים בין אדם לחבירו, כמו שפירש רש"י על פסוק "וירדו אחי יוסף עשרה וגו'" [בראשית מב, ג]. וכן ישתנה המחלוקת לפי המקום, כי יש לערך ארבעה-חמשה עיירות שעשה מופלגות הר"ן בהם פרי, וכפי הריחוק מאלו המקומות, כן ישתנה המופלגה. ובכל דור יתחדש המופלגה כפי אשר נדמה לאיזה אדם קטן או גדול - יגיד למטרתו, הן מספרי הר"ן והן מאנשיו.

ועיקר המופלגה בחר הר"ן למטרתו - כאשר יאמר בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו' וזה לשונו: "מי שרוצה לזכות לתשובה, אי אפשר כי אם על ידי שישמע בזיונו ידום וישתוק, וידן להמבזין אותו לכף זכות". ובסימן פ"ח וקיד" על פסוק "המכסה שמים בעבים" מבואר שם התיקון הנעשה על ידי המחלוקת שעל הצדיק. ובסימן קנ"ב, דיבור המתחיל: "כשבא נשמה קדושה בעולם [אזי הקליפה מסבבת אותה]". ובסימן קס"א, דיבור המתחיל: "המחלוקת מגביה ומרים את האדם". ובסימן קפ"א על פסוק "אתם נצבים", כמו שפירש רש"י, וכל הרעות שדוברים על הצדיק ואנשיו הם טובות גדולות להם. ובסימן ר"ח על פסוק "צופה רשע לצדיק". ובסימן ר"ט, דיבור המתחיל: "השם הוא הנפש, ואבדת השם, היינו המפורסם, שהכל דוברים עליו, הוא בחינת מסירת נפש, אבל יש אחד שעושה זאת מדעתו ורצונו וכו'", עיין שם. ובסימן רכ"ח, דיבור המתחיל: "כשהקב"ה מסתכל בנשמה שתוכל להחזיר בני אדם בתשובה, אזי הוא יתברך בעצמו כביכול, מבקש ורואה שיהיה מחלוקת עליו, כי אין מקבלין גרים לימות המשיח - כשישראל ישבו בשלוה, וכן בימי שלמה המלך עליו השלום, מחמת שאין כוונתם לשמים וכו', עיין שם מה שכתב על פסוק "וישב יעקב" וגו'; והוא על פי מדרש רבה וגו'.

גם מספרים שהר"ן אמר לאנשיו: "על ידי המופלגה שעלינו, עשיתי לכם טובה גדולה, שאפילו

"בסמון להתקרבותו להר"ן אמר לו הר"ן, שיכין עצמו לנסוע עמו למקום רחוק, מטעם כי צריך למטרת עבודתו שיהיה עליו מחלוקת, ובכאן מקום שמכירין אותו וגזע מחצבתו - מי זה יערב לבו לגשת לחלוק עליו"

גם בימי ריבו על הר"ן, כשהיה בזלאטפאלי, השתדלו נדיבי־עם האוהבים ודורשים את שלום שניהם, לעשות שלום ביניהם. ונתוועדו הר"ן והסבא מחוץ לעיר ודיברו שניהם ביחד, ונגמר השלום ביניהם, וביקש הר"ן להסבא לבוא אל ביתו לכבדו בשתיית קאווי [=קפה] וזה יהיה אות אמת על השלום, והבטיח הסבא להר"ן לעשות כדבריו, רק עכשיו מוכרח לחזור לביתו לשנות מלבושיו כראוי, ואחר כך יבוא לבית הר"ן. וכאשר בא הסבא לביתו, התגברו עליו בעלי המופלגה בטענותיהם לפני הסבא, ולא הניחוהו לילך לבית הר"ן, וגבה טורא ביניהם (= גבה הר ביניהם).

גם בימי ריבו על הר"ן היה קורא הסבא לתלמידיו של הר"ן, היינו לר' נתן ור' נפתלי, בשם 'מגני ארץ', ולכן נזכר זה הלשון בליקוטי [מוהר"ן] תנינא סימן ה' - מאמר "תקעו אמונה" (ועיין בחיי מוהר"ן דף ז', סי' ל"ח [מא]).

ואחד מאנשי הסבא שהיה העיקר בהחזקת מופלגות הר"ן - נטבע בנהר. והסבא האריך ימים יותר שנה אחת אחר פטירת הר"ן. ומספרים השומעים מפי המשמש של הסבא: כשבישר לו

טעמן מביאה לכם מכל העולם...

טעמן מביאה לכם, מכל העולם, מגוון ענק של מוצרים כדי שאתם תהנו מהאיכות, תתפנקו מהטעם ותרגישו מצוין.

✓ כשרות ✓ איכות ✓ מגוון ✓ חדשנות ✓ טעם ✓ ייחודיות

הרב מתתיהו חשין

הקונסול החרדי

דרך צלחה!

עד לפני כ-15 שנה, היו צריכים לשבר חומות בצורות, ולהתקל בבירוקרטיה קשוחה בתחום התעופה, בכדי לעבור את הנסיעה הקשה אל ציון רבינו הקדוש באומן בבטחה. הפרוצדורות הקבועות והמקובעות, הקשו על רבבות הנוסעים. אך ב"ה כהיום נשתנו הדברים לבלי היכר, כאשר כל גורמי התעופה משתפים פעולה עם נציגי הנוסעים באופן מלא, שיתוף פעולה פורה שמניב פירות. מה שבא בקושי אז, נהפך היום לתהליך טבעי, כאשר רוב ההליכים הפרוצדורליים רוככו והשתפרו.

כך גם השנה ניכרת רמת השיפור בתחום השירות לנוסע, כאשר חברת התעופה האוקראינית - "אירוסוויט" יזמה פניה מבורכת אל רשות שדות התעופה הישראלית, ובה פרסו את תהליך החתמת הדרכונים בתוך המטוס, תהליך שחוסך טורח מרובה מהנוסעים, וביקשו שגם חברות התעופה הישראליות יפעילו מערך דיילים מיוחד להחתמת הדרכונים בתוך המטוס, או לחילופין להחתים את הדרכונים בטרמינל בארץ, ע"י צוותות מאוקראינה, דבר שיחסוך את התורים המייגעיים באוקראינה. אנשי רשות שדות התעופה, הפנו את היוזמה אל החטיבה הקונסולאית במשרד החוץ, שם ברכו על היוזמה. אך הזמן המועט שנשאר עד מועדי הטיסות, לא מאפשר את ההסדר הזה כבר השנה, מאחר וההסדר תלוי ועומד בהסכמים משפטיים מורכבים עם מדינה זרה, הואיל והיא נעשית על מוטוסים ממדינה אחרת - תהליך שלוקח זמן.

תקוותנו, שבשנה הבאה בע"ה, יבשילו התנאים לכדי כך, שכל הנוסעים לאומן בטיסות צ'ארטר, יעברו את בקרת הדרכונים והחתמתם בתוך המטוס, כולל החברות הישראליות.

■ ■ ■

בשנה החולפת ניצלו גורמים שליליים את תמימותם של יהודים יראי שמים ובחורי ישיבות, ובאצטלאל של בקשת חסד ו"טובה", הבריחו דרכם פריטים שליליים מהכא להתם. הדברים ידועים ומפורסמים, והסבל העצום שנגרם לחפים מפשע לא ניתן לתיאור.

מחובתנו להזהיר: לא לקחת מזוודה, חבילה, סיגריות, ואפילו מעטפה, מאדם שאינו קרוב אליך קירבה נאמנה והדוקה. גם אם יש היכרות מסוימת ביניכם, חובה לחשוב פעמיים, לפני שאתה מסכימים לקחת את הפריטים, אם בכלל.

■ ■ ■

עלינו להפנים, שכיום, כל מערכות התעופה מעוניינות בטובתנו, ומשקיעות מחשבה ומעשים במשך כל השנה, איך לתת לאלפי הנוסעים לאומן את השירות הטוב ביותר.

המערכות, הן בארץ, והן באוקראינה, ביקורת הגבולות, הצ'ק-אין, שירותי הקרקע והאוויר, וכל הנלווה אליהם, מעוניינים לכבד אותנו. אך נדרש מאיתנו מינימום סבלנות, ולבחון כל בקשה חריגה ברצון ומצוי.

■ ■ ■

נוסע אשר דרכונו אבד אחרי הזמנת כרטיס הטיסה אצל סוכן הנסיעה, וחידש את דרכונו במשרד הפנים, חובה עליו לדווח על כך לסוכן, ולמסור לו צילום הדרכון החדש, בכדי שינפיק לול ויזה חדשה.

זאת כי הויזה היא על מספר הדרכון, וכאשר בויה מופיע מספר הדרכון הישן, אין לה כל תוקף מול המספר של הדרכון. המספר החדש אינו מאושר אוטומטית מכוח האישור שיש על הדרכון הישן. קחו זאת לתשומת לבכם, וחסכו עוגמת נפש מרובה.

כשתתפללו בכוונה גדולה, בביטול כל הרגשות - לא יארו בני אדם אתכם עבור זה, על ידי המופלגה, ותנצלו מגיאות."

מכל זה נראה, שבחירת הר"ן היה בהמופלגה, ושייך גם לפעולתו שעשה שיהיה לו קיום לעד. והגם שבזה הענין לא שלל זולתו, כמבואר בליקוטי [מוהר"ן] תנינא סימן ז' על פסוק "כי מרחמם ינהגם" ובסימן ס"ח, עיין שם שכל אחד מישראל מחויב לעסוק בזה שישאר דעתו בזה העולם על ידי בן ותלמיד לנצח וכו', אך כפי המבואר בספריו ונשמע מאנשי, בזה ירה למטרה, כי כל דבר שבקדושה אשר יעלה לכבוד ולתפארת בעיני כל - יגרע מעושהו הכוונה לשמים, לזה חרד הר"ן מאד פן יקרה לפעולתו כאשר קרה לפעולתן של ראשונים, וחשב מחשבות, ושיך דרכו בסירי פלג [=סגר את דרכו בקוצים של מחלוקת. על פי הושע ב, ח] אשר גירה בעצמו ובאנשיו.

גם תלמידו הר"ר נתן אמר על המופלגה שנעשה בימיו, שהיה בשביל שיתרחקו אלו האנשים שנתקברו שלא לשם שמים. גם הוא [- רבי נתן] מוכיח ומברר לאנשיו במכתביו [הנדפסים בספר 'עלים לתרופה'] ובפרט בימי המופלגה שנת תקצ"ה, תקצ"ו, תקצ"ז, תקצ"ח, שלא יחשדו אותו בעסקו עמם בשביל איזה כבוד וכיוצא, כי אדרבה, עיקר הרדיפות והבזיונות נתגברו עליו על ידי זה מאת מ[ת]נגדיו [ראה 'עלים לתרופה' קעח]. וכן כותב הר"ן באיזה מכתב המובא ב'חיי מוהר"ן' (נסיעתו לנאורוויטש סי' י"ד [קס"ו]).

משיח יגיד עליו פירוש

ובסוף שנת תקס"ב כנס הר"ן לברסלב, ושם נתקרב אליו תלמידו הר"ר נתן שהיה חתן הגאון הצדיק הר"ר דוד צבי [אויערבך] שהיה אב"ד במאהליב ובקרעמניץ ובשאריראד והסביבות. והר"ר נתן היה גאון גדול בלימוד התורה, גם בקי בשארי חכמות (כמובא ב'חיי מוהר"ן' מעלת המתקברים אליו סי' מ"ט [שלח]). וחבריו בני גילו בימי חורפו היו - הגאון ר' ראובן מאדעסי [= מאודיסה] והגאון ר' ישעיהו מיאסי [שברומניה]. ועיין בספר 'ימי מוהרנ"ת' [חלק א, א]. איך מקודם אחז בדעת הלומדים החולקים על החסידים, ואחר כך נטה דעתו עם החסידים. וחזונו הרב ר' דוד צבי כשהיה צריך לנסוע לעיר אחרת, היה ממנה במקומו למופלא שבבית-דין [= בכירי הדיינים] לחתן הר"ר נתן הנ"ל. והרב ר' דוד צבי רצה שישאר ר' נתן במקומו להנהיג הרבנות אחר הסתלקותו, אך הר"ר נתן הנ"ל בחר בחסידות ומאס ברבנות, כמובא מזה ב'ימי מוהרנ"ת' וב'חיי מוהר"ן' [ימי מוהרנ"ת' ח"א ח, כ, כג; 'חיי מוהר"ן' תמד]. ופעם אחד התווכח עמו הגאון ר' ראובן מאדעסי הנ"ל, מדוע אינו משים כל מגמתו רק בלימוד הנגלה, כי היה נצמח מזה טובות גדולות להעולם, בפרט בענין היתר עגונות וכו'. ורבו מאד הסיפורים ממעלת לימודו ובחירתו הטובה מילדותו.

גם אצל הרב הצדיק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב היה חשוב מאד, כמובא מעט מזה בספר 'חיי מוהר"ן' (מעלת המתקברים אליו סי' מ"ג [שלח]). גם בספר 'קדושת לוי' מהרב הנ"ל, יש שם העתקות מהר"ר נתן הנ"ל, שהיה מעתיק אצלו מאמריו הקדושים.

ושם בברסלב נתקרב[ו] אצל הר"ן עוד תלמידים, אנשים גדולים ויקרים, ושם נסדרו ונתחברו רוב ספריו, היינו 'ספר הגנוז' שאמר שמשיח יגיד עליו פירוש, ו'ספר הנשרף' שאמר שאין מי שידוע בו כי אם צדיק גדול חד בדרא וחכם בכל השבע חכמות (כמבואר ב'חיי מוהר"ן' נסיעתו ללעמבערג סי' ר' ז' [קעב-קעג]). וספר 'ליקוטי מוהר"ן' חלק א, ו'ספר המדות' על פי א"ב, וספר 'סיפורי מעשיות' וכו'.

ובשנת תק"ע, ד' לחודש אייר, יום ג', נסע הר"ן לעיר אומאן, ונסתלק שם שנת תקע"א, ח"י לחודש תשרי. ושם נשלם חיבור השני, היינו ספר ליקוטי [מוהר"ן] תנינא שנדפס אחר הסתלקותו.

גם צווה לתלמידיו לחבר תפילות על כל מאמריו, מטעם "כי לא המדרש הוא העיקר וכו'" וכן עשה תלמידו הר"ר נתן וחבר ספר 'ליקוטי תפילות' על כל מאמריו, ושווים לכל נפש לאומרם בכל מקום ובכל זמן לכל חפץ.

גם צווה עליו לחדש במאמריו על כל ארבעה חלקי שולחן ערוך, וכן קיים הר"ר נתן הנ"ל, וחבר כל ספרי 'ליקוטי הלכות' שעל כל ארבעה חלקי שולחן ערוך הנ"ל. ועיין ב'שיחות הר"ן' (סימן ר') שאמר שכל התורות שלו - הוא כולו הקדמות, וב'ליקוטי מוהר"ן' חלק א' סימן ס' - מאמר 'פתח ר' שמעון', מבאר שם על פסוק "פסל לך" שאמר חז"ל: "הפסולת יהיה שלך", שזה מרמז על הקדמות של תבונת התורה.

ומאלו הספרים נסתעפו עוד חיבורים, היינו: 'קיצור ליקוטי מוהר"ן', 'חיי מוהר"ן', 'שבחי הר"ן', 'שיחות הר"ן', 'ליקוטי עצות', 'ליקוטי עצות חדש' [הוא ספר 'אוצר היראה' להרב מטשעריץ], 'מהדורא בתרא', 'קרא דשבתא', 'זמרת הארץ', ו'פרפראות לחכמה', 'קיצור ליקוטי הלכות', 'ליקוטי אבן - תפילת אשמורת הבוקר', 'ימי מוהרנ"ת'. ועדיין הולכים ונובעים בכל פעם מהם חיבורים על ידי תלמידי תלמידיו.

כולל אברכים "ברסלב" בית שמש

נ"ר 580-379-675 טל: 02-9994735

בפרוס השנה החדשה הבא עלינו לטובה
מגשים אנו ברכותינו בכל לב ונפש
לחור"ר ואברכי הכולל שיחיו
לתומכינו וידידינו שיחיו
ולכל אנ"ש שיחיו
ולכל עם בית ישראל בכל מקום שהם,
שתהא שנה זו שנת גאולה וישועה,
שנה שנשמע קול שופרו של משיח,
שנה שנכתב ונחתם כולנו
לחיים טובים בספרן של צדיקים.

בברכה
ההנהלה

הופיע! הספר שעשה מהפכה!

הספר שכבש לב כל מי שבא תחת ידו • הספר שרבים קבעו בו שיטור קבוע • הספר שכל דורשי מבקשי ה' מצאו בו מבוקשם • הספר המלווה את האדם שלב אחר שלב במשך היום עפ"י דרכו של רבינו הקדוש זצ"ל • הספר שגם אתה תתענג מזה!

ספר במסילה בעלה

**להשיג בכל
חנות הספרים**

בו נקבעו מדברי רבינו הקדוש מברסלב זצ"ל בעשרה פרקים • על עיקרי עניני עבודה, מעלה נשמות ישראל, עבודת התפילה, לימוד התורה, התחזקות שיחה בינו לבין קונו, שמחה ועוד הרבה ענינים.

עם השוואות ומראה מקומות מהרבה ספרי קודש, הכל מסודר בסדר נכון למען ירוץ הקורא בו עם מפתח מפורט.

טעמו וראו כי טוב

מכירת הראשית:

בארה"ק: חנות ברסלב, 110 מא"ש, 02-6286823

בארה"ב: נר למאור, 718-384-1324

מדברי הגד משה מאיר שליט"א ציגים ורחים ומסילות לתורתו של רבינו הקדוש, מסודר כערכים בענינים של תורה שיחיו שדים לכל נפש הרוצה להתבשר מתורתו של רבינו, ועשה להם ידים שכל מי שיחפץ יוכל לבחור את אשר לבו חפץ. וכן הוסיף מדליה מדאי מקומות והשוואות מספרי קודש נוספים להעשיר את הענינים לקרב אל המטח ואל הלב.

מדברי הגד משה קרמיר שליט"א ובדואי יהיה הספר לתועלת מרובה לכל המעיינים בו הן למתחילים לחכמה בשערי אורה ותורת רבינו ר'ל והן להעוסקים בהם מכוון, לעלות במסלה דרך העולה בית אל.

מדברי הגד יחזקאל מישל אייזנבאך זצ"ל - רמ"י ישיבת סערי השמים דבריהם הקדושים של גדולי אמתם קלורין לעינים ומשיבים את הנפש בשבעה משיבי טעם ומעט מאור תורתם ידחה הרבה מן החושך ובדואי ימצא כל אחד דברי חפץ.

מדברי הגד משה וואלפסאן שליט"א ליקטו וסידרו דבריו הקדושים בסדר נסלא לפי הערכים והקלת על המעיין לשחות ממימי הדעת באור מים חיים ... מבלי צורך לחפש למצוא חפץ.

מדברי הגד מרדכי מנשה זלבער שליט"א סידר הכל בטר"ט ודעת ע"פ ענינים וכו', ועוד הוסיף ללקט ולהסביר הענינים ע"פ הצעות נכונות למבנים מנחה ספח"ק של תלמידו בעש"ט ז"ע ועכ"ל וממלא וזוהא שפעתא ויכולים עובדי ה' שדוגים לברר איזה ענין ומדה טובה למצוא הכל על נכון עורך למצואם בבחינות.

מדברי הגד יצחק מאיר טורנשטערן שליט"א ליקטו ע"פ ערכים מספרי רבינו ז"ע והוסיף מדליה ביאורים באים המרחיבים דעתו של אדם ומקובים הדברים העמוקים מני ים, אל דעת האדם.

מדברי הגד מרדכי זלבער שליט"א אברק קאמאנען שיכלו מבקשי ה' למצוא נקל מה שנגזר להם לעלות במסילה להתקרב להשי"ת ולעבוד בלבב שלם, הן במרמי המעשים והנהגת שיחה כראוי והן בהקלות ותיקן משיית הנפש והמית.

מדברי הגד משה יהושע שליט"א רב ומורה הקרה והדורות

אוצר בלום בעניני עבודת הבורא ית"ש באור הגדול ת"ל, וזהו לברר מקומו של צדיק ולעשות אונים לתורתו, ובדואי יתקבל ברעווא בקרב ידאי ה' וחושבי שמו כי בספר זה פותח צוהר נפלא להרבה ענינים נשגבים אשר כל הוראה יאמר ברקאי ויאמר עניני באור האמת והאמונה.

מדברי הגד אברהם צבי קלוגער שליט"א ראש ישיבת מור ישראל אין ספק שספר אשר כה יש בו כדי לעשות אונים לתורתו הקדושה ולתת בית יד לדלות מים עמוקים מן המעיין הקדוש חיצא מעדן, ובפרט קאיל הדבר לעצמי הצאן, בבחי' הנחת אבן המיתח לחייתם, לחיות באור החיים.

רבי, קשה עלי הפרידה...

עוד נשיקה אחת על הציון, עוד דמעה של געגוע מרטיבה שוב את העין, רבי, קשה עלי הפרידה, קשה עלי המעבר החד מהקדוש אל החולין, מציונכם הקדוש, אל הדרכים המפותלים.

בסוף אתה נפרד, ומבקש: אנא עזרני להיות כאן שוב בשנה הבאה.

גם עכשיו, במוצאי ראש השנה, בדרכך חזרה הביתה, חברת פנים מעמידה לרשותך שירותי הסעה מתוך יישוב הדעת, בצי רכבי הסעה מפוארים ומרווחים, כך שתוכל לשמור על טהרת המחשבה, ועל הקדושה וההתעלות שאגרת בימים נוראים אלו.

רכבי פנים יעמדו לרשותך מסביב לשעון, החל ממוצאי ראש השנה, עד יום חמישי, בנקודת האיסוף הממוקם בחניון האוטובוסים, 6 שעות לפני מועד ההמראה.

לרכישת כרטיס חזור מאומן לקייב - לנוסעים בטיסות סדירות

מוקד "פנים" - אומן: +380-932595999

טל' במשרד: 02-9992050 דוא"ל: pnim148@gmail.com

פנים
PNIM
שירותי פנים באוקראינה

איתך מהנחיתה עד ההמראה

מעיינות החיים טורס
לטוס בראש שקט.

מעיינות החיים טורס
מקדמים בברכה את כל העולים לאומן
לקיבוץ על ציון רבינו הקדוש
רבי נחמן מברסלב זיע"א
בברכת כתיבה וחתימה טובה
ושיתקבלו כל תפילותיכם לרצון

מעיינות החיים טורס
MAYANOT HACHAIM TOURS
סוכנות נסיעות לכל העולם

1-700-700-148 * א ו מ | 3244 * (מבוק)

www.mhtours.co.il

